הארץ

1.10 ש"ח יום ד' י"ח בכסלו תשמ"ח, 9 בדצמבר 1987 VOL.68/20855 DECEMBER 9 1987
(כולל מע"מ ובאילת 96 אג')

הרגע ההיסטורי בבית הלבן: ההסכם לחיסול הטילים חתום

כשהם מחייכים, חותמים מנהיגי ארה"ב וברית"מ, רייגן וגורבצ'וב, על ההסכם לחיסול הטילים. (תצלום איי־פי)

תקווה להסכם אמריקאי־רוסי גם לגבי 11,000 טילים בין־יבשתיים

מאת צבי בראל
שליח "הארץ" בארה"ב

ואשינגטון (מיוחד ל"הארץ"). ההסכם הראשון מסוגו לחיסול נשק גרעיני נחתם אתמול בבית הלבן בין הנשיא רייגן לבין המזכיר הכללי מיכאיל גורבצ'וב. שני הצדדים יתחילו מיד לאחר אישורו בחיסול הדרגתי של כ־2800 טילים נושאי ראשי נפץ גרעיניים המסוגלים להגיע למטרות בטווח שבין 500–5,500 ק"מ. ההסכם כולל גם נספח מפורט הנוגע לדרכי ואמצעי הפיקוח על ביצוע ההסכם שבתם, בפעם הראשונה, פיקוח בשטח על ידי מומחים סובייטים ואמריקאים זה בשטחו של זה.

זו פעם ראשונה ששתי המעצמות מגיעות להסכם לא על פיקוח על הנשק הגרעיני אלא על חיסולו בפועל. אולם כמות הנשק הגרעיני שתחוסל בשלוש השנים הבאות על פי ההסכם, איננה אלא כ־4 אחוזים מכלל הנשק הגרעיני המצוי בידי שתי המעצמות. ועל אף חשיבותו הרבה, נראה כי האתגר החשוב יותר העומד בפני שני המנהיגים הוא להגיע להסכמה על קיצוץ מספר הטילים הבין־יבשתיים.

בידי כל אחת מן המעצמות כ־11 אלף ראשי נפץ בין־יבשתיים נוסף לנשק הגרעיני הטקטי לטווח קצר. רייגן וגורבצ'וב

(סוף בעמוד 6)

הנשיא רייגן: אני אוהב את הביטוי "כבדהו וחשדהו"; גורבצ'וב: גם אני

רייגן: בעוד כשבועיים יחוג העולם את חנוכה ואת חג המולד "ואני מקווה שרוח הפסגה תהיה רוח החגים הללו המדברים על חופש ואחוות עמים" ● גורבצ'וב: מי ניצח בהסכם הזה? איש לא ניצח, ניצחו השכל הישר וההגיון

מאת צבי בראל

ואשינגטון (מיוחד ל"הארץ"). הדיוק בלוח הזמנים נשמר ביום הראשון בקפידה. בשעה 1.45 נכנסו לחדר המזרחי בבית הלבן הנשיא רייגן ומיכאיל גורבצ'וב, כאשר באולם עצמו קיבלו אותם בעמידה נציגי המשלחות האמריקאית והסובייטית, שרי החוץ, היועצים, שרי ההגנה וכו'. מבין הנשים הראשונות, ננסי ורייסה, לבושות באלגנטיות לעילא והייכו אחת אל השניה על אף שיום קודם לכן פורסם שאין הגב' רייגן אוהבת במיוחד את עמיתתה. על שולחן העץ העתיק נמצאו כבר שני עותקי ההסכם. האחד בכריכה כחולה לאמריקאים והשני, חום, לסובייטים.

שני המתורגמנים תפסו את מקומם וליד המיקרופון מתחת לתמונתו של אברהם לינקולן פתח הנשיא רייגן בנאום בו הזכיר שוב את תולדות השיחות על פירוק הנשק הגרעיני. ברגע מסוים הוא פנה לגורבצ'וב ואמר לו: "אני הולך להשתמש בבטוי שאתה ודאי מכיר: כבדהו וחשדהו".

כאן נכנס גורבצ'וב לדבריו של רייגן ואמר לו בצחוק: "כן, אתה הרי משתמש בבטוי בכל פגישה".

רייגן השיב: "אני אוהב את הבטוי".

(סוף בעמוד 6)

המודאג הלאומי: קיסינג'ר

מזכיר המדינה לשעבר כבר קולע למטרה הבאה: מדוע לא הקדמנו הטיפול בכוחות הקונבנציונאליים, שבהם יש לסובייטים עדיפות ברורה באירופה?

מאת א. שווייצר,
שליח "הארץ"

ואשינגטון (מיוחד ל"הארץ"). יכולתם של האמריקאים, כפי שהיא משתקפת בכלי התקשורת, לשגע את עצמם, מופגנת שוב בעוצמה בימים אלה של מפגש הפיסגה. בשעת הכתיבה, כשרייגן וגורבצ'וב מתיישבים ליד השולחן כדי לחתום על ההודהה בדבר פירוק השמדתם של הטילים לטווח בינוני העוסקים כשני עברי הגבול החוצה את אירופה, עוסקים האמריקאים בניחושים לגבי מה שעשוי להתרחש לכל היותר ביומיים־שלושה הימים הקרובים. השאלה המטרידה אותם עתה, באינטנסיביות העלולה להתמיה נרים, היא זו: איזו הפתעה יקפיץ המזכ"ל גורבצ'וב, היוני נמרץ ותיקנו — ויש אומרים ערמומי — על נשיאם המזדקן העייף, מרוב

(סוף בעמוד 6)

רבין לארה"ב: יחתום על מזכר־הבנה בנושאי רכש

יציע את הטיל "פופאיי" מתוצרת רפא"ל ומרגמות 120 מ"מ מתוצרת סולתם ● ינסה להפחית עלות רכישת 75 אף־16 וידון במימון הצטיידות של חיל הים ● חיל האוויר מעוניין בעשרות מטוסי אף־15, בנוסף לאף־16

מאת ראובן פדהצור

שר הבטחון, יצחק רבין, יחתום בביקורו הקרוב בוואשינגטון על מזכר הבנה בין ישראל לארצות הברית. במזכר ההבנה ייקבע כי לישראל זכות להשתתף במכרזי הרכש של זרועות הצבא האמריקאי. ישראל פעלה תקופה ארוכה על מנת להיכלל בקטגוריה של המדינות הזכאיות להשתתף במכרזים אלה. מזכר ההבנה הקודם בין שתי המדינות נחתם בתקופת כהונתו של אריאל שרון כשר הבטחון.

(סוף בעמוד 4)

ביום הולדתו ה־20 נהרג טוראי רון טנדט ממוקש

רון, תושב עמיקם, עלה על מוקש עם נגמ"ש סמוך לכפר רשף בגזרה המרכזית של אזור הבטחון בדרום־לבנון ● חייל שני נפצע

מאת מנחם הורוביץ
סופר "הארץ" בצפון

חייל צה"ל מחטיבת גבעתי, טוראי רון טנדט מהמושב עמיקם, נהרג אתמול בבוקר בדרום לבנון. נגמ"ש בו נסע עלה על מוקש. רון טנדט נהרג וחייל אחר נפצע באורח בינוני והועבר לבית־החולים רמב"ם בחיפה.

התקרית ארעה בשעה עשר בבוקר בסמוך לכפר רשף בגזרה המרכזית של אזור הבטחון. כוחות צה"ל שהגיעו למקום פתחו בסריקות ובחיפושים בכוונה לגלות את מניחי המוקש. זו הפעם השניה שחייל צה"ל נהרג בדרום לבנון בשבועות האחרונים תוך כדי פתיחת ציר תנועה. בפעם הקודמת היה זה בעת שרכב עלה על מוקש והנהג נהרג.

מחבלים ניסו אתמול בבוקר לתקוף מוצב של צד"ל בגזרה המרכזית של אזור הביטחון. איש מחיילי צד"ל לא נפגע. חיילי צד"ל הצליחו להדוף את המחבלים ובמקום התגלו סימני דם וגרירה המעידים כי למחבלים היו נפגעים.

נהרג ביום הולדתו

(ע). רון טנדט נהרג בדיוק ביום

(סוף בעמוד 4)

מפקד חיל אוויר לסורים: זכרו מה קרה לכם אחרי ששיגרתם טיל קרקע־קרקע למגדל־העמק ב־73

אלוף אביהו בן־נון: את תקיפת המטכ"ל בדמשק יכולים הסורים להכפיל עשרות מונים, אם יעזו להשתמש בנשק הזה במלחמה הבאה

מאת ראובן פדהצור
סופר הצבאי של "הארץ"

"אם הסורים מדברים על איזון אסטרטגי עם ישראל בתחום טילי הקרקע־קרקע, הייתי מציע להם לזכור מה קרה לאחר ששיגרו טיל קרקע־קרקע, אחד לעבר מגדל העמק, את תקיפת המטכ"ל בדמשק הם יכולים להכפיל עשרות מונים, אם יעזו להשתמש בנשק הזה במלחמה הבאה". דברים אלה אמר מפקד חיל האוויר, האלוף אביהו בן נון, בראיון לבטאון חיל האוויר בגליונו האחרון בהזכירו את הירי המצרי באוקטובר 1973.

אלוף בן נון מגלה גם כי חיל האוויר עומד להצטייד במטוסי סער ובמטוסי תקיפה חדשים. חיל האוויר שוקל גם לרכוש מטוסי קרב ובהם מטוסים מדגמים אף 15 ואף 16. בשלב מסויים נשקלה גם האפשרות לרכוש גם את מטוס הקרב אף 18, ויתכן שאפשרות זו תעלה שוב. אלוף בן נון אמר כי בחיל האוויר אין מתכוונים להתלבט זמן רב, וזאת

(סוף בעמוד 4)

חריש סגר תיק אלבין־רייסר בניגוד להמלצת הפרקליטות

פרקליט המדינה בלטמן, המשנה לפרקליט בייניש ומנהלת המחלקה הפלילית סוכר סברו שיש לבקש את הסרת חסינותו של רייסר ● לשכת חריש: ההכרעה נתונה לשיקול דעת בלעדי של היועץ ● לגבי גדות היתה תמימות דעים: לסגור התיק

(ע). היועץ המשפטי לממשלה יוסף חריש החליט לסגור את תיק החקירה בעניינו של ח"כ מיכה רייסר ומעורבותו בפרשת אלבין, בניגוד להמלצת בכירים בפרקליטות המדינה.

בכירי הפרקליטות ביניהם: פרקליט המדינה יונה בלטמן, המשנה לפרקליט דורית בייניש ומנהלת המחלקה הפלילית בפרקליטות יהודית סוכר סברו כי יש לבקש את הסרת חסינותו של ח"כ מיכה רייסר ולהעמידו לדין על מעורבותו בפרשה.

היועץ המשפטי לממשלה לא קיבל את חוות דעתם של הבכירים והחליט לסגור את התיק נגד ח"כ מיכה רייסר וכן נגד יתר המעורבים בפרשה. חוות דעתם של הפרקליטים הבכירים הושמעה באוזני חריש.

(סוף בעמוד 4)

רה"מ: לפעמים אני חש צמרמורת מהמחשבה שבבחירות יצליחו אלה שאסור שיצליחו

שמיר תוקף דברי פרס על פירוז רצועת עזה: "האם הכוונה להסגירה למחבלים?"

"הדברים בזכות פירוז עזה אינם מחייבים איש אך גורמים נזק" ● לוי: אין בהצהרה כל תבונה מדינית; אמירתה למחרת הרצח עלולה לטעת תחושת שוא אצל ארגוני הטרור כי בכל שירצו יעלה בידם להכניע את ישראל

מאת סופרו הפרלמנטרי
של "הארץ"

ראש הממשלה יצחק שמיר תקף אתמול בחריפות את התבנית לפרז את רצועת עזה שהעלה שלשום ממלא מקומו שמעון פרס. בהופיעו לפני סיעת הליכוד התבטא שמיר כי לא האמין למשמע אזניו. האם הכוונה להסגירה בידי המחבלים? לעודד את ארגוני הטרור ולבשר להם שישראל מבוהלת? הוא דוחה ושולל כל אפשרות של בלימת ההתנחלות בגוש קטיף שברצועת עזה. הוא אמר כי דברים בזכות פירוז עזה אינם מחייבים איש אך גורמים נזק.

בביקורתו על מפלגת העבודה תקף שמיר את "מפיצי התבוסתנות בענין הדמוגרפי הרוצים להשרות עלינו פחד וכניעה". שמיר אמר כי "לפעמים אוחזת בי צמרמורת למחשבה שבבחירות יצליחו אלה שאסור שיצליחו".

על כך הגיב מיד לאחר מכן יו"ר סיעת המערך רפי אדרי כי "הפתרון לצמרמורת הוא להיכנס למיטה ולהתכסות בשמיכה חמה — דבר ששמיר עושה בבולמו את תהליך השלום". שמיר דיבר נגד הוועדה

(סוף בעמוד 6)

שרון מכין חנוכת־בית בעיר העתיקה בחנוכה

אומר: "מעתה תהיה הדרך לכותל בטוחה יותר"

מאת אילן שחורי

בליבו של הרובע המוסלמי בעיר העתיקה בירושלים, בין שער שכם לכותל המערבי,

(סוף בעמוד 4)

סוף סוף: ביגון יבוא בינואר

המשפחה תוותר על אזרחותה הסובייטית

מוסקווה (עי"ת). בוריס ביגון, בנו של יוסף ביגון, אמר אתמול, שהוא מוותר על מאבקו להבטיח לעצמו את האזרחות הסובייטית לאחר שיהגר והוסיף כי המשפחה תצא לישראל בחודש ינואר.

האשרה של יוסף, של אשתו ואמו פגה היום, אך בוריס אומר כי יש להניח שאפשר להאריך אותם.

ירושלים מנעה ביקור מקהלת משטרה מדרא"פ

מאת עקיבא אלדר

בהמשך על החלטת הקבינט על הצעדים נגד דרום אפריקה מנע משרד החוץ את השתתפותה של מקהלת משטרה מיוהנסבורג בפסטיבל מקהלות מדינות רבות שיתקיים בימים הקרובים בירושלים ובבית לחם. לפני כן סיכלה שגרירות ישראל

(סוף בעמוד 4)

מי מפזר בקבוקי תבערה?

23 בקבוקים נתגלו אתמול בת"א ● הערכה: אולי רקע חבלני

מאת ראובן שפירא

המשטרה וגורמי הבטחון חוקרים מי מפזר בקבוקי תבערה ברחובות תל אביב. אתמול התגלו בשני מקומות שונים בתל אביב שני ריכוזים גדולים

(סוף בעמוד 4)

שוק ההון

הבורסה מתאוששת

מאת יהודה שרוני

ירידת ריבית הזכות על פקדונות שיקליים, והודעת בנק המזרחי על כוונתו להעביר מהעלאת ריבית ההובה על פקדונות שיקליים, מיתנו את מגמת ירידות השערים בבורסה, ולהלן. מניירות הערך השונים אף נרשמו ביקושים. ביקוש של 11.3 מיליון שקל הורם ל־בקאיות שבבורסה, זאת על רקע התשואה הגבוהה יחסית לאפיקי ההשקעה האחרים.

חדשות הארץ

שיחת היום

עם: סלוחה קהדילוב, לשעבר כוהנים במרכז לפיתוח נשק גרעיני בבריה"מ
על: ההסכם הבינמעצמתי לפירוק הטילים (עמ' 29)

ישראל מאיימת להחרים את הטקס לציון 45 שנה למרד גיטו ורשה (עמ' 2)

*

נעלמו כ־400 תיקים של פושעי מלחמה מגינזך או"ם (עמ' 4)

*

הסכם שכר עם עובדי בל"ל: 5% ב־1987 ר' 5% ב־1988 (עמ' 8)

*

הגרעון המסחרי גדל ב־18 אחוז — היבוא עלה ב־5%, היצוא ירד ב־2% (עמ' 8)

המילה האחרונה בעיבוד תמלילים
WORDMILL 4.5
להזמנת דיסקט הדגמה
02-699311

שרות הארץ

מזג האוויר

התחזית: בהיר עם עליה בטמפרטורות.
● ירושלים: 20־12.
● תל־אביב: 23־16.
● באר־שבע: 24־10.
הגולן 18־12, צפת 16־10, טבריה 24־16, השומרון 22־14, נתב"ג 23־14, ירוחו 27־12, אילת 28־14.

זכו בלוטו

המספרים הבאים עלו אתמול בגורל: 42, 39, 38, 22, 18, 7
המספר הנוסף: 20.

שערי הדולר

	שער הדולר	השינוי בש"ח
יציג	1.5665	−0.0041
נוסעים	1.8619	−0.0049
שחור	1.7000	−

שער הסל

יציג	1.7059	−0.0028

בגליון זה 16 עמודים

ערך את העמוד: ברוך שפירא

صكنا من الاصل

صورة عن الاصل

ראיסה וננסי מנהלות "מלחמה קרה" דווקא בעת שיחסי בעליהן מתהדקים

יקיימו רק פגישה פרטית אחת כנדרש בפרוטוקול: אירוח בחדרים הפרטיים של הנשיא ורעייתו

ננסי רייגן (מימין) וראיסה גורבאצ'וב, אתמול בוואשינגטון. (תצלום איי־פי)

ואשינגטון (ע"ת). ראיסה גור־באצ'וב אלגנטית במעיל פרוות שועל כסף, הגיעה לוואשינגטון. כשסימנים מעידים על כך שהיא וננסי רייגן מנהלות ביניהן "מלחמה קרה", דווקא בשעה שהיחסים בין בני בעליהן משתפרים.

ננסי וראיסה יצטרפו אל בעליהן בכמה אירועים רשמיים במהלך ועידת הפיסגה, כולל טכסי הקבלה והפרידה בבית הלבן, ושתי סעודות ממלכתיות. שתי הגברות הראשונות גם תהיינה נוכחות בטכס חתימת החוזה לחיסול כל כלי הנשק הגרעיניים לטווח בינוני ולטווח קצר יותר.

אך ננסי וראיסה יקיימו רק פגישה פרטית אחת על פי התכנית: סיור בחדרים הפרטיים של הנשיא ורעייתו בבית הלבן. עובדה זו גרמה לניחושים בוואשינגטון הרגישה לסמלים הועלתה ההשערה שהגב' רייגן נעלבת מיחסה של רעיית המנהיג הסובייטי.

פגישה פרטית אחת היא המינימום הנדרש על פי הפרוטוקול.

ננסי אינה מחבבת

הניחושים בוואשינגטון גברו בעקבות פירסום קטעים מספר שדובר הבית הלבן לשעבר לארי ספיקס עומד להוציא, שבו נאמר כי הגב' רייגן אינה מחבבת את הגב' גורבאצ'וב.

כמה דיווחים עיתונאיים נוספים ציטטו פקידים בבית הלבן, ששמותיהם לא הוזכרו. אשר אמרו, כי הגב' רייגן רוגזת על גב' גורבאצ'וב על שלא השיבה להזמנתה לסייר בבית הלבן עד שנשלחו אולטימטום כמבריק וכן הדרישה לקבלת תשובה.

"אני לא מכירה אותה היטב" אמרה גב' רייגן ביום ב', כשהיא מתחמקת משאלות באשר ליחסיה עם גב' גורבאצ'וב. "היא נחמדה מאד" הוסיפה האמרה הגב' הראשונה בת ה־66.

במהלך ועידת הפיסגה שנערכה בז'נווה ב־1985, הראשונה שקיימו ביניהם הנשיא רונלד רייגן והמנהיג הסובייטי מיכאיל גורבאצ'וב, נפגשו ננסי וראיסה לשתי פגישות אישיות, כשכל אחת מזמינה את רעותה לתה. בנוסף על כך נפגשו השתיים בשלושה אירועים רשמיים.

ספיקס שספרו "דברים גלויים" עומד לצאת לאור בחודש מאי, כותב שהגב' רייגן לא חיבבה את רעיית המנהיג הסובייטי.

"הגב' רייגן ראתה בה מרכסיסטית דוגמטית, הפולטת פילוסופיה קומוניסטית ומגלה עניין מועט בלבד באינטרסים של ננסי: טיפול בילדים, מלחמה נגד הסמים ושאלות מהותיות אחרות", כתב ספיקס, שדבריו פורסמו בעתון "ואשינגטון פוסט".

עוד מציין ספיקס כי ננסי רגזה נוכח החלטתה של ראיסה להשתתף בועידת הפיסגה שנערכה ב־1986 ברייקיאוויק, שם נתקבלה בהתלהבות בזכות בגדיה האפנתיים והתנהגותה הידידותית.

ספיקס אומר, כי הגב' רייגן החליטה לא לצאת לרייקיאוויק מפני שחשבה שגם ראיסה לא תהיה שם. כאשר הגב' גורבאצ'וב שינתה את דעתה, היתה גב' רייגן קשורה לסדר יום, שאותו לא יכלה לשנות. "היא חשה כאילו הערימו עליה" אומר ספיקס.

הגב' רייגן שנשאלה על ידי כתבים מה דעתה על הערותיו של ספיקס, הסתפקה בתשובה קצרה: "לא פרשתי את זאת כך".

הגב' הראשונה, שעברה ניתוח סרטן השד ב־17 באוקטובר ואיבדה את אמה 10 ימים לאחר מכן, הודיעה כי היא תשוחח עם גב' גורבאצ'וב על המלחמה בסמים.

מה גילן של ראיסה וננסי?

ננסי רייגן טוענת שהיא בת 64, אך לפי רישומים בבתי ספר שבהם היתה תלמידה גילה הוא 66. באשר לראיסה גורבאצ'וב נראה שאף אחד אינו יודע את גילה המדוייק.

הרעיות של שני הגברים בעלי העוצמה הרבה ביותר בעולם זוכות לתשומת לב רבה של אמצעי התקשורת לרגל ועידת הפיסגה בוואשינגטון, אך נותרו שאלות שלא נמצא להן מענה באשר לעברן.

על פי הבית הלבן, נולדה ננסי בניו־יורק ב־6 ביולי 1923, על אף העובדה שאם לשפוט לפי לימודיה האקדמיים תאריך זה אינו נכון.

פקיד סובייטי אמר לאחרונה שהגב' הראשונה בקרמלין נולדה ב־1934. אך אי־אלה אמצעי תקשורת מערביים טוענים שהיא מבוגרת בשנתיים — בת 55.

איש אינו יודע היכן נולדה ראיסה גורבאצ'וב. בתגובה על שאלה שהוצגה לה בנושא זה לפני כמה חודשים, הסתפקה הגב' גורבאצ'וב בתשובה קצרה, שהיא "בהולט רוסיה".

יתכן שבעקבות רוח ה"גלאסנוסט" הנושבת בקרמלין, יפורסמו סודותיה הנשמרים היטב.

גורבאצ'וב פופולרי מרייגן באירופה

המנהיג הסובייטי מיכאיל גור־באצ'וב פופולרי מהנשיא רייגן בקרב תושבי אירופה המערבית, זאת גילה סקר שנערך ערב ועידת הפיסגה בוואשינגטון.

הסקר של [illegible] שתוצאותיו פורסמו ביום ב' מגלה, ש־68 אחוז מאזרחי בריטניה מתיחסים באהדה לגורבאצ'וב לעומת 31 שמגלים אותו יחס כלפי רייגן.

בגרמניה המערבית צידדו 59 אחוז מהאזרחים במנהיג הסובייטי ורק 38 אחוז ברייגן.

בצרפת קיבל גורבאצ'וב 39 אחוז ואילו רייגן — 37 אחוז.

15 מפגינים נעצרו בשעת הפסגה

חמישה עשר יהודים וחמישה עשר אפגנים שהשתתפו בהפגנות נפרדות נעצרו אתמול בוושינגטון על ידי המשטרה, בשעה שנשיא ארה"ב, רונאלד רייגן, והמנהיג הסובייטי מיכאיל גורבאצ'וב, פתחו בשיחות הפיסגה ביניהם.

היהודים, שהפגינו למען חופש עליה ליהודי בריה"מ, נעצרו מכיוון שקרבו את הפגנתם תוך טווח של 500 רגל (167 מטר) מן השגרירות הסובייטית. חוקי וואשינגטון אוסרים [illegible] בעת עדה.

[illegible] של מאתיים אלף איש בוואשינגטון, בקריאה למוסקווה להתיר הגירה חופשית של יהודים. נושא זה גם יועלה בשיחות הפיסגה על ידי הנשיא רייגן.

המפגינים נעצרו לאחר שפרצה תגרת ידיים בין מפגינים מפלגים שונים; אף כי כולם הפגינו למען פינוי כל הכוחות הסובייטיים מארצם.

ראיתי שמעתי

שאול אייזנברג מצטרף לפרס לדרום אמריקה

אל שר החוץ, שמעון פרס, היוצא מחר לדרום־אמריקה דרך ניו־יורק, נלווית משלחת מיוחדת במינה. לבד מהפמליה הרגילה של משרד החוץ, הכוללת את המנכ"ל אברהם טמיר, המנכ"ל לאמריקה הלטינית יצחק שפי, מנהל הלשכה, אורי סביר והדובר אהוד גול, נלווים הפעם אל השר גם איש־העסקים שאול אייזנברג והמנכ"ל לשעבר דוד קמחי, שהצטרף לחברה של אייזנברג. שני האחרונים פועלים להדוק קשרי הסחר והכלכלה בין ישראל לבראזיל ועל כן הוזמנו להצטרף למסע.

בבוקר שיוענק לפרס תואר דוקטור כבוד ב"ישיבה יוניברסיטי" בניו־יורק, תשתתף גם אלמנת הנשיא סאדאת, ג'יהאן סאדאת. פרס ינצל את ביקורו בארה"ב גם לגיוס כספים למפלגת העבודה.

א. לם

איך לזכות ב־5,000 ל"ש

תת־מנכ"ל הליגה הערבית, הד"ר מוחמד אל פארה, שנאם בסוף השבוע שעבר במלון באלטימור בלוס אנג'לס, הופתע לגלות בקרב קבוצת המאזינים הקטנה — שכללה את הקונסולים הכלליים של מצרים וערב הסעודית — גם כמה תומכים מובהקים במדינת ישראל. כשהוכיחה לו אחת המאזינות את האיום הערבי המסורתי "לזרוק את ישראל לים", גילה הדיפלומט הערבי כי הלורד ביברבוק מאוין, שהיה במשך שנים סגן שר החוץ הבריטי ומראשי השדולה הערבית שם, הבטיח לארכבר סכום בן 5,000 ל"ש לכל מי שיספק הוכחה כי הערבים אכן איימו אי־פעם לזרוק את היהודים לים. "אם תצליחי אליו את ההוכחה תקבלי את הכסף", הבטיח פארה. "היהודים היו אתנו מאז ומתמיד. תמיד קיבלנו אותם בזרועות פתוחות". מה, אם כן, הבעיה? "הציונים", טען פארה. "לא באו להיות ולתת לחיות. הם רוצים שלום רק מעמדת כוח".

בני לנדאו
לוס אנג'לס

"לילה פתוח" ליין חדש

חג יין הביכורים, ה"בוז'ולה החדש", יינה הלאומי של צרפת, היה העילה ל"לילה פתוח" שערך אמש בביתו שגריר צרפת בישראל, אלן פיירה, ששכון לשמחה היתה חברת־התעופה הלאומית "איר פראנס", שמבלה בארץ, לאן פול קראסט ורעייתו דניס. הם בין מקבלי פניהם של מאות המוזמנים שגדשו את חדרי בית השגריר. בין נציגי הציבור היו ח"כ רפאל איתן ומנכ"ל משרד התחבורה, ברוך לוי. כן הוזמנו, כמובן, נציגי ענף התיירות והתעופה בארץ, הממונים על עידוד תנועת התיירות מצרפת, נציגי כלי התקשורת ומוזמנים אחרים.

זוהר בלומנקרנץ

בתי הכנסת הופכים למרכזי תרבות

בית־הכנסת של העיירה הבוואריה אייכטנהאוזן לא ישוב עוד למלא את יעודו המקורי מאחר שמאז 1943 אין עוד יהודים חיים במקום. בהשקעה של יותר משלושה מיליוני מארק מכספי הממשלה וממשלת המדינה המחוזית בוואריה, נהפך הבניין היפה מתקופת הבארוק למרכז תרבותי וחינוכי, שנפתח לקהל בשבוע שעבר.

בית־הכנסת נבנה ב־1781, ומאז 1953 שימש תחנה למכבי־האש. הקהילה היהודית בבוואריה וגורמים אחרים להצו לשפץ את הבניין ולהשתמש בו למטרות אחרות.

מה שהתרחש עתה באייכנהאוזן קורה גם במקומות אחרים בגרמניה: בשנות השישים נהרס חלק מהבניינים של בתי־הכנסת שעוד עמדו על תלם, או הוסבו לשימושים שונים ומשונים. עכשיו מנסים פה ושם לשקם את השרידים, ולהפוך את הבניינים המחודשים למוזיאונים, למרכזי נוער או למקום משכן של אגודות העוסקות בפעילות תרבותית וחינוכית.

דניאל דגן
בון

הקונגרס הציוני הממוחשב

הקונגרס הציוני העולמי ה־ מתכנס בימים אלה בירושלים, נעזר זו הפעם הראשונה במערך ממוחשב ענק, שהותקן על־ידי חברת דיגיטל. מערך המחשב מאפשר לכל המשתתפים בכל זמן לקבל מידע עדכני על הדיונים וההחלטות בוועדות השונות.

המערך הממוחשב מטפל גם בסידורי השהות של המשתתפים: רישום בתי מלון, סיעות, הסעות וכדומה.

השבוע היה הצגת־הבכורה לסרט הישראלי "אבא גנוב", בהפקתו של יהודה בריק, בחסותה של תנועת "עם יפה עם אחד". נעמי שומר, יו"ר התנועה, העניקה לבריק תעודת הוקרה על שתרם את הכנסות ההקרנה לילדים חסרי בית.

בעריכת עירית רוזנבלום

שיחת היום / ירח טל

עם: סלווה קירילוב, שהיה מהנדס במרכז לפיתוח נשק גרעיני בבריה"מ

על: הסכם רייגן–גורבצ'וב לפירוק הטילים

ארה"ב תתקשה לפקח על מימוש ההסכם בבריה"מ

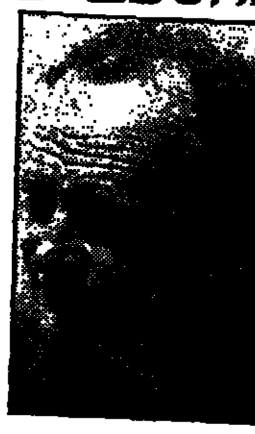

במה עסקת בבריה"מ?

במקצועי אני כימאי, ובעת שירותי בצבא הרוסי התמחתי בפיתוח אמצעי התגוננות בלוחמת אב"כ. עסקתי במדידת נשורת רדיואקטיבית במרכז לפיתוח נשק גרעיני בקזאחסטאן.

בבסיס שבו שרתת פותחו טילים גרעיניים מהסוג שעליהם הסכם הפיסגה ישמרו עתה?

פותחו שם אמצעים שלדעתי אינם נכללים בהסכם. בסיסים רבים כאלה פזורים בערבות רוסיה ובבריה, וזה רק מלמד שלבריה"מ, גם אחרי מימוש ההסכם, יישאר כוח הרס גרעיני עצום.

גורמים במערב מפקפקים ביכולת של ארה"ב לפקח על השמדת הטילים בבריה"מ.

אני חושב שהרוסים יתחכמו, או לפחות ינסו להתחכם בעניין זה. חלק גדול מהבסיסים בנוי מתחת לפני הקרקע, ואולי האמריקאים לא יודעים כלל על קיומם. לסובייטים יש לפחות בסיס גרעיני תת־ימי אחד — בקרקעית הים השחור. יתכן מאוד שהרוסים ישתמשו בפלוטוניום ובאורניום המועשר מהטילים שיפורקו, לפיתוח טילים אחרים במתקנים סודיים. להערכתי יקשה מאוד על האמריקאים לפקח על מימוש ההסכם בצד הרוסי.

העובדה שמעטה הסודיות יוסר מחלק מהפרוייקטים הגרעיניים הסובייטיים, תביא לגידול במספר אשרות היציאה שיינתנו ליהודים, שנטען שהם מוחזקים בסודות מדינה?

נכון שרבים מהמדענים, המהנדסים והטכנאים המועסקים בפרוייקטים הגרעיניים הם יהודים. אבל אין למהר לתלות תקוות שההסכם יביא לשינוי דרסטי. הרוסים ימצאו תירוצים חדשים למנוע את יציאתם. השלטונות הסובייטיים לא יוותרו עליהם בקל.

האם ההסכם יפגע בפרנסתם של רבים בבריה"מ?

בבסיסים שבהם מדובר מועסקים אלפי עובדים. אלו ממש ערים שלמות, המפרנסות משפחות רבות. אולם בבריה"מ מושג האבטלה אינו קיים. כוח האדם יופנה לתעסוקות חלופיות. ולדעתי רובם ימשיכו לעבוד בפיתוח אמצעי לחימה גרעיניים וקונבנציונאליים.

ההסכם יזכה לתמיכה באוכלוסיית בריה"מ?

לאזרחים אין הרבה מה לומר. אני יודע שמתחת לפני השטח היתה, לפחות בתקופתי, תנועה אנטי־גרעינית בבריה"מ, אך היא לא באה לידי ביטוי. אנשי הפרוייקטים הגרעיניים יציתו לכל הוראה, ושאר האזרחים אינם יודעים מה נעשה בבסיסים הסודיים. העובדים באותם בסיסים חתומים על חובת שמירת סודיות, והם מעלימים עיסוקם אפילו מבני משפחותיהם.

בנק המזרחי ביטל את העלאת הריבית; יתר הבנקים ממתינים

מאת אריה לביא
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

בנק המזרחי היה אתמול הבנק היחיד שנענה לציפיות בנק ישראל והחליט לבטל את העלאת הריבית שהיתה אמורה להכנס לתוקף אתמול. זאת בעקבות החלטת בנק ישראל להגדיל עוד את הסיוע למערכת הבנקאות על ידי הזרמת 180 מיליון שקל נוספים. הבנקים האחרים אומרים שלא יפחיתו את הריבית בטרם תירשם ירידה חדה בריבית על פקדונות.

החלטת בנק ישראל להגדיל את ההלוואה המוניטארית בסך 360 מיליון שקל ב־50 אחוז ל־540 מיליון שקל הפתיעה את ראשי הבנקים. ההחלטה התקבלה בבוקר ולבנקאים היה ברור שבעקבות כך תהיה ירידה חדה בריבית אך זה לא שיכנע את ראשי הבנקים לבטל את ההחלטה על העלאת הריבית, למעט בנק המזרחי.

בעקבות ההודעה שהתקבלה מבנק ישראל עשו הבנקים מאמצים להביא לירידה חדה בריבית על פקדונות ג'אמבו לרמה של 20–22 אחוז. לסניפים ניתנו הוראות להמנע מקבלת פקדונות חדשים בשיעורי הריבית שהיו קיימים. בסופו של היום ירדה הריבית על פקדונות ג'אמבו באופן דרסטי מרמה של 27–28 אחוז לרמה שבין 22 ל־24 אחוז כאשר כל בנק שילם ריבית ברמה אחרת.

כעת קיימת ציפיה בשווקים הפיננסיים לירידה נוספת בריבית לרמה של כ־20 אחוז אך תוך כדי כך נמשכת המחלוקת בין בנק ישראל לבין ראשי מערכת הבנקאות. הבנקאים אמרו ל"הארץ" בלא מעט קורת רוח ש"בנק ישראל מתקפל מעמדתו והביא לשינוי רדיקאלי במדיניותו המוניטארית. הבנק המרכזי מזרים כעת יותר מדי כספים למערכת הבנקאות כאשר לפני כן לא הזרים את הכספים הנחוצים", אמר אחד הבנקאים וציין שהבנק המרכזי הזרים החודש יותר ממיליארד שקל לבנקים.

מקור בכיר בבנק ישראל הביע צער על כך שגם הבנקים אינם מתקפלים מעמדתם הקודמת ומבטלים את הפחתת הריבית.

ישראל מאיימת להחרים את הטקס לציון 45 שנה למרד גטו ורשה

[illegible] הרשויות הפולניות [illegible] שבמסגרת האירועים ידגישו גם את "הגיאו נאציזם וההתפשטות הציונית"

מאת עקיבא אלדר
סופרו המדיני של "הארץ"

ישראל מאיימת להחרים יחד עם ארגונים יהודיים בעולם את האירוע המרכזי שעורכת פולין לציון ארבעים וחמש שנה למרד גטו ורשה בהשתתפות סגן רוה"מ ושר החינוך יצחק נבון, זאת בתגובה להודעה פולנית עויינת לקראת הטכס שיוקיים באפריל.

בהודעה של סוכנות הידיעות הפולנית נאמר כי האירועים ידגישו גם את "הגיאו נאציזם וההתפשטות הציונית".

הנציג הישראלי בפולין מרדכי פלצור הסב לפני שבוע את תשומת לב הגורמים הפולניים והמארגנים להודעה, ואולם לאחר שהדבר לא תוקן הודיע אתמול דובר משרד החוץ אהוד גול, כי אם לא יבוא תיקון מבהיר ומספק לנוסחם של המארגנים לתת לארועים אופי הפוגע במדינת ישראל ובזכר קרבנות השואה, אין להעלות על הדעת שנציגי ישראל וארגונים יהודיים יוכלו ליטול חלק בטכסים. הדובר הוסיף כי "מאחר שנציג ישראל בוורשה כבר הביא לידיעת השלטונות את תגובתנו זו אנו מצפים לדבר ממשלת פולין ברורה".

דאו ג'ונס עלה ב־56 נק'

מאת שלמה שמיר

ניו־יורק (מיוחד ל"הארץ"). אתמול נמשכה העליה בשערי המניות בבורסת ניו־יורק. בתום יום של סחר ערני ותנודות שכולן היו כלפי מעלה נסק מדד דאו־ג'ונס ב־56.20 נקודות והמדד הכללי עמד על 1868.57 נקודות. מספר המניות שנסחרו הגיע לשיעור גדול מזה ימים אחרים — 227 מיליון. התאוששות בבורסה לאחר שבוע של ירידות חדות, נזקפת לזכות כינוס ועידת הפיסגה בוואשינגטון ובהסכם על צמצום הטילים שנחתם אתמול הבר. שלדעת מומחים, יוצר בזול סטרים ובבורסה אווירת ביטחון וסיפוק.

צו מעצר מינהלי נגד יו"ר אגודת העתונאים הפלשתינים

מאת אורי ניר
סופר "הארץ"

אלוף פיקוד המרכז עמרם מיצנע חתם אתמול על צו מעצר מינהלי לשישה חודשים נגד יו"ר אגודת העתונאים הפלשתינים רדוואן אבו־עייאש. מקורות צבאיים הגדירו אמש את אבו־עייאש "פעיל פתח בכיר ביהודה ושומרון הממלא תפקידים מטעם הארגון. לא רק בתחום העתונות". המקורות מסרו כי העילה להוצאת צו המעצר המינהלי היא כי אבו־עייאש קיים קשרים עם פעילים של הפתח בשטחים ומחוצה להם ובין היתר קיבל הנחיות וכספים כדי לקדם את מטרות הארגון ובמטרה לפגוע בסדר הציבורי.

ראדוואן אבו־עייאש הוא אחד מותיקי העובדים ב"סוכנות הידיעות הפלשתינית" של ריימונדה טויל במזרח ירושלים ומזה כמה שנים עורך את הדו־שבועון "אל־עוודה" (השיבה).

מדינת ישראל
חוק התכנון והבניה, תשכ"ה — 1965
מרחב תכנון מקומי מבוא העמקים
הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה — 1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז הצפון ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה, מבוא העמקים שברחוב כרמל 20/5, נצרת עלית. מופקד שינוי תכנית מפורטת הנקרא תכנית מפורטת מס' 6062 שינוי לתכנית מפורטת מס' 4818 ותרש"צ 1/15/11 — מרכז מסחרי ובידור, מגדל העמק. ביחד עם תשריט המצורף אליו ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית:

גוש 17446 מגרשים מס' 725, חלק מ־807,773, 808, 809.

עיקרי מטרת שינוי התכנית: התאמת יעוד מגרשים להקמת מרכז מסחרי מהודרת גבולות מגרשים לתקנון המוצע.

כל המעוניין בשינוי התכנית לעיין בו ללא תשלום בימים ובשעות, שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

כל המעוניין בקרקע, בנין או פרט תכנוני הרואה את עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית וכן מהנדס הועדה המקומית שבמרחב התכנון שלה כלול בתחום התכנית, או גובל אותו, רשאי תוך חדשיים מיום פרסום של הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות לשינוי התכנית במשרדי הועדה המקומית האמורה.

את ההתנגדות יש להגיש בכתב בפרוט המקומות הבלוי תצהיר חתום על ידי עו"ד המאמת את העובדות שעליהן היא מסתמכת.

2.12.1987

עמרם קלעג'י
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה — צפון

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה — 1965
מרחב תכנון מקומי, חיפה
הודעה בדבר הפקדת שנוי תכנית מתאר מקומית

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89, לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה — 1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז חיפה, ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה חיפה, הופקד, ביחד עם התשריט המצורף אליו, שנוי תכנית מתאר מקומית הנקרא: "תכנית מס' חפ/1897 — בניה בקומת עמודים, גוש 10813, חלקה 465", המהווה שינוי לתכניות הבאות:

חפ/125 — רח' פנורמה, בצפון הר הכרמל.
חפ/229ה' — קביעת אחוזי הבניה המותרים במרחב התכנון של העיר חיפה באזורים המאושרים למגורים.
חפ/677א' — חיפה, ככר החרושת.
חפ/719א' — פיקוח על פיתוח הבניה באזור מגורים א' בחיפה.

השטחים הכלולים בשינוי התכנית:
חלקה 465 בגוש 10813.
המקום: רח' התשבי 53, חיפה.

עיקרי התכנית:
מתן אפשרות לתוספת בניה למגורים בקומת העמודים.

כל המעוניין בשינוי התכנית רשאי לעיין בו, ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

כל מעוניין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר, הרואה עצמו נפגע משינוי התכנית וכן כל הזכאי לכך על פי סעיף 100 לחוק, רשאי להגיש התנגדות לשינוי התכנית במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה, חיפה, תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות.

ההתנגדות תהיה מנומקת ותלווה בתצהיר המאמת את העובדות שעליהן היא מסתמכת.

התצהיר יעשה בפני עורך דין או אדם אחר שהוסמך לכך בחוק או על פיו.

משה בלנרי
יושב ראש הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז חיפה
ר' בתמוז התשמ"ז
3 ביולי 1987

הועדה המקומית לתכנון ולבניה "מורדות הכרמל"

הודעה

(לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965).

ניתנת בזה הודעה כי לועדה המקומית לתכנון ולבניה, מורדות הכרמל הוגשה על ידי משפחת זבולון בקשה להקלה בגוש 10546 חלקה 76 ברחוב גבעת רולף עתלית.

שם המספר התכנית החלה על המקרקעין נשוא הבקשה: ג/945 מהות ההקלה בניה ומחסן שרוב קירותיו תת קרקעיים בסטיה של 1.20 מ' מהמרווח המותר.

ניתן לעיין בבקשה ללא כל תשלום במשרדי הועדה בשעות העבודה הרגילות. המעוניין להגיש התנגדות יגישנה לועדה במכתב מנומק תוך 14 ימים מיום פרסום הודעה זו.

עובדיה שלמה
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה "מורדות הכרמל"

בליכוד מנסים לשדל את דולצין לא להציג את מועמדותו לנשיא התנועה

העבודה נוטה לאפשר לליכוד לקבל לידיו את תיק הגזבר ● התייעצויות בצמרת הליכוד אם להביא לפילוג בהסתדרות הציונית ולהקים יחד עם תנועת המזרחי תנועה ציונית חדשה

מאת נדב שרגאי
סופר "הארץ"

בפתח המשא ומתן, שהחל אתמול בין הליכוד לעבודה בתנועה הציונית, הציג הליכוד דרישה אולטימטיבית, כתנאי מוקדם למשא ומתן: החלטה מוקדמת כי את תיק הגזבר יקבל הוא לידיו, בכפוף לתהליך ההתייעצות וההסכמה עם ראשי המגביות. כידוע מועמד הליכוד לתפקיד הגזבר הוא מתי דרובלס. אך סיכוייו לקבל את הסכמת ראשי המגביות אינם טובים.

אנשי העבודה בראשות שמחה דיניץ השיבו לליכוד, כי אינם מסכים לדון בתיק הגזבר. בנפרד ממכלול הנושאים והתפקידים האחרים. אנשי העבודה הביעו הסכמה עקרונית לדרישת הליכוד, אולם תשובה סופית תעביר העבודה לליכוד רק הבוקר.

במשך כל יום אתמול נמשכו נסיונות אנשי הליכוד לשכנע את אריה דולצין, שלא להציג את מועמדותו לתפקיד הנשיא העולמי של התנועה הציונית.

מסיבה זו נדחתה ההצבעה על מועמדות דולצין לתפקיד הנשיא מאתמול, אך לא ברור אם תתקיים גם היום. בינתיים עומד דולצין על כוונתו.

פגישה מזרחי־עבודה

אתמול התקיימה גם פגישה ראשונה בין אנשי המזרחי לראשי העבודה, שבמהלכה הביעו ראשי העבודה רצון לראות את המזרחי שותפים בהנהלה הציונית החדשה. המזרחי דורשים שלושה חברי הנהלה מבין ה־17 הקיימים, אך העבודה מוכנה לתת שניים בלבד.

בנאום שנשא אתמול שמחה דיניץ לפני מליאת הקונגרס הבהיר היו"ר הנבחר של ההסתדרות הציונית, כי אין בדעתו להכנס בשלב זה להצעות מפורטות באשר לשינויים החיוניים להעשות במבנה המוסדות ובאירגון הפעולה. "אני מקווה להגיש הצעות מפורטות בעתיד הקרוב שיישלו את הכלים העומדים לרשותנו, יצמצמו את המנגנונים, יבטלו את הבירוקרטיה הכפילויות, ייצרו אחריות מרכזית ויסייעו לדהפוליטיזציה במנגנוני הביצוע".

את נאום הבכורה שלו חתם דיניץ בהכרזה: "לפני שנים לא רבות ניצב נשיא ארה"ב ראה, ג'ון קנדי לפני חומת ברלין ולאות הזדהות הכריז: אני ברלינאי. האם אין זה עוד יותר טבעי לצפות שכל יהודי בעולם יעלה לירושלים, יעמוד בפני הכותל ויכריז אני ירושלמי".

אילן שחורי, סופר "הארץ" לענייני מפלגות, מוסר כי בצמרת הליכוד התקיימו אתמול התייעצויות אם להביא לפילוג בהסתדרות הציונית, לפרוש מהקונגרס הציוני ולהקים יחד עם תנועת המזרחי תנועה ציונית חדשה.

אצל ראש הממשלה יצחק שמיר קיים כעס גדול על ראשי מפלגת העבודה, שניצלו את הקואליציה עם האירגונים האמריקאים כדי לפגוע בכוחו של הליכוד. נודע כי אחדות מההתייעצויות לגבי השתתפות הליכוד בקונגרס התקיימו אתמול בבניין הכנסת בו הופיע ראש הממשלה בפני סיעת הליכוד.

אצל השר גדעון פת, שכשל בהתמודדות מול ח"כ שמחה דיניץ, קיימת התמרמרות רבה כלפי עמיתיו השרים, שלדעתו לא התגייסו מספיק לשכנע את הצירים האמריקאים לתמוך במועמדותו.

ערך את העמוד: ברוך שפירא

פקסימיליה
MURATA
מורטה
חסכונית ביותר!
נציגים מקבוצת כלל
רח' יהודה 4 ת"א טל. 03-5463714
[illegible]
04-524680

אל על

	מינימום	מקס'		הטמפרטורות אתמול	
אמסטרדם	−3	3	מח	−1	3
אתונה	15	20	גשם קל	12	19
בוקרשט	1	4	גשם ושלג	0	3
בייסל	−3	3	מח	−2	2
וינה	−6	−2	מח	0	4
ז'נבה	−2	3	מעונן	5	8
לונדון	0	6	מח	4	6
ליסבון	9	14	גשם	10	16
מדריד	6	12	גשם	6	11
ניו־יורק	1	9	בהיר	2	6
פאריס	−3	3	מח	−2	2
פרנקפורט	−7	−2	מח	−2	2
ציריך	−3	+3	כח	−2	1
קהיר	16	26	בהיר	12	22
קופנהאגן	−4	2	שלג	−3	0
רומא	14	18	גשם	10	15
שטוקהולם	−6	−2	מח	−10	−2

ELAL אל על

בצער רב אנו מודיעים על פטירת אמנו וסבתנו

ד"ר רות רוזנברג

(גלוסקינוס)

הלויה תצא היום יום רביעי י"ח בכסלו תשמ"ח, 9/12/87 בשעה 13.00 מבית ההלויות סנהדריה לבית העלמין בגבעת־שאול ירושלים

בניה: ד"ר אורי ומאירה גלוסקינוס
רוני ואסתר גלוסקינוס
נכדיה: הגית, גיל, עירית, נורה, תמי

פרס סיפר לעמיתו היווני על חטיפת הדרוזי באתונה

מאת סופרו המדיני של "הארץ"

ישראל אישרה אתמול כי האזרח הדרוזי שנחטף באתונה בידי אנשי "פתח" הובא לנציגות הישראלית שם על ידי משטרת יוון וסיפר את סיפורו.

דובר משרד החוץ בירושלים אמר אתמול כי משטרת אתונה טיפלה באיש כיאות וסיפורו אומת עם בואו ארצה.

הנושא הובא על ידי שר החוץ שמעון פרס לידיעת עמיתו היווני קרולוס פאפוליאס בעת שהלה ביקר בארץ וישראל מביעה שממשלת יוון נתנה לענין את תשומת הלב הראויה.

המומים וכואבים על פטירתה ללא עת של

רותי יום־טוב

לבית וולף

ההלויה תצא היום, יום רביעי, י"ח כסלו תשמ"ח 9.12.87 בשעה 2.30 אחה"צ מבית ההלויות העירוני רחוב דפנה 5 ת"א לבית העלמין בקרית־שאול

המשפחה המתאבלת.

במלאות 19 שנים לפטירת יקירנו

אינג' דב לוין ז"ל

נפגש בבית העלמין הישן בנתניה ביום ששי כ' כסלו תשמ"ח 11/12/87 בשעה 14.30

המשפחה

לגלוריה ולמשפחה

אתכם באבלכם במות

צבי מנזין ז"ל

הנהלת תלמה
ואגף השיווק

באולם המליאה / עמוס בן־דוד

נדחו הצעות אי־אמון בענין חברת החשמל הירושלמית ומצב הביטחון

הכנסת דחתה אתמול 4 הצעות אי־אמון, מן הקצוות המנוגדים של הבית: של גאולה כהן (התחיה) ומאיר כהנא (כך) מזה, ושל תופיק טובי (חד"ש) ומוחמד מיעארי (המתקדמת) מזה. האי־אמון של כהנא נדחה כרגיל, בלא דיון. על הצעות השמאל שנושאן היה "הפגיעה בזכיון חברת־החשמל הירושלמית וסכנת פיטורי עובדים", השיב שר האנרגיה והתשתית, משה שחל.

שר האנרגיה, משה שחל

על הצעת התחיה, שנושאה היה "טיפול הממשלה בהתגברות של פעילות הטרור", השיב שר־הביטחון, יצחק רבין. הקואליציה גברה על מתנגדיה בכל ההצעות ברוב גדול.

השר שחל סקר את השתלשלות המשא־ומתן עם החברה המזרח־ירושלמית, שנמשך שנים רבות. אילו היתה זו חברה יהודית וישראלית, היתה נסגרת מזמן, הוא אמר. היא אינה מסוגלת לספק חשמל לצרכניה. הייצור העצמי של חשמל מגיע ל־4%–5% בלבד מכלל החשמל שהיא מספקת. זה כשלעצמו גרם לה הפסדים של מיליוני דולרים. את שאר החשמל קנתה מחברת־החשמל הישראלית. זה שנתיים מסרבים מי שמימנו את הפסדיה עד כה, להמשיך ולעמוד בגרעונות. מדובר גם בממשלת ירדן וגם ב"ארגונים" (שחל לא פירט).

זכיונה של החברה, בן 60 השנה, יפוג ב־31 בדצמבר. שחל הביע תקווה, שעד אז יימצא פתרון שיאפשר לה להמשיך לפעול ולספק עד שנת 2000 חשמל לאוכלוסיה הערבית שבתחום זכיונה, כשהיא קונה את כולו מחברת־החשמל הישראלית.

חודש מועד לפורענות

שר־הבטחון אמר, שחודש נובמבר תמיד מועד לפעולות טרור,

שר הביטחון, יצחק רבין

מפני שבחודש זה יש שני מועדים המעוררים זכרונות אצל האוכלוסיה הערבית: הצהרת בלפור (2 בנובמבר), והחלטת או"ם על חלוקת א"י והקמת מדינה יהודית (29 בחודש). הפעם התרחשה גם פיסגת שליטי ערב ברבת־עמון. כל ארגוני הטרור קיבלו הוראות לפעול ולפגוע בכל האפשר, כדי להראות לשליטים ברבת־עמון, שעדיין ארץ ישראל היא הבעיה המרכזית, ולא מלחמת איראן־עיראק.

רבין אמר, שבמלחמתה נגד הטרור עושה הממשלה כל שביכולתה במסגרת החוק. תוך רמז לאנשי התחיה, המבקשים להחיל את החוק הישראלי בכל מקום, הוסיף השר כי בירושלים המזרחית יש חוק אחר מאשר בשטחים, וזה אינו מאפשר ענישה, כגון גירוש של מסיתים.

את בעיית הטרור אין לפתור בבת־אחת, ומן העם נדרש גם מאמץ וגם נכונות להתמודד עם אויבים מן החוץ. באותה מידה יש להילחם בתופעות שוליים מצד יהודים הפוגעים בערבים.

על קריאות־ביניים של יהושע מצא (ליכוד־חרות): "כמה מסיתים כבר גירשתם?" השיב רבין: "פי שלושה בשלוש שנים, ממה שאתם גירשתם ב־7 שנים".

נוכחות קטנה ביותר

בזמן הדיון על הצעות ההשתובות, נכחו מספר קטן ביותר של ח"כים, כי בניגוד לנהוג בכנסת, קיים הליכוד בו־זמנית ישיבת סיעה בהשתתפות ראש הממשלה. שולחן הממשלה היה ריק.

יו"ר הישיבה, דן תיכון (ליכוד־ליברלים), הכריז על הפסקה, בציפיה שאחד מחברי הממשלה יצטרף לדיונים. הישיבה חודשה כשולחן הממשלה עדיין ריק, אך כעבור זמן־מה נכנס השר משה שחל ונכח בהמשך הדיון.

בוועדות ובסיעות / דן מרגלית

מרתון בחוק זכויות האדם

ח"כ שולמית אלוני (רצ) מתחה אתמול ביקורת על משרד המשפטים, שהביא הצעה משלו בעניין זכויות האדם, למרות שעל הפרק נדונה, בוועדת החוקה, הצעה שגובשה בכנסת בוועדת משנה שהיא עמדה בראשה.

בהצעה הממשלתית יש, לדבריה, משום ביטול של עקרונות־יסוד של חרויות האדם והשוויון בפני החוק, בכך שהיא משריינת את כל החוקים הקיימים ללא הגבלת זמן ומאפשרת חקיקה של כפיה דתית ואפליה בין יהודים לבין שאינם יהודים.

בהודעה מטעם ח"כ אמנון רובינשטיין (מרכז־שינוי) נמתחה ביקורת על משרד המשפטים, המבקש להכניס תיקון בהצעת חוק זו, שיהפוך אותו על פיו ויפרש אותו כחוק גזעני.

הוא שלל את המשפט הקובע כי "הוראות דין הנובעות מהיות מדינת ישראל מדינה יהודית — אין בכך משום אפליה."

שיתוק ועדת הכוננות

ח"כ אלעזר גרנות (מפ"ם) תבע מיו"ר ועדת החוץ והביטחון, אבא אבן, לזמן את שר הביטחון, יצחק רבין, לבירור מדוע מנע מוועדת־המישנה לכוננות לקיים ביקור־פתע במחנות צה"ל בגבול הצפון. בכך עירער רבין על סמכותה של ועדת החוץ והביטחון, נאמר בקובלנתו של גרנות.

"עמדת שר־הביטחון תמוהה במיוחד דווקא לנוכח סימן השאלה שהוצב לאחרונה על מצב הכוננות במחנות צה"ל."

ברלב תובע עוד תקציב

שר־המשטרה, חיים ברלב, סיפר בישיבת ועדת הפנים, בראשות ח"כ דב שילנסקי (ליכוד), כי שר־האוצר, משה נסים, הסכים להעניק תוספת שכר בעבור שירות בשטחים קודמים לעובדי שירות בתי־הסוהר, המשרתים ביהודה, שומרון ועזה.

אך ברלב הביע תרעומת על כי הממשלה אינה פועלת על־פי סדר־קדימויות.

הוא תבע להגדיל את בסיס תקציב המשטרה וכוח־האדם בשירות בתי־הסוהר.

נציב שירות בתי־הסוהר, דוד שאול, שנכח בישיבה סבור כי בכוחו להעלות את מורל הסוהרים.

יו"ר הוועדה שילנסקי מתח ביקורת על הביקורת שמתחה המשטרה על החלטת היועץ המשפטי לממשלה יוסף חריש שלא להעמיד לדין את הח"כים גדעון גדות ומיכה רייסר והעיתונאים נסים משעל וישראל סגל, שנחקרו בפרשת מיכאל אלבין.

היו"ר הנבחר של ההנהלה הציונית, שמחה דיניץ, התחבק אתמול עם היו"ר היוצא, אריה דולצין, באירועי הקונגרס הציוני. למרות החיבוקים התנגדה סיעתו של דיניץ, המערך, למינוי דולצין לנשיא ההנהלה הציונית (מינוי כבוד שלא אוייש מאז מותו של נחום גולדמן).
(תצלום: נתי שוחט, "סקופ 80")

השופט עלי נתן, יו"ר האגודה לזכויות האזרח:

"בהצעת חוק יסוד זכויות האדם יש אפליה ונסיגה מהמצב הקיים"

"יש בה עיגון חוקי לאפליה מטעמי גזע ולאום וחסר סעיף האוסר שימוש בעינויים ובהשפלה"

מאת לילי גלילי

"הצעת חוק יסוד זכויות האדם של משרד־המשפטים היא נסיגה חמורה מהמצב הקיים. פותחת פתח לאפליה גזעית, והיא עלולה לכרסם בזכויות האדם כפי שכבר התגבשו", כך אמר אתמול ל"הארץ" השופט עלי נתן, יו"ר הנהלת האגודה לזכויות האזרח, לקראת הדיון הצפוי היום בהצעה בוועדת החוקה, חוק ומשפט של הכנסת.

נתן מתייחס בדבריו לנוסח הצעת החוק שהתגבשה במשרד המשפטים ב־1985, בתקופת כהונתו של משה נסים כשר המשפטים. השופט הגדיר את הצעת החוק שתובא לדיון כ"מסוכנת ביותר".

בהתייחסו לסעיף בהצעת החוק העוסק באפליה, מצטט השופט נתן את הסעיף הרלוונטי הקובע כי "הכל שווים בפני החוק; אין מפלים בין אדם לאדם מטעמי דת, לאום, גזע, מין, השקפה וכו'". אולם סעיף קטן ב' המוצמד לסעיף זה, קובע: "הוראות דין הנובעות מהיות מדינת ישראל מדינה יהודית, אין בה משום אפליה".

לדעת יו"ר האגודה לזכויות אזרח, פותח סעיף זה פתח לאפליה גורפת מטעמי גזע ולאום, על בסיס של "מדינה יהודית", ויש בו, לדבריו, משום הרעה משמעותית של המצב הקיים, כשהוא מעגן למעשה את האפליה בחוק. "דומה הדבר למצב שבו היתה צרפת מגדירה עצמה כמדינה נוצרית, ואפליה הנובעת מהיותה מדינה נוצרית, אינה אפליה", אמר נתן.

עוד הוא מתריע, כי חסר בהצעת החוק סעיף האוסר שימוש בעינויים ובהשפלה. לדבריו, יש בכך פגם חמור, ביחוד על רקע מסקנות ועדת לנדוי, ובניגוד למצב באמנות בארצות אחרות.

באשר לסעיף העוסק ב"חירויות הגוף", טוען נתן כי הנוסח המוצע של "אין מגבילים במאסר, מעצר הגליה וגירוש אלא לפי חוק", מותיר את הנושא פתוח, ללא סייגים וללא ערובה, ומאפשר להגביל חירותו של אדם בכל דרך שתראה למחוקק.

נתן מתח ביקורת קשה על סעיפים חסרי־שיניים בהצעת החוק, ועל העובדה כי ההצעה מותירה בתוקף את התקנות לשעת חירום. במצב זה, לדבריו, אין כל צורך בחוק יסוד, שאמור להיות מעל החוקים האחרים. "אם הברירה היא בין המצב הקיים לבין מסמך מסוג זה, אני מעדיף אלפי מונים את המצב הקיים", סיכם יו"ר האגודה לזכויות האזרח.

ערך את העמוד: אריה חשביה

יומן הקונגרס הציוני

"הסירובניקים החדשים הם בכלא באדיס־אבבה"

עולים מאתיופיה חשפו סיפורם של 37 יהודים הכלואים בלא משפט קרוב לשנה

מאת נדב שרגאי

הסירובניקים החדשים של התנועה הציונית יושבים בכלא באדיס־אבבה שבאתיופיה. בוועדת העליה של הקונגרס הציוני נגול אתמול סיפורם המזעזע של 37 יהודים היושבים זה 11 חודשים בכלא האתיופי, בלא שהוגש נגדם כתב־אישום. ה־37 חשודים בניסיונות להבריח יהודים אל מחוץ לגבולות המדינה.

במסגרת דיוני הוועדה נמסרו רק מעט פרטים על הנעשה באתיופיה, אך גם מן המעט שהותירו לעצמם האתיופים לספר, עלתה תמונה קשה מאוד של מצב היהודים במדינה זו כיום.

מחוץ לאולם הישיבות פגשתי את אזב, צעירה שעלתה מאתיופיה לפני מספר שנים. אביה נפטר לפני שנים רבות, 4 מאחיה הגיעו לישראל, אחד הגיע לקנדה ועוד 3 מאחיה, בני 10, 12 ו־13 שוהים עדיין באדיס־אבבה. אם המשפחה היא אחת מ־37 היהודים היושבים עתה בכלא כחשודים בהברחת יהודים אל מחוץ לגבולות המדינה.

אזב, נרגשת מאוד: "לי כבר נמאס, נשבר. אני רוצה שכולם ידעו על מה שקורה, ושהדברים יצאו החוצה; אבל אומרים לי שזה יפגע, ואני עוצרת בעצמי. אנו מנותקים לגמרי מבני משפחתנו שם. אין כל קשר. אין מה להשוות את המצב שלנו בכלל לזה של היהודים ברוסיה. איתם אפשר להתקשר בטלפון ואפילו להגיע לכלא שבו הם יושבים, אבל כאן הנתק הוא מוחלט".

"פרס לא ידע"

אזב ואחיה פאסיל, אינם מוסרים בשמותיהם המלאים. אזב מספרת: "לפני כחודש היתה לנו פגישה עם שמעון פרס. הוא ידע באופן כללי על הבעיה ועל הקושי לצאת מאתיופיה. אך לא היה לו מושג על העצורים. אחרי פגישה כזאת, אני לא יכולה להאמין ברצינות שמי שצריך לטפל בעניין המשפחות שלנו, אכן מטפל בעניין ברצינות".

שילנסקי מחשש התימנות

ח"כ דב שילנסקי הגיש לוועדת העליה של הקונגרס הצעת החלטה שתעורר בוודאי מחלוקת בין הצירים, רבים מהם מחו"ל. לשון ההצעה: "אדם הדר בגולה, שהיה ציר בשני קונגרסים ולא עלה לישראל, לא יוכל להיות עוד ציר בקונגרס נוסף. אזרח או תושב ישראל שירד מהארץ לא יוכל להיות ציר בקונגרס".

צירים מחו"ל אינם מסתירים משילנסקי כי הצעת ההחלטה שלו אינה לרוחם.

נפלאות דרכי הקונגרס

אריה דולצין, שקרע לגזרים בנאום הפתיחה שלו את הצעת התיקון לחוק השבות, הופיע אתמול בפני חברי סיעת המזרחי וביקש את תמיכתם בהצבעה הצפויה על תפקיד הנשיא, תפקיד שדולצין חפץ בו. במזרחי דיבר דולצין בסגנון אחר לגמרי, ואמר כי ההסתדרות הציונית אינה צריכה לדון בשאלות הלכתיות.

היחסים בין הזרמים ביהדות עלו אתמול לראשונה גם במליאת הקונגרס. ד"ר יוסף בורג הבהיר כי הדיון בעניין "מיהו יהודי" אינו נושא לקונגרס: "אל נשעה לכלי התקפות המגמים להוריד בכבוד התנועה הציונית. תנועתנו עשתה הכל למען ממשלת אחדות, וגם בתנועה הציונית יש לפעול מתוך אחדות... פרס מעודד את הלא ציונים, כי הם מוכנים לוותר על חלק מארץ־ישראל".

הד"ר ארתור הרצברג: "אני מזכיר לד"ר בורג שהרב מימון הציע עם קום המדינה לחדש את הסנהדרין. הצעתו לא התקבלה. לא הכנסת, אלא אנשי לובאביץ' — הם המפריעים על החלטות הלכתיות, וזו השלילה... ד"ר בורג עודדני לאמר זאת — אין ביכולתנו להגיע להבנה על יסוד אמונה משיחית, ויש לחפש פשרה עם זולתנו. המשיחיות היא טירוף בעולם היהודי".

ציר דרוזי בקונגרס

יוסף נאסר אדין, דרוזי מדליית אל־כרמל, הוא ציר בקונגרס מטעם המועצה הציונית. נאסר אדין הוא מרצה מבוקש בחוגים מטעם התנועה הציונית, ומופיע בפני משלחות יהודיות מחו"ל. הוא מדבר כציוני נלהב, הכואב את ההתבוללות. יש לו ביקורת נוקבת על המדינה, שאינה עושה מספיק להעלאת יהודים. "מדאיגה אותי מאוד השחיקה בערכים היהודיים אצלכם. אתם חייבים להעמיק את החינוך היהודי. הרצל, אבי התנועה הציונית שאב את המוטיבציה הבסיסית שלו מתורת ישראל".

למנהל מצליח מספיקה תכונה אחת כדי להחליט "אֶמֶרָלד"

תדיראן

מבצע סוף שנה מזכירה אלקטרונית PANASONIC

במבצע סוף השנה נותנת תדיראן לכל רוכש "אמרלד" בחודש דצמבר - מזכירה אלקטרונית משוכללת של PANASONIC.

תדיראן פיתחה ב"אמרלד" יותר תכונות תקשורת מבכל מערכת בגודל דומה ואפשרויות כמעט בלתי מוגבלות להתאמת המערכת לצרכי כל לקוח.

תדיראן הכשירה עבור ה"אמרלד" מערך שרות בלעדי של החברה. רמת השרות הגבוהה עוררה התפעלות אפילו בחברות תקשורת אמריקניות שביקשו, והן מקבלות מתדיראן - יעוץ בנושאי שרות.

"אמרלד" של תדיראן תשרת אותך באמינות גם בעוד 15 שנים ויותר.

מאחורי כל "אֶמֶרָלד" תמצא את תדיראן
קבוצת התקשורת

שווק והפצה: יורוקום שווק (1986) בע"מ: 03-7520666
אזור המרכז | אזור ירושלים | באר שבע והדרום | חיפה והצפון

صورة عن الاصل

כתב־היד של "אני מאשים" של אמיל זולא — לא יימכר

— קבע בית־משפט בצרפת, לאחר שבתו של הסופר הציעה את המכתב למכירה פומבית, ונכדו של זולא תבע אותה

פאריס (ע"ד). בית־משפט לעירעורים בפאריס מנע שלשום מכירה פומבית של כתב־היד של "אני מאשים" של אמיל זולא בעניין פרשת דרייפוס, עד שיוסדר סכסוך בין יורשיו.

כזכור במכתב גלוי של הסופר הצרפתי לנשיא הרפובליקה, שעורר סערה בצרפת כשפורסם ב־1898. במכתב זה, שהשתרע על־פני 39 עמודים, האשים זולא את השלטונות בפיברוק האשמת בגידה נגד הקצין היהודי אלפרד דרייפוס.

דרייפוס הורשע במשפט הבגידה, ולבסוף זוכה, והפרשה הפכה לאירוע מדיני שהסעיר את צרפת ואת העולם היהודי.

נכדו של זולא, פרנסואה־אמיל זולא, הגיש תביעה נגד בתו של הסופר, ברידית, כדי למנוע את מכירת כתב־היד. הוא טען כי אין לה הזכות למכור את כתב־היד, הנחשב בצרפת נכס תרבותי לאומי. בית־המשפט לעירעורים אישר את פסיקתה של ערכאה נמוכה יותר, למנוע את המכירה.

החברה הבריטית למכירות פומביות "סותבי", שהתכוונה למכור אתמול את כתב־היד של "אני מאשים" וכתבי־יד אחרים במונטה קרלו, הודיעה כי ביטלה את המכירה.

שר התרבות הצרפתי, פרנסואה ליאוטר, הבהיר קודם לכן כי כתב־היד הוא נכס לאומי, ואם וכאשר יימכר, יהיה צורך שהקונה יהיה צרפתי וכתב־היד יישאר בצרפת.

"סותבי" התכוונה גם למכור מכתבים אחרים של זולא ומסמכים שונים הקשורים בפרשה.

איראן תנסה להפיק אורניום

הערכות: לטהראן 5,000 טון אורניום וההכנסות ימומנו המשך המלחמה בעיראק

פאריס (ע"מ). ממשלת טהראן החליטה לנסות להפיק אורניום, והיא החלה בהכנות להקמת מפעל במרכז המדינה.

העיתון "אל־וואטן אל־ערבי" מוסר כי בעקבות הירידה בהכנסות האיראניות מהנפט, כתוצאה מהפגזת בתי־זיקוק ונמלים איראנים על־ידי חיל האוויר העיראקי, וכתוצאה מהתרים שהכריזו מדינות על הנפט האיראני — החליט משטר חומייני להתחיל בהפקת אורניום. לדברי העיתון, החל כבר בהכנות להקמת מפעל במחוז יזד שבמרכז המדינה.

מומחים איראניים מעריכים, כי עתודות האורניום באזור זה מסתכמות בכ־5,000 טונות וכי הדבר עשוי להוות מקור הכנסה לאיראן, ויאפשר לה להמשיך במלחמה עם עיראק.

מרכז תרבות נפתח בבית כנסת לשעבר בגרמניה

בון (עסט"א). מרכז תרבות נפתח בשבוע שעבר בבניין של בית־הכנסת לשעבר של העיירה אישנהאוזן שבמחוז באוואריה. בית־הכנסת של אישנהאוזן נחשב כיפה ביותר בסיגנון בארוק בגרמניה.

מאז 1943 אין יהודים באישנהאוזן, שם הוקם בית־הכנסת ב־1781. מ־1953 שימש בית־הכנסת לשעבר כתחנת כיבוי־אש. לפני שנים מספר יזמו הקהילה היהודית של באוואריה וארגונים מקומיים מגבית, כדי להפוך את הבניין למרכז תרבות.

אוכלוסיית מצרים הגיעה השבוע ל־52 מיליון נפש

קהיר (ע"ר). אוכלוסיית מצרים עלתה השבוע ל־52 מיליון נפש, מיליון וחצי יותר מאשר בנובמבר אשתקד, נמסר בדו"ח ממשלתי שפורסם אתמול.

לפי אומדנים רשמיים, צפויה לארץ הנילוס בשנת 1999 אוכלוסיה בת 67 מיליון איש.

צבא ארה"ב יצומצם ב־5% בתוך שש השנים הקרובות

וואשינגטון (ע"ר וע"צ). הקיצוצים בתקציב האמריקאי יביאו בעקבותיהם הקטנה ב־4%—5 של מספר החיילים שישרתו בצבא ארה"ב עד 1994 — גילה ביום ב' ויליאם טאפט, עוזר שר־ההגנה של ארה"ב.

לדברי טאפט, יש לצפות שבעוד שש שנים יוקטן מספר החיילים והחיילות המשרתים בצבא בכ־105,000. בצבא ארה"ב משרתים עתה 2.1 מיליון חיילים וחיילות.

בריה"מ מסרבת לחון את "טייס הכיכר האדומה"

מוסקווה (ע"ר). בקשה לחנינה שהגיש מאתיאס רוסט, הטייס המערב־גרמני הצעיר שנחת בחודש מאי ליד הקרמלין, נדחתה — מסר אתמול דובר משרד־החוץ הסובייטי.

רוסט (19) ביקש חנינה מנשיאות הסובייט העליון, לאחר שנידון בספטמבר ל־4 שנים במחנה־עבודה באשמת חוליגאניות והפרת חוקי הטיס והגבולות.

הדובר אמר כי בקשתו נדחתה משום שלא השלים את מחצית עונשו, ולא היו נסיבות יוצאות מגדר הרגיל בפרשה שלו, כפי שדורש החוק הסובייטי.

טיל סובייטי — לפני הפירוק

זה הטיל הסובייטי אס־אס־20 — מסוג הטילים שיפורקו בעקבות הסכם רייגן־גורבצ'וב. טילים סובייטיים נוספים, בעלי ראשי־נפץ גרעיניים, שיפורקו, הם אס־אס־4, אס־אס־12 ואס־אס־23. האמריקאים יפרקו במקביל טילי פרשינג־1־A ופרשינג־2. את התמונה הזאת צילם צוות טלוויזיה אמריקאי של רשת סי־בי־אס, ליד קרשחוב, כ־120 קילומטרים מדרום למוסקווה.

(תצלום: איי־פי)

השבועון "שטרן" מגלה:

"ולדהיים היה אחראי אישית לפשעי־מלחמה ביוגוסלוויה"

ממסמכים עולה כי נשיא אוסטריה היה מהאחראים על יחידה שב־1942 הוציאה להורג 4,000 אסירים ואסרה 68,500 איש, שליש מהם ילדים

בון (ע"צ). "נשיא אוסטריה, קורט ולדהיים, היה אחד מהאחראים למבצע 'קוזארה' לחיסול כוחות ההתנגדות בחבל בוסניה־הרצגובינה באזור הצפון־מערבי של יוגוסלוויה, בין יוני לאוגוסט 1942" — אלה גילה השבועון המערב־גרמני "שטרן" בגליונו העומד להופיע מחר.

בהודעה שפורסמה 3 ימים לפני הופעת העיתון, מצטט "שטרן" מסמכים גרמניים־יוגוסלוויים השמורים בארכיונים הצבאיים בבלגרד, המוכיחים כי ולדהיים השתתף במבצע שכונה "טיהור ושחרור" חבל קוזארה. מסמכים אלה טרם הגיעו לוועדת ההיסטוריונים, שעליה הוטל לבדוק את עברו של ולדהיים, מציין השבועון.

יחידה "1־ב", בפיקוד גרמני, שבה השתתף ולדהיים מיוני עד אוגוסט 1942, היתה אחראית להוצאתם להורג של אסירים, לסלקציה שלהם לצורך עבודת־כפיה ולהקמת מחנות, מגלים מסמכים אלה. עם תום מבצע "קוזארה" זכה ולדהיים באות־הצטיינות קרואטי, "זבוניטיר" מכסף, כותב העיתון.

ב"ספר הלבן" שהופיע באוגוסט בוינה, מאשר ולדהיים כי בתקופה שבה מדובר הוא שירת כסגן בדיוויזיה לאפסנאות בבוסניה המערבית, שהמטה הכללי שלה היה בבאניה־לוקה שבבוסניה.

בפעולה זו, שהתבצעה מיוני עד תחילת אוגוסט 1942, נהרגו למעלה מ־4,000 איש ו"כעשרת־אלפים נלקחו בשבי", כותב "שטרן", המסתמך על מספרים שפירסמו הגרמנים. לפי נתונים יוגוסלוויים, מוסיף השבועון, נאסרו אז 68,500 אנשים, ביניהם 23 אלף ילדים.

נעלמו כ־400 תיקים של פושעי מלחמה מגנזך או"ם

מאת שלמה שמיר
סופר "הארץ" בניו־יורק

ניו־יורק (מיוחד ל"הארץ"). המזכיר הכללי של האו"ם, פרז דה קוייאר, הודיע אמש כי הורה לפתוח מיד בחקירה כדי לגלות את הסיבות להעלמות המסתורית של למעלה מ־400 תיקים בגנזך פושעי־המלחמה של האו"ם.

"אני מופתע ונדהם מן הפירסומים בעיתונות, שמספר תיקים חסרים וכי המזכירות לא ידעה על כך עד היום", אמר המזכ"ל. עוזרו לשירותים מיוחדים, ריצ'ארד פורן, ירכז את החקירה.

את העובדה על התיקים החסרים גילה העיתונאי הישראלי אורי דן, המשמש כתב במה"ת של העיתון "ניו־יורק פוסט". לדבריו, אישר ראש יחידת הארכיון, אלף ארלאנדסון, כי 433 תיקים נעלמו באורח מסתורי. הוא ציין, כי כבר בשנת 1986 גילה שהתיקים חסרים — לאחר שהתחילו לצלם את תוכנם למיקרופילם. 123 הם מתוך 2,231 התיקים שצרפת הפקידה בגנזך, 51 מתוך 672 תיקים בריטיים, 26 מתוך 1,563 תיקים פולניים, 2 מתוך 561 תיקים יוגוסלביים, ו־2 מתוך 258 תיקים אמריקאים.

שגריר ישראל, בנימין נתניהו, אמר שעל החקירה לגלות כיצד קרה שנעלמו התיקים, ואלו צעדים ינקוט האו"ם כדי לשחזר את החומר בתיקים החסרים.

מטורף רצח 11 איש במלבורן והתאבד בקפיצה מהקומה ה־10

מלבורן (ע"ד וע"צ). 11 אנשים נהרגו ו־5 נפצעו בבניין־משרדים במלבורן, על־ידי אדם חמוש, שיצא כפי הנראה מדעתו. בהודעת המשטרה נאמר כי לבסוף קפץ האיש — או נפל — מהקומה העשירית של הבניין, ונהרג.

ארבע גוויות נתגלו אתמול כשהמשטרה פתחה מעלית, וגופות אחרות היו מפוזרות במשרדי חברת הלוואות לעובדים של רשות התקשורת האוסטרלית.

המשטרה חסמה את הגישה לבניין השוכן ברחוב קווין במלבורן, ליד המרכז הפיננסי והמשפטי של העיר, לאחר שנורו יריות לרחוב מאחת הקומות הגבוהות של הבניין, בן 16 קומות.

עד־ראיה אמר, כי הבחין במאבק שהתנהל בבניין שבו נערך הרצח ההמוני. הוא ציין כי ראה אדם, שהיה מוקף על־ידי מספר אנשים, וביקש להשתחרר. לבסוף קפץ האיש, שהיה אחראי למעשי הרצח מחלון שבקומה העשירית והתרסק למדרכה.

באוגוסט אירע באוסטרליה רצח "אמוק" אחר, בו נספו כ־20 בני־אדם, כאשר צעיר שרב עם חברתו יצא מדעתו וירה ברחוב ללא אבחנה.

44 ניספו בהתרסק מטוס בקליפורניה

חשד שפקיד מתוסכל גרם לאסון המטוס

מאת בני לנדאו
סופר "הארץ" בקליפורניה

לוס־אנג'לס (מיוחד ל"הארץ"). 39 נוסעים ו־5 אנשי־צוות ניספו אתמול בהתרסקות מטוס־נוסעים שהיה בדרכו מלוס־אנג'לס לסאן־פראנציסקו. מרבית נוסעי המטוס היו כנראה אנשי־עסקים שנמצאו בדרכם הביתה לאחר יום עבודה.

המטוס, מדגם 146־200, תוצרת בריטניה, לא היה אפוף להבות בעת שצלל לעבר הקרקע, אך עד־ראיה סיפר כי משך שניות מספר ראו שובל עשן באחורי המטוס. הוא צלל אנכית, במהירות, והתפוצץ בחורשת אלונים, בשיפולי גבעה, ליד סאן לואי אוביספו, כ־10 ק"מ מחוף האוקיאנוס השקט.

בשעה מאוחרת בלילה פורסמו ידיעות בארה"ב, לפיהן כנראה פקיד מתוסכל שביקש לבצע רצח הוא שגרם להתרסקות המטוס.

כתב רשת איי־בי־סי דיווח כי השלטונות מצאו מכתב התאבדות, שהותיר מאחוריו פקיד מתוסכל של חברת תעופה אחרת. הוא כתב שהוא עומד לעלות על המטוס כשאקדח בכליו, כדי לרצוח מפקח תעופה, שעמד לטוס במטוס זה ביום ב'.

שני טייסים, שטסו במטוסים פרטיים בקרבת מקום, דיווחו עוד קודם לכן שקברניטו של מטוס הנוסעים שידר קריאת עזרה, ודיווח כי נשמעו יריות בתוך המטוס.

הסנאט החליט לסגור משרד אש"ף בניו־יורק

מאת שלמה שמיר

ניו־יורק (מיוחד ל"הארץ") מדינות ערב שוקלות הגשת תביעה נגד ארה"ב לבית־הדין הבין־לאומי בהאג, כתגובה על החלטת הסנאט לסגור את משרד נציגות אש"ף בניו־יורק, שראשה מכהן כמשקיף מטעם אש"ף באו"ם.

לטענת הערבים, נציגות אש"ף נמצאת בניו־יורק בחסות האו"ם והחלטת הסנאט היא הפרה גסה של האמנה בין ארה"ב לאו"ם על הקמת מרכז הארגון במנהטן.

מזכ"ל האו"ם הביע תדהמה חוצה על החלטת הסנאט. במכתב לשגריר ארה"ב באו"ם הזכיר המזכ"ל על ההחלטה וציין כי משפטנים במזכירות האו"ם קבעו שהחלטה זו מנוגדת להסכם בין ארה"ב לאו"ם, שלפיו חייבת ארה"ב לאפשר לכל נציג המכהן באו"ם לשהות בעיר ללא הפרעה.

הסכם סחר חופשי בין קנדה לארה"ב

מאת גלעד הוהן
סופר "הארץ" בקנדה

אוטאווה (מיוחד ל"הארץ") קנדה וארה"ב הגיעו אתמול להסכם סחר חופשי המקובל על שתיהן, נמסר היום באוטאווה. הנוסח הסופי יאושר פומבית, כנראה, על־ידי ראש הממשלה מאלרוני והנשיא רייגן כבר מחר.

בין השינויים המהותיים שהוכנסו בנוסח הסופי: נושא התחבורה הוצא מהמסמך; רק 3 מ־5 חברי המוסד לבוררות יהיו משפטנים; רק 50% מערך מכונית המיוצרת בקנדה ובארה"ב חייבים להיות תוצרת מקומית. הדייגים של החוף המערבי בארה"ב יזכו להגנה דומה לזו של דייגי האוקיינוס האטלנטי; אוטאווה תהיה רשאית להגביל מכירות חברות ממשלתיות לקנדים בלבד.

המלך פאהד מסעודיה: 150 ק"ג

מאת שאול צדקא
סופר "הארץ" בבריטניה

לונדון (מיוחד ל"הארץ"). בלונדון מובעת דאגה לשלומו של המלך פאהד, לאחר שהגיעו ידיעות לפיהן מצבו של השליט הסעודי מידרדר ומשקלו הגיע ליותר מ־150 ק"ג. הוא לא יכול לנוע ללא עזרתם של שני מסייעים, ומידות גופו מכבידים על ליבו.

סבורים, שמחלתו תכביד על תפקודו כמלך.

ערך את המדור: אריה חשביה

המשכים מעמוד 1

רבין לארה"ב

(סוף מעמוד 1)

השר רבין יוצא השבוע לארצות הברית לביקור רשמי. בשיחותיו עם אנשי הממשל האמריקאי יעסוק השר רבין בקידום האינטרסים של התעשיות הבטחוניות הישראליות בארצות הברית. שר הבטחון ינסה להשיג את הסכמת הממשל לרכישות של מערכות לחימה ישראליות על ידי הצבא האמריקאי.

בין השאר, יעלה נושא הטיל "פופאיי" מתוצרת רפאל, שחיל האוויר האמריקאי מתעניין ברכישתו. תידון גם עיסקת רכישת מרגמות 120 מ"מ, מתוצרת סולתם, על ידי הצבא האמריקאי. כמו כן יועלו לדיון פרוייקטים נוספים של מפעלים בטחוניים ישראליים, אשר זרועות הצבא האמריקאי מגלות בהם עניין.

נושא אחר שיעלה לדיון הוא עלות עיסקת רכישת מטוסי אף 16. המדובר הוא ברכש של כ־75 מטוסי אף 16 עבור חיל האוויר. השר רבין ינסה לקבל הבטחות לפעילות נמרצת של הממשל האמריקאי אצל יצרנית המטוסים האלה "ג'נרל דיינמיקס" לקביעת מחיר נמוך ככל האפשר, ולהגדלת סכום רכישות הגומלין של "ג'נרל דיינמיקס" בתעשיות הישראליות. הבטחות ברוח זו ניתנו כבר למנכ"ל משרד הבטחון, דוד עברי, כשהלך שיחות שניהלה בוושינגטון משלחת של משרד הבטחון שבראשה עמד.

מימון פרוייקט "חץ"

השר רבין ינסה להגיע גם לסיכום של הסדרי המימון של פרוייקט ה"חץ", הטיל נגד טילים מתוצרת התעשייה האווירית. ההחלטה העקרונית של שר הבטחון גורסת כי הכניסה לפרוייקט תהיה רק אם היחס במימון בין ארצות הברית לישראל יהיה 90 אחוז מימון אמריקאי ו־10 אחוז מימון ישראלי. המדובר הוא במימון שלב הפתוח של ה"חץ", המוערך בכ־410 מליון דולר. המימון הישראלי אמור להילקח מתקציב הבטחון.

השר רבין ידון בוואשינגטון גם במימון פרוייקט הצטיידות של חיל הים. אחת הבעיות בתחום זה היא הצורך להחליט על גודלו של הפרוייקט, הכולל על פי התיכנון הקיים ארבע ספינות טילים "סער 5", האמורות להיבנות במספנה אמריקאית ושלוש צוללות שייבנו בגרמניה ובישראל. נטייתו של השר רבין היא להקטין את היקף הפרוייקט.

ללא תכנית עבודה

בצה"ל לא הצליחו להשלים את עבודות הכנת תכנית העבודה השנתית לפני יציאתו של שר הבטחון יצחק רבין למסעו בארצות הברית. מיד לאחר ביטול פרויקט הלביא, ב־31 באוגוסט, אמר הרמטכ"ל דן שומרון כי בתוך כחודשיים תוגש תכנית העבודה לאישורו של שר הבטחון. גורמים צבאיים בכירים העריכו כי לצורך השלמת עבודות התיכנון של התכנית הרב שנתית זקוק צה"ל לתקופה נוספת.

בשבועות האחרונים נעשתה בצה"ל, ובעיקר באגף התיכנון, עבודה מאומצת שמטרתה לסיים את הכנת התכנית והגשתה לשר הבטחון עוד השבוע. הכוונה היתה לצייד את השר בקווי המסגרת של התכנית הצהלית, דבר שיסייע לו בשיחותיו בארצות הברית.

נראה כי לחיל האוויר יוקצו כ־70 אחוז מהכספים שיופנו לחלופות צה"ל בעשור הקרוב. ככל הידוע, נטיית הרמטכ"ל היא לאשר רק חלק מפרוייקט ההצטיידות של חיל הים.

סיכום תכנית העבודה הרב שנתית יבהיר גם את חלוקת העבודות הקשורות בחלופות צה"ל בין המפעלים הבטחוניים השונים.

ישראל תרכוש עשרות מטוסי "אף־15"

(ע). תוכנית ההצטיידות של חיל האוויר במטוסי קרב, שתסוכם בחודש הקרוב, תכלול ככל הנראה רכישת כמה עשרות מטוסי אף־15 נוסף על 75 מטוסי האף־16 שהוחלט לרכוש בארה"ב. החוזה על רכישת האף־15 יחתם כנראה באפריל 88.

השבועון "במחנה" המוסר על כך, מציין כי במטוסים החדשים לא ישולבו כנראה מערכות אוויוניות שפותחו עבור הלביא. לדברי ראש להק ציוד בחיל האוויר, תא"ל אבנר רז, ההחלטה על שילוב שני סוגים של מטוסים בתוכנית ההצטיידות "תתן מענה מקצועי, אמיתי וטוב, לבעיות שאיתן יאלץ חיל האוויר להתמודד בשנים הבאות".

מקהלה

(סוף מעמוד 1)

בדרא"פ נסיון של המקהלה להגיע ארצה בדרכים שונות.

בראשית השנה נענתה המקהלה מיוהנסבורג להזמנה שגרתית שהפיץ משרד התיירות בין מדינות רבות בעולם. לאחר החלטת הקבינט בחודש מרס האחרון כי חילופי תרבות יצומצמו רק לגורמים המתנגדים לאפרטהייד, נמסרה למקהלה הודעה כי היא לא תהיה רצויה בארץ. לפני מספר חודשים הגיעה הודעה על ביקור מקהלה אחרת, ואולם לאחר בירור נוסף שהעלה כי מדובר באותה מקהלה, הודיע השגרירות לתוספת המשטרה כי לא תוכל להשתתף בארוע בישראל.

חייל נהרג

(סוף מעמוד 1)

הולדתו ה־20 שחל אתמול, 8 בדצמבר.

אבל כבד ירד על מושב עמיקם, שבו נולד רון, וחמישים המשפחות המתגוררות בו מיאנו אמש לקבל את הבשורה המרה. "ביום שבת האחרון ערכו לרון מסיבת הפתעה ליום הולדתו", סיפר ראש המועצה האיזורית אלונה, אליהו אוולאי.

רון הוא הבכור בארבעת ילדי המשפחה. הוריו, אריה ושרה טנדט, הם בעלי משק חקלאי מותיקי המושב. רון הותיר אחות, חיילת גלית, אח בן 14, שחף; האחות בת 12, שירי.

"בחור שקט, טוב לב המוכן לעזור לכולם", תיארו אותו חבריו למושב.

רון נולד במושב עמיקם ברמת מנשה ולמד בבית הספר האזורי אלונה במושב.

לאחר מכן למד בבית ספר אורט "שומריה" והתגייס לגבעתי שם עשה את כל שירותו הצבאי.

הלווייתו תצא היום בשעה 2.30 אחה"צ מבית הוריו לבית העלמין הצבאי בבנימינה.

תבערה

(סוף מעמוד 1)

של בקבוקי תבערה. בשלב זה החקירה מתנהלת בכל הכיוונים, כאשר אחת ההערכות היא שמדובר בארוע על רקע חבלני עויין. עם זאת אין מוציאים מכלל אפשרות שמדובר במעשה קונדס או במעשה של פרובוקציה.

אתמול בשעה 6.30 בבוקר גילה אורח ברחוב רמב"ם סמוך לצומת נחלת בנימין ארגז ובו 11 בקבוקי תבערה. הוא דיווח למשטרה. חבלנים בדקו את הבקבוקים וסילקו אותם. כעבור כשלוש שעות התגלו ברחוב קרליבך, ליד בית מעריב, 12 בקבוקי תבערה בארגז. גם הם סולקו מהמקום על ידי חבלני משטרה.

המשטרה ערכה חיפושים בשוק הסיטונאי הסמוך שבו עובדים ערבים רבים מהשטחים. בקבוקי התבערה בשני המקרים שהתגלו אתמול היו מאותו סוג והורכבו באותה צורה. מדובר בבקבוקי שתיה קלה מסוג "סבן אפ" המשווקים בשטחים.

הבקבוקים היו מלאים בחומר דליק ומהם השתרבבו פתילים.

יצויין כי לפני כחודש התגלה בחצר בית ברחוב אילת 52 ביפו ארגז ובו כמות גדולה של בקבוקי תבערה. המשטרה בודקת אם יש קשר בין כל המקרים.

רייסר

(סוף מעמוד 1)

בשורת התייעצויות שקיים, לפני שגיבש החלטתו בעניין פרשת אלבין.

עם זאת, בעניינו של ח"כ גדעון גדות שאף הוא נחקר בפרשה זו, היתה תמימות דעים בין בכירי הפרקליטות לבין היועץ המשפטי לממשלה שאין מקום להעמידו לדין ויש לסגור את תיק החקירה נגדו.

מלשכת היועץ המשפטי לממשלה נמסר בתגובה, כי אין מתייחסים לדעות השונות שהוחלפו בדיונים הפנימיים במשרד. עוד נאמר באותה הודעה, שנמסרה על ידי משרד המשפטים, שההכרעה בעניין זה נתונה, על פי החוק לשיקול דעתו הבלעדי של היועץ המשפטי לממשלה ולהכרעתו. היועץ רשאי להיוועץ עם כל מי שימצא לנכון במשרד, ואין נמסרים פרטים על תהליכים קודמים לגיבוש החלטה סופית, שבהם כל אחד מביע את דעתו.

שרון

(סוף מעמוד 1)

מסתיימים בימים אלה השיפוצים האחרונים בדירתו החדשה של שר המסחר והתעשיה אריאל שרון, העומד להעתיק את מגוריו לירושלים, בשבוע הבא ולקיים חנוכת בית, אליה יוזמנו כל המי ומי של הפוליטיקה הישראלית, בערב חנוכה עם הדלקת הנר הראשון בחג.

שרון לא יוותר לפי שעה על דירתו בדרום הארץ ויחלק את זמנו בין שתי הדירות.

רעייתו, לילי שרון, היא המשגיחה ומנהלת בימים האחרונים את השיפוצים במיבנה שברובע המוסלמי, שעד מלחמת השחרור היה בבעלות יהודים.

עצם בואו של שרון לגור באיזור גרמה תסיסה לא קטנה אצל השכנים המוסלמים. בצמוד לביתו החדש של שרון הוקמה ביקתת שמירה מיוחדת, שתהווה גורם התרעה ביטחוני גם לבתי היהודים הסמוכים.

מקורבי השר שרון טענו אתמול כי שרון יארח בביתו שבעיר העתיקה את האורחים הרשמיים של משרד המסחר והתעשיה, ויסרב להיפגש עם נציגי המדינות שימנעו לבקרו בירושלים. נמסר עוד כי אחת הסיבות של שרון לבוא ולגור במזרח ירושלים היא לתת תנופה משמעותית למגורי יהודים בעיר העתיקה ולביטחונם, מתוך ההנחה כי מהשמירה הכבדה שתופקד על ביתו של שרון ועל שר המסחר והתעשייה אישית, יהנו גם כל תושבי הסביבה.

השר שרון עצמו אמר אמש ל"הארץ": "מעתה תהיה הדרך לכותל המערבי בטוחה יותר".

מפקד חיל־אוויר

(סוף מעמוד 1)

על מנת שניתן יהיה לקבל את המטוסים החדשים כבר ב־1990־91.

בהתייחסו לכוחות היבשה אמר האלוף בן נון כי "יתכן שכבר מזמן היה צריך להגיע למסקנה שצריך לעשות משהו בכוחות היבשה, ואולי בהגדרה מדויקת יותר באיזון הפנימי שבתוך כוחות היבשה. אולם, העניין שיש לתת עליו את הדעת הוא כי על מנת להכריע ביבשה יש להשקיע קודם כל בהשגת עליונות אווירית".

"כל החושב שאפשר להמעיט בחלקו של חיל האוויר, להקטין את סדר הכוחות שלו, ועל חשבון זה להגדיל את כוחות היבשה כדי להשיג הכרעה באמצעותם, עושה טעות עקרונית".

בצער רב אנו מודיעים על פטירת יקירתנו

פרומה זינגר

הלויה תתקיים בבית העלמין הישן בחיפה, מחר, יום חמישי, 10.12.87 בשעה 11.00 לפנה"צ.

האבלים: בעלה: בלו דוהן
בנה: יורם ועדנה לירן
בתה: נעמי וחיים פז
בנה: אמיר זינגר ורשל זינגר
אחותה: מיכל גלובובסקי
הנכדים: רונית, תמר, אלון, רועי, יניב, ערן

יקירתנו

צפורה אופיר

איננה

הלויה התקיימה אתמול, יום שלישי, י"ז בכסלו תשמ"ח

ידידה ויוסף פרלמן
רנה וזאב אדמון
הנכדים והנינים

נא להמנע מבקורי תנחומים

למוטקה, ורד, בועז, וגיורא בן פורת

משתתפים באבלכם על מות

טלילה גדול ז"ל

קרן קיסריה
החברה לפיתוח קיסריה בע"מ

אמנו וסבתנו היקרה

אלישבע קליינמן

איננה

המשפחה האבלה:
זכריה וליזה קלאי
מרים קדמון
חוה רייך
עם הנכדים והנינים

קליינמן פסנתרים בע"מ

הלוויה תצא מבית הלוויות סנהדריה אל הר המנוחות, ירושלים. היום, יום רביעי, 9.12.87 בשעה 11.00 לפנה"צ.
השבעה ברח' אלחריזי 25, ירושלים (קלאי)

הטכניון מכון טכנולוגי לישראל

הפקולטה לארכיטקטורה ובנין ערים
מתאבלת על מותו ללא עת של
אינג' אליעזר ברוצקוס ז"ל
מרצה אורח במרכז לחקר העיר והאיזור
ומביעה תנחומיה למשפחה

האיגוד לתכנון סביבתי בישראל
מרכזו ראשו בהלקה

אליעזר ברוצקוס ז"ל

מגדולי המתכננים של העיר והאזור
חתן פרס יקיר התכנון בישראל, 1983

ומביע תנחומיו למשפחה

לפרופ' יגאל אייל ומשפחתו

השתתפותנו הכנה באבלכם הכבד על מות

אמך ז"ל

חברי הנהלת עמותת
לה"ב — לימודי הכשרה בניהול
אוניברסיטת תל־אביב

לפרופ' אליעזר בן רפאל

משתתפים באבלך הכבד על מות

אמך

אוניברסיטת תל־אביב
החוג לסוציולוגיה ואנתרופולוגיה

קבלת מודעות אבל
24 שעות ביממה
מודפון
03־38 38 38

ראש הממשלה ושר הפנים
המנהל הכללי
צבור עובדי משרד הפנים ועובדי מינהל התכנון
מתאבלים על מותו של

אליעזר ליאוניד ברוצקוס ז"ל

ממניחי היסוד לתכנון הפיסי בישראל ומאנשי הבראשית של תכנון לאומי — אורבני בישראל ומביעים תנחומיהם

לגב' עירית דולב ולמשפחה המתאבלת

תודות לכל מנחמינו
על מות אמנו

חוה אולמן ז"ל

איתמר, מרגנית, אריאל
ובני משפחותיהם

דחפון
שרות מודעות טלפוני של דחף
לבעלי כרטיס אשראי
03-611001

חשד שקצין בשב"ס מסר עדות שקר כדי לתת אליבי לעבריין

העבריין נאשם בעבירות תנועה וחבלה חמורות, והקצין העיד כי נפגש עמו בשעת התאונה • שופט השלום ג'יג'י דחה את מהימנות עדותו של הקב"ט

מאת ראובן שפירא ועודית אבניתי כתבי "הארץ"

המשטרה ושירות בתי־הסוהר בודקים אם יש מקום לפתוח בחקירה נגד קצין בתפקיד אחראי ורגיש בשירות בתי־הסוהר, בעקבות עדות אליבי שמסר לטובת העבריין יוסי מורחי מאור יהודה, שהוגדרה אתמול בהכרעת־דין של שופט־השלום בפתח־תקווה, ראובן ג'יג'י, כ"סיפור שאינו אמת".

עדות האליבי של הקצין, כלאי רוני אייזנר, שבאחרונה מונה לקצין המודיעין של כלא איילון, מעוררת אצל גורמים במשטרה ובשירות בתי־הסוהר חשד למערכת יחסים תמוהה בין הקצין לבין העבריין, בעל עבר פלילי עשיר בנושאי סמים ואלימות, שישב שנים רבות בבתי־סוהר.

הפרשה החלה ב־30.3.87. מורחי נהג ברכב "סובארו" ברחוב העצמאות ביהוד, ועימו נסע, על־פי כתב־האישום, חברו, מאיר נעים. בעת הנסיעה, על־פי הכרעת־הדין, ניסה מורחי לעקוף מימין לכיוון נסיעתו, על שולי העפר, טור מכוניות שהיו לפניו. תוך כדי בלימה התהפך הרכב על צירו ופגע בתחנת אוטובוס. שני אנשים נפצעו והתחנה נהרסה.

מורחי וחברו (שהואשם גם הוא) יצאו מהרכב, ומורחי היכה, על־פי כתב־התביעה שהציגה עו"ד שרי רזון, שוטרת בלבוש אזרחי שסייעה לנפגעים. לאחר מכן הציג עצמו נעים בפני בוחן התנועה כמי שנהג ברכב, וניסה להשפיע על השוטרת לבטל את התלונה נגד מורחי, ואף הציע לשוטרת פיצוי כספי.

מורחי וחברו הואשמו במסירת ידיעות כוזבות, שיבוש מהלכי משפט והדחה בחקירה. מורחי הואשם גם בתקיפה הגורמת חבלה, אי־מסירת פרטים, נהיגה רשלנית, גרימת חבלה, נסיעה על השוליים ועקיפה מימין.

השופט דחה

לאחר שהמשפט הסתיים והוגשו הסיכומים בכתב, הגיש מורחי בקשה להשמעת עדות נוספת להוכחת טענת האליבי, שלא הוא נהג ברכב — מפיו של קצין־ביטחון בשירות בתי־הסוהר, רוני אייזנר. עדות זו חשפה פרשה מוזרה מאוד בקשר להתנהגותו של הקצין, ששימש אז קצין־ביטחון מרחב הצפון בשב"ס. ביום ובשעת התאונה הוא היה עם מורחי בפגישה שמועדה נקבע מראש, בהסכמתו של מורחי. אייזנר אסף את מורחי מביתו, במכונית השב"ס שלו. פגישתם התקיימה בקרבת נמל־התעופה בן־גוריון, ונמשכה שעתיים. אייזנר לא דיווח על הפגישה עם העבריין לממונים עליו בשב"ס, לא לפניה ולא אחריה.

השופט ראובן ג'יג'י כתב בהכרעת־הדין, כי "או שאייזנר מרשה לעצמו לא לדווח על פגישות, או שסיפור הפגישה אינו אמת. בנסיבות העניין, האפשרות השניה מתקבלת יותר על הדעת, משום שקיימות סתירות בין עדות אייזנר לבין זו של הנאשם בשאלה כיצד ומתי נזכר איש שב"ס בפגישה האמורה".

השופט דחה את טענת האליבי של מורחי, הרשיעו וגזר עליו שתי שנות מאסר בפועל, שלוש על תנאי ושלילת רישיונו לשנתיים, מיום השחרור.

נגד יוסף מורחי תלויה ועומדת תביעה בעבירה של סחר בסמים וגזר־הדין אמור להינתן בעניין זה, בבית־המשפט המחוזי, בקרוב.

קשרי מורחי־שב"ס נחקרו

כבר לפני חודשים מספר ניהלו חוקרי היחידה המרכזית של משטרת תל־אביב חקירה בעניין הקשרים התמוהים שבין יוסף מורחי, הנחשב לאחד העבריינים הבולטים באזור המרכז, וקצינים בבתי־הכלא. במהלך החקירה הזאת נאספו ממצאים מסויימים ונראה כי עתה תיפתח חקירה נוספת בפרשה.

יצויין, כי כלאי רוני אייזנר נפגש עם העבריין מורחי בעת שזה לא היה אסיר, דבר שהוא יוצא־דופן בשירות בתי־הסוהר, באשר קציני הביטחון והמודיעין של השב"ס אמורים לטפל באסירים ובבעיות בבתי־הסוהר בלבד.

דובר שירות בתי־הסוהר אמר בתגובה: "נבקש לקבל את פסק־הדין ואת הפרוטוקול של המשפט, ולאחר שנלמד את תוכנם — נפעל כמתבקש".

יו"ר חברת החשמל המזרח־ירושלמית:
נמשיך לשרת עד אחרון הצרכנים

מאת אורי ניר

באווירה של השלמה־מכורח עם צימצום אזור הזיכיון של חברת־החשמל המזרח־ירושלמית, הודיעו אתמול ראשי החברה וחברי ועד העובדים כי ימשיכו לספק חשמל לצרכניהם, "אפילו יוותר לנו רק צרכן אחד", אמר יו"ר מועצת המנהלים של החברה, חנא נאצר.

ועד העובדים פירסם גילוי־דעת שבו הודיע כי העובדים ימשיכו בעבודתם, "מתוך דבקותם במוסדות הלאומיים שלהם".

נראה, כי נמצא פתרון לבעיית המשך קיומה של החברה: הנהלתה לא תצטרך להביע הסכמה רשמית לתוכנית משרד האנרגיה, אך בכל זאת תמשיך לפעול — בלית ברירה — בתחום הזיכיון המצומצם שנותר לה. בעתיד יידונו סעיפים האחרים בתוכנית של שר האנרגיה, משה שחל, וביניהם נקיטת צעדי ייעול בחברה, הכוללים פיטורי עובדים.

אבן יעיד היום במשפט ואנונו — פרס יוצא לחו"ל ולא יעיד

מחר ידון בג"ץ בעתירת ואנונו לפתיחת דלתות המשפט ופירסום פרוטוקולים של עדויות ההגנה

מאת סופרו המדיני של "הארץ"

שר־החוץ, שמעון פרס, לא יעיד היום במשפטו של מרדכי ואנונו, והוא טרם החליט אם ייענה להזמנת הסניגוריה להעיד מטעמה. היום יעיד במשפט ח"כ אבא אבן, יו"ר ועדת החוץ והביטחון של הכנסת.

מלשכת שר־החוץ נמסר, כי עד אתמול אחר־הצהריים לא הגיעה הזמנה מבית־המשפט, וכי לכשתגיע הזמנה כזו, יחליט פרס אם להיענות לה, לאחר שיקבל יעוץ משפטי. פרס עומד לצאת לביקור בארה"ב ובדרום אמריקה ויעדר מהארץ במשך 11 יום.

מחר ידון בג"ץ בעתירתו של ואנונו, המבקש לפתוח את דלתות בית־המשפט, בעת שעדי ההגנה ימסרו את עדויותיהם. עוד הוא מבקש לאפשר פירסום הפרוטוקולים מאותם דיונים, שבפירסומם אין חשש לביטחון המדינה.

סגן הרמטכ"ל על "ליל הגלשנים":
"החיילים היום טובים מהוריהם — במלחמה שתיראה להם מוצדקת"

"ערך ההסתערות הוא דרישה הכרחית־אלמנטרית מכל חייל, כל אימת שהוא נתקל באויב — ללא כל קשר להתרעה, לקירבה לגבול או לכל דבר אחר. בגוף של מאות־אלפי חיילים, בהחלט יתכן שיהיו חיילים — בודדים — שאם ימצאו במצב דומה לזה שבו נמצא השג"ג בליל הגלשנים, ינהגו כמוהו. צה"ל יצטרך לטפל באלה במהירות ובעקביות". דברים אלה אמר סגן הרמטכ"ל, האלוף אהוד ברק, בראיון לגיליון החדש של "במחנה".

"אינני רוצה לשפוט את אביו של השג"ג על דבריו", הוסיף ברק, "אך לגופו של עניין, הברירה העומדת בפני חייל אינה בין הסתערות ומוות לבין ברירה הישארות בחיים, אלא בין מילוי חובתו להסתער לבין בריחה, תוך אי־ביצוע המשימה".

בהתייחסו לנורמות הלחימה של החיילים, אמר ברק: "אין לי שום חשש שהדור הזה לא יעמוד במבחן, לפחות כמו הדורות הקודמים, ברגע שיידרש לעשות זאת. החיילים היום טובים יותר מכפי שהיו הוריהם ב־67', מאומנים יותר ומצויידים טוב יותר. אינני מודאג מהשאלה אם תהיה נכונות להילחם, להסתכן תוך לחימה, ולהסתכן כדי להציל אחרים, בכל מלחמה שתיתפס על־ידי הנוער כמוצדקת".

ערך את העמוד: אריה חשביה

אלמנתו של שלמה סקל, מלכה, והבת, חמדה, אתמול בהלוויה בחולון. (תצלום: מיקי קרצמן, "חדשות")

השר יצחק פרץ בהלוויית שלמה סקל, שנרצח בעזה:

"הלב שותת דם אך יש להניח לזרועות הביטחון להגיב"

(ע). שלמה (דובי) סקל, שנרצח ביום א' בצהריים בעזה, על־ידי מוכר שוקיה בסכין, הובא אתמול אחה"צ למנוחות בבית־העלמין בחולון. אלפים מידידיו ובני משפחתו השתתפו במסע הלוויה, ובהם אשתו, מלכה, ושלושה ילדיהם, חמדה, משה ושמואל.

השר הרב יצחק פרץ, שייצג את הממשלה, הזכיר בדברי ההספד את פרשת השבוע, שבה נאמר "טרוף טורף יוסף בידי חיה רעה". "הלב שותת דם מכאב, צער וזעם", אמר. "אך עם כל הכאב והזעם, אני פונה אליכם בשם הממשלה, לנהוג באיפוק ולהשאיר את התגובה בידי זרועות הביטחון, שיגבירו את נוכחותם במקומות הרגישים, וינקטו אמצעים מתוחכמים, כדי להבטיח את ביטחון תושבי ישראל". הרב פרץ הציע לשקול מתן עונשי הרתעה חמורים יותר למחבלים.

בנו של שלמה סקל, משה בן ה־18, אמר "קדיש".

ולדמן ונאמן מעלים הצעות "לעקור את הטרור מהשורש"

הח"כים קוראים למערכת הביטחון לגרש מהגדה אישים ולסגור מכללות, עיתונים ומועדונים המסיתים לטרור

מאת אורי ניר סופר "הארץ"

חברי הכנסת, יובל נאמן ואליעזר ולדמן העלו אתמול שורה של תביעות ממערכת הביטחון במטרה "לעקור את הטרור מהשורש", כדבריהם.

במסיבת עיתונאים שכינסו בירושלים התריעו חברי הכנסת מהתחיה על כך שאש"ף מנצל את מעמדה של ירושלים לצורך קיום פעילות תעמולתית ענפה. הם דרשו לסגור עיתונים, מועדונים, מכוני מחקר ואיגודי עובדים הפועלים במזרח־ירושלים, שהשב"כ יביא הוכחה כי הם עוסקים בפעילות הסתה.

כן דרשו הח"כים ולדמן ונאמן לגרש אישים המזוהים כמנהיגות בלתי־רשמית של ה"פתח" ושל ארגונים אחרים באזור, ביניהם חנא סניורה ופאיז אבו־רחמה (שהיו מועמדים למשלחת הירדנית־פלשתינית המשותפת), מוצטפא נתשה מחברון וד"ר מובארק עוואד ממזרח ירושלים. בעניינו של עוואד, אמרו הח"כים כי היום בכוונתם להגיש עתירה לבג"ץ נגד ראש הממשלה, יצחק שמיר, על שאין הוא מוציא צו גירוש נגד עוואד.

ברשימת התביעות של התחיה נכלל גם סעיף בדבר סגירת כל המכללות בשטחים ופיזור מועצת התלמידים שלהן, וכן סגירת בתי־תיאטרון המסיתים לאלימות וטרור. עוד קוראים הח"כים מהתחיה לאכוף את החוק המונע מפגשים עם אנשי אש"ף, להטיל עבודות־פרך על אסירים ביטחוניים ועל "בוגרים", וכן לפנות או להרוס שורות של בתים בטווח של 150 מטר במקומות שמהם נזרקות אבנים ומושלכים בקבוקי־תבערה.

במהלך מסיבת העיתונאים שב נאמן והתייחס להצעתו של שר־החוץ, שמעון פרס, לפרז את רצועת עזה: "אם יירצחו עוד אנשים בעזה, יהיה הדבר באחריותו של שמעון פרס", אמר.

מחצית הצופים נגד קיצור "מבט לחדשות"

— עולה מסקר בעקבות תוכנית יבין לרפורמות בטלוויזיה • המצדדים בוחרים לקצץ בראיונות עם פוליטיקאים

מאת לילי גלילי סופרת "הארץ"

ראיונות עם פוליטיקאים ב"מבט", ועימותים ביניהם לבין עצמם, הם החלק הפחות אהוד על צופי מהדורת החדשות בטלוויזיה. כ־20% מהצופים המצדדים בקיצור "מבט", היו בוחרים להוריד את הראיונות האלה דווקא במסגרת הקיצור. עם זאת, 50% מצופי הטלוויזיה מתנגדים לקיצור מהדורת "מבט" ל־15 דקות; רק 31% מצדדים בקיצור המהדורה, ול־19% "לא משנה" אורך המהדורה.

ממצאים אלה עולים מסקר שערך "חקר", מכון לחקר שווקים, בעקבות פרסום תוכניתו של מנהל הטלוויזיה, חיים יבין, שאחד מרכיביה הוא פיצול מהדורת החדשות וקיצורה לרבע שעה. הסקר הקיף מדגם ארצי של גברים ונשים מעל גיל 18.

מניתוח הממצאים עולה, כי בעניין זה אין הבדל בעמדותיהם של גברים ונשים, ואין הבדל מובהק בין עמדותיהם של צופים בעלי רמות השכלה שונות. 52% מבעלי השכלה יסודית ו־53% מבעלי השכלה גבוהה מתנגדים לקיצור המהדורה. בין המתנגדים לקיצור המהדורה בולט מספרם הגבוה של צופים הדבקים בצפיית "מבט" במלואה.

בקבוצת המצדדים בקיצור המהדורה, עולים ממצאים מעניינים נוספים: רק 7% מתומכי קיצור המהדורה אינם רוצים לראות בה "דברים מדכאים". 9% היו מוציאים ב"מבט" את החדשות העוסקות בהפגנות, הסתות, סכסוכים על רקע דתי ולאומני; 10% מוכנים לוותר על חדשות החוץ; 8% בוחרים לוותר על מה שמוגדר כ"קוריוזים". ביניהם ארוחות של אזמ"ים. 12%, בעיקר נשים, היו מורידים מ"מבט" את החדשות בתחום הספורט.

ילדי דתיים בשומרון עברו לבתי"ס חרדיים

לטענת ההורים — הממלכתיים־דתיים אינם מספיק דתיים

מאת נילי מנדלר סופרת "הארץ" לענייני חינוך

הורים ציונים־דתיים, המתגוררים ביישובים בשומרון, מוציאים את ילדיהם מהחינוך הממלכתי־דתי ושולחים אותם ללמוד בבתי־ספר חרדיים, במרחק רב מבתיהם, בתחומי הקו הירוק. העילה: בתי־הספר הממלכתיים־דתיים במקומות מגוריהם אינם מספיק דתיים.

על תופעה זו, המתפשטת והולכת, מסר מנהל מחלקת החינוך במועצה האזורית שומרון, אלחנן אופנהיים, בסיור שערך שלשום שר־החינוך, יצחק נבון, במוסדות החינוך של המועצה.

אופנהיים ציין, כי כל מוסדות החינוך בשומרון, למעט אחד, הם נפרדים לבנים ולבנות, ולמרות זאת יש הורים המעדיפים את זרם החינוך החרדי. אלה שאינם רוצים לשלוח את הילדים לבתי־ספר בתחומי הקו הירוק, מסתפקים במוסדות החינוך של היישוב החרדי עמנואל.

במהלך סיורו של נבון, ביקשו ממנו אנשי המועצה סיוע כספי להקמת חדרי־לימוד נוספים. ההפרדה בין בנים ובנות, שאינה מקובלת ברוב בתי הספר במגזר הממלכתי־דתי בארץ, מצריכה משאבים למימון מבנים וצוותים פדגוגיים ומינהליים נפרדים. מספר התלמידים בחלק מהכיתות, בעיקר בבתי־הספר העל־יסודיים, מסתכם ב־15–20 תלמיד בכיתה. בבית־הספר בקרני־שומרון, לדוגמה, יש 150 תלמידים בכיתות ז' עד י"א. על המימון אחראית בעיקר המועצה האזורית, וההורים משתתפים רק בחלק זעום. בעלות החינוך העל־יסודיים, שם נהוג בחלק מימות השבוע יום לימודים ארוך, משתתף גם האגף לחינוך התיישבותי במשרד החינוך, המקצה למוסדות אלה "שעות תורניות".

השכרה - הפתרון הגמיש למחשוב עסקים

חברת 'קומפיוטרנט' מציעה סדרת מבצעי סוף שנה להשכרת מחשבים, תוכנה וציוד היקפי בתנאים ובמחירים מיוחדים:

דור II - יותר מכל PC אחר
256K, 2 כוננים יפנים; מקלדת עברית אנגלית חחסה; מסך דואלי ומתאם BIOS; C/G חוקי.
החל מ־42* ש"ח לחודש.

מדפסת BROTHER 1109 - האישית האידיאלית
מתחברת לכל PC, 100 סל"ש וכתב איכות תקשורת טורית ומקבילית.
החל מ־71* ש"ח לחודש.

חבילת חומרה
מחשב דור II ומדפסת BROTHER 1409, שניהם יחד.
החל מ־69* ש"ח לחודש.

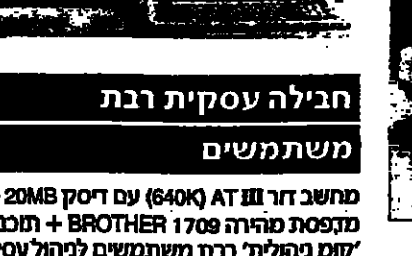

חבילת עיבוד תמלילים
מחשב דור II + מדפסת BROTHER 1509 ומעבד תמלילים א־ב (המהדורה החדשה).
החל מ־85* ש"ח לחודש.

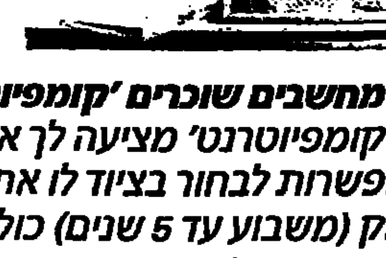

חבילה פיננסית לעסק
מחשב דור II עם דיסק 20MB ובנוסף מדפסת רחבה BROTHER 1509 ותוכנת הנה"ח 'חשבשבת' מלאה.
החל מ־175* ש"ח לחודש.

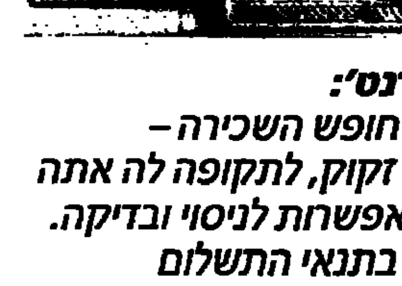

מדפסות לייזר 'ישראטל'
מתחברות לכל מחשב, תואמות לתוכנות הפופולריות. אופציות רבות ומגוון מהירויות.
החל מ־125* ש"ח לחודש.

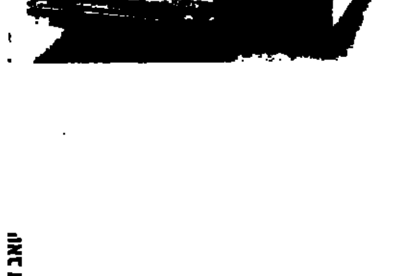

מקסימיליה PITNEY BOWES
הפקסימיליה הנמכרת ביותר בארה"ב. מתקדמת ובעלת אופציות רבות.
החל מ־156* ש"ח לחודש.

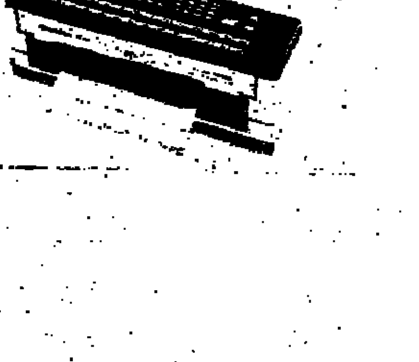

חבילה פיננסית/משרדית משופרת
מחשב דור III (מהיר פי 3.2) עם דיסק 30MB וזיכרון 640K + מדפסת מהירה BROTHER 1709 (240 סל"ש) + תוכנת הנה"ח 'חשבשבת' מלאה + מעבד תמלילים א־ב (המהדורה החדשה).
החל מ־208* ש"ח לחודש.

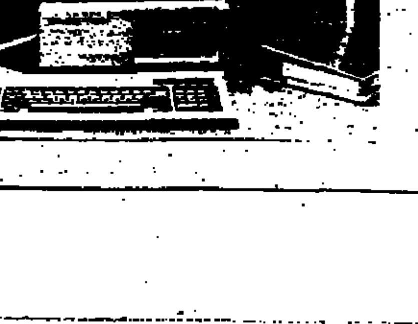

חבילה עסקית רבת משתמשים
מחשב דור III AT (640K) עם דיסק 20MB + מדפסת מהירה BROTHER 1709 + תוכנת 'קום ניהולית' רבת משתמשים לניהול עסק מלא.
החל מ־320* ש"ח לחודש.

כשמחשבים שוכרים 'קומפיוטרנט':
כי 'קומפיוטרנט' מציעה לך את חופש השכירה – האפשרות לבחור בציוד לו אתה זקוק, לתקופה לה אתה זקוק (משבוע עד 5 שנים) כולל אפשרות לניסוי ובדיקה. 'קומפיוטרנט' מעניקה גמישות בתנאי התשלום ובנזילות – הכל לפי רצונך ויכולתך.

* המחירים לעיסקת ליסינג (5 שנים) לפני מע"מ.

דור
יותר מכל PC אחר

brother
מדפסות למשימות קשות

Pitney Bowes
הפקסימיליה הנמכרת ביותר בארה"ב

א־ב
סיפור אהבה

CR.
קומפיוטרנט. שכור אותנו לטובה
רח' החשמל 12, ת"א.
טל: 623170, 623173 03
פקס: 790775 03

יואב דן מערכות

هكذا من الاصل

ספורט

בעריכת יחיאל ארזי

מרתון טבריה יוצא הבוקר לדרך

שמואלי, סבג וגמליאל רוצים כרטיס אולימפי

מרתון הכנרת

מאת משה הר־געש
כתב ספורט "הארץ"

מרתון טבריה, שיזנק הבוקר ב־9 בפעם ה־11 מרחבת מלון פלזה בעיר, יהיה שונה מעשרת קודמיו. לראשונה יוענקו למנצחים פרסים כספיים, שינועו בין 250 לאלפיים דולאר. אך ההבדל העיקרי יהיה בחשיבותו לגבי הרצים הישראלים.

שלא כבפעמים קודמות, לא יסתפקו הישראלים במקום טוב בעשיריה הראשונה, בניסיון להפתיע אחד מהכוכבים מחו"ל או במקום ראשון בדירוג הישראלי הפנימי; הפעם לפניהם אתגר גדול וחשוב פי כמה: המינימום האולימפי. במסיבת עיתונאים שהיתה אמש במלון פלזה, המארח כתמיד את כל המשתתפים ואנשי המינהלה, התברר כי לפחות שלושה ישראלים מצפים להשיג היום את הכרטיס לסיאול.

זהבה שמואלי בת ה־32, המרתוניסטית הוותיקה, היא בעלת הסיכויים הטובים ביותר. במאי השנה קבעה בלונדון תוצאה מצויינת הקרובה כדי 7 שניות למינימום הנדרש — 2:40.30 שעות. "אני בכושר טוב יותר מאשר לפני מרתון לונדון. המטרה שלי לעמוד במינימום ובהתאם לכך אתכנן את קצב הריצה", אמרה זהבה החובבת, אם לשלושה ילדים. היא הביעה שביעות רצון מבואן של שתי מתחרות בריטיות, מאיה וויניץ מפינלנד ששיאה 2:39.07 שעות והי הונגריה ג'ודי נאג' ששיאה 2:41.15 שעות.

בהיעדרו של יאיר קרני, השיאן הישראלי במרתון, מחמת פציעה — תמוקד תשומת הלב לרץ ותיק אחר, שמטוב סאבג בן ה־27, שהגיע במיוחד מארה"ב למירוץ זה. שמטוב, ששיאו האישי 2:18.23 שעות, יזדקק לכושר שיא כדי להגיע למינימום של 2:17.00 שעות. הרץ השלישי הוא אריה גמליאל, השיאן הישראלי בעשרת אלפים מטרים, שיזנק למרתון הראשון בחייו. "העובדה שזו שנה אולימפית היתה אחד משיקולי העיקריים לרוץ מרתון. אני מתכוון לתקוף את המינימום האולימפי בכל החזיתות", אמר גמליאל.

המועמד לניצחון הוא שוב הסקוטי לינדזי רוברטסון בן ה־29, שניצח השנה במרתון פרנקפורט עם שיא אישי מצויין של 2:13.30 שעות, וכבר זכה פעמיים בעבר במרתון טבריה לפני שנתיים ושלוש שנים. לינדזי הצנוע אמר, בהתייחסו לסיכוייו לנצח פעם נוספת: "אולי כדאי להמתין למירוץ עצמו".

כל ההכנות למרתון הושלמו אמש, וגם נערכה מסיבת הפאסטה המסורתית. צפויה השתתפות של מאות רצים. נוסף למרתון המלא, יהיו גם מירוץ להיילים למרחק 10 ק"מ ומירוץ עממי.

משה סיני חוזר אתמול לאימוני סגל הנבחרת הלאומית. מאחוריו נראה אורי מלמיליאן. (צילום: עוזי קרן).

מיהי'ץ' ישנה מתכונת האימונים אחרי שווייץ

ויסוקר מאמן שוערי הנבחרת גינצבורג ופביאן

כדורגל

מאת אילן פיש
סופר "ספורט הארץ"

מאמן נבחרת ישראל בכדורגל, מילינקו מיהי'ץ', מתכונן לבצע שינוי במתכונת האימונים - לאחר המישחק עם שווייץ, שיהיה ביום רביעי הבא.

במהלך החודש ימים עד למישחק הבין ארצי הבא, עם בלגיה, יעביד מיהי'ץ' את מספר האימונים ויתרכז בשיפור הכוח הפיסי. אך עוד לפני שיחול בשלב המעשי של השינוי, יציג את התכנית לאישור מזכירות ההתאחדות.

המאמן אינו שבע רצון מכושרם של כמה שחקנים ואמר, כי במישחק עם שווייץ יהיו כמה שינויים. אלה תלויים בין השאר בבואם או בהיעדרם של ה"אירופיים" אלי אוחנה, רוני רוזנטל ואבי כהן, שהוזמנו למישחק.

באימון שהיה אתמול ברמת־גן השתתפו משה סיני ויגאל מנחם, שהוזמנו לסגל בתחילת השבוע. מי שחזר לנבחרת, הפעם על תקן של מאמן השוערים, הוא השוער הלאומי לשעבר יצחק ויסוקר. הוא העביר בפרך את השוערים בוני גינצבורג ועופר פביאן, וכן את שוער נבחרת העתודה יעקב בלדב שהוזמן לאימון.

1—1 להפועל ת"א עם מכבי יבנה

מאת אילן פיש
סופר "ספורט הארץ"

● הפועל תל־אביב סיים את מישחק האימון עם מכבי יבנה מהליגה הארצית בתיקו 1—1. רפי שמואל שהחלים מפציעה כבש לזכות הפועל. דוד באורון ליבנה.

● בני־יהודה. חזי שירזי ודני איזמילי הבקיעו אתמול לזכות בני־יהודה בניצחון 1—2 במישחק אימון על הפועל קרית־מלאכי.

● בית"ר ירושלים. שחקני האלוף יקיימו היום מישחק רעים בקצרין נגד נבחרת פיקוד דרום. אתמול יצאו השחקנים לטבריה.

● הפועל רמת־גן יעתיק ככל הנראה את מישחקו הביתי בשבת, עם הפועל ירושלים, לאיצטדיון רמת־גן, בציפיה לקהל רב במאבק עם מוליכי הליגה הארצית.

● נבחרת הנוער תקיים היום בחולון (14.30) מישחק אימון עם צפרירים חולון.

ליגה ארצית

הפועל ירושלים ניצח 1—3 ביהוד

הפועל ירושלים, מוליך הליגה הארצית בכדורגל, הגדיל אתמול ל־4 נקודות את יתרונו בפיסגה על הפועל חיפה (31 נקודות לעומת 27). הירושלמים הבקיעו במישחק חוץ 1—3 את הפועל יהוד. המישחק הקודם בין שתי הקבוצות הופסק בשבת בדקה ה־26, בגלל גשם, במצב 1—1.

המנצחים של יהושע פייגנבוים הפגינו יכולת מצויינת ולא הותירו למארחים כל סיכוי. יעקב ניסים, מלך השערים של הליגה הארצית, הבקיע ראשון בדקה ה־8, בישל יוסי דעלי ל־2:0 בדקה ה־24 והבקיע שער נוסף בדקה ה־87. אלי פרנקו הבקיע את השער ליהוד בדקה ה־6. [illegible] ביהוד ירושלמים [illegible] במישחק.

שפט [illegible], 2,000 צופים ביהוד. שמעון קריזי

אותה ריאל, באותו היכל — אבל...

באוירת חולין, מול יציעים ריקים, התרשלו הספרדים נגד אליצור נתניה וניצחו רק 80—67 במישחק מאכזב

חוסה בירויקוב, מכבה הרוסי של ריאל מאדריד, פורץ לקליעה מול סטיב מאלוביץ במישחק הניצחון 80—67 על אליצור נתניה אמש ביד אליהו. (צילום: עודי קרן).

גביע קוראץ'

מאת יוסי לוין

השם היה מוכר. הפנים גם כן. אבל זה בוודאי לא היה זה. ריאל מדריד חזרה אמש להיכל, ניצחה 80—67 את אליצור נתניה, אבל זה היה רחוק מאד מריאל האמיתית שאנחנו מכירים כל השנים כל כך טוב. קליף לויק, עוזר המאמן הספרדי, תירץ את העניין באוירת החולין ששררה בהיכל ובחוסר המו־טיבציה. כנראה, שיש בזה משהו.

ריאל עלתה ללא ספק על אליצור. אך הקבוצה הנתנייתית הצליחה לנהל מאבק צמוד למרות שגילתה חולשה רבה. 80—67 בסיום המישחק, 37—33 במחצית. אפשר היה לחשוב שראינו אמש בהיכל הספרדי מישחק הגנה טוב. אבל זה לא היה כך. שתי הקבוצות שיחקו רע מאד. ריאל איבדה במהלך המישחק לא פחות מ־20 כדורים. אם נמנה גם את הפאולים בהתקפה, היו בעצם 23 איבודי כדור. אליצור, לעומת ריאל, איבד רק 15 כדורים אך אחוזי הקליעה שלו היו גרועים מאד (30 מ־74 ניסיונות).

נחזור לריאל. למרות מישחקה החלש, ראינו מדי פעם גם כמה מיבצעים יפים. אך בדרך כלל היה המישחק מאכזב, רחוק ממה שאנחנו מצפים מקבוצה כמו ריאל. חוסה בירויקוב היה המצטיין בריאל עם 23 הנקודות שקלע, שלושת הסלים של שלוש־נקודות שלו היו משמעותיים לפתיחת הפער. בגד ברנסון היה גם הוא לא רע במחצית הראשונה. גם לחואן אנטוניו קורבלאן היו דקות טובות. ריאל, בניגוד למישחקי הליגה שלה, שיחקה עם שישה שחקנים בלבד.

אליצור. אותו סיפור כמו במישחקים האחרונים. זריקות מכל מצב בלי שמגיעים למצבי קליעה נוחים. כך קלע אור גורן 10 נקודות, עם אחוז קליעה גרוע (4—18) ותוסה וייטמן שקלע 19 נקודות עשה זאת באחוז נמוך ביותר (9 מתוך 24). לזכות אליצור ייאמר, שלמרות הכל לא הכביד על הידיבה הגדולה.

המחצית הראשונה היתה שקולה מאד, כאשר אליצור גם הצליח להוביל. לאחר עשר דקות היתה התוצאה 16—21 לאליצור. רק חמש דקות להפסקה עלתה ריאל ליתרון ראשון, ובמחצית הובילה 37—33. גם בפתיחת המחצית השנייה היה מישחק שקול. בדקה ה־29 רק 52—53 לריאל. אז החזיר מאמנה מנואל סאינו את ברנסון, וריאל הצליחה לברוח. ארבע דקות מאוחר יותר כבר היתה התוצאה 64—54, ובסיום 80—67 לריאל.

אגב, היה זה הניצחון ה־33 ברציפות של ריאל העונה.

ריאל מדריד — אליצור נתניה 80—67 (37—33)

* המצטיין: חוסה בירויקוב.

● לריאל קלעו: בירויקוב 23, אלבסיס 14, קורבאלאן 14, פרננדו מרטין 10, אנטוניו מרטין 10, ברנסי 9.

● לנתניה קלעו: וייטמן 19, מאלוביץ 14, גורן 10, נוורסון 8, לוקס 6, פייר 5, קרקן 3, ברכה 2.

● שופטים: גלדארי (אנגליה), יפריגר (אוסטריה). 1500 צופים ביד אליהו.

אריס מגיעה היום

מאת סופר "ספורט הארץ"

אלופת יוון, אריס סאלוניקי, אמורה להגיע היום בצהריים ל־מישחקה בבית הגמר בגביע אירופה מול מכבי תל־אביב מחר. הערב תערוך הקבוצה אימון ביד אליהו.

אריס מדורגת ראשונה בבית הגמר עם 2 ניצחונות. בשבוע שעבר הפתיעה את ברצלונה בניצחון חוץ 89—88.

סארגוסה — הזדמנות טובה להפועל לשוב לדרך המלך

טבלת בית ד'

1. קאנטו	1	78—94	2
2. ספליט	1	83—87	2
3. סארגוסה	1	87—83	1
4. הפועל ת"א	1	94—78	1

גביע קוראץ'

מאת יוסי לוין
סופר "ספורט הארץ"

לאחר שני הפסדים, מקווה הערב (20.30 באוסישקין) הפועל תל־אביב לחזור לדרך המלך ברבע גמר גביע קוראץ', מול קאי סארגוסה מספרד.

התוצאות שהשיג הפועל תל־אביב בשבוע האחרון לא היו מעודדות במיוחד. הפסד בן 16 נקודות בקאנטו (78—94), ביום רביעי שעבר, ותבוסה מול מכבי ברדבי ביום ראשון (84—105). בהפועל מקווים שהקבוצה לא תיכנס למשבר, והערב תהיה לה הזדמנות מצויינת להתאושש מול יריבה ספרדית טובה בהחלט.

הפועל ישחק הערב בהרכב מלא. גונתן דלזל, שנפגע ברדבי, חזר להתאמן. החמישיה המשוערת: פרישמן, מרסר, איימס, סאונס ודלזל.

קאי סארגוסה אינה מצויה בשלב זה בכושר השיא שלה. בליגה היא מדורגת רביעית בביתה, עם סיכוי טוב להעפיל למישחקי הדירוג הב־[illegible] אורטיס (2.08) [illegible] אורטיס היה כוכב נבחרת פורטוריקו במישחקי פאן אמריקה בקיץ האחרון. רק לאחרונה הצליח להציג את יכולתו האמיתית. האמריקאי השני הוא לימן לאמפלי (2.07). בשורות סארגוסה שלושה שחקני נבחרת ספרד: חוסה לואיס דיאס (1.94) ושני האחים לבית ארסגה, פרננדו (2.04) וחוסה אנחל (1.84). המאמן הוא היוגוסלבי רנקו זרוויצה.

אתמול התאמנה סארגוסה באולם אוסישקין. פרננדו ארסגה סובל מפגיעה בכתף ולא ברור אם יפתח בחמישיה. המועמד להחליפו הוא פרנסיסקו זאפאטה (2.02). המאמן היוגוסלבי אינו מכיר את הפועל: "קשה היה לי להתכונן למישחק הזה בגלל חוסר המידע שלי. אנחנו מתרכזים יותר במישחקי הליגה שלנו. בהפועל תל־אביב אני מכיר רק את לינטון טאונס".

בסוף אוקטובר אירחה סארגוסה את מכבי תל־אביב למישחק רעים. המכבים ניצחו 110—98 בהיעדרם של שחקני הנבחרת הספרדית. לפני שנתיים הדיחה הפועל תל־אביב את סארגוסה בשמינית גמר גביע קוראץ'.

● שופטים: גלדארי (אנגליה) ופריגר (אוסטריה).

● ספליט הערב בקאנטו

קאנטו (שרות "ספורט הארץ"). ארקיפוס קאנטו, שגברה בשבוע שעבר על הפועל תל־אביב, תארח הערב את יוגופלסטיקה ספליט בסיבוב השני של בית ד' בגביע קוראץ'.

מנאקו, שניצחה בשבוע שעבר בנתניה את אליצור בבית א', תארח הערב את דייטור בולוניה.

גליל כוכב עליון

הדהים בניצחון 83—57 אמש בבלגיה

מחזיקות גביע

טבלת בית ב'

1. ברלונה	2	177—197	4
2. פואר	2	187—191	3
3. גליל־עליון	2	158—164	3
4. מאריאמונט	2	174—139	2

אנט, בלגיה (שרות "ספורט הארץ"). הישג מצויין לכדורסלני גליל עליון, שניצחו אמש בבלגיה על מאריאמונט 83—57, לאחר 42—28 במחצית.

הישראלים הוליכו כל המישחק, וכל שחקני הקבוצה הציגו מישחק ראוי לשבח. המצטיין היה דווין פרימן, [illegible] 16 נקודות [illegible] ריבאונדים.

הקבוצה. סרי מרטין שמר על האמריקאי ריצ'ארדס, שקלע 17 נקודות, מתוך רק 2 במחצית הראשונה. [illegible]

● לגליל קלעו: פרימן 23, מרטין 18, פליישר 16, ליף 12, הנפלד 10, מרחי 4.

● למאריאמונט הרבו לקלוע: ריצ'ארדס 17, קוזנייה 16, מרטין 16.

במישחק נוסף בבית זה גברה אמש ברצלונה באולמה על סקוליני פואר 106—95 (55—48). לברצלונה הירבו לקלוע: וילאקמפה 26 ועגל 20. לפואר: גאלארד 28 ואלכסנדר פטרוביץ' 26.

סגל מורחב של 18 לטורניר בפאריס

מאת יוסי לוין
סופר "ספורט הארץ"

הסגל המורחב של נבחרת ישראל נקבע אתמול בישיבת הוועדה המקצועית של איגוד הכדורסל. הסגל מונה 18 כדורסלנים, מהם ייקבעו ה־12 לטורניר הבין־לאומי בפאריס (26—27 בחודש) בו ישתתפו גם צרפת, אוסטרליה ויוגוסלוויה.

בסגל נכללים כל שחקני הנבחרת שהשתתפו במישחקי דרג ב' בפלובדיב, בולגריה, למעט מיקי ברקוביץ' שפרש. כן הוזמנו 9 כדורסלנים שלא היו בסגל הבולגרי, אם כי נכללו במסגרת זו בעבר.

ה־18: תומר שטיינהאואר, אמיר ביגו, דורון קסקי, אבי מרזוק, עמוס פרישמן, עדי גורדון, מוטי דניאל, אסף ברנע, איציק כהן, ישראל אלימלך, דורון ג'מצ'י, לואן מרסר, האמי לאסוף, ארי רוזנברג, נדב הנפלד, חן ליפין, אבי מאיר ועופר פליישר.

גביע עולמי

פרשן "גאזטה דלו ספורט":

מישחקי בית וחוץ לישראל בטורניר 1990 באוקיאניה

מילאנו (שרות "ספורט הארץ"). ישראל לא תשתתף בסיבוב הראשון של מוקדמות הגביע העולמי באיזור האוקיאני. כך כתב פרשן "גאזטה דלו ספורט" בסקירה נרחבת לקראת הגרלת מוקדמות הגביע העולמי שתהיה בשבת בציריך.

לדברי העיתון, תעלה ישראל לשלב השני ותתמודד עם שתי המנצחות של הסיבוב המוקדם מבין אוסטרליה, ניו־זילנד, טאיוואן ופיג'י. שלוש הנבחרות בשלב השני יתמודדו במישחקי בית וחוץ, והמנצחת תתמודד בשלב המכריע עם הנבחרת השנייה מהאיזור הדרום אמריקאי על הכרטיס לשלבי הגמר באיטליה.

ריינג'רס ניצחה את אוורטון בבעיטות־11 במישחק ראווה בדובאי

דובאי (א־פי). גלאזגו ריינג'רס זכתה כאן אמש בגביע האלופות, אחרי שגברה על אוורטון 8—7 בבעיטות־11 מטר. ההחמצה של איאן סנודין מאוורטון מנקודה הלבנה הכריעה את גורל מישחק ראווה בין שתי הקבוצות הבריטיות.

90 הדקות הסתיימו 2—2, ולא היתה הארכה. קווין שידי וויין קלארק היקנו לאוורטון יתרון 0—2 במועד הזכי, לפני שרוברט פלאק ואלי מקויסט השוו בתשע הדקות האחרונות.

כדוריד

הליגה מתחדשת הערב, הדרבי של ראשל"צ בשבת

מישחקי הליגה הלאומית בכדוריד יתחדשו הערב, בתום פגרה של שבועיים. יהיה זה מחזור מפוצל. המישחק המרכזי, הדרבי של ראשון לציון בין הפועל למכבי, יתקיים במוצאי שבת. המישחק בין הפועל [illegible] להפועל רמת־גן ביום א'.

מישחקי הערב: מכבי קרית־שרת — אליצור הרצליה, מכבי רחובות — הפועל פתח־תקווה, מכבי פתח־תקווה — הפועל רחובות (ביהוד), מכבי ארזים רמת־גן — מכבי נתניה (באוניברסיטת ת"א). שעת הראשית 20.30. יוסף הכב

לנדל שבר את שיא הזכיות ב"מאסטרס": תואר חמישי

ניצח בגמר את וילאנדר וקיבל 210 אלף דולאר

טניס

ניו־יורק (א־פי). בפעם השלישית העונה הכניע איוון לנדל את מאטס וילאנדר במישחק הגמר של תחרות גדולה. ניצחונו בגמר המאסטרס כאן 6—2, 6—2, 6—3 הושג במישחק חד־צדדי והיה משכנע יותר מאשר מישחקי הגמר הארוכים המתישים ברולאנד־גארוס ובפלשינג־מדו.

הניצחון זיכה את לנדל בתואר החשוב הזה בפעם השלישית ברציפות, ובפעם החמישית בשמונה הופעות בגמר. לנדל מחזיק עתה בשיא הזכיות במאסטרס. עד אתמול התחלק בשיא עם איליה נאסטאסה (4 זכיות).

"זה היה ככל הנראה המישחק הטוב ביותר של השנה", הודה לנדל אחרי שזכה בתואר השמיני שלו השנה וה־70 עד היום. המשווה את השיא בו מחזיק ג'ון מקנרו. הוא קיבל 210 אלף דולאר ובכך העלה את סכום הזכיות שלו השנה ל־2 מיליון דולאר. וילאנדר זכה ב־90 אלף דולאר.

מאסטרס לזוגות בלונדון

היום מתחילה באלברט הול בלונדון תחרות המאסטרס לזוגות על פרסים כספיים בסך כולל של 255 אלף דולאר. אלופי אשתקד, שטפאן אדברג ואנדרס יאריד, מדורגים ראשונים לפני הצמד האמריקאי קן פלאק ורוברט סגוסו. הצמדים האחרים המשתתפים: גי פורז'ה ויאניק נואה, סרחיו קאסאל ואמיליו סאנצ'ס, פול אנאקון וכריסטו ון רנסבורג, מילוסלאב מצ'יר ותומאס שמיד, סקוט דייוויס ודיוויד פייט.

הערב בסיבוב הגומלין בשמינית הגמר

משימה קשה לבריז': למחוק פיגור 0—3 מול דורטמונד

גביע אופ"א

בריסל (שרות "ספורט הארץ"). קבוצתו של רוני רוזנטל, פ.ק. ברוז', תנסה לחזור כאן הערב על מיבצעיה הקודמים ולהעפיל לרבע גמר גביע אופ"א. בסיבוב הראשון נוצחה ברוז' 0—2 בלנינגראד אבל בגומלין, לעיני 30 אלף אוהדים, ניצחה 0—5. בשמינית הגמר הפסידה 1—3 בבלגראד אבל הכניעה במיגרשה את הכוכב האדום 0—4.

הערב עליה לסגור פיגור של 0—3 מול בורוסיה דורטמונד, בהיעדרם של כמה שחקני מפתח. הקשר הדני קנת ברילה פצוע וגם הבלם דניס ואקרייק והשוער בירגר יענסן בספק. המאמן הנק הוארט אמר אתמול "הכל או לא כלום. אנו מתכוונים לתקוף כבר מהפתיחה". גם לדורטמונד כמה שחקנים פצועים, אבל מאמנו ריינהארד האפטינג טען אתמול: "אנו משחקים טוב יותר בחוץ מאשר בבית".

למערב־גרמניה עוד שתי נציגות בשמינית הגמר: המובילה בבונדס ליגה ורדר ברמן, שתשחק בסביליה עם מיקדמה של 1—2 ובאייר לברקוזן, שתארח את פיינורד אחרי 2—2 ברוטרדאם.

העיר ברצלונה מקווה ששתי נציגותיה ישחקו ברבע הגמר. ברצלונה יוצאת לאלבניה עם מיקדמה של 1—4 על פלאמוטארי ולורה, ואספניול מארחת את אינטר אחרי תיקו 1—1 במילאנו. הנציגה האיטלקית השנייה, יובנטוס, תשחק בבוקארשט נגד ספורטול עם יתרון של 3—1.

המישחקים האחרים: פאנאתינאיקוס אתונה — הונבד בודאפשט (בראשון 2—5 להונגרים), ויטקוביצה, צ'כיה — ויטוריה גימראייש (בראשון 0—2 לפורטוגלים).

אליפות אירופה

הערב המישחק החוזר הולנד — קפריסין

אמסטרדם (ע"י). שינוי אחד יחול בנבחרת הולנד במישחק החוזר במוקדמות אליפות אירופה בכדורגל נגד קפריסין, שיהיה כאן הערב בדלתיים סגורות (ללא קהל). המאמן רינוס מיכלס קבע כי את מקומו של הבלם רונאלד ספלבוס הפצוע יתפוס יאן ואנקואר.

הולנד הביסה את קפריסין 0—8 ב־28 באוקטובר ברוטרדאם, אבל נקבע לה הפסד טכני בשל הזיקוק שהושלך לשדה ופגע בעינו של השוער הקפריסאי. ההולנדים עירערו והוחלט על קיום מישחק חוזר. די להם בתיקו כדי לעלות לגמר אליפות אירופה שתהיה בקיץ 1988 במערב גרמניה.

השוער יוסי מזרחי מסכם הסיבוב הראשון:

האלוף ראוי לתואר הפראייר של הליגה

מאת משה הר־געש

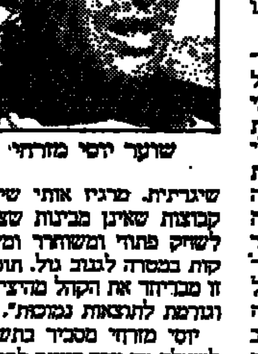

שוער יוסי מזרחי

"חוסר יציבות מאפיין את הליגה הלאומית". כך סבור יוסי מזרחי שוער האלוף בית"ר ירושלים. כאשר נתבקש לערוך סיכום קצר של הסיבוב הראשון בתום 13 מחזורים. השוער הו־תיק התייחס גם לקבוצתו המדורגת רק במקום ה־8.

"הסיבה העיקרית לחוסר היציבות היא ירידה ההדה של כל הקבוצות, למעט אולי מכבי נתניה", מסביר מזרחי. "רמת קבוצות הצמרת ירדה ואולי עלתה רמת קבוצות התחתית ואין ספק שתופעה זו מגבירה את העניין בליגה. מכבי נתניה אמנם בדרגה אחת מעל יתר הקבוצות. אך אי אפשר ל־השוותה לבית"ר ירושלים של העונה שעברה. אם מכבי נתניה היתה כפגינה כדורגל מלהיב לעיתים קרובות יותר, היתה מועמדת ראויה לתואר האלי־פות. לדעתי גם הפועל תל־אביב ומכבי תל־אביב ייאבקו על הכתר. רואים שהפועל נעשית עבודה טובה ותיכף שמ־כבי קבוצה חזקה. גם בני־יהודה יתקרבו לצמרת. אך לעומתן הפועל כפר־סבא והפועל פתח תקוה אינן מתאימות למאבק האליפות. מכבי חיפה נמצאת במשבר ובעייה, לדעתי, שהוא חושבת על הצמרת במקום לחשוב איך להימלט מהתחתית. על הירשאריות בליגה ייאבקו הפועל לוד, צפרירים חולון ומכ־בי פתח־תקוה, למרות הניצחון עליהן בשבת. בסך הכל הליגה שיגרתית. מרגיז אותי שישנן קבוצות שאינן מבינות שצריך לשחק פתוח ומשוחרר ומפחד קות במסורה לגנוב גול. תופעה זו מבריחה את הקהל מהיציעים וגורמת לתוצאות נמוכות".

יוסי מזרחי מסביר בתשובה לשאלה מה קרה העונה לבית"ר ירושלים: "לעתים אנו ראויים לכינוי הפראיירים של הליגה. אנחנו משחקים טוב נגד קבוצות חזקות ומפסידים ל־קבוצות החלשות. אנחנו סוב־לים מחוסר יציבות. בארבע העונות האחרונות היה בית"ר גורם דומיננטי בליגה, והשנה טעברה יהגיע לשיא שאחריו בדרך יש נפילת מתח. בעונת האליפות היתה לנו התלהבות גדולה, אך מסתבר שלא נותר מכנה הרבה. במצב הנוכחי אין בה לחשוב על הצמרת. מאכסי־מום עלינו להתמקם במרכז הטבלה, אך עם כמה ניצחונות רצופים הכל יכול להשתנות".

המשכים מעמוד 1

קיסינג'ר

(סוף מעמוד 1)

המפלות הפוליטיות שהיו באחרונה מנת חלקו?

ובכן, ספק רב אם יהיו הפתעות: הנשיא וכן גורבצ'וב הבהירו, בדברי הברכה שלהם על רחבת הבית הלבן, את תוכנית העבודה האישית שלהם. בתר בעיות אלו אין מקום להפתעות. על כך הוסיף גורבצ'וב בשבתו אחרי הסכם במשרד הסגלגל כשרייגן לידו, כי אין בדעתו להוציא ארנבות מהכובע. מכל מקום מנוי וגמור לפתות עם האמריקאים למתן את קצב הדיונים, ולסרב לקבל החלטות, אלא אחרי עיון מדוקדק בהצעות שיעלה הצד השני. על רקע כל זה תמוהה עוד יותר הנטיה כאן, לתאר את נשיאם שלום כאילו היה עובר בטל, שמהלכיו מסכנים יותר את אמריקה מאשר את היריב.

המודאג הלאומי

ואולם, לא כל ההגיגים המושמעים כאן הם פרי רברבות תקשורתית או עצבנות של פוליטיקאים בני כה ילד יום. הנרי קיסינג'ר, המשחק בימים אלה את תפקיד המודאג הלאומי, קלע למטרה הנראית לברורו: הוא שואל, מדוע לא הקדשנו את הטיפול בכוחות הקונבנציונליים, שבהם יש לסובייטים עליונות [illegible] את הטילים לטווח בינוני, עוררנו דאגה רבה במערב אירופה. שמדינאיה חרדים בפני ריתנתקות אמריקאית מברית נאט"ו. הדרך להרגיע אותם יכבך לחזק את הברית היא לצמצם את עליונות הקונבנציונלית של הסובייטים. כלום לא יגרע ארה"ב את חרדתם בהקריבה את רעיון הטילים האסטרטגיים, שמשמעותם בעיני האחראים לנאט"ו איננה מבוטלת?

כולן שאלות נוקבות, אשר אין לה מענה מספק, מלבד זו שסופר "הארץ" שמע מפיו של אחד מעוזריו הקרובים לשעבר של הנרי קיסינג'ר עצמו: הסיבוך הטכני של הפיקוח על צימצום החימוש הקונבנציונלי הוא כה גדול, שבשני הצדדים אף לא העזו לגשת ברצינות להתירו. ואולם, גם סוכן או לא, מוקדם יותר או מאוחר יותר, ידרשו שני הצדדים לטפל בנושא. אם לא בפעם אחת, הרי בשל יוקר הכוחות הקונבנציונליים, שהוא גדול בהרבה מיוקר החימוש הגרעיני. ובכלל, אמריקאים וסובייטים כאחד זקוקים להפחתת עומס החימוש המוטל עליהם: פירוק טילים בלבד לא יעצר את הכל, ואף לא את העיקר.

רייגן: כבדהו וחשדהו

(סוף מעמוד 1)

"גם אני", השיב גורבצ'וב.

בהמשך עמד רייגן שבבר בפעם בסוד רוסי האומר "דימבל בא מן רועד ולא כן הסל" על כך השיב גורבצ'וב בחיוך.

[illegible]

גורבצ'וב במעוד נשא נאום בו הביע את דעתו שההסכם יהיה צעד היסטורי ראשון לקראת יחסים טובים בין שתי המעצמות ואשר ייטיב עם האנושות כולה. "אבל מוקדם בינתיים ללמד אחד את השני מוסר". לאחר הנאומים עברו השניים לשולחן כדי להטביע את חתימותיהם בהסכם. כל אחד שכותב חתימות שבסופו החליפו השניים הכוכים מחאות כפיים ועטים. התשואות קדמו את פניהם כאשר נגשו לומר דברי סכום להסכם, וכאן הוכיח רייגן, כפי שעשה בכל נאום שהשמיע עד כה, את נושא זכויות האדם ואת הסכסוכים האיזוריים הדורשים את טיפולן של המעצמות. כאשר הוא מזכיר שכעוד כשבועיים ייוג העולם את [illegible]

"יזולד". "אני ניקוד שהוזה הפסנד יזאת תדיר רוח החגים דללו הבדברים, על חופש ועל אחוות עמים".

גורבצ'וב אמר כי הסכם זה הוא רק ההתחלה "צעד ראשון במסע בן אלף מיליך". "אני יודע שעתונאים ומבקרים שואלים: מי ניצח בהסכם הזה. אין לא ניצחו ניצחו השכל והישר ההגיון".

גורבצ'וב הקדיש חלק גדול מנאומו לנושא זכויות האדם והיד רות האומות.

על זכותה של כל חברה להיות מבטחון כלכלי ולא רק בטחוני. ועל זכותה לשמור על אופיה התרבותי והאתני ללא התערבות מבחוץ. על מנהיגי העולם, הוא הוסיף, להבין חברות זרות ולא רק כל אחד את החברה של עצמו.

ההצלחה של הועידה

הדרך הטובה. החיוכים. להיצות ריייים החכמות, הספיחות על ההסכם, ההון המתון ואפילו הידידותי של הנאומים, הם לפי שעה ההצלחה של הועידה (לבד מן ההסכם עצמו). לדעת פרשנים אמריקאים וסובייטים יזהו [illegible] שיהודים החוקר [illegible]

[illegible] ואידיאולוגיות [illegible]

תקווה להסכמים נוספים

(סוף מעמוד 1)

הביעו באומיים

אתמול תקווה כי יוכלו להגיע להסכמה בנושא זה ופקד מנשל סבורים כי ניתן יהיה בפסגה להגיע להסכם מסגרת שיהפוך להסכם מפורט לקראת ועידת הפסגה הבאה שתתקיים במוסקבה בקיץ.

קודם להתחלת הטקסים על ההסכם נועדו שני המנהיגים לשיחת עבודה בבית הלבן. תחילה בארבע עיניים (בה נכחו שני רשמים ומתורגמן אחד) ואחרי כן התרחב הפורום והצטרפו שרי החוץ ויועצים. דובר הבית הלבן מרלין פיצווטר ודובר משרד החוץ הסובייטי גנאדי גראסימוב מסרו כי בישיבת העבודה הראשונה הוחלט על הקמת שני צוותי עבודה, האחד שידון בשאלות פיקוח והפחתת כמות הנשק הגרעיני, השני לעניני זכויות אדם, סכסוכים איזוריים ונושאים בילאטראליים. קבוצות העבודה הללו יכינו ביניהן סקירות על המצב הקיים בנושאים בהם יטפלו. יכדוהו את הנושאים בהם קיימת הסכמה בין הצדדים מן הנושאים עליהם יתבקשו ראשי המעצמות להחליט. ובנושאים אלה יגישו הצוותים את המלצותיהם להחלטה.

הדוברים מסרו כי כבר בישיבה הראשונה נרתמו "עניינים של תוכן" אך סרבו לומר אם העלו הצעות חדשות או רעיונות. לשאלה אם נערך דיון בעניני המזרח התיכון השיב גראסימוב: "אי אפשר לטפל בכל הנושאים בבת אחת".

אוזניה מוגבר

הדוברים ציינו את האווירה הטובה ותיארו "שעשעשה" בין גור־בצ'וב לריינגן בביקורו הקודם שכאשר ריינגן הקריא העניק לגורבצ'וב זוג יומיים מזהב הנוקאים את הפסוק מישעיהו "וכיתתו חרבותם לאתים". גראסימוב אמר כי גורבצ'וב נהנה לשמוע את העצה הזו של ריינגן "אך מוקדם עדיין לעודד אנליזם כמדינה" כאשר לייסם בו השניים. על סוף הדברים הוא ניתן היה לעמוד בטקס הראשון שבנדיך מחוץ לבית הלבן בו התקבל גור־בצ'וב כראוי למנהיג מדינה הנוגע לביקור ממלכתי.

כל עוד ביצע כשמר הכבוד את תרגילי הסדר המסורתיים המתגים בכל ביקור ממלכתי ותותחי הכבוד ירו את מטחיהם דומה היה הטקס ברחבה הדרומית של הבית הלבן לכל ביקור ממלכתי אחר. אבל שניצבו הנשיא רייגן והמזכיר הכללי מיכאל גורבצ'וב על הבימה. מרוחקים אחד מן השני מספר פסיעות, ותזמורת הבאריטונים הוחלה לנגן את ההמנון הלאומי הסובייטי.

עבר רעד של התרגשות בקהל. מן חרדת כבוד של הדגל. עיניים של התוכחים ערצנו דיעתם כבעט באווירה בלתי מורגשת עברי לעבירי יום שקטה. גורבצ'וב פנה אז אל הנשיא רייגן וביקש כבלי תרגם הסבר על התרגילים והנציע קצר שנערך לפניו.

אל הביכור רייגן או המתרגמני יר־ ריינן מסר באמצעותו הסבר קצר על הטקס.

מפגש בין ריייבים

הצפיה יוולד או לשמוע את הדב־רים של שני המנהיגים. בעיקר את טון הדברים והדים שיקבעו את תחילת ועידת הפסגה השלישית בתקופתו של רייגן והראשונה המניבה תוצאות ממשיות. רייגן פתח ראשון ותוך הפסקות קלות בין משפט למשפט כדי לאפשר למתורגמן להעביר את תוכן הדברים בווסית לגורבצ'וב. הוא הגדיר את פגישתו של המפגש בכך שזהו מפגש ראשון בין יריבים ולא בין בני ברית "אולם אתה תוכח לדעת שאמריקאים רואים בוז ידיד אותו עליהם לפגוש... אני יודע שרבים כתבו אליך ואף הציעו לך את מפתח ביתם... זו תחושה המאפיינת רבים מאוחרי ארה"ב... זה זמן חשתי שעל שני עמינו להיות ידידים טובים יותר".

רייגן ציין כי קיימים הבדלים מהותיים בין שתי המעצמות "אך זו איננה סיבה לפסימיות. מציאות זו צריכה להוות אתגר... העולם צופה בנו וייש לנו דבר מה להראות לו". רייגן הוסיף כי על שני המנהיגים לעשות את הצעדים הדרושים כדי להביא לעולם בטוח יותר. הוא הוכיח לגורבצ'וב כי נושא הטוב לא פחות מבריחן החימוש הוא זכויות האדם והדיון על סכסוכים איזוריים כמו גם סלוק הכובשים בין שני העמים "הבר לא ניתן לבטלותם, לעמוד בדרכם של שני העמים. עלינו לחיות בסוגלים לא לסכסכים בינינו ועדיין לחיות בשלום".

כמיד מן המנייטה

נאומו המתון של רייגן, שהוא על יד אחד הפרשנים כ"סטייר המורה מן הגורמת הריינגנית שהבי רויה, עד כה את ברית המועצות כממלכת הרשע". נענה בנאום מתון והחזר שלום לא פחות מפיו של גורבאיל גורבצ'וב. גורבצ'וב הזכיר לריינגן כי לפני 46 שנים, נכנסה ארה"ב למלחמת העולם השניה והיתה אז "בת בריתה של ארה"ב בלוחמתה נגד כוחות הרשע". "ימים אלה מציינים את תחילת הידוד המשותפת במאבק שלנו נגד כוחות אלה והעובדה ששני המנהיגים עומדים להתום על הסכם להיסול

הנשק הגרעיני לטווח בינוני יזכ־ מלבית "שאומותינו מסוגלות לשאת יחד אחריות כבדה".

את חתימת ההסכם תאר גורבצ'וב כצעד ראשון לקראת שחרור העולם מן האיום הגרעיני. הצהיר כי בא לוואשינגטון עם מלוא הכוונה לקדם את יישוב השני הנושא חיתור קיצוץ הנשק הבינלאומי בהמיים אחוזים. את נאומו סיים גורבצ'וב בהצהרה: "בשם עם הסובייטי אני מדגיש שאנו נוכנים לעשות את מלוא חלקנו בבניית הקדש באחריות המאפיינת אותנו והזוהרת שלום".

ויתורים בברית רייגה

דניאל דגן, סופר "הארץ" באירופה, מוסר כי מקורות דיפלומטיים בבירות ברליה אומרים, כי ברית ורשה מכינה כיום של ויתורים פרוחיקים לפת בתחום החימוש הקונבנציונלי. על פי המקורות האלה יתכנסו ראשי הגוש ויתקיימו לאחר ועידת הפיסגה בוושינגטון והחליטו על נסיגה חלקית של כוחות סובייטיים ממזרח גרמניה.

הוויתורים של ברית ורשה, אם אכן יבואו, נועדו להבהיר את הביקורת המערבית על כך שבכיס קוה מתבצעת בקיצוץ הדדי של הנשק הגרעיני. אך במקביל לכך מגבירה ללא הרף את עליונותה בכוחות הקונבנציונאליים ביריית האדירה.

במטה נאט"ו בבריסל מתייחסים לידיעות מבזייד ברליה בספקנות רבה, ומזכירים שכבר בעבר הודיע גוסקוה על "מהירות" ידנסיות של קיצוץ כוחותיה במזרח גרמניה. אולי על מהרי התבדר מוספים שקויית נאט"ו שהוכיחות שפתי באיזור אחד של הברית ופעל בעיבור זה קצר באיזור אחר.

במעיב ג'ובמי, "הוא ייעד העיקר לשאלה הפיה של ביוס קוה. גובות הדייתות יוגבדו בעתיד בקיצוץ הדדי של הברית בקונבנציונאליים.

מדינת ישראל
חוק התכנון והבניה
תשכ"ה 1965
מחוז הצפון מרחב תכנון מקומי — קצרין
הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מפורטת

נמסרה בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה 1965, במשרדי הוועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז הצפון ובמשרדי הוועדה המקומית לתכנון ולבניה קצרין, שבקצרין רמת־הגולן.
הופקד שינוי תכנית מפורטת הנקרא תכנית מפורטת 6086 שינוי לתכנית מפורטת מס' 5091 שינוי חלוקת אזורים מרכז עירוני קצרין ביחד עם תשריט המצורף אליה.
ואלה הם השטחים הכלולים בה:
בניני:
כמסומן בקו כחול בתשריט.
עיקרי הוראות שינוי התכנית, א) שינוי הלוקת איזורים בקטע מהמרכז העירוני של קצרין בו הנהרכז הקיים והמוצעי האדרי־ חיה.
ב) קביעת הוראות בניה לאזורים שונים והנאים למתן היתרי בניה.
כל המעוניין בשינוי התכנית רשאי לעיין בו ללא תשלום ב־ ימים ובשעות שבמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
כל המעוניין בקרקע בנין או כל פרט תכנוני האחר עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית וכל מהנדס הועדה המקומית שבאה־ רות התחבר שלה, כלול בתחום התכנית ואו גובל איתו רשאי תוך חדשיים מיום פרסום של הודעה זו בעיתונים להגיש התנגדות לשינוי התכנית במשרדי הוועדה המקומית האמורה. את ההתנגדות יש להגיש בכתב בפרוט הנמקות ובלוויי תצהיר חתום על ידי עורך הדין המאמת את העובדות שעליהן היא מסתמכת.
שמעון? קלנצ'י
יו"ר הוועדה המחוזית
לתכנון ולבניה צפון
תאריך: י"א בכסלו התשמ"ח
2.12.87

סגן ראש הממשלה ושר החינוך והתרבות, יצחק נבון, ערך אתמול ביקור אצל משפחת מזוז באלפי מנשה, ששיכלה את האם עופרה והבן טל במיגוע בקבוק תבערה באוטובוס בכניסה לישוב. השר התקבל בתום על ידי האב אברהם (אייבי) וילדיו ניר (15) ועדי (9), שנפצעו בתקרית. האב סיפר לשר כי חזר לעבודתו, וכי ילדיו חזרו לפעילותם בחברת הילדים. קרובי משפחה, הרופאים והמורות אמרו כי בני המשפחה חזרו לתפקד "בצורה המעוררת הערצה" בקרב התושבים. נבון הביע את תנחומיו על מות האם והבן, והצטרף לדברי ההערכה ששמע על מאמצי המשפחה להשתקם ולחזור לחיי שגרה. בתמונה: השר נבון עם בני משפחת מזוז, האב אייבי, הבן ניר והבת עדי. (צילום: אילן אוסנדרייבר)

במסגרת הקו הפתוח שקיימה אתמול קופת חולים הכללית:

אצל 90% מהסובלים מלחץ־דם אין מוצאים את סיבת המחלה

מאת עדנה אירידור

אצל יותר מ־90% מהחולים הסובלים מיתר לחץ דם לא מוצאים סיבה למחלה.

המחלה מתגלית בדרך כלל בבדיקות שגרתיות במרפאות, במקומות עבודה, או בעת מתן תרומת דם. כאבי ראש ועייפות הם סימפטומים ליתר לחץ דם, ולכן ראוי לכל שסובל מתופעות אלו לבדוק את לחץ דמו. אוכלוסיית הסיכון ליתר לחץ דם הם חולי סוכרת או כליות. חולים אלו חייבים להיות במעקב צמוד. על כך מסרו אתמול צוות מומחים במסגרת הקו הפתוח שקיימה אתמול קופת חולים הכללית בנושא "יתר לחץ דם ודרכים למניעתו".

לדברי פרופ' זק ברנהיים, מבית חולים מאיר בכפר סבא, 1% מהאוכלוסיה סובל מיתר לחץ דם. יתר לחץ דם מאפיין 25% מהאוכלוסיה מעל גיל 60. לעודף משקל תרומה משמעותית להופעת יתר לחץ דם. ב־60% מהמקרים, אנשים שסבלו מעודף משקל והצליחו להפטר ממנו, חלה ירידה משמעותית בלחץ הדם. לכן מוצע שלא להגזים באכילת מלח, ולהימנע ממזון בעל ערך קלורי גבוה. לגבי הרגלי תזונה, לדבריו עד לא הוכח מדעית שיש קשר בינם לבין יתר לחץ דם.

לחץ דם היא מחלה כרונית. התרופות הניתנות נגדה גורמות להתרחבות של כלי דם היקפיים או שמורידות את רמת חומרים שבגוף שגורמים להתכווצות של כלי דם. יש גם תרופות שמשפיעות על מרכזים במוח שמווסתים את לחץ הדם בגוף, הכל תלוי בחומרת המקרה.

לגבי נשים בהריון הסובלות מיתר לחץ דם, נקבע כי הן חייבות להיות במעקב של מומחה וגניקולוג. במקרים כאלה האשה עוברת טיפול מבוקר להורדת לחץ הדם כדי שלא לפגוע באספקת המזון לעובר בשל הורדת לחץ הדם.

המלצה מהשגרירות האמריקאית: הקדימו להוציא אשרות הכניסה

מאת זוהר בלומנקרנץ
סופר "הארץ" לענייני תיירות

שגרירות ארה"ב בתל אביב הגיעה להסדר עם חברת בת של התאחדות סוכני הנסיעות והתיירות [illegible] המבקשים לבקר בעונת האביב והקיץ בארה"ב.

בהסכם בין הקונסול הכללי של ארה"ב למנהלת חברת ש.ע.ל (שירותי עזר לסוכני הנסיעות) בע"מ, אתי מורוזי, הושגה הבנה, כי יש לעודד ישראלים המבקשים לבקר בארה"ב בתקופת האביב והקיץ של שנת 88, להגיש את בקשותיהם לקבלת אשרות כניסה כבר בתקופה זו.

הסיבה לכך היא, כי בימים אלה אין לחץ עבודה במחלקת האשרות של השגרירות [illegible]

היערכות לקראת עונת הקיץ, המהווה תקופת שיא בתנועת התיירות לארה"ב, תקל לדעת הגורמים המעורבים בדבר גם על ציבור הנוסעים.

המשטרה נתבקשה לחקור גניבת מטוס "מוסטאנג" מחיל האוויר

המתלוננים — אנשי העמותה של מוזיאון חיל האוויר ● לטענתם, רס"ן (מיל.) בחיל האוויר הוציא את המטוס לחו"ל בעורמה, ומכרו

מאת ראובן שפירא
סופר "הארץ"

תלונה על גניבת מטוס "מוסטאנג" מחיל האוויר הישראלי הוגשה אתמול לראש אגף החקירות במשטרה. המתלוננים הם אנשי העמותה של מוזיאון חיל האוויר, שלושה קציני המילואים, תא"ל יעקב טרנר (כיום ראש אגף כח אדם במשטרה), תא"ל מיכה כהן ותא"ל גד רכס.

התלונה הוגשה בתיאום עם חיל האוויר ועם משרד הביטחון, ועל דעתם. היא נוגעת למטוס ה"מוסטאנג" היחיד במצב טיסה שנותר ברשות חיל האוויר, ושאמור היה להיות מוצג בין עשרות המטוסים במוזיאון חיל האוויר בדרום.

התלונה על הגניבה הוגשה נגד רס"ן (מיל.) בחיל האוויר ישראל יצחקי, שלטענת המתלוננים הוציא לחו"ל, בעורמה, ומכר שם את מטוס ה"מוסטאנג" מסוג פי־51, שלמעשה שייך לחיל האוויר.

עיסוק בהתנדבות

על פי התלונה, החל משנת 1975 עסק ישראל יצחקי בהתנדבות, יחד עם אחרים, באיסוף ובהרכבת מטוסים ישנים עבור מוזיאון חיל האוויר.

סוכם עם יצחקי, שיועמדו לרשותו הציוד, האמצעים, החלפים וכל הסיוע הדרושים כדי להרכיב, בין השאר, מטוס "מוסטאנג" שמיש.

בין השנים 1984־1982 הרכיבו יצחקי והמתנדבים אחרים של מוזיאון חיל האוויר את המטוס בהרצליה. כדי להרכיבו נעשו עיסקות שונות והחלפות, שבעקבותיהן, בסיוע חיל האוויר, הושגו החלקים הנדרשים למטוס.

לאחר שהורכב המטוס והובא למצב טיסה, דרש יצחקי מחיל האוויר סכום של כ־300 אלף דולרים, מלוא שוויו של המטוס, בטענה שלא דובר איתו על עבודה בהתנדבות.

לטענת המתלוננים, מרבית ההשקעה במטוס היתה דווקא של חיל האוויר.

בשנת 1986 הוטס המטוס על ידי יצחקי לחו"ל, ולפי התלונה הוא נמכר שם לחברה שחידית ב־330 אלף דולר. החברה מקיימת עם המטוס מופעים אירובטיים ותצוגות.

לדברי המתלוננים, זהו ה"מוסטאנג" היחידי שנותר ברשות חיל האוויר, והוא שייך למורשת הקרב של החיל. לכן, מקומו במוזיאון חיל האוויר. ככל הידוע, המטוס שבו מדובר השתתף במבצע ניתוק קווי הטלפון של המצרים בסיני לפני מבצע קדש.

בחיל האוויר עושים מזה זמן מה מאמצים, בדרכים שונות, להשבת המטוס לארץ. קיימת גם חוות דעת משפטית של פרקליטות מחוז המרכז, על כך שיש לנהל חקירה בנושא.

מהמשטרה נמסר כי לאחר שתיבחן התלונה, ויבדקו המסמכים והגילויים שהוגשו למשטרה, יוחלט כיצד ומי יחקור בנושא.

האגודה לזכויות האזרח בישראל

סניף תל אביב

יום זכויות האדם הבינלאומי

ערב עיון: בעקבות דו"ח ועדת לנדוי

נושא הדיון: **הפעלת מידה מתונה של לחץ פיזי בחקירות — האם הכרח?**

משתתפים:

השופט **בנימין כהן**
נשיא בית המשפט המחוזי בת"א לשעבר

מר **נחום ברנע**
עורך "כותרת ראשית"

עו"ד **ד"ר צבי הדר**
לשעבר הפרקליט הצבאי הראשי

עו"ד **אביגדור פלדמן**

מנחה: עו"ד **שמעון שובר**
יו"ר סניף ת"א האגודה לזכויות האזרח

מחר, יום חמיש 10.12.87 בשעה 18.00
באולם כס המשפט הפקולטה למשפטים
אוניברסיטת ת"א

— הציבור מוזמן —

דיירים יבקשו סיוע משפטי נגד פגיעה מצד פרוייקט איילון

מאת א. קרן

דיירי האזור שליד גשר ההלכה ברמת־גן יפנו לערכאות, אחרי שלא נמצא פיתרון שיסביע את רצונם, באשר לפגיעה אפשרית בהם, עקב העבודות שמנהלת חברת נתיבי איילון.

במכתב אל מנכ"ל נתיבי איילון, דן הלצמן, טוענים נציגי התושבים, כי עבודות העפר המבוצעות במקום נעשות ללא יסוד חוקי, ועלולות להביא לפגיעה באיכות חייהם. במכתב נאמר כי לפי התכנון שמופעל אין התוואי תואם את התוואי שנקבע בתכניות הסטטוטוריות המאושרות. עוד נטען כי עבודות העפר המבוצעות במקום מחסלות למעשה את רחוב היצירה שחסימתו טעונה בין השאר הסכמת הוועדה המחוזית "הסכמה שמעולם לא ניתנה.

במכתב נטען כי חברת נתיבי איילון התחייבה בפני התושבים כי הרעש במקום יימדד בנוכחות נציגיהם אך התחייבויות אלה מופרות ושום מדידות לא נעשו בנוכחותם.

50 תוכים נגנבו מפארק הירקון בת"א

מאת חיים הנדוורקר
סופר "הארץ" בתל אביב

50 תוכים יצאי רוכב נגנבו שלשום בלילה מהגן הטרופי בפארק הירקון בתל אביב.

אתמול בבוקר, כשבאו עובדי הפארק לגן, נדהמו לגלות כי מישהו פרץ לכלוב התוכים, וגנב את התוכים הגדולים. את התוכים הקטנים השאיר במקומם.

בדיעבד הסתבר שסידורי הביטחון במקום לא היו נאותים, והנהלת פארק הירקון מבטיחים להגביר את השמירה במקום.

בת 15: אחי החורג אנס אותי ואבא רימה אותי

(ע). נערה בת 15 מיפו התלוננה אתמול במשטרה נגד אחיה החורג מאילת, שאנס אותה לטענתה, ונגד אביה החורג, שלדבריה העלים את דבר האונס.

על פי תלונת הנערה היא התארחה בחודש אפריל השנה אצל אביה החורג באילת, ושם אנס אותה בנו בן ה־20, מאשה אוחנה, תושב איכסאל שליד נצרת.

הנערה העידה במשטרה שאביה החורג ביקש ממנה שלא להתלונן כנגד בנו, והבטיח בתמורה שיסדיר [illegible] הבושה אל מחוץ למשפחה.

[illegible] התלוננה למשטרה בכך שבישתה כי האב ימשש את הבטחתו, אולם משלא עמד בה, התלוננה על המקרה.

זלמן־שושי עירער על חומרת עונשו

(ע). הקוקסינל זלמן וינדר, המכונה "זלמן שושי", הגיש אתמול ערעור לבית המשפט העליון, על חומרת העונש שהוטל עליו בבית המשפט המחוזי בתל אביב, לפני כחודש ימים.

זלמן שושי הורשע בעבירות סחיטה ואיומים מתעשיין על רקע מיני, פגיעה בפרטיות, החזקת סמים, גניבה וזיוף מסמכים והוצאת מטבע חוץ שלא כדין.

שושי נדון לארבע שנות מאסר בפועל ושלוש שנות מאסר על תנאי, וכן הוחרם ממנו מטבע החוץ שהחזיק שלא כדין.

4 חודשי מאסר לחייל בשל התעללות בעצירים בעזה

הואשם שבעט בהם, חילק להם מכות קראטה, והכריז: "אני ברוס לי"

איתן רבין
סופר "הארץ"

בית הדין הצבאי של פיקוד הדרום גזר אתמול ארבעה חודשי מאסר בפועל על סמל ניסימיאן דוד, שהואשם בהתעללות קשה בעצירים במיתקן הכליאה אנצאר 2. כמו כן החליט בית הדין הצבאי להוריד את הסמל לדרגת טוראי.

מדובר בחייל צה"ל שהועסק בתפקיד שמירה במתקן אנצאר 2, שם היו כלואים כל מפירי הסדר ברצועה.

כנגד הנאשם הועלו עשרות פרטי אישום על התעללות בעצירים.

בין השאר, הנאשם ניסימיאן כי בעת שהעצירים, שהיו כבולים באזיקים, העמדו בחוץ ביום חורף, כשלגופם תחתונים בלבד, הוא עבר מאחד למשנהו, סטר להם בחוזקה, בעט בהם, חילק להם מכות קראטה, והכריז: "אני ברוס לי".

עוד הוא נאשם, כי היכה עצירים באזיקים, לאחר שאמר להם להרים את ידיהם.

חלק ממעשי ההתעללות שפורטו בכתב האישום לא הוכחו, והוא זוכה מהם.

יחד עם ניסימיאן העמדו לדין חמישה חיילים נוספים, שמשפטם הסתיים כבר לפני כחודש וחצי, ואף הם נדונו לעונשי מאסר בפועל.

3 תושבי עזה נהרגו, 7 נפצעו בתאונה במחסום ארז ליד עזה

מאת איתן רבין
סופר "הארץ"

בתאונת דרכים קטלנית שאירעה אתמול במחסום ארז ברצועה נהרגו שלושה בני אדם, כולם תושבי הרצועה, ושבעה אחרים נפצעו.

התאונה אירעה כאשר משאית ישראלית התנגשה בשני כלי רכב מסוג פג'ו, ומחצה אותם.

כתוצאה מהתאונה נהרגו עיסא מחמוד חמודה בן 29, קמיל חמודה בן 23 ומחמוד אבו מעיר, ונפצעו עוד שבעה אנשים.

למקום התאונה הגיעו מיד שוטרי נפת עזה, ולקחו את הנהג הישראלי לחקירה, תחת שמירה, מחשש כי בני המשפחות, שנפגעו קל ינסו לפגוע בו.

המשטרה בודקת את נסיבות התאונה.

נהג מונית מבת־ים חשוד בנהיגה 7 שנים בלי רשיון

(ע). נהג מונית, החשוד בנהיגה ללא רשיון מזה שבע שנים ובמתן תצהיר כוזב, הובא אתמול בפני בית משפט השלום בתל אביב, ושוחרר בערבות.

דב בלום (49) מבת ים עובד כנהג מונית מאז 1980. ב"כ המשטרה, רפ"ק ת. מירוצניק, טען בבית המשפט כי במשך כל התקופה הזו נהג החשוד ללא רשיון. כן נטען כי נהג ללא רשיון למונית תקף וללא פוליסת ביטוח חובה.

אהרון שלום (61) מראשון לציון טבע בחוף ת"א

(ע). גופתו של אהרון שלום (61) תושב ראשון לציון, שטבע בים, נפלטה אתמול לפני הצהריים אל חוף פרישמן בתל אביב.

האיש טבע ככל הנראה בשעה ששחה בים בשעות הבוקר של אותו יום.

בגדיו וחפציו נמצאו על החוף, בסמוך למקום אליו נפלטה גופתו.

בעקבות המלצת הממשלה להוסיף 50% לשיפור מצב הכבישים

השופט דב לוין: הממשלה אינה מסוגלת להחליט, רק להמליץ?

יחד עם חבריו במועצה הלאומית למניעת תאונות, יצא בקריאה לאזרחי ישראל, לחתום על עצומה המופנית אל הממשלה לנקוט בצעדים ממשיים ונמרצים למלחמה בתאונות דרכים ● כוונה להביא להחרפת הענישה בתחומים המהווים סיכון בטיחותי גבוה

מאת יעקב נבו
סופרת "הארץ"

כ־600 אלף יהודים היו בארץ עם הקמת המדינה, וכ־600 אלף בני אדם נפגעו במדינת ישראל מאז ועד היום, בתאונות דרכים. במלחמות ישראל נהרגו, בין השנים 1949 ו־1987, 7,200 בני אדם, בעוד שבתאונות דרכים נהרגו באותה תקופה 14,700. השופט דב לוין, יו"ר המועצה הלאומית למניעת תאונות, שהציג אתמול נתונים אלה במסיבת עיתונאים טען, כי למרות שממשלת ישראל אינה יכולה להרשות לעצמה כוחד דמים כה כבד, היא אינה עושה דבר.

הוא סיפר, כי באוגוסט קיבלה הממשלה שורת החלטות שהתבטאה ב"הזדעזעות" וב"חרדה", אבל הצעות לביצוע לא היו באותן החלטות. הוא הביא כדוגמה, את המלצת הממשלה לאוצר, להוסיף למשרד התחבורה 50% לשיפור מצב הכבישים. "ממשלת ישראל רק ממליצה לאוצר? מה זה, הממשלה איננה מסוגלת להחליט, רק להמליץ?" שואל השופט דב לוין. הוא מסביר, כי זו גם הסיבה שההמלצה לא מבוצעה.

השופט לוין נשאל, האם הוא, כשופט בית המשפט העליון, והמועצה הלאומית למניעת תאונות, בראשה הוא עומד, עשו משהו בהקשר לבתי המשפט לתעבורה, המרבים לעסוק בעבירות שוליות שאינן מסכנות את התנועה, ואחר כך טוענים לעומס. "משום שדעתי אינה נוחה מההליכים בבתי המשפט לתעבורה ומכללי הענישה שם, קיבלתי על עצמי לעמוד בראש ועדה ציבורית. המעבירות המלצות לשינוי ההליכים הנוהגים בערכאה זו.

שפיטה מהירה

המגמה היא, להביא להפחתת בעומס על ידי כך שבתי המשפט יעסקו בעבירות שאכן יוצרות סיכון בטיחותי, תוך שפיטה מהירה, נמרצת ומרתיעה. הכוונה היא, להחריף בענישה בתחומים המחייבים זאת, ולאפשר שפיטה נינוחה, תוך הבנה שהאזרחים העוברים עבירות תנועה אינם עבריינים במובן הרגיל של המלה" — הבהיר השופט לוין.

הוא ואנשי המועצה הלאומית למניעת תאונות, יצאו בקריאה לאזרחי ישראל, לחתום על עצומה של המועצה, במסגרת שבוע התנועה. העצומה, המופנית אל ממשלת ישראל, אמורה לתת גיבוי לעמדת המועצה בקריאתה לממשלת ישראל לנקוט בצעדים ממשיים ונמרצים ולא רק במלים של יציאת ידי חובה, להפחתת הקטל בדרכים.

תקרית בין קציני ביטחון באילת לצוות מטוס "לאודה" מאוסטריה

— על רקע תרגיל שנועד לבחון עירנות קצין ביטחון חדש

מאת איתן רבין
סופר "הארץ"

תקרית בין קציני ביטחון ישראליים לבין צוות של מטוס חברת "לאודה" האוסטרית, שנחת ביום א' בשדה עובדה עוררה תרעומת בקרב צוות המטוס.

בשעה 14.00 נחת המטוס שהיה בטיסת שכר מאוסטריה. הנוסעים ירדו ונשארו בו רק אנשי הצוות. כאשר עברה דיילת אוסטרית במטוס גילתה באחד המושבים שקית חשודה.

היא הודיעה על כך לקברניט. באותו רגע עלו למטוס קציני ביטחון ישראלים והדיילת מסרה לאחד מהם את החפץ. קצין הביטחון זרק את החפץ על רצפת המטוס וקרא לכולם להשתטח, והכל השתטחו בבהלה.

קצין ביטחון אחר שעלה כעבור רגע למטוס הבהיר כי מדובר בתרגיל, שנועד לבחון את עירנותו של אחד מקציני הביטחון החדשים.

קציני הביטחון לא הודיעו מבעוד מועד על הטמנת החפץ במטוס ולא שיערו כי הדיילת האוסטרית תיתקל בו ראשונה.

מקור מוסמך בשדה התעופה אישר את פרטי האירוע ואמר כי הנושא בטיפול חברת ארקיע.

קרונועים בין ת"א לנתניה: תוכנית בלי כוונות ביצוע

מאת חיים הנדוורקר סופר "הארץ" בתל אביב

אגף התנועה בעיריית תל אביב הודיע אתמול על תוכנית חדשנית להפעלת רכבות מנתניה לתל אביב, אולם מבדיקה עולה כי אין בכוונת העירייה לבצע את התוכנית, וכי אין לה כלל נגיעה אליה.

ההודעה על התוכנית הוצאה מטעם לשכת דובר העירייה, ובה מבשר ראש אגף התנועה, יוסף גבעול, על תוכנית לרכישת קרונועים שייסעו מרי בוקר מנתניה, דרך הרצליה, לתל אביב. עלות התוכנית נאמדה בכ־10 מיליון דולר.

בכירים בעיריית תל אביב נדהמו מפירסום התוכנית, וטענו כי תוכנית שכזו לא נדונה אף פעם בעירייה, וכי איש בה אינו מתכוון להקציב 10 מיליון דולר לפרויקט שכזה.

בכירים במשרד התחבורה הגיבו אף הם בתדהמה, וטענו כי אכן מתגבשת תוכנית שכזו במשרד התחבורה, אולם אין לה כל נגיעה לעיריית תל אביב, פרט לבקשת המשרד מהעירייה לאפשר הארכת המסילה באיזור הרכבת צפון בתל אביב, עד איזור הקריה. [illegible]

בתגובה על הדברים אמר גבעול כי הרעיון הוא שלו, אף כי אין לו עליו "זכויות יוצרים", וכי עובדה שעד היום משרד התחבורה הרכבת לא ביצעו אותו.

בקשה לדיון בעתירתו של גדעון נקש ז"ל, להמיתו המתת חסד תידון ב־23.12

מאת עדנה אירידור
סופרת "הארץ"

יו"ר העמותה להמתת חסד עו"ד יצחק הושן, הגיש אתמול לבית המשפט הגבוה לצדק, בקשה לקיים את הדיון בעתירה שהגיש גדעון נקש ז"ל, להמיתו המתת חסד.

בכתב הבקשה נקבע, כי עם מותו של נקש לא נסתיימה הסוגיה. לבקשה צורפו פסקי דין שנתנו בבתי משפט בארה"ב, לבקשות של חולים להמתת חסד לאחר מותם.

בתי המשפט המשיכו לדון בעתירותיהם בשל חשיבות הנושא. פסקי דין אלו שמשו בסיס להסדרת הנושא ולחקיקה שקיימת בארה"ב.

הדיון בעתירה אמור להתקיים ב־23 בדצמבר. נשיא בית המשפט העליון, השופט מאיר שמגר, לקח על עצמו את התיק ויישב בראש הרכב השופטים שידונו בעתירה זו.

עו"ד הושן ציין, כי עם עד מועד הדיון תוגש פניה דומה להמתת חסד, לבית משפט העליון, יבטיח הדבר דיון ענייני ולא עקרוני בנושא.

יצויין, כי הגוף היהודי המוסמך להורות על המתת חסד הוא בית משפט הגבוה לצדק, בהעדר חקיקה. פסיקתו בנושא מהווה חקיקה שיפוטית. תקדים בנושא יחייב גם את הכנסת להתייחס לנושא.

אלמונים שדדו מנהל מרכול ברעננה

מאת סופרת "הארץ" בשרון

ששת אלפי שקלים שדדו אתמול בבוקר, ממנהל מרכול של רשת הקואופ ברחוב ההסתדרות ברעננה.

מעט לפני השעה שש בבוקר, נכנסו שני אלמונים רעולי פנים למרכול. הם ארבו למנהל המקום, וכשהתנפלו עליו, כבלוהו, וברחו עם תכולת הכספת — 6000 שקלים.

השודדים היו מזוינים בנשק ובסכין, ולאחר השוד נמלטו מהמקום. כוחות משטרה גדולים התפרסו בשטח, אך איש לא נלכד.

[illegible]

זהו השוד השני המתבצע בחודש זה במרכול ברעננה. השוד הקודם אירע ביום ראשון שעבר, כמה מאות מטרים ממקום השוד אתמול. על פי נתונים ראשוניים מדובר ככל הנראה באותם שודדים.

נתפסו חשיש ואקדח בחברון

מאת סופר "הארץ" בשטחים

במבצע שערכו אתמול אנשי משטרת חברון נתפסו שישה ק"ג חשיש, וכן אקדח שהוחזק בידי תושב מקומי בלא רישיון.

ממשטרת מחוז יהודה נמסר כי במסגרת המבצע, שהתבסס על מידע מודיעיני, נעצרו שלושה תושבים. נתפסו 30 סוליות חשיש במשקל של 200 גרם כל אחת.

ערך את העמוד: חיים טל

מוזיאון חיפה לאמנות חדשה
שבתאי לוי 26, טלפון 04-523255

לרגל חגיגות שנת ה־40, עורך המוזיאון תערוכה אשר תכלול ציורים לנושא חיפה ותקופותיה

בעלי תמונות אשר ברשותם ציורים המתארים את חיפה ומעוניינים להשתתף בתערוכה, מתבקשים לפנות בהקדם.

היענותכם המהירה חשובה

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ־ישראל
הרשות להגנת הצרכן בהסתדרות
ישראל 40
68 שנה להסתדרות
הרשות להגנת הצרכן

שביתת קונים

הרשות להגנת הצרכן בהסתדרות קוראת לציבור הצרכנים לא לקנות אקונומיקה, עד שיובטח שהאקונומיקה הנמצאת בשוק אינה פוגעת בבריאותו.

הרשות להגנת הצרכן מזהירה את הציבור מפני הסכנות הכרוכות בשימוש באקונומיקה שיש בה **סודיום ביברומט.**

הרשות פונה למשרד הבריאות לאסור שימוש באקונומיקה הכוללת חומר מסוכן זה וקוראת לציבור לא להשתמש באקונומיקה עד שיתברר אלו חברות משתמשות בחומר המסוכן ואילו חברות אינן משתמשות בו.

חברת חוף האלמוג אילת בע"מ

מודיעה

על קיום **אסיפה כללית שלא מן המנין**

ביום ד' 30.12.87 בשעה 15.00 במשרדי החברה שברחוב דיזנגוף 163 ת"א.

על סדר יום האסיפה:

איחוד הון המניות של החברה וחלוקתו למניות בנות 1 ש"ח כל אחת בהתאם לסעיף 144 לפקודת החברות (נוסח חדש) התשמ"ג 1984 ועל פי תקנה 54 לתקנות החברה.

המרכז הישראלי לניהול

שיווק
מתאוריה למעשה
קורס מתקדם בניהול השיווק
8 מפגשים, יום לימודים בשבוע
מועד פתיחה: 17.12.88, מלון השרון, הרצליה

תכנית הלימודים תכלול את הנושאים הבאים:
• אסטרטגיה ומדיניות שיווקים • מחקרי שוק • התנהגות צרכנים • פוטנציאל שוק • תקשורת ופרסום • ניהול צבורות שיווק • מערכות שיווק בישראל • ניהול מו"מ עם מפיצים • מוכרים • ומכירות • הפירמה במשק העולמי • יצוא • ספקים • בינלאומי • בניית תכנית שיווק • ושיווק • מוצרים חדשים • פיתוח

צוות המרצים (לפי א'־ב'):
ד"ר חזי אופיר • פרופ' מיכאל אמגר • גבי רות ברנדמן • ד"ר חיים לביא • מר דוד סמיר • מר רוני כהן • אימן מילר • מר יעקב לוי • ד"ר מיכאל פרי • פרופ' דב פקלמן • פרופ'

פרסום והרשמה:
המרכז הישראלי לניהול
טל. 03-257202, 052-575777
מל"ן מרכז ללימודי ניהול

דשנים וחמרים כימיים בע"מ
הודעה על אסיפה כללית
שלא מן המנין

ניתנת בזאת הודעה על אסיפה כללית שלא מן המנין של בעלי המניות מכל סוג שהוא בחברה, שתתקיים ביום שלישי, 29 לדצמבר 1987 בשעה 12.00 במשרדי כימיקלים לישראל בע"מ — רח' החשמונאים 123 תל אביב (בנין טפחות).

על סדר היום, לדון ולהחליט בהעדר דירקטוריון ובמקומו, בעניינים מיוחדים שונים הנתונים במהלך העניינים הרגיל להחלטת הדירקטוריון.

בעל מניות מעונין, יוכל לקבל לקראת האסיפה הנ"ל פרטים על נושאי הדיון והצעות ההחלטה ע"י פניה בכתב למזכיר החברה (ת.ד. 1428 חיפה 31013).

א. וינשטיין
מזכיר החברה

שהם אגרוטכנולוגיה בע"מ

ניתנת בזאת הודעה **כי מועד האסיפה הכללית השנתית של** החברה **נדחה** ליום רביעי 16 בדצמבר 1987, בשעה 10 במשרדי החברה, דרך השרון 51 הוד השרון

בשם הדירקטוריון
מזכיר החברה

חייגן עובד לבד בלילה

PITNEY BOWES
למקסימיליות מתוחכם
חייגן אוטומטי מתוחכם
המנצל שעות בהן
העומס קטן והשירות זולות.

ישרא־טל בע"מ
רח' האומנים 7, ת.ד. 21222
ת"א 61211, טל. 03-339712

מפיצים מורשים:
קוסמיק – רח' יצחק שדה 36 ת"א.
אופיס סנטר – קרליבך 34 ת"א.
מעתיק – אחים מסלויה 15 ת"א.
סיגמוס – רח' נתיב חן 1, ב"ש, חיפה.

מכרזים

משטרת ישראל

המטה הארצי/אגף האפסנאות

1. מוזמנות בזה הצעות מחיר לאספקת המוצר ו/או השרותים המפורטים להלן:

מכרז 117/87 – **שאב אבק תעשייתי – 4 יחידות.**

2. המועד האחרון לקבלת ההצעות, הוא 31.12.87 שעה 12.00.

3. טפסים מלאים ניתן לקבל במחלקת הרכישות והמכירות, בת"א־יפו, רח' אמץ 4, טלפון: 03-5124453, בימים: א'–ה' 07.30–14.00, ו' 07.30–12.00.

هكذا من الأصل

صكذا عن الاعمال

חדשות כלכלה

האשראי השקלי לציבור עבר את מחסום ה־11 מיליארד שקל

מאת אריה לביא

לאחר הפוגה של שבוע נרשמה עליה נוספת בהיקף של האשראי השקלי לציבור בשיעור 200 מליון שקל לכדי יותר כ־11 מיליארד שקל – מתברר מנתונים מעודכנים של בנק ישראל מראשית חודש דצמבר. בנקאים מעריכים כי עד סוף דצמבר תירשם עליה נוספת בהיקפו של האשראי השקלי לציבור והכל יוכפל לקראת ראשית השנה.

שיעורי הריבית הגבוהים ששילמו הבנקים על פקדונות שקליים הביאו לגידול משמעותי בהיקף הפקדונות שגדלו בשבוע בכ־700 מליון שקל.

דאגה במשרדים הכלכליים מהתפתחויות בחודשיים:

הגרעון המסחרי גדל ב־18 אחוז — היבוא עלה ב־5%, היצוא ירד ב־2%

מאת צבי זרחיה

במשרדים הכלכליים מובעת דאגה מעליית הגרעון המסחרי ב־18% בחודשים אוקטובר ונובמבר, עליה של 5% ביבוא, וירידה של 2% ביצוא.

גורמים כלכליים אמרו, כי העלייה בגרעון המסחרי בשנת 87', תהיה נמוכה מהתחזיות, ואף על פי כן אין להתעלם מכמה. ירידת היצוא בחודשים האחרונים, נובעת בין היתר, משינוי ביחסי המטבעות מתקופה האחרונה, ומירידת רווחיות היצוא לגוש הדולר.

חרף הנתונים על עליית היבוא והקטנת היצוא בחודשים האחרונים, אין המשרדים הכלכליים מתכננים הגבלות על יבוא ובינואר יבוטל במתוכנן היטל ההפקדה בשיעור 3% על מוצרי צריכה מיובאים.

מנתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה עולה כי גידול של 34% נרשם בגרעון המסחרי בחודשים ינואר־נובמבר 87', לעומת התקופה המקבילה אשתקד. הגרעון המסחרי עלה בתקופה זו ב־800 מיליון דולר והסתכם ב־3 מיליארד דולר, לעומת 2.2 מיליארד דולר בתקופה המקבילה אשתקד.

האוצר יקציב עוד 3 מיליון שקל להמשך פרוייקט נתיבי איילון

יחד עם תוספת העיריה — 6 מיליון שקל עד סוף השנה

מאת חיים הנדוורקר
כתב "הארץ" בתל אביב

במשרד האוצר הוחלט אתמול להקציב עוד שלושה מיליון שקלים, לצורך המשך קיום העבודות בפרוייקט נתיבי איילון.

לפני ימים אחדים, הודיעה עיריית תל אביב כי תעביר שלושה מיליוני שקלים להמשך הפרוייקט עד סוף השנה, לאחר שהעבודות בו הופסקו משום שחברת נתיבי איילון הקדימה בביצוע תכנית הפרוייקט ארבעה חודשים לפני תום השנה, אולם כתוצאה מהיעדר כסף, נאלצה להפסיק את עבודתה.

אתמול נועדו בירושלים נציגים ממשרד האוצר, משרד התחבורה ונתיבי איילון, ושם הוחלט, עקב מצוקת התנועה בגוש דן, להקציב עוד שלושה מיליון שקלים לפרויקט, כך שבסופו של דבר יעמדו לרשותו עד סוף השנה שישה מיליון שקלים, והעבודות בו יימשכו באופן מואץ.

המינהל עומד להנהיג רפורמה בתנאי החכרת הקרקע למגורים

המטרה: להבטיח בעלות המלאה על קרקע הלאום • עיקרי ההצעות: המינהל יחכיר קרקע לבנייה נמוכה כנגד תשלום דמי היוון, ובתמורה יוענקו לחוכר חוזה חכירה ל־49 שנים, עם זכות להארכת התקופה

מאת אריה לביא

מינהל מקרקעי ישראל עומד להנהיג רפורמה כוללת בתנאי החכרת הקרקע למגורים. למועצת המינהל שתתכנס בקרוב לדיון זה, יוצגו שתי הצעות: אחת של שר החקלאות אריק נחמקין ושניה של משה ליפקה ראש המינהל.

מטרת השינויים היא, לשמור על הבעלות המלאה על קרקע הלאום, ובמקביל לכך לפשט את תהליכי החכרת הקרקע, והפיקוח על תהליכי הביצוע להביא לאחידות מירבית בתנאי הקצאת הקרקע העירונית למגורים ולהפחית את תלות הציבור במנגנון של מינהל מקרקעי ישראל.

פטור מדמי חכירה ראשוניים

ההצעות דומות, עקרונית, זו לזו: המינהל יחכיר קרקע לבניה נמוכה כנגד תשלום דמי היוון, ובתמורה יוענקו לחוכר חוזה חכירה ל־49 שנים, עם זכות להארכת תקופת החכירה ל־49 שנים, ללא תשלום נוסף. החוכר יקבל פטור מתשלום דמי חכירה ראשוניים, דמי חכירה שנתיים ודמי הסכמה. שר החקלאות מציע להעניק לחוכר זכות להגדיל יחידות הבניה ל־260 מ"ר, בעוד שהמינהל מציע היתר עד 160 מטר. מעריכים שבסופו של דבר, תושג כנראה פשרה על 200 מ"ר.

המינהל יאפשר בעתיד לחוכרים להמיר את חוזה החכירה שברשותם לחוזה חכירה מהוון בכפוף לתשלום דמי היוון ליתרת תקופת החכירה. התשלום יקנה לחוכר חוזה חכירה מהוון ליתרת תקופת החכירה, פטור מתשלום דמי חכירה שנתיים שוטפים ופטור מדמי הסכמה.

הצעות אלה באות במקומן של המלצות ועדה בראשות עו"ד אמנון גולדנברג שהכינה בזמנו תוכנית לרפורמה אורבנית, אך הצעותיה [illegible] במועצת המינהל.

נסיון לסכם עקרונות עיסקת "פרי זה" היום

עובדי המפעל מתכוונים להחריף המאבק ולהפגין מול משרדי בנק לאומי

מאת יונתן שרמן

היום ייעשה נסיון נוסף לסכם את עיסקת מכירת מפעל "פרי זה" לפרדסן יוסי קרני, שייפגש עם כונס הנכסים של החברה, עו"ד ליפא מאיר.

הפער בין מחיר המינימום, שקבעו הבנקים למכירת המפעל והמקרקעין למחיר שהציע קרני עולה על מיליון דולר וייעשה נסיון לגשר עליו.

במקביל מתנהלים מגעים למכירת המפעל לקבוצת משקיעים שבה קשור התעשיין יעקב צ'סקלה, שהתכוון בשעתו לרכוש את המפעל, וחזר בו בגלל בעיית הספקת פרי הדר.

עובדי המפעל, המסתגרים בו זה השבוע השני, מתכוונים להחריף את מאבקם והודיעו, כי בכוונתם להפגין מול משרדי בנק לאומי, אם לא יימצא הסדר למכירתו. בנק לאומי הוא הנושה הגדול של המפעל.

קנסות על שבר זכוכית בצנצנת זיתים וחלקי־פטריות בבירה

מאת נורית אמיתי
סופרת "הארץ"

שני מפעלים גדולים נקנסו אתמול בבית משפט השלום בפתח תקווה בעקבות מציאת גופים זרים בתוצרתם.

החברה לפיתוח עמק בית שאן נקנסה באלף שקלים, לאחר שבצנצנת זיתים ללא גלעין מתוצרת "הזית", שבמפעליה, שנרכשה על ידי שושנה מנדלבאום במרכול בפתח תקוה, נמצא שבר זכוכית.

"מבשלת שכר לאומית בע"מ" נקנסה ב־900 שקלים, לאחר שבבקבוק בירה "מכבי" מתוצרתה נמצא פיסת נייר ותפטירי פטריות. במשקה קל תפוזים מתוצרתה נמצא משקע של שמן מאכל בצבע לבן, ובבקבוק בירה "מאלט" נמצאו תפטירי פטריות.

נקנסו על ניסיון להונות הביטוח

(ע) שני בני זוג תושבי מעלות, יצחק (29) וציפורה (28) ממן, הורשעו אתמול בבית המשפט המחוזי בחיפה, על ידי השופט אליהו כהן, בנסיון לקבל דמי ביטוח במירמה. הם נקנסו באלף שקלים כל אחד.

התביעה טענה כי הנאשמים כללו צמיד משובץ יהלומים ומכשיר וידאו־טייפ, בדיווחם על פריטים שנגנבו בפריצה לביתם. לדברי התביעה פריצה לדירתם של בני הזוג אכן אירעה. אולם פריטים אלו לא נגנבו מהם. הנאשמים ביקשו לקבל את דמי הביטוח עבורם במירמה.

שרות חקירות כללי ש.ח.כ.
מקבוצת "השמירה"
30 שנות נסיון והצלחה
בארץ ובעולם לשרותך!
בחקירות בינלאומיות
איתור אנשים ורכוש
בדיקת מעמד כלכלי
בדיקות גרפולוגיה
תל־אביב, רח' אנגל 8
טל. 623084, 621975 (03)

שינויים מרחיקי לכת שיכנסו לתוקף בתחילת 1988:

האוצר ימנע רכישת זכויות בקרנות פנסיה מקופות גמל וכספי פיצויים

השר נסים יחתום בקרוב על התקנות • מס ההכנסה יצמצם הטבות המס בפוליסות ביטוח המנהלים

השר משה נסים

מאת יהודה שרוני

האוצר ושלטונות מס ההכנסה מתכוונים להנהיג בתחילת 1988 שינויים מרחיקי לכת, שישפיעו על פעילות הגופים הפיננסיים בשוק ההון. השר נסים יחתום בקרוב על תקנות המונעות את האפשרות להעביר כספים מקופות הגמל והפיצויים הבנקאיות, לקרנות הפנסיה ולחברות הביטוח.

עד כה הירבו המעסיקים לעשות העברות כספיות כאלה, בהתאם לכדאיות העיסקית. במקרים אחדים, הוציאו חברות גדולות (כטאיטקס או י.ב.מ.) את הכספים מקופות הגמל, והעבירו אותם לקרנות הפנסיה, תוך רכישת זכויות עבר. האוצר יחסום אפשרות זו, וההצטרפות לקרנות תתאפשר אך ורק אם מדובר בכספים חדשים.

צמצום ההטבות בביטוח מנהלים

שלטונות מס ההכנסה מתכוונים לצמצם מ־1 בינואר 1988, את הטבות המס הניתנות בפוליסות ביטוח מנהלים. עד כה הביזו כתוצאה הפטורה ממס, בהפרשה של 10 אחוזים במרכיב הפיצויים שבפוליסת ביטוח המנהלים. מראשית השנה האילך לא יינתן הפטור לגבי הפרשות של כספים חדשים בפוליסות חדשות, והוא יוכר אך ורק לגבי כספים המופרשים במסגרת פוליסות ביטוח "עיוני", המתחדשות באופן אוטומטי. שינוי זה עלול לפגוע בחברות ביטוח שבהן לא הונהגו פוליסות מסוג זה.

נסים: מי שפועל להגדלת תקציבים יהיה האחראי לגידול בשער הריבית

"מי נותן לנו הזכות לשעבד את עתידם של ילדנו?" • על אף הרפורמה מורגש השנה עודף הכנסה ממיסים

מאת אבי גנאור

"מי שרוצה להגדיל את התקציב רוצה להגדיל את החוב הלאומי ומי נותן לנו את הזכות לשעבד את עתידם של ילדנו?" שאל אתמול שר האוצר משה נסים בפתיחת תערוכת איגוד המפרסמים, מדיה 88.

השר נסים שדיבר בזכות מדיניות תקציבית מרוסנת האשים גורמים שונים בעלי אינטרסים בניסיון להרחיב את התקציב משיקולים פוליטיים ואמר: "אלה הצועקים כיום שהריבית רצונית אינם יודעים שכאשר מגדילים את התקציב מגביהים את הריבית".

בהצדיקו את הרפורמות שהונהגו בשוק ההון ובמערכת המיסוי טען השר כי למרות כל הביקורת נרשם השנה עודף של 200 מיליון ש"ח בגביית מיסים על מה שתוכנן. התוצר הלאומי הגולמי עלה ביותר מ־4% לעומת 3%, 2 בשנת 86, התוצר העיסקי גדל ב־5% היצוא גדל ריאלית ב־10% והיבוא ב־9% בלבד. לאחר 13 שנה של ירידה נרשמה השנה עלייה של 6% בהיקף ההשקעות במשק.

נסים אמר שבקרוב תתקבלנה המלצות מחברת הייעוץ הכלכלית האמריקאית "פירסט בוסטון" והממשלה תחל במימוש מדיניותה למכירת 26 חברות ממשלתיות, "כולל החברות הגדולות".

השר קורפו מתנגד לצמצום סובסידיה לתחבורה ציבורית

מאת יפעת נבו

שר התחבורה, חיים קורפו, מתנגד להקטנת הסובסידיה לתחבורה הציבורית — מ־30 אחוז ל־10 אחוז — כדרישת האוצר. הוא הביע עמדתו זו בפני שר האוצר, משה נסים, בפגישתם שלשום.

חיים קורפו

קורפו טוען, כי הפחתת הסובסידה תפגע בכל שכבות הציבור. האוכלוסייה מעוטת היכולת, שהיא הנזקקת העיקרית לתחבורה הציבורית, תיפגע מכך ישירות. לדבריו, הפחתה זו תפגע אף בתדירותה ובמעמדה של התחבורה הציבורית, דבר שיסיט כליל את הציבור אל הרכב הפרטי, ויקשה על הכניסה לערים, הסתומות ממילא.

מבקר עיריית ת"א:

העירייה נכשלה בהקמת המדרחוב ברחוב אנגל

מאת חיים הנדוורקר

מבקר עיריית תל אביב, שמואל רוביצ'ק, מגלה כי העירייה נכשלה בהקמת המדרחוב ברחוב אנגל בעיר, והעלתה את ערך הדירות במקום למרות העובדה שהמאמצים להביא לחידוש פני המקום אינם עדיין יפה.

במסגרת הפרוייקט רוצף הרחוב מחדש, הוצב ריהוט רחוב, והתנועה לרחוב והחנייה בו נאסרה על מי שאינו מתגורר בו. העלות המתוכננת של הפרוייקט היתה 6.5 מיליון שקלים, אולם בסופו של דבר הגיע מחירו לתשעה מיליון שקלים.

מטרת התכנית היתה להביא למקום זוגות צעירים, אולם מסתבר כי במשך השנים 1983־1987 באו להתגורר ברחוב רק שני זוגות צעירים.

רוב המשרדים ברחוב — 32 במספר — המהווים שליש מיחידות הדיור ברחוב, נשארו במקומם, וגם אלה שפנו הפכו מחדש למשרדים.

תושבי הרחוב לא נענו לפניית העירייה לשפץ את בתיהם, וכן למרות הכוונות לאפשר בנייה נוספת לגובה ברחוב, בפועל לא נשתנה בו דבר.

עוד מעלה המבקר, כי למרות האיסור על תנועת רכב חוצה במקום, לא הצליחה העירייה לאכוף את אי מעבר הרכב, וכן לא הצליחה למנוע את חנייתם של כלי רכב זרים. התאורה ברחוב אינה מספקת, ויש איזורים אפלים המסכנים את העוברים והשבים.

הנהלת בל"ל הגיעה להסכם שכר לשנתיים עם עובדי הבנק

העובדים יקבלו תוספת של 5% ב־1987 ועוד 5% ב־1988

דיסקונט הגיע להסדר — אך רק עם המנהלים

מאת אריה לביא

הנהלת בנק לאומי הגיעה אמש להסכם שכר לשנתיים עם עובדי הבנק. להסכם שותפים ההסתדרות וועד העובדים.

זו פעם הראשונה במערכת הבנקאות שנחתם הסכם שכר לשנתיים. עד עתה היו מקבלים הסכמי שכר לשנה, שנחתמו לקראת סוף השנה והיו בעלי תוקף למפרע.

עובדי בנק לאומי יקבלו תוספת של 5 אחוזים בשנת 1987 ועוד 5 אחוזים בשנת 1988. התוספת כוללת תוספת ותק שלא היתה קיימת עד כה בבנק לאומי.

הנהלת בל"ל נענתה לבקשת העובדים והחזירה להם ימי חופשה שעובדי הבנק תרמו בשנת 1984 עקב ההפסדים שהיו לבנק ב־1983.

בינתיים הגיעה הנהלת בנק דיסקונט להסכם שכר עם המנהלים. הללו יקבלו תוספת שכר של כ־9.5 אחוז. עלות ההסכם לבנק דיסקונט כ־7 אחוז מעל לסכום ששולם עד כה בדיסקונט למנהלים. נודע שהנהלה של בנק דיסקונט הציעה גם לפקידים, תוספת שכר דומה אך ועד העובדים דחה את ההצעה, בטענה שהתוספת המוצעת אינה מספיקה. אמש נערכו בחירות לוועד העובדים של בנק דיסקונט.

בחוגי הנהלת בנק המזרחי סבורים, שניתן יהיה להגיע להסדר עם העובדים, תוך כשבוע ימים.

דרישה להגדיל השפעת נציגי הציבור בדירקטוריון הבורסה

יו"ר דירקטוריון הבורסה, משיב לחברי ועדת הכספים: המדובר בשינוי סדרי בראשית שלא עושים במחי יד אחת

מאת יהודה שרוני

ועדת הכספים של הכנסת דורשת מהבורסה לניירות ערך להפחית את השפעת הבנקים בדירקטוריון הבורסה, ולהגדיל את מספר נציגי הציבור. דרישה זו הופנתה על ידי חברי הוועדה דן תיכון ויורם ארידור, לנתן שילה, המשנה למנכ"ל הבורסה.

דרישת חברי הוועדה הופנתה בעיצומו של דיון על תיקון מספר 8 של חוק ניירות ערך. בסעיף 52, הקובע שיוויון במספרם של נציגי הציבור ושל נציגי חברי הבורסה בדירקטוריון. עוד נקבע בהצעה לתיקון החוק כי הבורסה תנוהל באופן שישמר האיזון בין האינטרסים של חברי הבורסה לבין הציבור הרחב והחברות שניירות הערך שלהם רשומים למסחר.

דן תיכון מסר כי השפעת הבנקים בדירקטוריון הבורסה היא גדולה, ודרש משילה שהבורסה תביא בפני הועדה הצעה מתוקנת. ח"כ יצחק ארצי מסר כי בדעתו לבדוק את ההרכב האישי של חברי דירקטוריון הבורסה ובהם נציגי הציבור, ולקבוע בהתאם לכך את עמדתו.

חיים שטסל, יו"ר דירקטוריון הבורסה מסר כי כיום קיים איזון בין נציגי הציבור ובין נציגי חברי הבורסה בדירקטוריון, והאיזון זה נקבע בהתאם להמלצות ועדת בייסקי. לדבריו, ליו"ר הדירקטוריון המכהן כנציג ציבור יש קול נוסף, עובדה המקנה רוב מעשי לנציגי הציבור. שטסל הוסיף ואמר כי הצעת החברים בועדת הכספים משנה סדרי בראשית, ולא ניתן ליישמה במחי יד.

היום ייקבע גורל הבנק לחקלאות

פגישות קדחתניות באוצר עם ראשי הבנקים ונציגי ההתיישבות • העובדים מתנגדים למיזוג עם הבנק לפיתוח התעשיה

מאת אבי גנאור

האוצר יכריע היום אם לממש את המלצת ועדת הכספים ולמזג את הבנק לחקלאות עם הבנק לפיתוח התעשיה — חרף התנגדותם של עובדי הבנק, ארגוני החקלאים וכמה מחברי הכנסת.

בפגישה שתתקיים הערב עם כמה מחברי הדירקטוריון של הבנק לחקלאות, ובראשם היו"ר דב מירון והמנכ"ל ישראל הדיה, ישמעו ראשי האוצר את עמדת נציגי הבנק ואת הצעותיהם, לפיתרון שלא באמצעות המיזוג.

"חלק מתהליך השיקום של המגזר החקלאי"

באוצר רואים את מיזוג שני הבנקים כחלק מתהליך השיקום של המגזר החקלאי, כאמצעי לנצל את היקף הבטוחות הגדול שבידי הבנק לחקלאות ולספק את דרישת הבנקים הגדולים לערבות מדינה בגין האשראי שיעמידו לשיקום ישובי קו העימות וישובי התק"ם. אחת מהאפשרויות שיצילו את הבנק לחקלאות מהאיחוד המוצע היא דרישת הבנקים ל"פארי פאסו" כלאמר לחלוקה שווה של הבטוחות בין שלושת הבנקים הגדולים. עד עתה דחה הבנק לחקלאות רעיון זה מכל וכל אך בימים האחרונים נראה שמתגבשת נכונות מה בקרב כמה מראשי הבנק להסכים להליך ועל ידי כך להימנע מהמיזוג.

האוצר עושה באחרונה גם מאמצים קדחתניים להגיע להסכם עם ראשי בנק הפועלים ובנק לאומי בנושא התחנה על הסכם הסיוע למושבים.

פגישה נוספת בנושא המשבר בחקלאות יקיים היום השר משה נסים הבעם עם ראשי תנועות ההתיישבות המאיימים להרוס בתוך ימים מספר את מאבקם הפעיל לשיפור רווחיות היצוא השבת הון חוזר.

מועצת מבטחים מבקשת מהנהלת הקרן לשקול מחדש איחוד קרנות הפנסיה

ההון הצבור של מבטחים מסתכם ב־7.2 מיליארד ש"ח

מאת יהודה שרוני

מועצת "מבטחים" מבקשת מהנהלת קרן הפנסיה לשקול מחדש את עמדתה ביחס לאיחוד קרנות הפנסיה, ולבסס אותה על דו"ח אקטוארי מיוחד של כל קרנות הפנסיה. המועצה תתכנס בעוד כמה שבועות לדיון מחודש, ורק אז אם יחליט האם לתמוך באיחוד. יהושע ושצ'יגא תבע שלא לבצע בפזיזות את איחוד הקרנות, אלא לבחון מהלך זה היטב.

ההון הצבור של קרן הפנסיה מבטחים הסתכם בסוף אוקטובר 1987 ב־7.2 מיליארד שקל, כך מסר עמוס ערן מנכ"ל מבטחים, במליאת מועצת הקרן שהתכנסה אתמול. גביית דמי הגמולים בעשרת החודשים הראשונים של 1987 עלתה ב־34 אחוז, והסתכמה ב־436 מיליון שקל.

ערן ציין כי מבטחים היא קרן הפנסיה הגדולה במדינה, ובמסגרתה מבוטחים 350 אלף תושבים. בעשרת החודשים הראשונים של השנה שילמה הקרן ל־51 אלף מבוטחים, פנסיה של 235 מיליון שקל. מועצת מבטחים קיבלה בחיוב את הודעתו משה קצב שר העבודה והרווחה, על כוונה להרחיב את הסכם הפנסיה בתעשיה, ולהחילו על כלל התעשיות.

ערך את העמוד: חיים של

מחירי האשראי בבנק לאומי

ליום 9/12/87

סוג ההלוואה	תקופה	ריבית חודשית – לקוחות: מסחריים	ריבית חודשית – לקוחות: פרטיים בעלי חשבון יומי
הלוואה צמודה למדד	עד 5 שנים	0.9%	0.95%
"הלוואת עוגן" – הלוואה צמודה למדד עד 60,000 ש"ח כנגד שיעבוד דירה	עד 12 שנים	0.95%	0.95%
הלוואה דולרית*	1-12 חודשים	1.5%	1.6%
הלוואה דולרית לטווח ארוך פטורה מהיטלים	39 חודשים בממוצע	1.15%**	
הלוואה בשקלים לא צמודים בריבית קבועה (בתוקף מ־10.12.87)	3 חודשים 6 חודשים 9 חודשים 42 חודשים	2.6% 2.7% 2.9% 3%	2.8% 2.9% 3.1% 3.2%

* הריבית קבועה ואינה כוללת היטלים קיימים או שיוטלו בעתיד
** ריבית משתנה ליבור + 5.5% לשנה

פרטים וגובה סכומי אשראי בסניפי בנק לאומי.

בנק לאומי - רווח יומי

לשכת התיירות של ישראל בספרד:

חסרים מקומות בטיסה בקו בין ספרד לישראל

דובר "אל־על": לא פנו אלינו בעניין

מאת זוהר בלומנקרנץ

על מחסור במקומות טיסה מספרד לישראל בחברות "איבריה" ו"אל על", נמסר בדו"ח שהוגש לשר התיירות, אברהם שריר, לשכת התיירות של ישראל בספרד.

בשנים האחרונות חל גידול מתמיד בתנועת התיירות מספרד לישראל. בשנת 86' הגיעו ארצה מספרד 18 אלף תיירים, ב־16% יותר מאשר ב־1985. עד ספטמבר השנה הגיעו מספרד 16,607 תיירים — עליה של 32% לעומת התקופה המקבילה אשתקד.

דובר "אל על" נחמן קליינמן אמר אתמול בתגובה, שכיוון שלא פנו לחברה באופן ישיר בנושא זה, מיותר להשיב למשרד התיירות באמצעות כלי התקשורת.

רכבת הפרברים תגיע גם לתחומי ראשון לציון

מאת אריה לביא

רכבת הפרברים תגיע גם לראשון לציון, בניגוד לתוכנית קודמת, לפיה הרכבת תגיע רק עד חולון. מראשון לציון תמשיך הרכבת לרחובות, ומשם לרמלה וללוד.

מינהל מקרקעי ישראל השלים בימים אלה, בשיתוף עם עיריית ראשון לציון, את תכנון המרכז האזורי והתחבורתי החדש בחולות ראשון לציון. דיון בנושא יתקיים היום בראשון לציון, בהשתתפות ראש העירייה מאיר ניצן ומנכ"ל הרכבת.

הפרוייקט אמור להשתרע על שטח של כ־200 דונם בהמשך לרחוב רוטשילד שהוא רחובה הראשי של ראשון לציון וממערב לכביש החוף. המרכז העירוני המתוכנן יכלול מרכז קניות ומסחר בשטח של 18 אלף מ"ר, אזור מוסדות ומשרדים בשטח של 12 אלף מ"ר, בניני ציבור, ובכלל זה עיריית ראשון לציון, בשטח של 37 אלף מ"ר. בנוסף לכך יוקם מרכז תחבורה בשטח של 6000 מ"ר, ופרויקט מגורים.

ערבים בישובים מעורבים ישולבו בתוכנית בנה ביתך

התנאים: כמו לשכניהם היהודיים

מאת עטאללה מנצור סופר "הארץ" בגליל

משרד החקלאות יאפשר לתושבים הערביים בישובים מעורבים לרכוש מגרשים בשטחים המיועדים לתוכניות "בנה ביתך", בתנאים שווים לשכניהם היהודיים — על כך הודיע אתמול שר החקלאות, אריה נחמקין, לח"כ רן כהן מסיעת ר"צ.

כהן פנה לשר החקלאות, כי יברר תלונותיהם של תושבי הכפר תרשיחא, הנמצא בתחום השיפוט של המועצה המקומית מעלות תרשיחא, לפיהן הם אינם יכולים לרכוש מגרשים בתוכניות "בנה ביתך" או באיזור התעשיה.

בעיה דומה עמדה בפני התושבים הערבים בעכו, שלא אופשר להם לרכוש דירות או לבנות בתים על אדמות המינהל בעכו, והם הופנו לכפר אל מכר.

חב' "אהליהב" הורשעה בהשמצת חברה מתחרה, "תעשיות איירמק"

מאת יונתן שרמן

פרק בתחרות הקשה על ענף המרזבים נסתיים, עם הרשעתה של חברת "אהליהב" מהרצליה בהשמצת חברה מתחרה — "תעשיות איירמק" מראש העין.

"תעשיות איירמק" תבעה את "אהליהב" בגין עוולת הוצאת לשון הרע, עקב משלוח מכתבי השמצה ללקוחות החברה בארץ ובחו"ל. הפרשה כולה נחשפה בשנת 81', כאשר חברה אמריקאית בקשה להפר את חוזיה עם "איירמק".

בדיון המשפטי שהתנהל אז, התברר, כי בידי החברה האמריקאית מסמכים, שמעידים כאילו החברה הישראלית אינה מסוגלת לעמוד בהתחייבויותיה. מסמכים אלו סופקו לה על ידי מתחרה ישראלית של "איירמק" — חברת "אהליהב".

"איירמק" זכתה בתביעתה נגד החברה האמריקאית, והגישה תביעה בארץ נגד "אהליהב", מנהלה, קורט יונגסטר ועובד החברה, חנן הוכברג. הוכברג, שעבד בעבר ב"איירמק" האשם בגניבת מסמכים ממעסיקתו הקודמת ומעילה באמון. הוא הורשע ודינו נגזר לחודש מאסר על תנאי לתקופה של שלוש שנים.

"אהליהב" ומנהלה הורשעו בהוצאת לשון הרע והוטל עליהם הקנס המירבי שנקבע בחוק במקרה זה של 10 שקלים וכן הוצאות נוספות. כך שסך הקנס על "אהליהב" ויונגסטר מגיע ל־2,020 שקלים והקנס על הוכברג הוא בסכום של 510 שקלים.

ל.ה.ב. לימודי הכשרה בניהול
T.E.C. TOP EXECUTIVE COURSE
אוניברסיטת תל-אביב
TEL AVIV UNIVERSITY

הפקולטה לניהול. ביה"ס למוסמכים במינהל עסקים ע"ש ליאון רקנאטי

סדנה:

OPERANT–BASED MANAGEMENT, EXPECTATIONS AND GOALS

בימים שלישי ורביעי, 29־30 בדצמבר, 1987

מרצה אורחת:

Prof. JUDITH KOMAKI, Purdue University

מטרות הסדנה: הסדנה תתמקד בגישה האופרנטית המאתרת את ההתנהגויות שמנהלים מצליחים מפעילים כדי להניע את כפיפיהם להצטיינות. המשתתפים יבצעו תרגיל המעריך את התנהגותם הניהולית במונחים אופרנטיים, ויקבלו משוב על סגנונם. כן יציגו מרצים ישראלים ממצאי מחקרים על תפקידם של צפיות ויעדים בהגברת ההנעה והמריון בעבודה.

בדבר פרטים נא לפנות למזכירות לה"ב.
טל. 414005, 415123, 417122, 426985, 420794, 420375.

נפתח

בית השיש

כל מה שיש משיש

חשבת על שיש רק בריצוף?
בית השיש מעניק לך אפשרות בלעדית לגלות מחדש גם את הקלאסיקה של הריהוט והאביזרים: ארונות אמבט, כונניות, שולחנות בשלל צורות, עמודים דקורטיביים, כדים, אגרטלים, מאפרות, **אריחים בחיתוכים מעוגלים**

(בלעדי לבית השיש!), חיפויי שיש ועוד ועוד.
בתצוגה יחודית רק בבית השיש.
בבית השיש תמצאי את עילית מוצרי השיש של **מיטב היצרנים באיטליה**, המקשטים בתי פאר באירופה.
לשיש אין תחליף, את מוזמנת לבית השיש להבין מדוע!

בית השיש דרך פ"ת 65, ת"א. טל. 03-5611374

03-611001

הארץ

יום ד' י"ח בכסלו תשמ"ח
9 בדצמבר 1987

המערכת, ההנהלה, מחלקת המודעות, ההפצה והמנויים: תל-אביב, רחוב זלמן שוקן 21, טל' 5121212 ת"ד 233 מיקוד 61001 פקס' 810012 – טלקס 33748
ירושלים: רחוב ההסתדרות 2 טל' 224245-6, ת"ד 273 מיקוד 91002
חיפה: רחוב נורדאו 20 טל' 661166-8, ת"ד 5259 מיקוד 31052
המו"ל: הוצאת עיתון הארץ בע"מ, רח' זלמן שוקן 21, תל-אביב
העורך: גרשום שוקן. עורך המשנה: מתי גולן
סגני עורך: משה ורדי, גדעון לוי
אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ואינה מחזירה כתבי יד
HA'ARETZ Daily Newspaper, Tel-Aviv, Israel – P.O.B 233, Tel. 5121212

הפוחדים מצל עצמם

מי שקרא אתמול את העיתונים, האזין לרדיו ושמע את התגובות הנרגזות של ראשי הליכוד והתחיה היה יכול לחשוב ששמעון פרס הציע לצה"ל לנטוש את עזה ולפרק במקביל את ההתנחלויות שם. במהלך חד-צדדי, ואמנם זו היתה התרשמותם של חברי ועדת החוץ והביטחון של הכנסת, שבפניה העלה שר החוץ את רעיונותיו ואת ביקורתו.

דבריו היו מעורפלים במקצת. לא הכל הבינו מה הוא מתכוון במונח "פירוז תוך פיקוח ישראלי". אם פירוז, הרי לא יהיה צה"ל לפקח עליו. או מי יפקח ומי יערוב לכך שהמחבלים לא יהפכו את האזור הנקי מצה"ל לבסיס של פעילות עוינת? ולא היה ברור אם הוא מתכוון להוריד את 13 ההתנחלויות ברצועה או רק מתנגד להקמתן של חדשות. והאם כל זה מוצע כתוכנית אופרטיווית חד-צדדית או כתוכנית אחרית הימים.

אך מסתבר שראשי הליכוד והתחיה הוציאו קיטור לשווא. עוזרי פרס מיהרו לצנן את הרוחות. "הדברים הוצאו מהקשרם" ו"לא כל כך הבנו" ואולי גם "לא צוטטו כראוי" וכיו"ב. פרס, הם אמרו, לא הציע שום דבר שכבר לא הועלה בעבר. כל מה שאמר לא היה כלל במסגרת תוכנית סלולה או הצעה מגובשת, אלא מחשבות שעלו תוך כדי פולמוס עם כמה מחברי הוועדה אפרופו נושא הפסגה. הצעתו לפירוז "בפיקוח נוסח סיני" אינה לעכשיו, אלא לכשיהיה, ב"ה המפלגות הדתיות. המשא ומתן להסדר שלום בחסות הוועידה הבינלאומית שירד ביניתיים מהפרק. בקיצור, למה להתרגש? דברי פרס לא כצעקתם. לא לעכשיו, ולא אופרטיוויים. כבר אסור להרהר בקול רם?

למרות אי-הבהירות בחלק האופרטיווי של דברי פרס, הוא שם אצבעו על הבעיה הכואבת והמדאיגה ביותר של המדינה הדמוגרפית. "מה עדיף ומסוכן יותר", שאל, "350 קמ"ר של עזה או 650 אלף תושבים עויינים?" עוד מעט, אמר, יהיו שם מיליון ערבים. ומה תרומות ההתנחלויות הבודדות הללו לביטחון? מה תיתן לנו הלאמה של אדמות נוספות לצורכי התנחלויות חדשות. מה נעשה עם מיליון הערבים שניקח מהם את אדמותיהם? ניישב אותם בנגב? והסיפור עם התלמידה הערביה שנהרגה זה המוסר היהודי, דת ישראל? זה ביטחון ישראל?

דברים כדורבנות, באמת. אך החבר'ה האלה של פרס פוחדים מהצל של עצמם. הם עוד לא החליטו איזו "טקטיקה" ינקטו במערכת הבחירות: האם יתברו עם העם הזה בחזל בתם הקטנה, על ויתורים וכל השאר, או שיילכו בתעמולה של הצידה הצי-קפה ביניתיים. מבוהלים מהתגובות של הפופוליסטים הלאומניים, הם קצת נסוגים, קצת נותנים פירושי רש"י, וקצת מפחיתים מחומרתה של אמת מרה על דרך שצריכה היתה להיות כה ברורה.

מעולם לא טופל נושא כה גורלי לעתיד המדינה בצורה כה שלומיאלית, הססנית ומלאת התנצלויות, כמו כאן, במאבק להישרדותנו כמדינה יהודית.

טיהורים ברומניה

בצעד הבולט הראשון בתגובה למהומות הקשות שהיו בעיר בר-שוב בחודש שעבר, פיטר עתה נשיא רומניה ניקולא צ'אושסקו את מיניסטר הכספים אלקסנדרו בורבאי ויצר סכסוך עם הבנק העולמי בגין התנאים להחזר חובות. אם כי שני הדברים מתפרשים כניסיון נוסף להסיט אל אחרים את האחריות למצב הכלכלי החמור של המדינה, והצורך בצעדים הקיצוניים לתיקונו, יש חידוש מסויים בהפניית תשומת הלב לשאלת החזר החובות.

הרומנים נכנסים עתה לחורף הרביעי של קיצוב חמור במזון (300 גרם לחם ליום, קילו בשר וקילו שמן לחודש) ומחסור קשה באנרגיה: מותר לחמם דירות עד 12 מעלות בלבד, לחץ גז נמוך מכביד על הבישול, הפסקות חשמל מפריעות לניתוחים בבתי חו-לים ומשאירות מאות אנשים תקועים במעליות. והחמור מכל, המחסור באנרגיה, בנוסף למחסור בחלפים ובחומרי גלם לבתי החרושת המיושנים, מונע מהמפעלים מלהגיע לנורמות הייצור המינימליות, ולכן מקצצים בשכרם ומגבירים את זעמם, כפי שקרה בברשוב.

בחודשים האחרונים פיטר צ'אושסקו 20 שרים ופקידים בכירים, כשעירים לעזאזל, אך זו הפעם הראשונה שמיניסטר כספים מודח ומואשם במישרין בחתימת "הסכם להחזר חובות המנצל את רומניה".

שעזה תלך לעזאזל

הפרדוקס המגונה הוא, שרעיון הוויתור על עזה עלול להישחק תחת המליצות של קצינים ומתנחלים דווקא ככל שקורבנות הנוכחות עושים אותו חיוני יותר

מאת גדעון סאמט

אם שואלים את אלוף פיקוד הדרום, כפי ששאלו שלושה לאחר הרצח בעזה, הוא אומר: "אל לנו לפחד אף לא לשנייה אחת", ומציע לא להימנע מלהגיע "לכל מקום ברצועה". זאת התגובה השגורה כאשר ישראלים נרצחים בשטחים, מעין מאנ"צ בחולילבן מעורב בזוקאיות: לנו לא יגידו מה לעשות ולאן ללכת, ובוודאי לא חבורה אפלה של מרצחים.

במשך ימים אחדים עידוד כזה להיחשף לסכנה, בשם חופש התנועה של אזרחי ישראל בארצם המוחזקת, נתקל אצלנו בפקפוק טבעי. אבל כעבור זמן קצר הדם נמחה, זיכרון הסכין מיטשטש, ואלה — אנשי העסקים המטולטלים, התיירים לשם להרויח את שוקיהם, צרכנים הסכנים מבוקרים לקנות עגבניות בכמה גרושים פחות, עד הרציחה הבאה.

החשש הסביר שתהיה כזאת הומחש ברצועה בשנה שעברה, במספרים פשוטים. שנת-הדמים הת-חילה כשרצחו בקירויות, סכין, בהפרש של שבוע, שני אזרחים מאשקלון. הם באו "בעניני עס-קים". כעבור שבוע נרצח ערבי ישראלי, תושב אבו-גוש שנחשד כיהודי.

אפילו נדקר כבנו במרכז העיר קשיש מנתיבות, אך חייו ניצלו. במאי נרצח, בעת מסע-שופינג, איש מושב. מלילות אחר כך היה ניסיון לרצוח סוחר מבצרת בטיול מש-פחתי. הקורבן באוגוסט היה מפקד תחנת המשטרה הצבאית בעיר. כעבור שבועיים נורה ממארב, ולא נפגע, חייל ועובר אזרחי ברצועה. באוקטובר, ארבעה תוקפים רצחו את איש השב"כ, וכמובן השליכו רי-מונים ובקבוקי תבערה לרוב.

כשהאלוף מרדכי אומר לנו לבוא, למרות הכל — כאילו הוא מגן על איזו זכות מפוקפקת הנעלה מצד החיים — אפשר לייחס זאת לאוטומ-טיות התגובה של קצין מחובר בבית. אבל הגיון המחשבה והפעולה של המנגנון הצבאי נוכח סכנת טרור בשטחים, אינו יכול כמובן להיגזר בריבונים. אריק שרון, למשל, לא הסתפק בזה: הוא גילה מתוכו פליי-סים, אגם, הרס, סלל, גידר עד שהביא שקט-יחסי וזמני למען יוכלו אזרחי ישראל להסתובב בחופשיות בתבל-עזה המשוחרר.

אם ביקור בעזה הוא מימוש זכותו של עם ריבוני היושב בארצו, מדוע לא להביא לשם עוד גדודים וחט-יבות של צה"ל, המאנק תחת כובד משימותית על המוטיק, עזה, הע-מותי שומרים. מן תשמחנה בנות פלישתים, מן תעלוזנה בנות הע-רלים. אם נשאל את פי המתיישבים, קומץ אנשים שסיבכו אותנו בהתנחלות לזיות הסרות-טהר בלב אוכלוסיה ערבית מהצפופות בעולם, זה בדיוק מה שצריך לעשות.

כמו התגובה הצפויה של האלוף מרדכי, רק תלחץ על כפתור ותשמע את המתנחלים באים בט-ענות נגד כוחות הביטחון "שלא עושים מספיק ולא נוקטים יד חזקה". ראובן רוזנבלט, ראש המו-עצה האזורית גוש קטיף, אמר עכשיו עזה, כמו אחרי כל נפש שנקטפת באזור, כי ההזנחה של צה"ל היא שמעודדת את מעשי הרצח. תוצפה מצרה.

* * *

לכל אלה צריך לומר דברים אחרים. אין שום סיבה לבקר בעזה, אלא אם כן אתם מוכנים לסכן את חייכם בעבור זופן שקלים; או — כמו במקום שמתכן השבוע — אתם קשורים לקבוצה ישראלית המתענינת בתנאי חייהם של ערבי-השטחים תחת כיבוש; או שתפ-קידכם הרשמי מחייב. את התפק-דים הרשמיים האלה — במינהל הצבאי והאזרחי — יש לצמצם עד למינימום. שעזה תלך לעזאזל. אין הצדקה לאמץ שאנו מסקיפים בניהול התבל הזה, גם לאחר שפתחו בשנים האחרונות מידת מעורבותנו. שהעזתים יתבשלו במיץ של עצמם. למתיישבים מוטב לומר שיחדלו לבלבל את מחנו. בחירתם לחיות שם היא מסורפת, חסרת עתיד ותכ-לית. יפה פינים מהרצועה שעה אחת קודם. אי אפשר להפקירם כל עוד הם באים באדמה הארורה הזאת, אבל האווירה הציבורית סביב נוכחותם צריכה להיות של חוסר אהדה מופלג: הקאפריזה שלהם עולה לכולנו במחיר יקר מרי.

שמעון פרס חידש השבוע את הצעתו (גם התעוררות הצעות הללו היא רפלקסיותונה מוכר אחרי פי-געים) להסדר בעזה תחילה. הפעם דיבר על הרעיון המעורפל של פירוז. בעבר תמך בהסדרי אוטונו-מיה לרצועה. על רקע קיפאון שי-חת האוטונומיה בשטחים, הרעיון היה לנרז את הממשל העצמי בעזה בין היתר על-ידי צעדים ישראלים חד-צדדיים, גם ללא הסכם עם מצרים וירדן. נוכח הקיפאון המ-מושך הצפוי עכשיו בתהליך המו"מ, זאת הדרך היחידה: לא לחכות לשום משיח, אלא להשאיר ברצועה רק אותם כוחות צבאיים הדרושים — למרבה הצער — להגנת היישובים הישראלים. מי שירצה לתקן שם את מכוניתו בתבונה, שיעשה זאת על אחריותו האישית, כאילו היה נוסע לג'ונגלים של אפריקה.

את המציאה הגדולה עזה מוטב לתת למצרים, שיחנקו אותה. ללא הסדר, ובמצב הפוליטי הפנימי אצלנו, לא בא בחשבון ויתור טר-טוריאלי על איזשהו חלק מהרצועה לירדן או למצרים (שבהבנתה כמובן אינה מעוניינת בזה). אבל וי-תור פונקציונאלי — כן, בהחלט. משהו מעין זה הציע השבוע ח"כ אמנון רובינשטיין: מעין משטר נאמנות מצרי, שיעניק לקהיר את האחריות לניהול השוטף של עניני הרצועה מבלי לגעת בשאלת השטח עצמו.

מי צריך את החור השחור הזה, את ארץ פלישתים שהתהפכה לנחלת אבותינו, רצועת-צרות מאוכ-לסת בצפיפות שרק כאבי ראש היא יכולה להנחיל לנו. המחשבה ל-היפטר מהרצועה — "עזה ובנותיה", כלשון נוסחת הפשרה הטריטורי-אלית של המערך — איננה חידוש. הפרדוקס המגונה הוא, שהרעיון הישן הזה עלול להישחק תחת כובד המליצות של קצינים ומתנחלים דווקא ככל שקורבנות הנוכחות שלנו עושים אותו חיוני יותר.

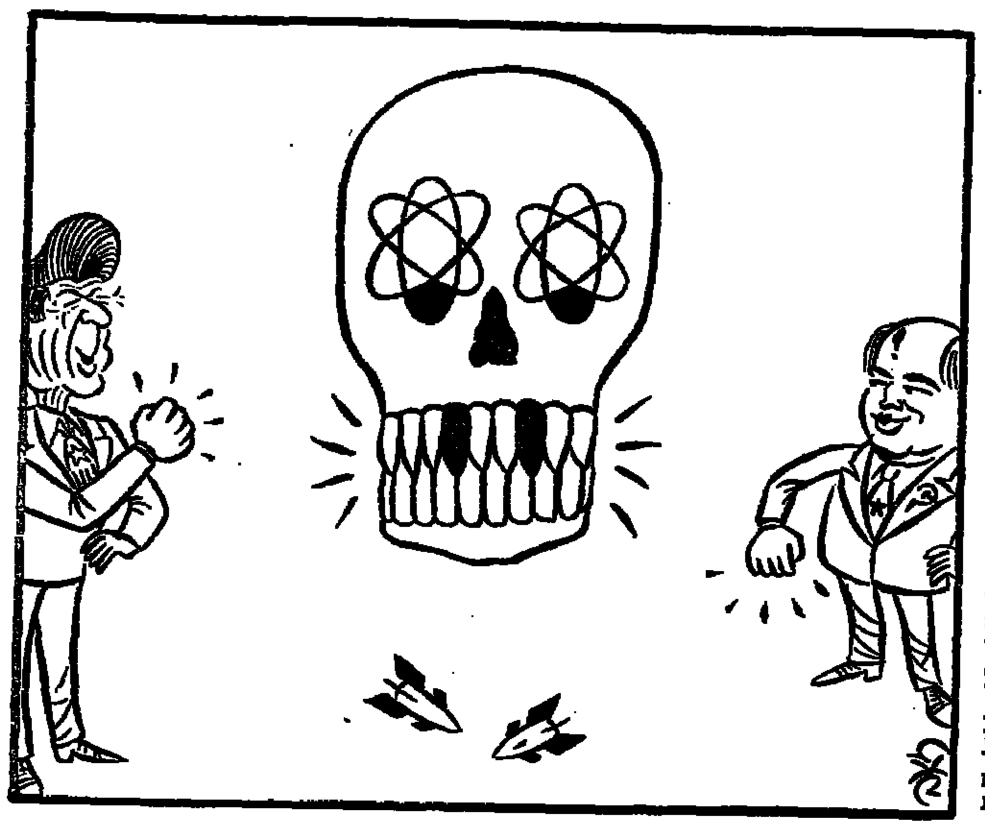

עזה: אין שום סיבה לבקר שם

אביו של השין־גימל

מאת זאב שיף

גורמות הלחימה של עם אינן נקבעות רק על-ידי הצבא. הן מושפעות גם מיחוס של העם ומהאתוס שלו. ואין לך דוגמה טובה יותר לשינוי שהתחולל אצלנו, מאשר המהול סביב יצחק אלמוג, אביו של השין-גימל שנטש את משמרתו במ-חנה שהותקף בצפון.

יצחק אלמוג הוא לא רק האב. הוא משמש גם כמורה לאזרחות בבית הספר התיכון בצפת. את המהול יצרה התקשורת, וכדאי לשים לב לעבר מה כותבו הרוקרים והמאמץ, ואת מי מבקשים כיום לרוכב.

במחנה שבו נרצחו שישה מחיילי צה"ל היו שתי דוגמאות מנוגדות: הש.ג. והאפסנאי. זה האחרון לא רק שלא נרתע מהסכנה, אלא חיפש אחריה בעת שאחרים לא ידעו. האפסנאי הוא גיבור, ואילו נהג כמו הש.ג., יש להניח כי חיילים נוספים שהיו ללא נשק היו נהרגים באותו מחנה. אך עם האפסנאי יש בקושי ראיון וחצי בעיתונות ובתקשורת האלקטרונית. קצר, צדדי ומקרי. התקשורת לא חי-פשה את האפסנאי. היא חיפשה קודם-כל את מי שנמלט, את זה שלא הזהיר את חבריו.

וכשלטונות צה"ל אסרו עליו להתראיין, מצאו את אביו. הלה שטח את כל האשמתו. הופעתו של האב היא חוליה בשרשרת. אך היא יוצאת-דופן במה שאמר ולמה שהוקיע. חוליה קודמת בשרשרת היתה אותה האמונות של אחד ממשפחת חיילי-הנח"ל שהסגירו עצמם ללא קרב

אביו של הש.ג. כאב וכמורה לאזרחות

במלחמת לבנון לשני מחבלים. ונפלו בשבי. כשם שאותה אם נתנה למעשה לגיטימציה לנ-פילה בשבי, העניק למעשה אביו של הש.ג. לגיטימציה לנ-טישת המשמר — לבריחה.

טבעי שאם ואב רוצים את בנם בחיים, אך אין זה רלוונטי לענינינו, כשדנים בנורמות של לחימה ודפוסי מוסר והתנהגות. אין לצפות מהם שיתבטאו כאמהות איראניות או וייטנאמיות האומרות שהן גאות שבנן נפל בקרב. זה זיוף. אך ודאי שניתן היה לצפות לסגנון אחר של דברים. לאי-הצדקת המהול. יש גם התנהגות אחרת, מכובדת. זו של משפחתו של חזי שי שנפל בשבי בסולטן יעקב. לאחר שלוש ניסה להמלט לקווי צה"ל.

התופעה הראשונה אירעה אי-שם אחרי מלחמת יום הכיפורים, בעת שחברי כנסת הרימו קולם בזעקה כי חיילי צה"ל בוכים מקור בגלל המחסור ב"דובונים". הדובון הפך אז לסמל. מי שהיה השבוי הבכיין ביותר של צה"ל שנפל בידי המצרים, דין על כרטיס זה לכנסת. בצה"ל לא הפרידו בין אלה שלחמו ונפלו בשבי, לבין אלה שהסגירו עצמם ללא לחימה — גם לכוחות אויב קטנים מהם. נקבע אז תקדים מסוכן, והצרים שהסיפו לנפילה בשבי הודרו לסדק שנפער.

תוכן דברי אביו של הש.ג. חשוב בעיני. ראשית משום שמ-דובר במי שמורה אזרחות (טובה?) לבניינעזה, ערב גיוסם לצה"ל. המורה לאזרחות דורש שישחררו אותו משירות במי-לואים בתקופתו של רב-אלוף דן שומרון, משום שאינו מרוצה מהצהרה של הרמטכ"ל על חיילי המחנה (שנטשה, אגב, שלא במודעיקן), ומדוע להשתחרר משירות רק בתקופת הרמטכ"ל אחר? אולי יורשו של שומרון יהיה תקיף יותר כלפי מקרים אלה...

בשמחתו כי רבה שבנו ניצל, הוא אינו מבחין בלעג הסמוי כלפי אלה שנהרגו באותו מחנה. "החבורה שנהרגו", אומר יצחק אלמוג בראיון ל"ידיעות אחרונות", 4.12.87, היו למעשה כיתת הכוננות (דבר שאינו נכון, משום שכיתת הכוננות עזבה את המחנה בלא שהוזהרה על-ידי הש.ג. כי המחבל חדר לתוכה. זו "שהשאירה את הציוד והנשק, הלכה למועדון על-אף שקיבלה התרעה". כלומר, הם האשמים. הסיפור נגבר מבחינתו, כפי שאומר האב, אצל קצין המבצעים. נכון, לא הכל היה תלוי בש.ג., ויש אשמים שאשמתם לא נפלה משלו. אך התנהגות אחרת של הש.ג. היתה יכולה למנוע שתקרית זו לא תיהפך לבזיונית — משום שהוא עמד בשער. ואפילו עמד שם יחיד. ולמרות שלא קיבל, שלא באשמתו, את ההתרעה.

והאב מונה את האפשרויות החלופיות שעמדו בפני הש.ג. שהוא אגב רובאי ברמה 5 (כלומר חייל שקיבל אימון של איש חי"ר). מבין כל החלופות לא מנה אותה: אפילו נבהל החייל על משמרתו, מדוע לא הזהיר את חבריו? מדוע לא ירה באוויר? מדוע לא צרח שחדרו מחבלים למחנה? אולי אזהרה זו יכלה להציל כמה מחבריו. משום כך אינני מאמין כי חבריו החיי-לים של הש.ג. מצדיקים את התנהגותו זו, כפי שאביו מנסה לומר בראיון עמו. לתלמידיו של אלמוג, ולו כמורה, כדאי לעיין בספר יחזקאל, שם דנים במקרה דומה — באחריותו של שומר הצופה. וכך נאמר בפרק ל"ג: "והצופה כי יראה את החרב באה ולא תקע בשופר, והעם לא נזהר, ותבוא חרב ותקח מהם נפש. הוא בעוונו נלקח, ודמו מיד הצופה אדרוש".

מפז"ל

מעשיה ומחדליה של המפד"ל בפרשת השתמטות תלמידי הישיבות השחורות מצה"ל והטרנספר, דירדרו אותה למפלגה המאבדת את עצמה לדעת

מאת בן מרגלית

שוב עלתה השתמטות תלמידי הישיבות משירות בצה"ל על סדר היום הלאומי. אמנון רובינשטיין מצא כי רבע מהרבנים הצבאיים השתמטו בצעירותם מהשירות הסדיר, אבל מכהנים עתה במשרות מלאות בקבע. יוסי שריד מצא כי הם יכלו לאכלס שבע אוגדות קרביות. הרב מנחם הכהן הציע להגביל את מספר המשתמטים בחסות-התורה לתיקרה סבירה.

אפילו ראש הממשלה יצחק שמיר הרג ממנהגו והצביע על הנזק שגור-מים המשתמטים החרדים לאחדות האומה. רק קולה של המפד"ל נדם, ולרוב אף הגן על המשתמטים.

המסר המוסרי שבעמדת המפד"ל מכביס אך לא מפתיע. היא פשוט הדילה להגיף רגלים. היא גם אינה נתלית על מוסדגלם של אחרים. אפילו אינה מוצאת טעם וצידוק ללכת בעקבות התחיה ממפלגת התחיה וראש הממשלה מטעם הלי-כוד, ולשלול את השתמטות תל-מידי-הישיבות השחורות.

זה זמן רב שאין טאים עם המפד"ל חשבון במישור המוסרי. אבל מה על האינטרס הצר שלה עצמה? במתן גיבוי למשתמטים היא מחזקת את יריביה מש"ס ואגודת ישראל. היא מאדירה את הישיבות השחורות שלהן כערי-מקלט מפני המסע המפרך בטירונות השמירה בליל חשוך וגשום אי-שם לאורך הגבול.

לא כל צעיר דתי נולד עם רצון עז לשרת בצה"ל. רבים מהססים ונסוסים על שתי הסעיפים, אבל כשמעמידים בפניהם את הברירה ומעניקים להשתמטות לגיטימציה של קדושה — הממיתים נפשם באוהלה של תורה — כי אז גובר הפי-תוי להתייצב בישיבות השחורות במקום בבסיס קליטה ומיון.

בישיבות אלה צומחים הגורמים העויינים למפד"ל ברחוב הדתי. הם שמים אותה ללעג ולקלס, בעיקר הם מבזים את ישיבות-ההסדר שלה. לא זו בלבד שה"שחורים" משתמ-טים ממילוי חובתם — הם מצביעים על תלמידי-ההסדר העוט-פים את הטנקים של צה"ל בטלי-תות, כעל יודעי-תורה מסוג ב'. מפסיקים ללמוד כדי לשרת בצבא הציוני? — לועגים בישיבות השי-חורות — הם אינם ידענים של ממש. באוירה זו, מדוע שחרדים ישלחו את ילדיהם לישיבות-ההסדר אם הם נחשבים בהן לחיילים כופרים ולתל-מידים כושלים?

ראשי המפד"ל מודעים לאמת הצרה. אבל הם עסוקים במאבקים פנימיים לקראת ועידת המפלגה שתתכנס בעוד חודש וחוששים להרגיז את הקיצונים. שרי המפד"ל וח"כיה יודעים כי אם ייצא מי מהם נגד הרבנות הראשית, עלולים מתחריהם-עמיתיהם לגבור עליהם בהצבעות בוועידה, ודי בכך ל-שתוקם.

לא רק בנושא זה. הם תמיד מאחור. מבינים לאחר שבינו יריביהם ונמנעים שלא בשעה היעודה. לפני כשלושה שבועות השיגו קונסנזוס בעד טרנספר של הפליטים הפלש-תינאים המתגוררים במחנות ביהודה, שומרון ועזה. סיעת התחיה שיגרה להם מברק ברכה. ביניתיים נבהלה המפד"ל וחזרה בה. עכשיו ידועים ודתיים יונים כי במפלגה זו יש קני-טנוס סמוי בעד הטרנספר, והניצים מבינים כי אי אפשר לסמוך עליה שתנהל מדיניות של יד חזקה בעניין "מיהו יהודי" — אבל היא נוהגת מליחום את החוק — ובעד שירות לאומי לבנות — אך לא במצוקה; הכל במשורה, בהיסוס ובאיחור, ולרוע המזל בכל תחום ותחום מצויה מפלגה-מתחרה שמסוגלת להנהיג את המאבק או להעניק את השירות טוב מן המפד"ל עצמה.

בהקשר שונה לחלוטין כתב השבוע בעל הטור ויליאם ספאייר ב"ניו יורק טיימס": כי אין רוצחים את מי שמאבד את עצמו לדעת. דומה כי במערכת הבחירות הבאה לא יימצאו יריבים פוליטיים שי-בקשו לירות בליסטראות מילוליות במפד"ל. הרי אין יורים במי שמאבד את עצמו לדעת.

מספרים מדברים (ג')

התחמקות ופתרונות

לא יתכן שמפלגה הטוענת לשלטון תשתמט מדיון ענייני בבעיה הדמוגרפית ומגיבוש מדיניות מוסמכת • התחמקות מהסכנה לאופיה היהודי של מדינת ישראל פירושה הטעיית הציבור והזדקקות לסיסמאות ריקות מתוכן

מאת ש.ז. אברמוב

היה אפשר להציע כי ראש הממשלה, יצחק שמיר, יתן דעתו על ההתפתחויות במאזן האוכלוסיות הי-הודית והערבית, אך לדידו אין בהן משום בעיה. לפי "הארץ" מה-29.7.87, העיד שמיר: "לפתע מגלים בעולם דאגה לאופיה היהודי של המדינה ולבעיית הדמוגרפיה. מאז תחילת קומנו היינו עם קטן שבין אומות העולם". וב"דבר" מיום 22.11.87 אמר שמיר: "עמו יהושע בן-נון מדברים על הבעיה, ובכל זאת אנו קיימים".

לא ניכנס לפרשנות של דברי ימי קדם. נוסיף מדבריו של שמיר כי "בעשרים השנים האחרונות לא היה שינוי במאזן הדמוגרפיה ולא יהיה שינוי בעתיד". כן אמר שאיננו "מצדד בגירוש הערבים, ולא בסיפוח שטחים ולא בהענקת אזרחות ישר-אלית לתושביהם". ב"הארץ" מיום 11.11.87 ליגלג מר שמיר על "אלה בתוכנו שלפתע נפל עליהם פחד הדמוגרפיה". כהוכחות אזרחות תקף את קטני האמונה והזכיר כי לפני חמישים שנה היינו מיעוט הכ-בוה והאמונה הגענו עד הלום.

תגובתו של מר שמיר מתאפיינת בהתעלמות מן הבעיה מצד אחד, והסתמכות על אמונה מצד שני. אכן, בימי השלטון הבריטי כשה-יישוב בארץ-ישראל היה דל במס-פרו, נמצאו רבים שלא האמינו כי נגיע לעצמאות. נדרשה אמונה עזה ביכולתנו לסלק את המחסומים שנעלו את שערי הארץ. אך זו לא היתה אמונה בעלמא שהתעלמה מן המציאות; נהפוך הוא: באותן שנים קשות היתה אמונה זו מעוגנת במציאות, כלומר, במיליוני יהודים במרכז אירופה ובמזרח, שהיו שרויים במצוקה ונשאו עיניהם לפתיחת שערי המולדת. כיום שונה המציאות. הצלחנו לסלק את המחסום והשערים נפתחו, אך רובם המכריע של המועמדים לחוק השבות נספו בשואה. אין דומה האמונה של פתיחת שערים או לאמונה בעלייה גדולה היום, שכן אז היה פוטנציאל אדיר לעלייה.

אף שהדמוגרפיה אינה מפחידה את מר שמיר, הרי היא מפחידה רבים גם טובים מכל גוני הקשת של מחנה ארץ-ישראל השלמה. ומצ-מיהם מגוון עשיר של פתרונות. מפני הטעם הטוב, לא נעלה דבריהם של כמה מראשי גוש-אמונים. אמונתם כי בכוחן של ההתנחלויות לשנות את אופיה של אוכלוסיית השטחים אין לה יסוד. מספר ילדי הערבים הנולדים בכל חודש בחבל עזה שווה למספר היהודים שהתנחלו שם מאז 1967, ושתי שנות ריבוי טבעי בגדה המערבית שקולות כנגד כל 60,000 היהודים שהתיישבו שם. נמצא שהעברת אנשים ממקום אחד בארץ-ישראל למקום אחר, לא רק שאינה מגדילה כלל את האוכלוסיה, אלא שאף אינה מחוללת תמורה דמוגרפית משמעותית בשטחים.

לעומתם, כמה מחוגי האינטלי-גנציה ב"תחיה" מעלים הצעות בני-סיון להתמודד עם בעיית הדמוגר-פיה. הח"כ בנימין זאב בגין נמנע מלהתמודד עם המספרים. אך הוא סומך על העלייה ההולכה כי יעבירו את רוע הגזירה. משה עמירב, איש מרכז "חירות", אומר: "התנועות הדמוגרפית היא דהוליל למי שמוכן לעשות לשינוי העלייה, והוא מד-גיש למי שמסרב להציג הבחנות אופטימיות של עלייה המונית בשנים הקרובות". ומאחר שהנתונים אינם מצביעים על סכויים לעלייה גדולה, הרי "משמעותם של הנתונים האלה שבתוך 13 שנים, יהיה היחס בין היהודים לערבים יחס של 45:55 ולא יעברו עשר שנים נוספות, והוא יתהפך ל-55:45" ("מעריב" 7.10.87). דברי משה עמירב.

ח"כ דן מרידור רואה בחומרה את הסכנה הדמוגרפית. לדידו, עלייה גדולה היא "המפתח לכל העניינים: לא רק לגבולות הארץ אלא למהותה של המדינה ולמהות החברה... אם העם היהודי לא יבין את המשמעות של היעוד עלייה... כי אז סימן שאלה גדול על עתידנו" ("הארץ" 30.10.87). הוא נמנע מלהשיב לשאלת המראיין על אשר יתרחש בהיעדר עלייה, שכן התמודדות עם אפשרות זו היתה מחייבת אותו לנ-טוש את מטענו האידיאולוגי ול-בקש פתרונות התואמים את המציאות. נראה כי לדידו הבחירה היא בין דבקות בתחרות הפוליטית לבין מצב שיעמיד "סימן שאלה על עתידנו" — בחינת הכל או לא כלום.

חברו של מרידור לכנסת, אהוד אולמרט, "אינו מקל ראש בסכנה הנשקפת לאופיה היהודי של ה-מדינה... האיום הדמוגרפי חמור לכל אורחות חיינו". ("הארץ" 20.11.87) אך מסקנה לא יצאה מפיו.

קשר השתיקה

סגן שר הבטחון, מיכאל דקל, המיטיב לראות את "סימן השאלה על עתידנו", קובע כי "כדי למנוע מאיתנו שיהפוך לחבית חומר נפץ עם פתיל לכיוון ארצות-הברית המעונינת ביציבות באיזור, על מדינות המערב מוטלת החובה המוסרית והמוסרית לדאוג לטרנספר של האוכלוסיה הערבית למדינתה, המדינה האסלאמית — ירדן. פעולת הטרנספר היא היחידה המסוגלת לפתור את הבעיה הפלשתינית" ("הארץ" 27.7.87). אכן הבעיה הפלשתינית היא "חבית חומר נפץ", ולה השלכות בינלאומיות, ולפיכך היא תובעת פתרון בינלאומי. כמו שאבחנתו של דקל מעוגנת במציאות, כן פתרונו מנותק ממנה. הוא הדין בדעתו של השר יוסף שפירא, המבקש לשפר את הצעת דקל בתמריץ כספי למבקשים להגר. הפרופ' יובל נאמן, מנהיג תנועת "התחיה", מודע אף הוא לחומרת הבעיה וגורס כי "הוצאת חצי מיליון ערבים חייבת להיות תנאי מוקדם להסכם שלום עם ירדן; ועד אז, יש להגביל את זכויותיהם, כדי "להקטין מימד האוכלוסיה הערבית או לפחות השפעתה הפוליטית".

עניין זה לא נעלם מעיני הערבים. בשיחה עם שר החוץ הבלגי, אמר פארוק קדומי, שליח אש"ף כי "עמדת ראש הממשלה, יצחק שמיר, בעניין הוועידה הבינלאומית, מועילה לאש"ף. הזמן פועל לטובת אש"ף בשל הנתונים הדמוגרפיים בשטחים". ("הארץ" 12.10.87). הק-דים אותו סרי נוסייבה, שבראיון לשבועון האמריקאי "ניוזוויק", מיום 13.1.86, אמר: "אני סבור כי מעניינים של 1.1 מליון ערבים פלש-תינאים תחת שלטון ישראלי לתבוע זכויות של אזרחי ישראל. אני צופה שבעוד חמש, עשר שנים, הסיפוח יופיע כניצחון שלנו. כעבור כשבע עשרות שנים, נהיה לרוב".

מתוך חרדה לעתידנו, העלו אישי ארץ-ישראל השלמה הצעות להת-מודדות עם בעיית הדמוגרפיה, אך עד כה הצליחו מנהיגי "חירות" לקיים את קשר השתיקה. עתה, משהופר השתיקה, ורבים וגם טובים ממחנה זה הביעו חרדתם והעלו "סימן שאלה לעתידנו", אין מנוס מלהתמודד עם מספרים, לסאודה מפשטים, שמסתתרת מא-חוריהם חזות קשה. המספרים מדברים בעד עצמם וקולם רועם. עתה, משהועלה הנושא, לא יתכן שמפלגה הטוענת לשלטון תשתמט מדיון ענייני בבעיה זו ומגיבוש מדיניות מוסמכת. התחמקות פיר-ושה הטעיית הציבור, מצד אחד, והזדקקות לסיסמאות נטולות תוכן, מצד שני.

صكنا من الاصل

هكذا عن الاصل

פטריות גרמו הגירה המונית

הגירת האירים לארה"ב לפני כ–120 שנה נבעה מהשתלטות פטריות על מזונם העיקרי של האירים – תפוח האדמה • בספר הדש בשם "עולם הפטריות" מאת פרופ' ניסן בנימיני, שראה אור באחרונה, מובאות עובדות מעניינות נוספות מתחום זה

מאת יהודית קנולר

מה במשותף לאנטיביוטיקה, גבינה צרפתית, עובש, שמרים, גידולי עור, אלרגיות ואסטמה? התשובה היא – עולם הפטריות. את הפטריות אפשר למצוא בכל מקום: במקלאות, במזון, ברפואה – לטוב וגם לרע.

פרופסור ניסן בנימיני, ראש המחלקה לבוטניקה באוניברסיטת תל-אביב, הוציא בימים אלה את ספרו השלישי בתחום הפטריות – "עולם הפטריות" (הוצאת הקיבוץ המאוחד). בהקדמה לספרו הוא מונה את היקף תחום הפטריות: מיקרואורגניזם, כגון עובשים על מזון ובגדים לאפיה ולהתססת משקאות אלכוהוליים, פטריות שמהן מפיקים פניצילין, פטריות הגורמות מחלות בצמחים ובעצים, עור האדם ועוד.

הישגו של פרופ' בנימיני הוא בתרגום ובהגדרת שמות סוגי הפטריות השונים במתחם לשמים ולועזיים אחרים, כשהוא שומר בתרגום על באפיינה של הפטריה הבוטנית, ומשתדל להיות צמוד לתרגום ההגדרה המקורית. עד כה הוא הגדיר 650 פטריות מקבוצת הפטריות העילאיות, אך יש עוד אלפי סוגים ועדיים שטרם הוגדרו, ובכך עוסקים בשדה ההקלאות והפקולטה לחקלאות.

המאפיין את הפטריה הוא חוסר כלורופיל, ולכן אין היא יכולה לייצר סוכרים לצריכה, אלא חייבת לקבלם במקורות אחרים, כמו חומר חי – צמח, בעל חיים או חומר רקב: נשורת עלים ועצמות בעלי חיים.

יש פטריות טפיליות ויש החיות בסימביוזה – ההינו, לוקחות ונותנות בתיאום עם הפונדקאי; ויש פטריות, אלו החיות על רקב, שבעצם עצבאיות ואינן גורמות כל נזק ואף מועילות, בגורמן להתפרקות ויצירת מחזור בטבע. נזקן של הפטריות מוכר בחקלאות. עצים המותקפים על-ידי פטריה ניזוקים כבר בשלב שעדיין אין לראותו כלל. כשהפטריה הולכת וגדלה על חשבון יניקת מזונה מגוע העץ, מתמוטט העץ ללא אזהרה מוקדמת.

מתברר שלפטריות היתה השפעה אפילו על ההיסטוריה. חלק גדול מתושבי ארה"ב ממוצא אירי הגיעו לשם בגלל הפטריות. ב–1852 ניזוק יבול תפוחי האדמה באירלנד מפטריות. האירים, שעיקר מזונם היה על תפוחי אדמה, ולא על לחם וחיטה, רעבו, וכמיליון מהם מתו באותה שנה ברעב. מכאן נבעה איפוא ההגירה ההמונית לעבר ארץ האפשרויות הבלתי-מוגבלות.

בנימיני: המכנה המשותף – פטריות

פטריות הגורמות הזיות

הספר משמש בסיס ללימודים מתקדמים בביולוגיה, בפיסיולוגיה, בגנטיקה של הפטריות ובנושא הפטריות ברפואה. צרכני סמים מתוחכמים באמריקה גילו את הפטריות הגורמות הזיות. פרופ' בנימיני נוקב בשמן: קלירית ארגמנית, פטריות כובע (גרמית) ושברירית. הפטריות הללו מפרישות חומר המשפיע על מערכת העצבים המרכזית, כי כאוכל אותן כפתח הזיות חוזר שליטה על מערכת השרירים, או על המחשבה. הסכנה בפטריות הללו היא העובדה שההזיות חוזרות ונשנות, זמן רב לאחר צריכת הפטריות, בצורה בלתי-מבוקרת.

הפטריה הטעימה ביותר הגדלה גם אצלנו היא הכמהין, הצומחת מתחת לאדמה. אך בעוד שבארץ איכותה פחותה בכל מצע הגידול החולי בנגב, הבקשה על ניקיה, באירופה נחשבת פטריה זו למעדן מלכים בשל טעם הבשר שלה. מחירה כאן בעונה – כ–20 שקל לק"ג. פטריות מאכל אחרות, הגדלות פרא, הן האורניות, המטריניות ונטופה-ערבה.

באחרונה הפתחו בארץ הגידולים החקלאיים של הפקועה (שמפיניון) האורניות צדף ערבתיות (פטריות ירדן), אך לעומת אירופה המגוון אינו גדול.

פרופ' בנימיני מזהיר שלא לקטוף פטריות, אלא אם כן בטוחים לגמרי בזהותן. אין לקטוף אורניות כשבסיסן חום, כי הן בשלות מדי ואינן ראויות למאכל. לבסוף הוא מזהיר מפני אכילת-יתר של פטריות, שכן קורי הפטריה מכילים חומר הקשה לעיכול. הפטריות האהובות עליו הן אורניות וכמהין, אחלמית, פקועה, מיטרנית האגוזים. הוא מיצר רק על כך שעדיין אין די גשמים כדי להבטיח לכל חובבי הפטריות איסוף פורה.

צמחית חיורת – פטריה מקבוצת הפטריות

סיפורו של חוט הצמר

מאת שולמית קיסרי

הצעקה האחרונה

מקטורן צמר ברכיסה כפולה, מכנסי פלנל-צמר רחבים ומעיל בגזרה ישרה מצמר משובץ, בעיצוב פרמיאני לסתו/חורף 1988

העיירה הרומנטית אילקלי שבצפון אנגליה אינה אומרת דבר לתיירים הרבים הפוקדים את האיים הבריטיים, ואולי גם לא לרבים מתושבי אנגליה, אבל היא אומרת הרבה מאוד ל–70 אלף מגדלי הכבשים באוסטרליה, 35 אלף מגדלי הכבשים בניו-זילנד ו–32,000 מגדלי הכבשים בדרום אפריקה.

במקום זה הקים אירגון מגדלי הצמר, הקיים מזה חמישים שנה, מרכז מעבדות למחקר ופיתוח ערכני של חוטי הצמר שמקורם בארצות אלה, כדי לקדם את התעשיה, לשכלל ולעדן ללא הפסק את חוטי הצמר המשרתים את התעשיות הבאות: שטיחים ארוגים ביד ובמכונות, בדי ריפוד, צמר לתעשיית הסריגים וסריגת יד, צמר לשמיכות ואריגי צמר מכל סוג, המיועדים לתעשיית אופנת נשים וגברים, חליפות, מעילים, שמלות מכנסיים ומקטורנים.

בעיירה הציורית, שנולדה להיות רקע לגיבורות המיסתוריות של רומאנים, יורד גשם כמעט נצחי. בתים במשחקי שחור-לבן נוצצים בבקיעת, ברווחים משתעשעים על גדת נהר זורם ומשטחי ירק ענקיים מלוא כל העין. בסתיו, תקופת ביקורנו, זעקו העצים בגוני אש של עלי שלכת.

במרכז המחקר יושבים מיטב המוחות הטכניים ומומחים למחקרי שווקים, שמטרתם להעניק שירות לכל התעשיות בעולם המשתמשות ב–100% צמר, תחת חותמת האירגון "חותם הצמר הבינלאומי". העיירה אילקלי נבחרה כמרכז למחקר בהיותה ממוקמת קרוב לתעשיות הטקסטיל העיקריות של בריטניה: לידס, האדרספילד, ברדפורד והאליפקס.

שישים ארצות משתמשות בשירותי מכון המחקר של אילקלי, ביניהן בריה"מ, סין, יפן וישראל. באילקלי ובמרכז המקביל לה בפאריס שוקדים, תוך שיתוף-פעולה צמוד, על פיתוחים חדשים של חוטי צמר לשימושים שונים ומגוונים, ותרומת פרסומית המדגישה כי לצמר אין מתחרה באיכות, טיב ויוקרה. הצמר הוא מוצר יקר, המיועד לבעלי יכולת, ואינו מתיימר להיות מוצר להמונים. 200 מיליון דולר בשנה מקדיש האירגון לנושאי מחקר ופיתוח.

כך עשו מדעני אילקלי צעדים גדולים קדימה, כדי להפוך את הצמר לרב-שימושי, להעניק לו תדמית צעירה, ולעשותו קל לטיפול יותר מאשר בעבר. בין השאר פותחה טכניקה להשטחת חוט הצמר ולהחלקתו, פותחו טכניקות הדפס על בדים סרוגים או ארוגים מחוטי צמר, המאפשרים משחקים חדשים של בני-גוונים וטונים. הצליחו להיפטר מה"כדוריים" שנוצרו על כל מוצר סרוג שנלבש בעבר. כיום אפשר לכבס סוודר צמר ביד או במכונה, לפי הוראות כביסה, ואין חייבים למסור אותו לניקוי יבש, כבעבר. התוספות החדשות אינם מתכווצים, כמו הסורג אינו מאבד את צורתו. "מליוני המעילים" של חוטי הצמר נעטפים בחומר מיוחד נגד התכווצות.

בדים דקיקים

במרוצת עשר השנים האחרונות התברר כי הדרישה האופנתית היא בכיוון בדים דקיקים וקלים, והעדפת קונת מתחלפת מבדים עבים וכבדים. בין השאר פותח הבד הפופולארי בעיקר אצל מעצבי עילית בעולם, הנקרא "צמר קריר" (COOL WOOL), המיועד לחליפות קיץ. הוברר גם שמוצרי הצמר שמקורם באוסטרליה הם קלים ודקיקים יותר ומיועדים לתעשיית האופנה, ואילו הצמר הניו-זילנדי והדרום-אפריקאי מתאים לתעשיות השטיחים. בדי ריפוד, שמיכות ובדי איטום, המשמשים לכיסוי קירות ורצפות בבתי מלון ובמוטסים, הם עמידים נגד אש.

המחקר הנוכחי שואף להגיע לחוטים עוד יותר קלים ועוד יותר דקיקים, ובמקביל מפתחים שילובים של צמר מעורב עם פוליאסטר, המיועד לבגדי ג'וגינג יקרים בהדמה של מפעלים יפניים.

במעבדות אילקלי מקבלים חוטים ובדים לבדיקות טיב מכל מפעל בעולם. הבדיקות נעשות במסגרת שירות האירגון ללא תשלום, ככל השירותים הנעשים באירגון זה לטובת תעשיה זו. כדי לבדוק אם הצמר מזויף, טהור או מעורב, אם הוא עומד בתקנים, אם הוא בעל יכולת לא להישחק (במקרים של שטיחים ובדי ריפוד), לא להתכווץ וכו'. הבדיקות מיועדות לאשר את אמינות התווית של "חותם הצמר הבינלאומי", שאותה נושאים כל המוצרים היוקרתיים, וכן את אחוז הצמר במוצרים מעורבים (למשל תערובת של צמר, כותנה וניילון וכדומה).

מעצבי טקסטיל מכל הארצות מגישים בקשות ורעיונות לפיתוח [illegible] אילקלי. [illegible] פותחה במעבדות, לפי רעיון המעצב [illegible] המאפשר לייצר את הבד כמו כנות ממוחשבות, עד אורגן הפרטים החדשים. המרען מנסה לבצע לפי התיאור, והתוצאה היא השילוב בין הפנטזיה של המעצב והתרגום המציאותי והטכנולוגי של המרען. שיתוף פעולה הדוק מתקיים בין פאריס, שהיא מרכז רעיונות עיצוביים, לבין בריטניה, שהיא מרכז טכנולוגי ומיחשובי.

החלום של כל הצדדים הוא פיתוח מקרי שיתפתח במרוצת העבודה היומיומית, שיהפוך לבד בה"א הידיעה, ש"יתפוס" את השוק ויהפוך להיות.

חג הצמר

באילקלי מפתחים את חוטי העתיד שיהיו עדינים יותר, קלים יותר במשקל, רכים יותר למגע ובעלי צבעים מעודנים. כמו כן, אם תהיה הדרישה מסחרית חזקה לייצור מוצרים מסוג זה, ישולבו חוטי צמר כחוטים סינטטיים בקומבינציות חדישות ויוקרתיות. מחקרי השווקים של אילקלי חוקרים את התנהגותו של קהל המטרה, צרכיו ודרישותיו, וכן איך יתפתחו הצעירים של היום בכיוון דרישות צרכניות, סגנון התנהגות, נטיה לספורט, סגנון אוכל ובחירת בגדים. שוק לקוחות הצמר מתפרס על קשת קונים רחבה, מלקוחות "מרקס אנד ספנסר" ועד לקוחות האופנה העילית.

התשובות למחקרים חייבות להיות מדויקות: מה יהיה בעתיד הקרוב והרחוק, סדר העדיפות של הקונים הפוטנציאליים. וכמה ישקיעו אותם קונים במכשירי חשמל, מכוניות חדישות, חופשות, מסעדות ובגדים. המאבק על כיסו של הלקוח הוא מאבק אכזרי, וכל קבוצת מוצרי צריכה שהתחרות כאן חייבת להתחרות בכוח המשיכה שלה בקבוצה מתחרה.

תעשיית הצמר זכתה במרמורות את שנות ה–70, שבהן שלטו הסינתטיים. [illegible] הפוליאסטר [illegible] צמר וכותנה. עכשיו שוב, קיימת נטייה חדשה לחומרים הסינתטיים.

באוסטרליה עומדים להנהיג את חג הצמר (בשיתוף עם אירגון חותם הצמר הבינלאומי) בחודש הבא, במסגרת חגיגות 200 שנה לעצמאות אוסטרליה. בנוכחות הצמד דיאנה וצ'רלס מבריטניה ייערך ערב גאלה מפואר ויוצא דופן באופרה של סידני, שבו תתקיים תצוגת האופנה היוקרתית ביותר של המאה. עשרה מעצבי עילית מכל העולם יציגו את אוספי הצמר שלהם כמחווה לצמר האוסטרלי והפיתוחים החדשים עבור האופנה: ג'יין מאויר וברוס אולדפילד מאנגליה, קלוד מונטנה, סוניה ריקייל וקנזו מצרפת, ג'יאני ורסאצ'ה והזוג מיסוני מאיטליה, דונה קארן ואוסקר דה לה רנטה מארה"ב. בישראל משתמשים בחוטי הצמר ושירותי האירגון מפעלי שטיחי כרמל, שטיחי ארבל, פולגת-תעשיות, סריגי הלן, דורינא וגבי מודל.

ביתי ביתך, ולהיפך

מאת אברהם טל

חור בכיס

מי שמעוניין להתנסות בחופשה בחו"ל בסגנון פחות שיגרתי, מוצעת לו התוכנית הבאה, שאת פרטיה המציא לי האדריכל מיכאל קון, האיש שעומד מאחוריה (בארץ). אני מביא להלן את עיקר הפרטים, על-פי החומר שהמציא לי קון.

מדובר באגודה הישראלית "שירותי הולידיי–ישראל", החברה באיגוד בינלאומי שמשכנו בבזל. מטרת האגודה: לאפשר לחבריה להתקשר עם חברי אגודות מקבילות בעולם, כדי לעשות עימם חילופי בתים ודירות, או הסדרי אירוח אחרים, על בסיס בלתי-מסחרי, לפרקי זמן קצובים, למטרות חופשה ונופש. הפעילות העיקרית של האיגוד הבינלאומי היא פירסום מדריך בינ"ל, הכולל כ–6,000–7,000 מודעות של חברים המציעים את בתיהם או דירותיהם במסגרת חילופין, או אירוח בתשלום או שלא בתשלום.

המדריך מתפרסם (באנגלית) פעמיים בשנה: הוצאה ראשית בינואר, הוצאת מילואים באביב. הוא מופץ בכ–30 ארצות. אני מבין שהמוסד הזה קיים כבר 25 שנה.

אפשר להצטרף לאגודה כ"מנוי רשום", ואז זכאי החבר לפרסם במדריך מודעה ובה הצעת ביתו או דירתו (לפי מתכונת מוסכמת שנקבעה על-ידי האיגוד הבינלאומי), ושתי מהדורות המדריך יישלחו אליו בדואר. דמי החברות הם 100 שקל בשנה. אפשר להצטרף כ"מנוי בלתי-רשום" ולקבל את שתי מהדורות המדריך, ללא זכות לפרסם בו מודעה. דמי החברות במקרה זה הם 75 שקלים.

תפקיד האגודה מצטמצם בטיפול בפירסום המודעות ובמשלוח המדריכים. ההתקשרות בין המעוניינים נעשית במישרין (בטלפון או בכתב), ועל אחריותם.

חילופי בתים ודירות פירושם שאתה מפקיד את ביתך, על כל הכלול בו, לעיתים (לפי הסכמה מיוחדת, כמובן) גם את רכבך, ובמידה מסויימת גם את קשריך עם שכנים ומוסדות במקום מגוריך, בידי זר, שהיה בלתי מוכר לך עד לאחרונה – והיפוך. ברור שהדבר מחייב אחריות, הגינות והתנהגות תרבותית משני הצדדים. אני בטוח – גם לפי הדיווחים המעודדים המגיעים באחרונה מהמלונות באילת – שהישראלי המצוי כבר מסוגל לעמוד בכבוד במבחנים כאלה, לא פחות מהלועזי המצוי, דני או בריטי. אינני טועה בזה, נכון?

נראה שכבר מאוחר מדי להירשם לצורך פירסום מודעה במהדורה הראשית של המדריך. אבל לא מאוחר מדי להירשם בכלל – למי שמוכן באופן עקרוני לעשות את הנסיון.

הכתובת: שירותי הולידיי–ישראל, רח' שטרוק 8, תל-אביב 64042 (טלפון 03-245977).

בקרוב אצלנו

הואיל ואנו אופפים אווירה חו"ל – נישאר שם לרגע קט: י. קם מירושלים כתב לי כי קנה לפני כשנתיים בחנות פטורות מכס בווינה מצית מסוג "קרטייה". לימים קרתה בו תקלה, וקם לא מצא בארץ מי שיתקן אותה. הוא כתב לחברה בבריטניה ושאל אם תיאות לתקנו. החברה השיבה כי תשמח מאוד. מר קם שלח את המצית לאנגליה, וקיבל אותו כעבור זמן בחזרה, מתוקן, בצירוף אישור מתאים למכס.

לפני חודשים אחדים קרתה למצית תקלה נוספת. קם ניסה לתקן את התקלה בעצמו, ותוך כך נשבר אחד מחלקי המצית. הוא שלח את המצית לבריטניה בבקשה לתקנו. בתשובה קיבל את המכתב הבא, שאני מתרגמו במלואו:

"תודה רבה בעד מכתבך שאליו צורף מצית קרטייה לתיקון. לצערנו עלינו להודיעך כי מחמת סוג התקלה, לא עלה בידינו לבצע תיקון נאות. ולכן אנו שולחים לך מצית מאותו דגם, ומקווים כי הדבר יזכה בהסכמתך. המצית נשלח כי זאת בצירוף ברכותינו (כלומר חינם, א.ט.). אם יהיו בעתיד בעיות נוספות במצית, אנא אל תהסס להתקשר עימנו. בברכות נאמנות, שלך, ב/רוג'ר מוריס, ממונה על מכירות בין-לאומיות המינהל".

סוף סוף הצליח!

בפעם השלישית זה הצליח

ערב פירסום המעשה בנישום, שנאבק בפקיד השומה שלו כדי שהלה יעתיק לשומה בלי שגיאות את המספרים מתוך טופס 106 ("חור בכיס" לפני שבוע), קבל הנישום שומה שלישית, והפעם – תאמינו או לא – בלי שגיאות. במקביל לשומה הגיע גם זיכוי של כ–60 שקלים לחשבון הבנק (בשומה הראשונה נדרש הנישום לשלם למעלה מ–3,000 שקל, בשניה למעלה מ–1,000). הנישום אומר שהוא יכול עכשיו להתפנות ולאגור כוחות לקראת הכנתו של הדו"ח לשנת המס 1987.

שגשוג מחודש לפורנו

מה שהצליחה לעשות סכנת האיידס ועוד מעוללות המחלה בסקנדינאוויה

מאת אליהו זהבי

קופנהאגן

תעשיית הפורנו הדנית, שהביקשה לה יעד פלאים בראשית שנות ה–80, משגשגת מחדש זה כמה חודשים. יצרני פורנו בדנמרק מדברים בימים אלה על "רנסאנס". גדלו מהדורות חוברות הפורנו המשווקות ברחבי אירופה ויצרני סרטים "כחולים" החלו לפרסם מודעות עבודה ל"דוגמנים".

מגיב על תופעה זו הסקסולוג הדני ב. קצ'ינסקי: התפשטות האיידס הצליחה להבהיל את כל אותם נשים וגברים שנהגו להתפרפר ולקיים יחסי מין מכל הבא ליד. במקביל חלה ירידה תלולה במספר הגברים שנהגו בעבר לערוך ביקור שבועי אצל זונה. מאחר שאת יצר המין אין לדכא, והמין תובע פורקן, מותר לשער כי גברה האוננות. רק כך אפשר להסביר את גידול הביקוש לפורנוגרפיה.

מאז ומתמיד שימשה הפורנוגרפיה "ממריץ" לאוננות. מבחינה רפואית, ממשיך ואומר הסקסולוג, עדיף לעודד מכירת פורנוגרפיה מאשר לנהל מלחמה בזנות, הכרוכה בסיכון ללקות במחלת האיידס.

* * *

איסלנד היתה המדינה הראשונה באירופה שהוחלט בה להטיל מעצר בית על אשה שסיכנה את בריאות תושבים. ברייקיאוויק הוציא שופט צו מעצר בית לאשה הנושאת את נגיף האיידס ומוכרת כזונה. בנימוקי השופט נאמר כי "האשה מהווה סכנה בריאותית" ולפיכך הוציא לגביה את הצו.

מימוש ההחלטה אינו קל. למשטרה אין כוח אדם לבדוק אם אמנם מקיימת האשה את החלטת בית המשפט. אולם אם תיתפס בהפרת ההחלטה, יוטל עליה עונש מאסר.

* * *

דנמרק מצויה כיום בראש מדינות השוק האירופי המשותף במספר חולי האיידס: 26 לכל מיליון תושבים (צרפת שנייה – 23 למיליון). פינלנד הסמוכה הצליחה לשמור על מספר מינימאלי: רק 4 חולים לכל מיליון.

כדי לוודא כי אין באוכלוסייה נושאי נגיף האיידס (להבדיל מחולי איידס), הוחלט לערוך בדיקות דם לאוכלוסיית הערים הגדולות. בד בבד ייתבע כל סטודנט זר הבא לפינלנד לצורך לימודים, לעבור בדיקת דם בטרם יזכה באישור לימודים. בכל סקנדינאוויה חדלו חברות ביטוח להוציא פוליסת ביטוח חיים ללא בדיקה המאשרת כי המבקש להחתם על הפוליסה אינו נגוע באיידס.

סגנונות החיים של האוכלוסיה היהודית

מחקר שנערך באחרונה על ידי צוות מכון זיו, בניהולם של הפרופסורים יחיאל זיו ויעקב הורניק מאוניברסיטת תל-אביב וד"ר נבו נצאל באוניברסיטת בר-אילן הצליח לאפיין את סגנונות החיים של האוכלוסיה היהודית בישראל, לשם טכניקת שיווק חדישה. במידגם נבדקו 1200 גברים ו–1200 נשים שהוצגו להם 500 פרטי מידע על פעילויות, דעות, עמדות, דמוגרפיה וצריכה. מסקנות ראשוניות איפשרו לסווג את הישראלים למספר קבוצות על פי סגנונות חיים שונים. שלוש הקבוצות הראשונות כוללות אנשים המונעים על ידי צרכי ביטחון וקיום: "המתקיימים בקושי" – הקבוצה מאופיינת על ידי אנשים שיש להם הרבה חששות ודאגות, הכנסה נמוכה, גיל גבוה ובעיות בריאות; "המאבקים" – לקבוצה זו, המסתדרת בקושי מבחינה כלכלית, יש נטיות אגרסיביות ורצון להיאבק לשינוי מצבה; "שוחרי בריאות" – מאופיינים בתשומת לב מירבית לנושאי בריאות בהשוואה לכל נושא אחר. שלוש הקבוצות האחרות מונחות בעיקר על ידי גורמים חיצוניים: "משפחתיים" – הקבוצה מאופיינת על ידי צרכים חזקים של השתייכות ופעילות במסגרת קבוצתית; "שוחרי מעמד" – הקבוצה מאופיינת בעיקר על ידי רצון עז להצליח, להרשים ולשפר את מעמדה החברתי; "שוחרי הישגים" – קבוצה מצליחה, אמידה, בטוחה בעצמה, הכוללת הרבה מנהלים ומנהיגים בעסק ובגופים ציבוריים. שלוש הקבוצות הבאות מונחות בעיקר על ידי מניעים פנימיים: "שוחרי בילוי" – קבוצה המאופיינת בעיקר על ידי צעירים הנמצאים בתקופת מעבר מנעורות לבגרות וחלק ניכר מזמנם מוקדש לבילויים שונים; "שוחרי התנסויות" – קבוצה המונעת על ידי הרצון לנסות דברים חדשים ולחפש אתגרים ועל ידי כך להתקדם ולהתפתח; "שוחרי שינוי חברתי" – קבוצה המאופיינת על ידי אנשים בעלי ערכים, אמונה ורצון לשנות את פני החברה ו"בגשרים" – קבוצה סובלנית וגמישה, המשלבת אמונה בצרכים רוחניים ופעילות נמרצת בנושאי חברה ותרבות.

מן ההיבט השיווקי, למאגר מידע זה יתרונות עצומים ליצרנים ולמפרסמים. שכן הוא מאפשר להם ייעוד חדשים לאיתורם של לקוחות ומזהה עבורם גורמים שישפיעו עליהם לרכוש מוצרים קיימים וחדשים. ●●●

לקט

לעמוד על הראש. שיטתו של ד"ר משה פלדנקרייז, הידוע בכך שהעמיד את דוד בן-גוריון על ראשו, קנתה לעצמה חסידים רבים ברחבי העולם. השנה עומד להיפתח קורס להכשרת מדריכים מוסמכים בשיטת פלדנקרייז בחסות קרן פלדנקרייז בוואשינגטון. הקרן מארגנת את כל הקורסים להכשרת מדריכים בשיטה אחידה ברחבי העולם. מורי הקורס הם מתלמידיו הבכירים של ממציא השיטה. פרטים נוספים אפשר לקבל בטלפון 419470.●●●

פלדנקרייז: חסידים רבים

להלן מילגות לסטודנטים. לשכת "אביב מס. 10" של הבונים החופשיים תרמה באחרונה מכשיר צנטריפוגה למכון הגסטרואנטרולוגי במרפאות החוץ בבית החולים וולפסון בחולון. המכשיר נועד להקל במידה ניכרת על עבודת צוות המכון הגסטרואנטרולוגי בראשותו של פרופיסור שמעון בר-מאיר. לשכת אביב 10 תחלק גם מילגות כמדי שנה בשנה, לסטודנטים מעוטי יכולת מאוניברסיטת תל-אביב, על ידי יו"ר ועדת מילגות, האח שלמה צחייק, ובחסות הנשיא, אברהם מישורי.●●●

יריד שכולו נשים. "אשה 88" הוא שמו של יריד המוקדש כולו לנשים, שיתקיים לראשונה בארץ ב–22–24 בפברואר בגני התערוכה בתל-אביב. אלי לוי, מנכ"ל חברת "ידידי האומה", העורכת את היריד, מסר כי במגמה ליצוק תכנים ליריד – מעבר לדוכני מכירה – פנתה חברתו לארגוני הנשים בישראל בתקוה כי בעזרתם ניתן יהיה להעביר סדנאות בנושאים שונים, כמו מכונאות רכב, עריכת שולחן חגיגית, סידור פרחים ועוד. המגמה, אומר לוי, היא להגיע לנשים מכל שכבות האוכלוסיה, נשות קריירה כעקרות בית. היריד יהיה פתוח בכל שעות היום ויבטיח שירות שמרטף לאמהות כדי שיוכלו לבלות במקום באין מפריע.

כמו מטוס אל על. אופנאית הצמרת האמריקאית ליז קלייבורן תשתתף בערב גאלה ב–18.1.88 שתערוך חטיבת הנשים של המגבית בלוס אנג'לס, לציון 40 שנה למדינת ישראל. הערב ייערך בשיתוף עם חנות הכלבו היוקרתית "רובינסון" שבלוס אנג'לס, שבה יוצגו בגדים של ליז קלייבורן מעצבת ומייצרת בישראל עבור "דלתא". המשתתפים הישראלים בערב זה יהיו גדעון אוברזון, גוטקס, תרמוה, ג'ינג'ים, מיקסק, גלי, ציבה, שרה מילר ולילי מוריץ. באירוע-תיטול חלק גם חברת אל על. אולם הנשפים של מלון "בוורלי הילטון" המפואר יקושט כפנים של מטוס אל על. כוכב הטלוויזיה מונטי הול יככב בתפקיד ה"קברניט" של הערב. המלצרים ילבשו בגדי דיילים של אל על ומחירי הכרטיסים יהיו בהתאם למחלקות: פירסט קלאס – 5000 דולר, ביזנס – 2500 דולר ותיירים – 1000. (צילה צבי) ●●●

8000 עגונות. חצי מיליון חתימות מצפים להשיג למגילת הזכויות של הנשים שההחתמה עליה התחילה היום ותימשך עד ל–8 במרץ – יום האישה הבינלאומי. יוזמת המיבצע, ארגון נעמת, ניסחה את מגילת הזכויות של הנשים וכללה בה את הזכות לדין שווה בכל הערכאות המשפטיות בכל מערכות הדת, הפוליטיקה, יחסי העבודה, תחומי החינוך, הביטחון הסוציאלי והתרבות. הכוונה היא להחתים ציבור גדול של נשים על המגילה ולהגישה ביום האישה הבינלאומי לראש הממשלה ולכנסת.

מאשה לובלסקי מזכ"ל נעמת אמרה במסיבת עיתונאים שנערכה בתל-אביב, כי למרות השוויון המובטח במגילת העצמאות, מופלות הנשים בישראל לרעה ודרושים כ–50 תיקונים ושינויים בתחיקה כדי לשפר את מעמד האשה.

עו"ד חביבה אבי גיא, שהכינה עבודת השוואה בין הרצוי למצוי בחוקי הנשים, ופירסמה אותה בחוברת הנושאת את השם "חשבון אישה", סיפרה, כי העוולות הבולטות ביותר באפליית הנשים נמצאות בתחומי דיני האישות וכי כיום יש 8000 עגונות. תחום אחר הוא של אפליית נשים במס הכנסה, שם מתייחסים להכנסות האישה כלהכנסות בעלה, גם כשהן באות מרכוש שאותו הביאה האישה לנישואין וגם כאשר מקור ההכנסה הוא מעסק משותף.

אפליה נוספת קיימת בתחום זכויות הפנסיה ההסתדרותית, לפיה האלמן יורש רק חצי מזכויות הפנסיה של האשה. (יהודית קנולר)

BRUNCH הוא בוצריים

מאת לאה קויטל

ארוחות בוצריים כשמה כן היא: שילוב של ארוחות בוקר וצהריים. רבים מאתנו מוותרים על ארוחת הבוקר ונוהגים לאכול יותר מאוחר ולראות בארוחה זו מעין ארוחת-צהריים-זוטא. אם המדובר בארוחה חלבית, אפשר להגיש לשולחן, כתוספת לארוחה, מיצי פירות, מגש גבינות קשות בנושים או בפרוסות דקות, גבינות מתוכות, גבינות לבנות מתובלות ועוגת גבינה פיקנטית (ראה המתכון). כמו כן אפשר להוסיף מגש של דגים מעושנים שונים ומליחים חתוכים, סלט דגים כבושים, קוקטייל דגים (המתכון מצורף), מגש ירקות העונה, רוצצים, חתוכים ומסודרים בצורה נאה, מגש פירות העונה, מיני פשטידות כגון פשטידת בצלים או תרד (המתכון מצורף) וכמובן סלסלה ובה מיני לחמים. ולסיום – קנקן קפה והגה מלוחה עוגה ועוגיות.

קוקטייל דגים

(8–10 מנות).

החומרים: קילוגרם אחד דגים, כגון רוטברש, בקלה, בורי, פרידה, מוסר.

החומרים לתחמיץ: ליטר אחד מים, חצי כוס חומץ טבעי, כפית סוכר אחת, רבע כפית מלח, 1–2 עלי דפנה.

החומרים לרוטב: 2–3 מלפפונים כבושים, חתוכים לקוביות, 1 יחידת גמבה כבושה, חתוכה לקוביות, 5–6 זיתים ירוקים מגולענים וקצוצים, כף אחת קטשופ, 2–3 כפות מיונית, מיץ לימון לפי הטעם, מלח ופלפל לפי הטעם.

לקישוט: עלי חסה, צנוניות.

אופן ההכנה: מביאים לרתיחה את החומרים לתחמיץ, מכניסים את הדגים בשלמותם, כשהם נקיים ושטופים ומביאים שנית לרתיחה. מבשלים יותר כ–10–15 דקות בהתאם לגודל הדגים ומסירים מן האש. מצננים את הדגים בתחמיץ. כשהם קרים דיים, מוציאים אותם בזהירות מן הסיר ומנקים היטב בעזרת האצבעות מן העור והאידרות. מפוררים את בשר הדגים לתוך קערה. מוסיפים לו את חומרי הרוטב ומערבבים יתר. טועמים ומשפרים את הטעם. מקררים היטב. מניחים את הסלט על מצע של עלי חסה.

עוגת גבינה פיקנטית

החומרים: 400 גרם גבינת פ'טה או גבינה מלוחה אחרת, מיכל אחד של גבינה לבנה המישה אחוזים, שקית אחת של שמנת מתוקה, קורט ריחן (בזיליקום) יבש, רבע כפית פלפל לבן, מלח לפי הטעם, כף אחת של שמיר קצוץ דק, כף אחת של שמן זית, 14 גרם ג'לאטין בתוספת רבע כוס חלב קר.

לקישוט: זעתר, שמן זית, עלי דפנה.

אופן ההכנה: מפוררים את גבינת הפ'טה לתוך קערה, מוסיפים את יתר החומרים לפי הסדר. טועמים ומשפרים את הטעם. מערבבים את הג'לאטין בחלב ומוסיפים לתערובת. מרפדים תבנית דקורטיבית בקוטר 15–20 ס"מ (רצוי עגולה) ביריעה פלסטית דקה. יוצקים לתוכה את התערובת ומיישרים יפה. שמים במקרר לצינון למשך כמה שעות. לפני ההגשה, מוציאים מן התבנית, מגלים את הנייר, מקשטים בזעתר, מטפטפים שמן זית ומוסיפים בצדדים עלי דפנה.

כדורי אבוקדו

החומרים: שני תפוחי אדמה מבושלים בגודל בינוני, אבוקדו אחד בגודל בינוני, רך ומעוך, כף אחת מיץ לימון, שני חלמונים, מלח, פלפל לבן, קורט אגוז מוסקט, שמן לטיגון, שתי ביצים טרופות, חצי כוס קמח, שלוש כפות אגוזים קצוצים בתוספת חצי כוס פירורי לחם.

אופן ההכנה: מועכים יחד תפוחי אדמה, אבוקדו, מיץ לימון, חלמונים ותבלינים. טועמים ומשפרים את הטעם. יוצרים בעזרת ידיים לחות כדורים בקוטר שניים-שלושה סנטימטרים. טובלים את הכדורים בקמח, ביצים ובתערובת אגוזים ופירורי לחם. מטגנים בשמן חם הצי-עמוק עד להזהבה קלה. מוציאים ומניחים על מגבת נייר לספיגת עודפי השמן. מגישים בטמפרטורת החדר.

פשטידת בצלים

(תבנית עגולה בקוטר 20–22 ס"מ)

החומרים לבצק: כוס אחת של קמח, קורט מלח ופלפל לבן, 50 גרם מרגרינה, שתי כפות מי קרח.

החומרים למלית: שתי כפות שמן, כוס אחת של בצל לבן קצוץ, שלושה רבעי כוס כרישה (לוק פראסה) קצוצה, רבע כוס בצל ירוק קצוץ, שתי כפיות עמילן תירס, כוס אחת של חלב, שתי ביצים, מלח ופלפל לבן לפי הטעם, רבע כפית פפריקה מתוקה, 75 גרם גבינה צהובה מגוררת.

אופן ההכנה: מכינים בצק מכל חומרי הבצק. מרפדים בו תבנית משומנת. דוקרים במזלג במספר מקומות. אופים את הבצק כחמש דקות בחום בינוני. מטגנים בשמן בצל, כרישה ובצל ירוק במשך כחמש דקות תוך כדי בחישה. בוזקים את הקורנפלור, מערבבים יתר ומסירים מן האש. מצננים מעט. טורפים יחד ביצים, חלב, מלח, פלפל ופפריקה. משטחים את הבצלים המטוגנים על גבי הבסיס האפוי מעט ומיישרים. מפזרים מלמעלה את הגבינה המגוררת ומעליה יוצקים את תערובת הביצים. אופים כ–30 דקות בחום בינוני.

לשכת הפרסומאים בישראל

אסיפה כללית ראשונה של העמותה

אנו שמחים להזמינך לאסיפה הכללית הראשונה של העמותה שתתקיים ביום ראשון, 27.12.87, בשעה 17:00, ב"בית סוקולוב", רח' קפלן 4, תל-אביב.

על סדר היום:
1. דו"ח הועד היוצא על פעולות העמותה מאז ייזומה ואסיפת היסוד שלה.
2. בחירות לועד המנהל של העמותה.
3. בחירת הגוף המבקר של העמותה.
4. קביעת עקרונות הפעולה של העמותה בשנה הקרובה.
5. שונות.

השתתפותך באסיפה זו חשובה לביסוסה ולקביעת דמותה של הלשכה.

הועד הפועל של לשכת הפרסומאים בישראל.

למכירה

בית עסק בענף הציוד המשרדי

באזור תל-אביב–יפו;

מחזור שנתי: 3,500,000 ש"ח;

המעוניינים לרכוש העסק הנ"ל יפנו בקשתם בכתב לרו"ח, לצורך ניהול משא ומתן לרכישת העסק.
הצעות נא להפנות לרח' החשמונאים 107 תל-אביב 67011.
לפרטים נוספים נא לטלפן 5612521

י.א. שלוש, עו"ד

7.12.87

הימים הטובים ההם

מאת בני לנדאו

להתחכך בפרנק סינטרה, ארמנד האמר, אלי ויזל ואידה נודל בערב התרומה למען אוניברסיטת בר־אילן ● יהודי ארה"ב צברו עוצמה כלכלית ופוליטית מרשימה, שאותה הם מפגינים עתה אל מול עולם ומלואו — במחיר אלף דולר לזוג

לוס אנג'לס

גם פה כבר אי־אפשר בלי טוקסידו. לבוש חליפה פורמלית, דשי משי, אבנט שחור ועניבת פרפר מצועצעת — 77 דולר ליום — אני מתבונן כמכושף באצולת ההון הקליפורנית המתגודדת פעם נוספת בנשף התרומה לאוניברסיטה ישראלית. גברים כפופי צרעיים ונשים עטופות פרווה מסבים אל 120 שולחנות עטורי פרחים וגדושים כל טוב. האוויר בושם האוזר דך. כשלושים מולטי־מיליונרים ממוקמים משני עברי השולחן המרכזי שלמרגלות הבמה: נפט, בנקים, סרטים, קניינים וגורדי שחקים.

אני מזהה את דמותו הכבדה של מארווין דייוויס החולש על אולפני "פוקס". מגוגל של סרטים ועסקי בידור בשם ג'רי ויינטראוב סועד לצידו. כרבוה ופרנק סינטרה ממתיקים סוד עם ארמנד האמר. גילפורד גלייזר ואייב שפיגל — שיד להם בעסקי פוליטיקה והכספים — משוחחים ממול. כמה ידידים רבי השפעה וכשרון — גרגורי פק, דני תומאס, דיאנה שור — לוגמים יין לבן וצנון בשולחנות הסמוכים. אכן, תור זהב. יהודי ארה"ב צברו עוצמה כלכלית ופוליטית מרשימה, שאותה הם מפגינים עתה אל מול עולם ומלואו. חשש קל וזוחל מעמקי הפאנים ומתגנב ללבי: לא היינו פה באיזו הזדמנות קודמת?

אלי ויזל, היושב על הבמה, מהווה עדות חיה לכך. הוא יודע דבר או שניים על תהפוכות הגורל. הוא אומר זאת בעצמו: אנחנו חיים עתה בתקופה מיוחדת במינה. אבל החשש מסולק מיד למקום הראוי לו. אנשים אלה אכן שולטים פה בכיפה. הם אמריקאים חופשיים ומלאי ביטחון. יש להם חברים. הם שואבים הנאה למראה עושרם המשותף והשפעתם הגוברת. ואם זו הדרך שבה מבקשים שועי הקהילה להגנת את תמיכתם בבר־אילן — במחיר אלף דולר לזוג — מי אני שאבוא בטענות? אני בסך הכל נהנה מכל רגע. תנוח בקוד הלבוש של עשירי פארק טוקסידו במערב התיכון — אנשים שלא ידעתי מעודי — אני מרחיק מתודעתי את המבורה העניה הנאבקת, ולוגם כוסית יין נוספת. אלה, ללא ספק, הימים הטובים ההם.

* * *

הכל מרעיפים שבחים על ארמנד האמר. דיקן האוניברסיטה, פרופסור עמנואל ראקמן, מעניק לו תואר ד"ר של כבוד ומשווה אותו לאחד מענקי הרנסאנס. הוא מספר על דיפלומטיית הדילוגים בין הקאפיטליזם לסוציאליזם, ומזכיר לקהל האורחים כי כל המציל נפש אחת בישראל כאילו הציל עולם ומלואו. הקהל מגיב בתשואות חן. אנשים קמים על רגליהם. אין ספק: האמר הפך לאגדה חיה. האיש כבר כמעט בן תשעים ומרצה משך כשלושים דקות ללא גירסה כתובה. הוא זוכר את הטקסט, והנושא קרוב ללבו: האמר. הוא זה ששכנע את מיכאיל גורבצ'וב לפגוש את רונלד רייגן. הוא זה ששכנע את לאוניד ברז'נייב להתיר ליהודי בריה"מ להגר מבנה באלפיהם. הוא זה שהביא את אידה נודל לישראל.

"אני סבור שאני שופט אופי לא רע", הוא אומר. "אני סבור שגורבצ'וב, עם כל המארקסיזם שלו, הוא איש מעשי. אל תשכחו: הוא המנהיג הסובייטי הראשון שיש לו, ולרעייתו, השכלה אקדמאית. כשיגיע למסקנה שהשיטה הנוכחית אינה מאפשרת להעניק לבני עמו את רמת החיים של המערב — הוא ישנה כיוון. הוא יודע שאם לא יטפל בבעיה היהודית יהיו לו קשיים לגייס השקעות מאנשי עסקים — בעיקר באמריקה. אני מאמין שבעקבות הפגישה ביניהם יצליח רייגן להשיג את הסכמתו להגירה נוספת. לפסגה תהיה השפעה על יציאת יהודים נוספים מבריה"מ. בנאומו השתמש גורבצ'וב בפעם הראשונה במונח 'בריחת מוחות'. זה נכון. ליהודים יש יותר מוחות מאשר לאחרים. אבל אינך יכול לכלוא אנשים רק משום שיש להם שכל. הם רוצים לצאת, ולדעתי זה יקרה. זה אולי יקח כמה שנים — אבל זה יקרה".

מה קרה ליהודי הקשיש הזה, אני שואל את עצמי. כיצד זה הפך המיליונר המנוכר, בתוך עשור, לאחד האנשים המזוהים ביותר עם מאבקם של יהודי בריה"מ? האיש צבר הון־עתק, פגש את כולם, עשה הכל. הוא תרם להפשרה הבין־גושית והותר לממן את חקר הסרטן. מדוע, בערוב ימיו, כה חשוב לו להותיר משקע של כבוד בלבם של בני עמו?

* * *

דייאן גלייזר, מראיינת טלוויזיה ואשת חברה, מציגה את אידה נודל, ומסורבת העלייה הקטנה גונבת את ההצגה. באנגלית פשוטה ובכבדות־מבטא מצליחה נודל לחדור מבעד לשיריונם הבוהק של המיליונרים האמריקאים: "יש לכם המון מזל", היא מזכירה להם, "אתם חיים במדינה חופשית ושלווה.

"יש לכם המון מזל. אתם אנשים עשירים ורבי־השפעה. אולי אינכם יכולים להבין את אלה הסובלים, את אלה שהם כמעט עבדים, שאינם יודעים מה לעשות עם עצמם, עם ילדיהם, איזה חינוך להעניק להם, איזה רעיונות להחדיר למוחותיהם. הייתי רוצה לנצל את ההזדמנות ולומר לכם: אנא, נסו לגלות אהדה. שימו עצמכם במקומם. אלמלא היו אבותיכם פקחים ושופעי מרץ — כל אחד מכם היה עלול לעמוד היום במקום שבו אני עומדת ומתחננת אליכם: אנא, אל תשכחו את אלה הזקוקים לעזרתכם". אנשים כמעט תולו לבשום.

* * *

אלי ויזל נראה לי הרבה יותר מאושר מבעבר. "אני חש מעודד", מודה הסופר בעל רמות הזקן. "זו אכן תקופה מיוחדת במינה. שמות שהיו תמיד רק שמות קיבלו לפתע פני אנוש. דברים קורים. זה המיסתורין של הקיום". חתן פרס נובל הוא אחד מסיפורי ההצלחה המוחשיים הדוגמה לכך שהיהודים אכן "עשו את זה" באמריקה. הוא מספר למסובים על מכתביו לגורבצ'וב ואמצו בריקסטאג (והוא פתח את דבריו באידיש. "הייתם צריכים לראות את התגובה", הוא מתמוגג).

ניצול השואה מבקש עתה מהאמר, בגין קשריו, להעביר מסר למנהיג בריה"מ. "אני יודע שהפגנות היהודים בוואשינגטון מדאיגות אותו", הוא אומר. "והוא צריך להיות מודאג. אני לא מאמין שהמאבק למען זכויות האדם והמאבק למען השלום אינם עולים בקנה אחד — להיפך. אם היה עלי להקריב את כבודם העצמי, את עושרם, את שמותם, את אנושיותם של אחי ואחיותי למען השלום — הייתי בוגד בשלום עצמו. כל עוד יבקשו יהודים לצאת מבריה"מ, לא נשב בשקט. יהיו הפגנות ועוד הפגנות. בוואשינגטון, בפאריס, בלונדון ובשטוקהולם — בכל מקום שבו נמצאים יהודים, ושבו יש לנו בעלי ברית". ויזל בוחר לסיים בשיר "אני מאמין באמונה שלמה בביאת המשיח". הוא לא רק חושב נבון, הוא אפילו שר לא רע.

* * *

האיש המעניק לערב את הקלאס הוא פרנק סינטרה. הוא גם זה שקידם את מכירת הכרטיסים. הוא תורם לערב את האווירה הכל־אמריקאית, ואת שמחת החיים המאושרת. הוא עולה על הבמה בביטחון עצמי, פוקד "שקט" על המנצח, מצביע על המסובים ושר כי הם "השמש של חיי". עוד אגדה מהלכת. על במה זמרים אחרים מרעיפים האמריקאים גילויי חיבה כה שופעים? בכמה זמרים אחרים הם מגלים עניין מקץ חמישים שנה? סינטרה עדיין חשוב. חשוב מה הוא שר. חשוב בפני מי הוא מופיע. טוב להיות איתו.

"שוט", הוא אומר למנצח התזמורת, וצלילי "זוהי הקיץ" מרחפים באולם הנהדר. אין ספק, אלה הימים הטובים ההם.

בדין ובצדק / צבי הראל

שופטים: בין שטרוזמן למצא

לפני שבוע התנהלו בבית המשפט המחוזי בתל־אביב שני משפטים שעניינם עבירות צווארון־לבן. שני המשפטים לא משכו אמנם קהל סקרנים כה רב כמו משפטן של זוזה יער ואביבה גרנות — אולם היו מעניינים למדי.

בקצה המערבי של הקומה השלישית, בבניין בית המשפט המחוזי, התנהל משפטם של שלושה מנהלים בכירים של בנק המזרחי: המנכ"ל לשעבר אהרון מאיר, סמנכ"ל הבנק אליהו אנגר וסמנכ"ל בכיר נוסף בבנק יהודה ניסן. כתב האישום מתייחס לעיסקה מחוץ לבורסה בזיקי של שמונה מיליוני דולר, שנעשתה בין הבנק לבין חברת ברוקרים שמנהלה הוא משה לביא. לטענת התביעה, פגעה העיסקה בבנק. המשפט מתנהל בפני השופט אליהו מצא.

באותה שעה, בקצה המזרחי של הקומה השלישית, התנהל משפטם של היהלומנים בר־צוין ופנחס פתיילוב ומנהל סניף בנק דיסקונט ריימונד דרויש. משפט זה עוסק בקרנות המימון הניתנות ליהלומנים. בחללי שני האולמות "עפו" איפוא סכומים במיליוני דולרים. אך היה הבדל בין שני המשפטים: באולם שבו יושב השופט מצא, ישבו שלושת הנאשמים בספסל הנאשמים, ואילו באולם שבו יושב השופט שטרוזמן, ישבו שלושת הנאשמים בין הקהל, בשורה הראשונה.

השופט שטרוזמן: הגבול

תמיכת הלשכה בשופטת פרוקצ'יה

מבחינת תגובתה של לשכת עורכי־הדין על אירועים ציבוריים, נראה כי ראש הלשכה הנוכחי עו"ד רובין הול — במידה מסויימת — לפורע את השטר. בעת הבחירות ולפניהן מתח רובין ביקורת על לשכת עורכי־הדין שאינה משמיעה את קולה בנושאים ציבוריים שמן הראוי שהלשכה תגיב עליהם. הוא טען כי הסיבה לכך היא שיקולים אינטרסים פוליטיים, שהניעו אותם מעסקני הלשכה.

בחודשים האחרונים משמיעים הלשכה ומוסדותיה את קולם בעניינים ציבוריים. כך, למשל, בחיפוש אחר דרך להעמיד לדין משמעתי את היועצים המשפטיים של השב"כ (בעקבות דו"ח לנדוי). דוגמה שנייה היא התנגדות ותקיפה של הלשכה למינויו של הרב עזרא בצרי לחבר בית הדין הרבני הגדול (ללשכה שני חברים בוועדה לבחירת דיינים). קול נוסף השמיעה הלשכה בהגנה ובתמיכה בשופטת בית משפט השלום בירושלים ד"ר אילה פרוקצ'יה, בעקבות פסקי־דינה בעניין חוקי העזר העירוניים.

מעבר לתמיכת הלשכה מבחינה ציבורית, יכולה התמיכה להתבטא במישור אחר. שכן, אחד ממקורי הכוח של הלשכה הוא הוועדה לבחירת שופטים. בוועדה זו יש ללשכה שני נציגים מבין תשעה. ועדה זו לא רק בוחרת שופטים חדשים אלא גם מקדמת אותם מערכאה לערכאה.

ביקורת על המשטרה

בשבוע שעבר, בבית משפט השלום בתל־אביב, ספגה המשטרה ביקורת קשה מאוד בשני מקרים.

מקרה ראשון: שלושה בדואים נעצרו בבית מלון בבתים כחשודים במסחר של 40 גרם הרואין. לאחר 48 שעות הובאו לבית משפט השלום כדי להאריך את מעצרם בעשרה ימים. נציג המשטרה רב־סמל גיל שבתאי מרחוב איילון טען, כי בכמות בואת מיועדת, בפרסנציה, למאות צרכנים. לנציג המשטרה היתה לכאורה סיבה לתכנן לעצור את החשודים עד לתום ההליכים. החשודים, באמצעות סניגורם עו"ד אהרון שלנגר, טענו כי החומר באבקת כביסה ולא בסם.

הסניגור התנגד להארכת מעצר לתקופה כלשהי. השופט חיים אילת הורה להחזיר את החשודים במעצר ליום אחד בלבד, מתוך הנחה שעד אז תסיים המעבדה לזיהוי פלילי (מז"פ) לבדוק אם החומר החשוד כסם. הבדיקה העלתה כי אכן מדובר באבקת כביסה.

כך כתב השופט אילת על המשטרה: "חייב אני להרים קול צעקה רמה ומחאה על השחיקה אשר המשטרה יוצרת באמון בית המשפט (...) וזו לזלזל בזכויות הפרט (...) מצאתי לנכון לפרט את אשר אירע כדי שהממונים יתנו את דעתם, ונדמה לי כי לאט לאט מגיעים מים עד נפש".

המקרה השני: שופט בית משפט השלום בתל־אביב אליעזר כהן דיבה את רב־סמל שלמה שביט ממפלג הסמים של היחידה המרכזית מאחר מה של קניית סמים משני עבריינים. אסירי עבודה (הנאשם הושעה בגלל פרשה זו לפני שנה וחצי). בשבוע שעבר ניתנה הכרעת־הדין המזכה. השופט קבע, בין השאר, כי גם אילו ישב במשפט אחר, שמידת ההוכחה בו קטנה בהשוואה למשפט פלילי, לא היה קובע ממצא לחובת הנאשם. פרק מיוחד בהכרעת־הדין מייחד השופט לעבודת חוקרי היחידה לחקירות פנים המטפלת בחקירות נגד אנשי משטרה (מח"ש). הסניגור עו"ד ששי גן חור וטען, כי החוקרים חיפשו את הנאשם ולא את האמת. מתברר, שהמשטרה והתביעה התבססו על שני עדים מפוקפקים. המחדל הבולט שעליו מצביע השופט נלמד בקורס לחוקרים טירונים במשטרה: לאחר שהחוקרים גבו הודעה מעבריין אחד, הם גבו את ההודעה מהעבריין השני (העד השני) בהפרש של חמש שעות. באותן חמש שעות הניחו החוקרים לשני העבריינים להיפגש ביניהם, באותו תא מעצר באבו־כביר, וכך יכלו אלה לתאם ביניהם את הגירסה.

"הריון התיק" והריון התובעת

זה כשנתיים וחצי תקוע בפרקליטות מחוז תל־אביב תיק קואופרטיב "תרשיש", הנחשבת אחת החברות הקבלניות הגדולות בישראל בתחום עבודות עפר. החשד נגד בכירים בחברה הוא, כי ערב פירוקה לחותה החברה כספים שלא כדין בהיקף של מיליון דולר. בעבר, לפני יותר משנה, דווח במדור זה שהתיק לא מטופל מפני שרוב רובם של התובעות והתובעים בפרקליטות מחוז תל־אביב מתקשים להבין תיקים מסובכים מהסוג הזה.

התיק, מרגע הבאתו לפרקליטות (סיום החקירה לאחר יותר משנתיים וחצי) נמסר לאחת הפרקליטות. פרקליטה זו מעולם לא הסתירה שהיא אינה בקיאה בעבירות מעין אלה. לפני כשנה פורסם על הסתבכות בתיק הזה במדור זה. בעקבות הפרסום התעניין פרקליט המדינה עו"ד יונה בלטמן בתיק, ונראה היה שאולי ינערו מעליו את האבק. אבל לא כך אירע. זאת ועוד: בינתיים, מאז התערבות פרקליט המדינה, יצאה התובעת לחופשת הריון בת חצי שנה וכאשר חזרה, לפני שבועות מספר, הופתעה להיווכח שהתיק עדיין נמצא בהריון באותה "תנוחת אריזה". הפתעתה היתה גדולה מהטעם הפשוט: שהיא חזרה ואמרה במלוא הכנות כי איננה מסוגלת לטפל בתיק המורכב הזה. זה מצבו של התיק עד עצם היום הזה.

נוסף לעניין הציבורי שיש בתיק, המתלוננים במשטרה ממתינים לתביעה הפלילית של המדינה שתתברר ותסתיים. זאת משום שלתוצאה במשפט פלילי עשויה להיות השפעה על ההליכים האזרחיים שיוכלו המתלוננים לנקוט נגד הקואופרטיב ומנהליו.

ספרים ומחברות / נילי מנדלר

עונשו של עיסאם

"לא לצאת מהבית! זה העונש שלך!" אומרים לי אבא ואמא בערב. אני לא מבין מדוע בזה העונש משנה כזה. בדרך כלל, כשכועסים עלי הם צועקים ולפעמים גם מרביצים, ואז העניין נגמר ושוכחים הכל. אבל העונש הזה יהיה ארוך. אני כבר מרגיש, ויש לי מצב רוח רע".

כך פותח אחד הפרקים בספר "מתנה ליום הולדת", מאת גירה הראל, שראה אור בימים אלה. שם [illegible] מאוד — אוהד [illegible] בסיפור, בסמטה [illegible] של ילד ערבי מכפר קרע, שנכתב כספר לימוד לבית הספר היסודי. ביוזמת משרד החינוך (האגף לתוכניות לימודים) ובשיתוף מכון ואן ליר בירושלים.

בספר, שהוא סיפור בתצלומים צבעוניים גדולים לא פחות משהוא סיפור במלים, מוצג הילד עיסאם, שאביו מורה בבית הספר בכפר. חיי משפחה ערבית מודרנית. בלי שאיבת מים מהבאר ובלי כדים על הראש, בלי נחשלות צבועה בפולקלור. בלי פטרונות של היהודים. עיסאם מתפתה להמצות בדרכו לרכוב על אופניים אל מחוץ לכפר, ועובר על האיסור של הוריו. הם מענישים אותו. הוא אינו מבין בתחילה מדוע חוששים המבוגרים שיקרה לו משהו רע מחוץ לכפר. בהמשך, במהלך ביקור עם הדוד בעיר הגדולה, הוא כבר מבין.

הוא הולך לאיבוד. פחדים, תעייה לבד, בכי. אנשים מתקהלים סביבו. וכאן בא קטע הראוי לציון, שהרי מדובר בספר לימוד מטעם משרד החינוך: "תראו, תראו! ערבי קטן!" אומר בחור אחד מן המתקהלים סביב. ואחר אומר: "הלך לאיבוד בעיר, המסכן, אוי ואבוי". הראשון [illegible] ומוסיפה עוד משהו שאני לא מבין. למה הוא צריך להסתלק? מה הוא עשה? שואלת בחורה בשם תמי. היא נראית קטנה אבל הקול שלה חזק. "אני לא רוצה אותו פה", אומר הבחור הראשון. "זה המקום שלי. שילך למקום שלו, שילך". "אם אתה לא רוצה אותו? מי אתה בכלל?" אומר בחור בשם דורון. דורון רזה וגבוה. יותר גבוה מהבחור שמדבר. דורון מחזיק אותי ביד אחת ותמי מחזיקה אותי ביד השנייה. "זה גם המקום שלו", היא אומרת".

עצם השיטה שנבחרה להעברת המסר מעידה על הרבה מחשבה: לא זמר יבש, אלא סיפור אנושי, המוחדר ללב. משרד החינוך ראוי על כך לשבחות. התצלומים שנעשו בידי פנינה מרקמן תורמים אף הם לסילוק הסטיגמות: הילדים וההורים הערביים הנראים בהם, יפים, לבושים יפה. ריזהם יפה. תחילה של מגמה חדשה, שכן יחד עם ספר זה ראה אור ספר לימוד נוסף, פרי יוזמתם של אותם שותפים: "סברס", לקט סיפורים על יהודים וערבים, מיצירותיהם של סופרים בני שני העמים. בהוצאה שהכינה את הלקט חברו יחדיו יהודים וערבים. [illegible] הספרים מיועדים, כך עולה מהכתוב על הכריכה, לבית הספר היסודי הממלכתי. הם אינם מתאימים לתלמידי הזרם הממלכתי־דתי, באשר החומר הכלול בהם הוא בברית מוקצה בבגלותיהם.

עבודה ערבית בכפר השלום היהודי

אותה באוירות ישה של אנשים המאמינים שמשתנבים יגצו את הפוליטיקאים, מצאתי גם בכפר הנוער החדש "ניצנה", שהוקם על־ידי לובה אליאב על גבול ישראל־מצרים. הייתי שם בטקס חנוכת הכפר. לובה דיבר על יעדות שתלמידים יהודיים ייעשו לאורך הגבול. במשך הזמן, אמר, אולי יבואו לכאן גם תלמידים מצריים. הוא עובר על זה. וחלומות על שלום אמיתי, והחדמנות זו גם על עבודה עברית בנגב, על הפרחת המדבר. ציונות. ערכים.

ובינתיים, בעוד לובה מדבר בהתלהבות, סבבו בין המבנים בכפר פועלים ערביים. הם עסקו בעבודות בנייה שונות. שלושה מהם, בדורים ברהם, גיחכו קצת כששאלה אותם אחת [illegible] מה דעתם של זה שרוצים להביא לכפר בני נוער מצריים. [illegible] להתפלא, התלמידים היהודיים בכפר פגשו מספיק תלמידים ערביים מישראל ועכשיו צריך, כנראה, משהו חדש.

הכפר הוקם על־ידי אליאב, ביוזמת ראש עליית הנוער אורי גורדון ובשיתוף עם המחלקה להתיישבות בסוכנות, שאותה ייצג בטקס נסים זוילי. גם הם דיברו על יצירה, תחושת באווה. דם חדש בחינוך.

מפגש של העיתונאים עם קבוצת בני נוער שהתנה במקום, השרה תחושה שהחלום הציוני המודרני עוד לא קרם עור וגידים. התלמידים, בני 15־16, מפגיימת "אלוני יצחק", הגיעו לכפר לשבוע ים, משום שבסביבתם החליטו שהם צריכים לבוא. התוכניות הכוח הנגב. עבודה בחווה ניסיונית, חפירות ארכיאולוגיות בתל־ניצנה.

תחילה הם משמיעים קלישאות על ערכים. אחר כך הם מודים שהיו באים לגור כאן, אלמלא היה כאן יבש כל־כך, משעמם, שומם, קרוב כל־כך לגבול. זה לא מקום בשביל נוער, הסביר אחד מהם. נוער זקוק ליותר חופש, למקום פתוח. לדברים שמתאימים לגיל שלו. יותר [illegible] דגל ישראל מתנופף כבר [illegible] על הלב. אבל המצבים הישראלים מוכיחים שאחרי הכל, המצבים היו פעם האויבים שלנו. שאי אפשר לסמוך עליהם. כפי שקרה בלבנון.

אחת הנערות מספרת, שחברה שלה הזהירה אותה ממתנבים. לא. היא אינה יודעת איפה במצבות מעלות. אבל לעומת זאת היא בטוחה שבירושלים יותר מסוכן היום מאשר ב"ניצנה". נערים אחרים אומרים שבארץ ישראל כולה מסוכן היום, כי יש בה ערבים. לשאלה אם כדאי להקים כפר נוער ביהודה ושומרון גם בגרה, משיב אחד מהם: "למה לא?"

רוטרדאם, האשפה והמוות

מאת הנרייטה בועז

בעקבות מחאות והפגנות של יהודים, הוצג לבסוף מחזהו מעורר המחלוקות של פסבינדר "העיר, האשפה והמוות" רק בהצגה אחת למוזמנים, ברוטרדאם. שאר התוכניות להעלאתו בהולנד נדחו לפי שעה, אך הנושא עלה לכותרות ועורר תודעה אנטישמית נרחבת

אמסטרדאם

גל של אנטישמיות עובר כעת על הולנד, חזק יותר מאשר אי־פעם ב־40 השנים האחרונות. זאת בעקבות פעילותם של ארגונים יהודיים לא להציג את מחזהו של ריינר ורנר פסבינדר "העיר, האשפה והמוות", [illegible] ברוטרדאם [illegible] לאחר שלא הצליחו למנוע את הצגת הבכורה שם.

הולנד מעולם לא היתה חופשייה לחלוטין מאנטישמיות. אך עד כה היתה לפחות האנטישמיות הגלויה מוגבלת לקבוצות קטנות של נאצים ותיקים, או קבוצות קטנות של בני נוער ניאו־נאצים. פה ושם אפשר היה למצוא גם אנשים כמו בייהוזנ גורי, מטיפים פרוטסטנטים, הטוענים שהיהודים ברוחם את ישו כמשיח הביאו את השואה על עצמם. ובמובן, יש להזכיר את המסכים הצעירים של מועדוני כדורגל מסויימים, המשמיעים סיסמאות אנטישמיות נגד קבוצת הכדורגל אייאקס, הנתפסת כ"מועדון יהודי". נוסף על כך, בקרב חוגים אנטי־ישראליים ופרו־פלשתיניים אפשר למצוא אנשים שיוזו את כל היהודים או את רובם הגדול כפרו־ישראלים מושבעים.

אולם מדאיג, שאנטישמיות זו מבוטאת כעת על־ידי אנשים רבים, שעד כה נחשבו הגונים לחלוטין והראו עצמם הגונים ומתקדמים, לרבות פוליטיקאים ועיתונאים שרבים מהם מעל לגיל 50. דבר זה מפתיע כפל כפליים, מכיוון שלא זו בלבד שמספר היהודים שנרשו בידי הנאצים מהולנד למחנות המוות גדול מאשר בכל מדינה מערב־אירופית אחרת — למעלה מ־100 אלף — אלא גם משום שבשנים האחרונות הקדישה תשומת לב רבה לסבלם של היהודים במלחמת העולם השנייה, וכמה ארגונים (למשל קרן אנה פראנק) הקדישו את פעילותם למאבק בכל צורות הגזענות, הפאשיזם, הנאצים והאנטישמיות. הסרט "שואה" הוקרן כאן בטלוויזיה והותאם להקרנה בבתי הספר. ספרים רבים בנושא ראו אור בהולנד, בעיקר ב־1985, לרגל 40 שנה לשחרור הולנד מהכיבוש הנאצי. ולבסוף, בקרב 14.5 מיליון תושבי הולנד, רק 25–30 אלף הם יהודים, ולא כולם ידועים כיהודים.

העירייה סירבה להתערב

לפני שבועות מספר נודע שהאקדמיה לתיאטרון של אמסטרדאם מתעתדת להציג בפומבי את מחזהו של פסבינדר "העיר, האשפה והמוות". השחקנים אמורים היו להיות סטודנטים והבימאי גם הוא סטודנט, יוהן דאסבורג. זה האחרון בחר במחזה כעבודת־הגמר שלו, והצעתו התקבלה על־ידי המוסד. לעתים קרובות מועלות הצגות־סטודנטים באקדמיה לתיאטרון של אמסטרדאם רק בפני אורחים מוזמנים בבית הספר, או באולם הצמוד למוסד זה. אולם דאסבורג עמד על כך שיוצגו הצגות פומביות בערים שונות.

הראשונה היתה כמובן אמסטרדאם, אולם מנהל תיאטרון "פראסקאטי", ליאונרד פראנק, בעצמו יהודי, סירב לאפשר הצגת המחזה באולמו בנימוק שהוא אנטישמי מדי ועלול לקרם אנטישמיות. בעקבות זאת הוחלט שערב הבכורה יהיה ברוטרדאם, באולם קטן הידוע בשם "הפנס". תוכננו לפחות חמש או שש הופעות בערים אחרות. רק לאחר שנקבע מועד "הבכורה האירופית" ברוטרדאם נודע, שהמחזה כבר הועלה על הבימה בקופנהאגן, ללא כל מחאה מצד הקהילה היהודית הדנית.

אם לחזור להולנד: אף כי המחזה לא הועלה על הבימה, הוא הוקרא בפני שחקנים מול קהל של כמה מאות אנשים באולם קטן באמסטרדאם לפני שנים מספר. הוצאה לאור קטנה הוציאה תרגום הולנדי של הטקסט ב־1000 עותקים בלבד. לאחר מחאות של ארגונים יהודיים ושל המרכז ללימוד ותיעוד על ישראל. המו"ל גם הבטיח כי לא יפרסם מהדורה נוספת של המחזה תוך 10 השנים הבאות.

כאשר נודע שהמחזה יוצג ברוטרדאם ניסו ארגונים יהודיים, שרבה הליברלי של האגף שימש להם דובר עיקרי, לשכנע את מנהל האקדמיה ואת מנהל התיאטרון ברוטרדאם לבטל את הצגת המחזה. לאחר שניסיונותיהם עלו בתוהו הם פנו לעיריית רוטרדאם, שבשליטת מפלגת העבודה. אולם העירייה מסרה שבאמצעות מנהל מחלקת האמנויות, שהיא אינה מסוגלת ואינה נכונה למנוע את העלאת המחזה. אינה מסוגלת — מכיוון שעל־פי החוק אפשר להפעיל צנזורה רק לאחר פרסום בדפוס או לאחר ביצוע, ולא לפני כן. אינה נכונה — מכיוון שחופש הביטוי וחופש היצירה האמנותית הם זכויות בסיסיות המובטחות על־ידי החוקה ההולנדית. אמנם חוקה זו גם אוסרת על כל צורה של הפליה, אמר מנהל מחלקת האמנויות, אך כאשר מתנגשות שתי זכויות בסיסיות אלה, הזכות לחופש הביטוי היא שצריכה להכריע.

הצגה למוזמנים

למרות אי־נכונותה של העירייה להתערב, ניסו הארגונים היהודיים ובעיקר הרב אברהם סטנדדופ לשכנע את מנהל האקדמיה, פול סונקה, לא להמשיך בהצגות. אולם סונקה עמד על שלו. לא זו בלבד שהמחזה אינו אנטישמי, טען, אלא שמטרתו הוא להן של האקדמיה ללחום באנטישמיות ובכל צורה של פאשיזם.

לאחר שנכשלו כל הניסיונות לבטל את ההצגה ב־20 בנובמבר, ערכו חברים בארגוני צעירים יהודיים, כמו גם כמה מבוגרים, הפגנה שעליה הודיעו מראש, מול התיאטרון לפני התחלת המחזה. אך הם לא הודיעו, והדבר בא כהפתעה גמורה, שכמחצית הכרטיסים לאולם הקטן נרכשו בידי יהודים. כאשר עמד המחזה להתחיל, עלו 80 מהם בראשות סטנדדופ על הבימה והחלו לשוחח. למנהל התיאטרון לא נותרה ברירה אלא לבקש לבסוף מהקהל, שחלקו מחה נמרצות נגד פעולתו של סטנדדופ, לעזוב את האולם.

לאחר שעות של ויכוחים בין שני המחנות, נמצאה פשרה: הוחלט כי לא ייערכו הצגות באותו ערב ובערב למחרת, אך במוצאי שבת, 22 בנובמבר, תיערך הצגה סגורה למוזמנים, שהמוזמנים יוזמנו על־ידי האקדמיה ומהמוזמנים על־ידי ארגונים יהודיים. בעקבות הצגה זו ייערך דיון.

כך אכן אירע. אולם אף כי הדיון נמשך הרבה לאחר אחת וחצי בלילה, הוא לא קירב את הצדדים. והוויכוח ומריבות התיאטראות בפרובינציה מסרו בינתיים כי הם חוזרים בהם מכוונתם להעלות את המחזה על בימותיהם. לא נותרה לסונקה ברירה אלא לוותר על ההצגות "לפי שעה", כפי שהודיע לאחר שיחה ארוכה עם מפיק ההצגה. הוא האשים כי "אלמנטים קולניים" כפו עליו צעד זה.

"מפעילים שיטות נאציות"

בינתיים היה זה נושא לשיחות רבות ברדיו ובטלוויזיה, מאמרי עיתונות ומכתבי קוראים. הנימה העיקרית של רבים מדברי הביקורת היתה, שהיהודים שסבלו רבות כל־כך מידי הנאצים מפעילים בעצמם שיטות נאציות. אף כי המחזה לא יוצג לפי שעה, העיתון "האגנסה פוסט" מיהר לפרסם בגיליון מ־25 בנובמבר את הטקסט המלא שלו.

באשר לסטודנט־המפיק יוהן דאסבורג, בראיון ארוך ב"פולקסקראנט" ב־23 בנובמבר אמר, כי הוא מופתע שיהודים מהולנד מחו כה עזות. הוא יכול היה להבין זאת בפראנקפורט, שם ניספו יהודים כה רבים בידי הנאצים, אך לא בהולנד. נראה שאף כי רצה בהצגה זו, כדבריו, ללחום באנטישמיות, בכלל לא היה מודע לכך ש־100 אלף יהודים הולנדיים הושמדו, הרבה יותר מאשר מפראנקפורט לבדה. גם מנהל בית הספר, פול סונקה, המבוגר ממנו, לא מסר לו מידע מדויק יותר. יהודים רבים כאן מתחילים להרגיש אי־נוחות.

קיבוץ 87 / אלי אלעד

הקיבוץ הארצי במבוכה פוליטית

אי שקט רעיוני־פוליטי, שבמרכזו עומדת השאלה האם תישמר אחדותה הפוליטית של התנועה, שיתרונה על רגלה את הקולקטיביות הרעיונית, והחשש שלראשונה תאבד מפ"ם את הרוב המוחלט שהיה לה כל השנים בקיבוצי הארצי, מעסיק בחודשים האחרונים את צמרת התנועה, ומדאיג רבים בקרב ההנהגה הוותיקה. המצב בחודש המתהווה. הוא תוצאה מצטברת, שקיבלה באחרונה תאוצה נוספת, זאת משמעותה שנה עד למועד הבחירות הכלליות הבאות הבעיה ברורה כיצד תולכת מפ"ם לבחירות.

אחד מביטוייה הם הסקרים בכמה מקיבוצי הקיבוץ הארצי, בדרך כלל ביוזמה של עורכי העלון המקומי, בשולק לא מבוטל מן המשתתפים ניבא שמפ"ם תיזכה בפחות ממחצית הקולות באותו קיבוץ.

הגילויים הנוכחיים של אי השקט מתבטאים בפעילויות המתעצמות יוזמות הקוראות להליכה עם רצ לבחירות או להליכה יחד עם התק"ם במסגרת תנועת העבודה, כאשר בתוך קיים מה שניתן להגדיר כזרם המרכזי המייצג את העמדה הרשמית של הקיבוץ הארצי — הליכה עצמאית של מפ"ם.

המצדדים בהליכה משותפת עם רצ בקיבוץ הארצי זכו בתקופה האחרונה להישגים, כאשר בשיחות בכמה קיבוצים כמו ניר־יצחק ר דיקים, ובצורה כזו במקבצת בדמות מנשה, הוחליטו לקרוא למפ"ם למצוא את הדרך ליצירת שיתוף פעולה זה.

את המהלך הזה מוביל בקיבוץ הארצי חבר רמות מנשה, ויקטור בליט ועימו מזכיר קיבוצו ניסן בריקת. משה רוזן מגיה־יצחק, דב אביטל מלהבות הביבה ואחרים. יש המזהים עם אופציה זו, המוגדרת כ"אופציה־השמאלית", גם את שני מזכירי הקיבוץ הארצי הנוכחים — חיים אורון (ג'ומס) מלהב ועוזרא דבין מגעש, אף שרשמית הם נמנים עם מצדדי העמדה הרשמית. גם כינוי הדרכך לקבוצה זו — "המאפיה הדרום־אמריקאית".

בקיבוץ הארצי קיימת רגישות יתר לפעילות מסוג זה, המלווה ב"קולות־קוראים", בחוגים ובהתכנסויות ובישיבת מזכירות. התנועה לאוריה מועד הפעיל, שבה הוחלט לפעול נגד המשכן, התבטאו אחד מראשי ההנהגה הוותיקה, מאיר תלמי (מרחביה): "בכנים הוה כבר הייתי". ריבה ופעולה בביזיון הוטל על מי שהיה או אחד משני מזכירי הקיבוץ הארצי — אפרים רזון (פרדיקה) מקיבוץ שריד, שבינתיים סיים תפקידו והתייצב בראש המהלך המתנגד לרצ בקיבוץ הארצי ומצדד בעד הידברות עם התק"ם כדי ללכת במשותף במסגרת מפלגת העבודה.

את המהלך המכוון למצוא דרך חזרה להתקה של מפלגת העבודה מוליכה בקיבוץ הארצי קבוצה המוכרת כ"חוג העמק", עם ראשיה נמנה גם הח"כ לשעבר איתוי רוזן ממשמר העמק. קבוצה זו קיימה באחרונה שני כנסים שעוררו כצפוי הד בקיבוץ הארצי. הם נערכו לאחר שנתקבלו ההחלטות הרשמיות נגד ההתארגנויות בזכות רצ והמתנגדים ראוים במפלגה זו מעין ר"ש לא סוציאליסטית, ומצדדים בהמשך הדרך עם תנועת העבודה. על חברי "חוג־העמק" נמנים חברים מקיבוצים בעיקר וותיקים, כעמק יזרעאל, הם מהווים את "הימין" של הקיבוץ הארצי.

את הכינוס הראשון קיימה הקבוצה בשריד, לא לפני שאנשי מזכירה — נוכח הקשיים למצוא מקום לעריכת הכינוס בשל ההחלטות הרשמיות נגד פעילויות מסוג זה — פנה לקיבוצו ושיחת הקיבוץ אישרה את קיום הכנס. בכנס זה נטלו חלק אנשי הקיבוץ הארצי, ובעקבותיו זומן כנס שני — אף הוא בשריד, שבו נטלו חלק גם אנשי "חוג העמק" של התק"ם, עליו נמנים אישים בולטים בתנועה האחות, כמו ח"כ נחמן רז, נחום זק שריג, דן צמחי, מולה כהן ואחרים. בתוכנו עמדה השאלה כיצד מאחדים את כוחות התנועה הקיבוצית במסגרת תנועת העבודה. כנס זה נפתח למגינת ליבה של הנהגת הקיבוץ הארצי, על־ידי המזכיר היוצא של התנועה, אפרים רזון, שכהונתו אחרת אמר שהיה זה משגה לצאת מהמערך ויש לעשות הכל לשוב אל שורותיו.

העמדה הרשמית של הקיבוץ הארצי, בה תומכים בין השאר אבות התנועה יעקב רוזן, מאיר תלמי, ח"כ חייקה גרוסמן ואחרים, היא הליכה עצמאית של מפ"ם בבחירות הקרובות. גם כל בעלי התפקידים הרשמיים בתנועה, לרבות מזכירי הקיבוץ הארצי ומפ"ם מצדדים בה. חלקם באופן רשמי. החלטות ברוח זו גם הועברו בכל מוסדותיה.

רכז המחלקה הרעיונית־פוליטית בקיבוץ הארצי, דניאל גל מציין בראיון לבטאון התנועה, "השבוע" כי במצב שנוצר יש להסכים לכמה עקרונות: שמירה על האחדות הפוליטית של הקיבוץ הארצי והסכמה שיש להמשיך ולהשתייך כתנועה, למפלגה פוליטית אחת ולהביע נכונות לקבל הכרעת הרוב. יש לגיטימיות לכל העמדות הרווחות היום בתנועה, משום שיש הגיון מבחינה אידיאולוגית וטקטית גם להליכה עם רצ וגם לפעילות משותפת עם התק"ם: בגד קביל לוויכוח זה צריך להתגייס לפעילות לחיזוק כוחה של מפ"ם, כיוון שלכל אופציה אפשרית מפ"ם חזקה היא ערובה להצלחה. גל מוסיף כי אינו שלם עם הדעה הגורסת שיש לדכא את הוויכוח בצורה אדמיניסטרטיבית. אם צריך לבחור בין "שקט תעשייתי", היכול להתקבל בהסכמה עם הקו הרשמי לבין עירנות פוליטית, שבהכרח מעוררת ויכוחים אמיתיים, מעדיף גל את העירנות הפוליטית. באשר להצעה לפרק את האחדות הפוליטית של הקיבוץ הארצי ולהסתפק ב"פדרציה ערכית" אומר רכז המחלקה הפוליטית, כי יש אמנם מידה מסויימת של אידאוגוות פוליטית בקיבוץ הארצי, אבל התשובה לכך אינה פירוק עצמי. אם יונתק הקשר בין התנועה ומפלגה פוליטית, ננתק עצמנו במודע ממערכות פוליטיות במדינת ישראל.

שחורים רוצחים שחורים בדרום אפריקה

שורות

DER SPIEGEL

מיוחד ל"הארץ"

הסכסוך האלים בין ארגון אינקאטה השמרני לברית יו־די־אף השמאלית, שניהם ארגוני שחורים בבירת נאטאל, תבע כבר יותר ממאה קורבנות, שנרצחו בכידונים ובסכינים, בירויות ובפצצות תבערה

"אם מישהו מנקר לי עין, אנקר את עינו. אם מישהו שובר לי שן, אשבור את שלו. מי שדוקר אותי יידקר בחזרה. זו התגוננות", אומר אבומוזה מאפולה, מנהיג "צעירות הנוער" של ארגון אינקאטה. זה שבועות נלחמים שחורים בשחורים בסביבות פיטרמאריצבורג, בירת מחוז נאטאל. אנשים נרצחים בכידונים ובסכינים, בירויות ובפצצות תבערה. ממקווי מים נמשו גופות משוסעות־גרון. גוויות ילדים חסרי פנים נקובות לב נמצאו בשיחים. משפחות שלמות עלו באש בבתיהן. מאז סוף ספטמבר נהרגו כך יותר מ־100 איש. בסוף השבוע לפני האחרון מסר דו"ח משטרתי של מצב החירום בדרום־אפריקה על "לפחות תשעה קורבנות חדשים". זמן קצר קודם לכן נפגשו בראשונה לוחמים של "שורות הקטל" (כדברי העיתון היוצא ביוהנסבורג "פייננשל טיימס") לשיחות הראשונות כדי לנסות להגיע להבנה. אנשי עסקים לבנים מפיטרמאריצבורג הזמינו נציגים של ארגון אינקאטה השמרני, מטעם של מנהיג הזולו מאנגוסוטו בוטלזי, ואת אנשי "החזית הדמוקרטית המאוחדת" (יו־די־אף) השמאלית, שרשמית עומד בראשה הבישוף דזמונד טוטו, לשולחן אחד. פוליטיקאים, עיתונאים וסוציולוגים מנסים לנתח את מלחמת האחים הזו. "סואטאן", עיתון השחורים הגדול ביותר, שאל בחוסר אונים: "האם אנחנו האויב הגדול ביותר של עצמנו?"

חזרה כללית

לדברי ההסבר של המשתתפים נשמעים מבורשים, כמו גם מנגינים. מנהיגי האיגודים המקצועיים, קוסאט"ו, המקורב ליו־די־אף, אומר כי האשמה מוטלת על "מלחמתו (של אינקאטה) להגיע לעמדת־כוח פוליטית בנאטאל". בין הקורבנות הנוכחים יש כמה עשרות מחברי קוסאט"ו ופעילי האיגוד המקצועי. אינקאטה לעומת זאת טוען, שליו־די־אף אין עוד שליטה על אנשיו. כמותו של דבר, הם הרי רצו הרי להפוך את המצב (במדינה) לבלתי ניתן לשליטה". ואינקאטה טוען שיש לו "זכות בלתי מעורערת להגנה עצמית".

1.5 מיליון חברי אינקאטה מונים בעיקר בני זולו, הקבוצה הלאומית השחורה הגדולה ביותר בדרום אפריקה. עד להקמת יו־די־אף ב־1983 התנפח אינקאטה כי הוא "תנועת השחרור הלאומית הגדולה במדינה". כיום מונה יו־די־אף לפחות 2.5 מיליוני חברים בכל דרום אפריקה, ומאחוריה עומד אי־אן־סי המיליטנטי. הקונגרס הלאומי האפריקאי הוצא אל מחוץ לחוק לפני למעלה מ־25 שנה ומנהיגיו הראשיים נלסון מנדלה יושבים במאסר או בגלות.

הנוקשות האכזריות שבהן נרדף אי־אן־סי בידי המשטר הפכו את הארגון לתנועת השחרור הפופולרית ביותר בקרב השחורים. אלפים רבים חגגו את שחרורו של מנהיג אי־אן־סי הוותיק גובאן אמבקי בנובמבר. כעת הציע לחם מהרות בן ה־77, חבר המפלגה הקומוניסטית, את תיווכו בפיטרמאריצבורג.

"הפרטוריה", מביע את חששו "וויקלי מייל", היא "חזרה כללית אפשרית לסכסוכים העלולים לפרוץ בדרום אפריקה שלאחר האפרטהייד".

צבאות פרטיים

מאחורי היריבויות הפוליטיות אפשר להבחין בהשפעת גורמים חברתיים, כמו גם בפעולתם של עבריינים. בגיטאות השחורים ברחבי המדינה פועלות קבוצות הוויג'ילנטים, כפי שהן מכונות, המהוות כתומכות המשטר — צבאות פרטיים תחת פיקודם של ראשי כנופיות רבי־השפעה וגזלנים. נגדם נלחמים המהפכנים הצעירים בפצצות תבערה וברימוני־יד. במוקשים ובנשק חם שמוצאו בדרך כלל ממזרח־אירופה. הם משתייכים לקבוצות השמאליות במעגל ההשפעה של יו־די־אף ואי־אן־סי. רבים מהוויג'ילנטים נשאבים מלגיונות המובטלים ומחסרי ההשכלה הזזים ברחובות בערי השחורים. הלוחמים השמאליים הם ברובם תלמידים וסטודנטים לשעבר. מאז תחילת התסיסה לפני שנתיים וחצי שובש במידה ניכרת מהלך הלימודים.

הליכים משפטיים רבים ואמורים להיפתח בקרוב עשויים לשפוך אור על תפקידה של המשטרה במלחמת האחים השחורה. מכיוון שכל מוקד של אי־שקט נסגר מיד כוחות וסיגור על־פי חוקי מצב החירום, כמעט שאי אפשר להשיג מידע מהימן. על עיתונים רבים שלא הסתפקו בדיווחי המשטרה הוטלה מאימת סגנת מגירה.

בינתיים נמשכת "אודיית הרציחות" (כניסוחו של "קייפ טיימס") בפיטרמאריצבורג. אחד הקורבנות האחרונים היה איש בן 80 שהותקף על־ידי קבוצת צעירים ב"עצמים חדים", כפי שנאמר בדו"ח המשטרה הלאקוני.

סוכן בחו"ל יותר טוב ממשרד בחו"ל?
יגאל אילן חברה לפיתוח תוכניות שיווק בע"מ - שרותים בישראל, ארה"ב ואירופה.
דרך חיפה 13 תל־אביב - טלפון: 252967 / פקס: 268020
למי שמחפש תשובות מעשיות בתחום השיווק

בארץ חלם

דין חניון כדין אוטוסטרדה

כשהיינו קטנים, לימדו אותנו שהדרך הקצרה ביותר בין שתי נקודות היא הדרך הישרה. היום, כשאנחנו — תושבי חלם המשכילים — גדולים ואוחזים בהגה, אנחנו מוכיחים מדי יום בכבישים כי התורה הישנה הטובה לא נשכחה מלבותינו: כל פעם שעלינו לפנות שמאלה, אנחנו עושים זאת בדרך הקצרה הישירה ביותר.

יש הרוטנים, כי פנייה כזו "חותכת" לנהג השני את הנתיב. נו, באמת. מבקשים שנבטל את המתמטיקה הבאזלת בפני אי אילו עיסוקי חיתוכים, שאינם מכין העניין, ושאפילו אינם מופיעים בחוקינו הבוהרים. שהרי, חוקים, כידוע, אינם ניתנים לחלוקה, ואף לא למריס. על פי עקרונות ברזל אלה, אין המחוקק של ארץ חלם מבחין כלל בין כבישים, חניון או מגרש. כל עוד הנסיעה בהם אפשרית — כולם קרויים "דרך". כך, למשל, דין האחריות בנסיעה לאחור בכביש רגיל כדין האחריות בנסיעה לאחור בחניון מוסדר ומסומן. שהרי בחניון שועטות המכוניות כמירוצים במהירויות של 50 ל־80 קמ"ש, בדיוק כבכביש הרגיל — אליבא דמחוקקינו — ואילו בחניון נהג נדרש לתמרן בהילוך לאחור, בין שתי מכוניות מן הצדדים האלה המצטופפות מלפניו, בדיוק בהתאם לאותם תנאים הנדרשים ממנו בכביש הדיסקרטי. זהו. בארץ חלם "דין התנועה" חל על כולם, ללא אפליה. חוק הוא חוק.

ואם המחוקק סבור שהחוק הוא אחיד לכולם, בכל זמן ובכל תנאי, אין סיבה שהנהג הקטן יעשה דין לעצמו. אותו לימדו שהקו הקצר ביותר הוא הקו הישר והוא פונה שמאלה בקו הקצר ביותר. גם ימינה הוא פונה כך, שהרי בדיוק לשם הוא רוצה להגיע.

הבעיה מתחילה, כאשר הנהג יוצר הדרך נאלץ לפנות שמאלה בפנייה מוסדרת, שבה יש שני נתיבים לאותו "סיבוב". הוא, אשר באמונות בלתי נלאית נצמד לנתיב השמאלי, כפי שלימדוהו, מוצא עצמו מול כמה צעקות שבר: "מה אתה מתנהל על הימין שלי?" לפתע מספרים לו שהוא "חותך", ועוד מלים מוזרות, היאות למהולים ולא לנהגים.

ובאמת, אם המחוקק החלמאי קבע כי נהיגת הנתיבים דינה כדין נהיגה בעורק תנועה ראשי, איזו זכות יש לנהגי חלם לשנות סדרי עולם. ולנסוע בדרך הארוכה יותר, רק משום שהמדובר בפנייה במסלול בן שני נתיבים?

בעיה הנדסית במחלף גנות

פקקי התנועה הקשים הנוצרים בכביש המהיר תל־אביב–אשדוד מדי יום, בשעות העומס, בצוואר הבקבוק שבין מחלף גנות למחלף השבעה (מחלף התחנה המטאורולוגית), נמצאים עתה בבדיקה יסודית של מהנדסי התנועה של מע"צ. במגמה למצוא פתרון הנדסי הולם לבעיית ההשתלבות הקשה של כלי הרכב הרבים במרחק הקצר בין שני המחלפים.

צוואר הבקבוק בקטע זה, הגורם לעשרות־אלפי נהגים — ולמשק — אובדן של מספר ניכר של שעות עבודה מדי יום, נוצר עקב שילוב של מספר גורמים: מספר עצום של מכוניות הנוהרות ברמזנית מראשון לציון, ביתדגון ורמלה לכיוון צפון. כל המכוניות הללו נאלצות להשתלב בתנועה הבאה מיפו, חולון ואזור, תוספת לכיוון נתב"ג וירושלים. הבעיה נוצרת כשום שקטע ההשתלבות הקצר בין מחלף גנות למחלף השבעה אינו בנוי לקליטת מאסת כלי הרכב העצומה.

בתשובה לשאלה אמר דובר מע"צ כי הפתרון ההנדסי הסופי יהיה בניית גשר ענק על כביש תל־אביב–ירושלים, במחלף גנות, ובניית "לולאות" שיאפשרו הזרמת מאסת התנועה במהירות ובבטיחות מכביש אשדוד לכביש ירושלים.

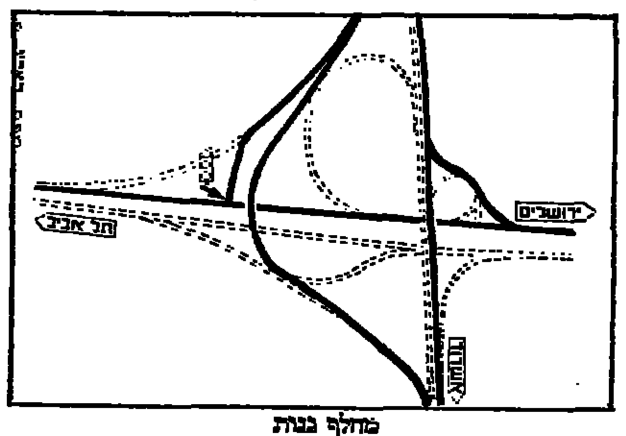

מחלף גנות

הדובר הדגיש כי הבעיה במקרה זה אינה תקציבית, אלא הנדסית, ומומחי מע"צ טרם מצאו את הפתרון הרצוי. הדובר ציין כי המומחים מקווים כי פתרון־ביניים יימצא בכל זאת לקראת השנה הבאה.

בינתיים נמצאת בתהליכי עבודה מתקדמים סלילתו של הנתיב השלישי, בכל כיוון, לאורכו של כביש אשדוד–תל־אביב ממחלף גדרות ועד מחלף גהה (בכביש גהה) במבואות פתח־תקווה. סלילת הקטע בין מחלף גנות למחלף מסובים הסתיימה זה מכבר. בימים אלה עובדים על סלילת הנתיב השלישי בכביש גהה, מצומת אלוף שדה עד מחלף גהה. ולכשיסתיימו העבודות יוחלו בסלילת הנתיב השלישי בכיוון ההפוך (המערבי) של קטע זה. העבודות על הנתיב השלישי בקטע שבין מחלף מסובים לצומת אלוף שדה, אמורות להתחיל בשנת הכספים הבאה, ואז אמורה להתחיל גם סלילתו של הנתיב השלישי (בשני הכיוונים) בקטע שבין מחלף ראשון למחלף גנות, הבטיח דובר מע"צ.

בממלכת המירוצים

הזדמנות שווה במסלול

בקרב אנשי המירוצים מקובל להשוב כי בנצחון מתחלקים המכונית והנהג בחלקים בלתי־שווים: תרומת המכונית לנצחון היא בשיעור של כ־70%, ואילו תרומת הנהג היא כ־30% בלבד.

מצב זה אמור כשמדובר במירוצים רגילים. לא כך במירוצים מקטגורית N. במירוצים אלה משתמשים במכוניות־כביש רגילות, והמסגרת זו

איזי רחוב

גם חלות הגבלות חמורות על השינויים שמותר להכניס ברכב לצורך המירוץ. משום כך, לא זו בלבד שבמירוצים אלה אין צורך בהשקעות־עתק ברכב המנוע, אלא שגם אין צורך להיות נהג מירוצים מקצוען. די בכשרון ובמיומנות. התוצאה היא היפוך היחס: תרומת הנהג לנצחון נמדדת כאן ב־70%, בהשוואה ל־30 אחוזי תרומת המכונית.

איזי רחוב, היו"ר החדש של המועדון המוטורי, מאמין כי הישועה לספורט המירוצים בישראל תבוא מן המהפך השקט הזה. מהפך, שהוא למעשה עצירת ההישגיות הנוספת על השכבן היוקר תשתית הפופולריות. על רקע ניתוח ההשתתפות של הציבור במירוצים בשלוש השנים האחרונות — יש לדבריו בסיס.

רחוב, תעשיין בן־תעשיין, מקדיש היום את מירב זמנו ומרצו למכוניות. לא מכבר רכש את סוכנות רס־קאר, המייבאת את מכוניות ב־מ"וו. הוא גם נהג מירוצים. ועכשיו גם יו"ר המועדון המוטורי. תארים כבדים, העושים רושם שמאחוריהם עומד עסקן האוהב לסובב עיניים. מי שנתקל ברחוב כעבר לאמירת "שלום" מנומסת, ומגיע לנושא המכוניות, לא יכול שלא להבחין בברק המבצבץ לפתע בעיניו של בן שיחו. הוא מתמוגג כמו ילד, שנתנו לידיו צעצוע מלהיב. היום, כל מה שרחוב שואף אליו בתפקידו במועדון המוטורי, הוא שהרבה צעירים (ברוחו) יוכלו לשחק במכוניות ולהתמוגג מהן, גם אם אין להם היכולת הכספית האדירה.

ומכאן בא הרעיון — לבצע את המהפך השקט במירוצים, ולשים בעתיד הקרוב את הדגש על "קטגוריית בני האדם".

התזה שלו די פשוטה: בעולם, הוא אומר, מתחרה הספורט המוטורי על הבכורה עם הכדורגל. הנה, הסטטיסטיקות מלמדות כי תחרויות האליפות בכדורגל משודרות בטלוויזיה, אחת לארבע שנים, ל־500 מיליון צופים בעולם. "בספורט המוטורי יש מדי שנה 16 מירוצים (במסגרת פורמולה־1 בלבד), וכל אחד מהם משודר ל־800 מיליון צופים בעולם. לכן לי ברור למי יש הבכורה. אבל אם ננסה לרדת ממרומי האולימפוס העולמי אל ארצנו הקטנטונת, אני סבור כי המכשול העיקרי לפיתוח הספורט המוטורי בארץ הוא מחירן הגבוה של המכוניות", אומר רחוב. מעבר לכך, על הנהג להשקיע על הכשרת המכונית למירוץ. לכן, מי שמבקש אצלנו להתחרות צריך להשקיע 15–30 אלף דולר, בעוד שבבריטניה, לדוגמה, די בהשקעה של 1,000 דולר במכונית, שאותה מוכרים אחר כך ב־600 דולר, קונים חדשה ב־2,000 דולר, וכן הלאה, הוא אומר.

הזכוה של היו"ר החדש לפופולריות החברה של הספורט המוטורי בארץ, היא ההתעניינות העצומה שגילה הציבור בתחילת מירוצי הליגה, לפני שלוש שנים. "מתוך 200 סוגי התחרות הקיימים, בחרנו אצלנו את הראלי־קרוס. גם משום שזה מתבצע על מסלולי עפר, (כמו זה שבאשקלון), שהם זולים להקמה, וגם משום שמבחינת הבטיחות הם הפחות מסוכנים: מאז פותח הראלי־קרוס בעולם, ב־1961, לא ארעה בו אף פציעה קשה", מספר רחוב. "אלא שבמשך השנים המעטות הללו התפתח הספורט הזה בארץ בצורה ניגודית: מן הבחינות המקצועיות של הנהיגה והכנת הרכב למירוץ, הגיעו כאן להישגים, שלמדינות אחרות לקח 20 שנה להגיע אליהם. "אבל מבחינה אירגונית נותרנו מאחור. נוצר פער גדול בין היכולת האירגונית לבין ההישגים המקצועיים במישור הפרט.

"התוצאה: חברים הולכו לעזוב את המועדון, התחלנו לאבד נהגים. לא לקח זמן עד שהבנו לדעת כי גם הקהל הפסיק לבוא. זה הלך כדור", אומר רחוב. לדבריו, זה המצב שמצא, כשנכנס לתפקיד החדש "יו"ר המועדון המוטורי".

הוא וועד המועדון תמימי־דעים כי יש לעצור לזמן־מה את ההתפתחות המקצועית — מבחינת ההשקעות וההצטיידות של החברים כנהגים — ולקחת פסק זמן. זמן זה יש לנצל, לדבריו, כדי לפתוח את קטגוריית המירוץ האחרת, של "עמך". "זה יאפשר לקהל רחב, לצעירים, לרכוש מכוניות זולות ולהתחרות. זה יאפשר אפילו להשתתף במירוץ במכונית שליד הבית". במה, למרות הכל, שונה מירוץ קטגוריית N מכתם נסיעה בחזרה? ראשית, המירוץ נערך על מסלול עפר בדומה לראלי־קרוס. שנית, מותר להכניס ברכב שינויים מוגבלים כמו הורדת כסאות והוספת קשת־מגן לבטיחות. אבל אסור להכניס שינויים במנוע, בצמיגים או בדלק, דברים המותרים — בגבולות מוסכמים — בראלי־קרוס. "מסיבות אלו, אופי המירוצים שונה, כי אין בהם 'כוכב', עם 'להקה' שמדדנת אחריו, כמו במירוצים האחרים. לכן, בקטגוריה זו יש לכל אחד סיכוי לנצח, ומכאן שמירוצים אלה הם הרבה יותר עממיים ומרתקים", מסביר רחוב.

הוא קיבל מצרם, בבחירתו, להטיל את ההוצאה לפועל של המדיניות החדשה על מנכ"ל בשכר. "כמועדון מוטורי, אנו מקווים כי המנכ"ל אף יצליח להגשים חלום ישן שלנו: מציאת מקום קבע למפגש חברתי, להרצאות, לספרייה מקצועית, ולסרטי מירוצים. מטלה נוספת היא מציאת אתר חלופי לאשקלון. לא שלמועדון או ליו"ר החדש יש משהו נגד האתר. אלא ששם לא מרשים להם להתחרות בשבתות. ולקהל קשה מאד להגיע לאשקלון באמצע השבוע. "אני אישית מאמין, שהמשך המירוצים באשקלון באמצע השבוע מביא לדעיכת הספורט המוטורי. ומהר. לכן, מבחינתי, זה צריך להיות אריאל: או אתר אחר, או תחרויות בשבת".

לדבריו, השינוי עשוי לפתור למועדון גם את בעיית התיקצוב. כי אם יתקיים מירוץ בשבת, בתל־אביב או בנתניה, לא יהיה קושי למכור 10,000 כרטיסים. "וזה כבר סיפור הצלחה. הפוטנציאל הכלכלי הוא אדיר. זה עסק שבאירגון נכון, ובאתר נכון, יכול להכניס רווחים בסדרי גודל של מאות־אלפי דולרים בשנה", אומר רחוב. וכשמדובר בעשיית כסף, יש לאיזי רחוב עבר שיכול לשמש לו "אליבי". האם הוא מתכוון ליישם כל זאת במשך שנת קדנציה אחת? — "אם לא ניישם זאת בתוך שנה, הספורט הזה מת בישראל. אבל לא כולם חושבים כמוני. לכן, נותר לי רק לקוות שאתבדה", אומר היו"ר.

קוטל הפורשה האדום

ב־2 בדצמבר הוצג ביריד המכוניות באסן, גרמניה, האופנוע שאמור להעמיד במבחן המירוצים את בכורתה של מכונית הפורשה. "המאיים" הדו־גלגלי, שאורכו כ־3 מטרים, מונע בארבעה מנועים, המייצרים בכוחות משותפים כ־180 כוחות סוס. הדו־מנועי, המכונה "קוטל הפורשה האדום", יתחרה בפורשה המהוללת בתחילת השנה הבאה.

מפוטרי התעשייה האווירית לא פנו לעבודה במוסכים

יו"ר איגוד המוסכים אריה מטוס הביע באוזנינו אכזבה נוכח אי היענותם של מפוטרי התעשייה האווירית, בעקבות הפסקת פרוייקט הלביא, למצוא לעצמם מקומות עבודה במוסכים ברחבי המדינה. בבדיקה של אפשרויות הקליטה של הנדסאים, טכנאים, מכונאים וחשמלאים, שערך איגוד המוסכים, התברר כי ניתן לקלוט ללא בעיות לפחות 500 אנשים מיומנים, שעד לפני זמן לא רב עבדו בתעשייה האווירית.

כדי למנוע אכזבה ממפוטרי התעשייה האווירית ומאלה המבקשים לפרוש, נפתחה באחרונה לשכת עבודה במשרדי התעשייה האווירית בלוד. לאיגוד המוסכים שהגיש את הצעותיו לקלוט מייד ובתנאים טובים, לפחות 500 מכונאים, הנדסאים, טכנאים וחשמלאים, התברר שאיש לא פנה וביקש לשבצו לעבודה באחד המוסכים ולו בסמוך למקום מגוריו. אכזבתו זו של מר מטוס באה נוכח המחסור החמור בכוח אדם מיומן במוסכים. "כ־30 אלף איש עובדים היום במוסכים הנמנים עם האיגוד וזה אינו מספיק. הבעיה היא שצעירים אינם ששים לבוא ולעבוד במוסך. המקצוע אינו נראה להם. הם אינם מוכנים ללכלך את הידיים".

לשאלה מה עושים, עונה המוסכאי: "בכוח אדם ההולך ומחמיר עד שעוד מעט יעמדו בתור לתיקונים ולא יהיה מי שיתקן. כבר בשנים הקרובות", מסביר מר מטוס כי האיגוד מוכן לפתוח קורסים למכונאים צעירים. "יש לדעת כי בעוד שנים לא רבות יהיו כלי הרכב מתוחכמים כל כך עד שיידרשו מהנדסים והנדסאים לעבודה במוסכים. מי שלא יהיה מיומן, לא יוכל לתקן כלי רכב מתוחכמים, שהיצרנים משקיעים בהם תושייה ושכל רב, כדי שיתוקן לקלו מה שפחות. עידן הקידמה כבר הגיע אל כלי הרכב ויש לחשוש, כבר עכשיו, מפני מה שיקרה כאשר לא יהיה כוח אדם לטפל בתוספת העצומה, מדי שנה, של מכוניות, שיורדו למדינה", סיכם מר מטוס.

יד הנקטפים

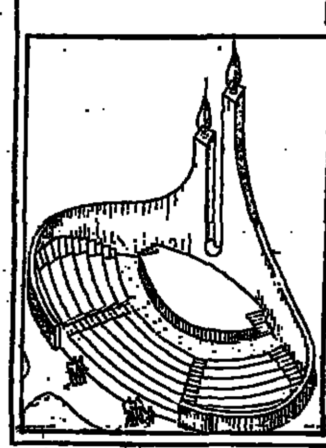

קורבנות תאונות הדרכים יוכו היום, לראשונה, בתמיכתם הציבורית של אלה שנותרו בחיים. עמותת "יד הנקטפים", שהוקמה על־ידי בני משפחות הנספים בתאונות הדרכים מאז קום המדינה ועל־ידי אישים שהנושא על במצפנם, מתכנסת היום לראשונה.

המטרה הראשונה שהציבה לעצמה העמותה היא מפגש מירב המשפחות, שיקיריהן הן נפגעו בתאונות. מפגש זה ייערך היום בשעה 17:00 באולם "בית ראשונים" בגבעתיים. והמשימה הראשונה שמבקשת העמותה להגשים, היא הקמת אתר לאומי באזור מודיעין, שייקרא "אתר הנקטפים". באתר יוכלו כל משפחה או יחיד להנציח את זכר יקירם על־ידי שתילת עץ על שמו.

יוזם העמותה, העומד בראשה, אינג' ברציון קריגר, שבנו נספה בתאונה, אומר כי מספר נספי התאונות גדול מכל מספר הקורבנות שהקריבה המדינה במלחמותיה. ועל כן יש הצדקה ללכד את משפחות הנספים והנפגעים בתאונות, כדי ליצור לחץ ציבורי לטיפול יותר מעשי ותקיף למניעת הקטל.

השוטר מעל לחוק?

"לא יתכן ששוטרי תנועה, המצווים על אכיפת החוק, לא ישמשו דוגמה לשימוש נכון בחגורת הבטיחות". כך אמר ח"כ אוריאל לין, יו"ר ועדת המשנה לבטיחות בדרכים של הכנסת, בישיבת הוועדה בחודש שעבר. ח"כ לין נזעק לעניין זה לאחר ששר המשטרה, מצא לנכון לפטור את השוטרים בתפקיד משימוש בחגורות הבטיחות.

העקרון, שלפיו פטורים שוטרים מחוקים שונים כדי שיוכלו למלא את משימותיהם (כמו הפטור מהגבלת המהירות), אינו עומד תמיד במבחן הביקורת. חברי הכנסת שהחלו להתייחס לנושא באותו דיון, הביאו לכך יותר מנימוק אחד. ח"כ עוזי לנדאו ציין כי סביר ששוטרים יינצלו מפגיעה בשיעורים גבוהים, כשהם נוסעים במהירויות גבוהות במסגרת מרדף — אם יחגרו חגורות בטיחות. את עמדתו זו חיזק ד"ר משה בקר מן הטכניון, שסיפר כי במירוצי מכוניות נהגים המתחרים לנסוע כשהם חגורים היטב, למרות שקיימת סבירות שמכונית המירוץ תתלקח. לדבריו, חגורת הבטיחות רק עשויה להעניק לשוטר המבצע את המרדף תחושת בטיחות טובה יותר.

ח"כ אוריאל לין

"15% מכלי הרכב המשטרתיים מעורבים בתאונות דרכים. זה אחוז גבוה מאד, ודי בו כדי לפנות למפכ"ל המשטרה בדרישה לאכוף את חגירת חגורות הבטיחות על כל השוטרים", אמר ד"ר בקר.

ח"כ שלמה עמר הצטרף אף הוא למחייבי החגורות, והביע את דעתו שחובה זו תעוגן בחוק של קבע. "כמו כן הייתי רוצה לראות את סיירי התנועה של המשטרה מהווים דוגמה לציבור, כשהם כפופים לחוקי התנועה כמו כל אזרח, לפחות בכל מה שנוגע לחגורות הבטיחות", הוסיף ח"כ עמר.

ניצב־משנה משה חזר, ראש מחלקת התנועה במשטרה, שנכח בדיון, לא הגיב על הביקורת. אולי מפני שזו הוטחה בעיקר כלפי שר המשטרה. חזר הסתפק בכך שציין כי הציבור מקבל את החובה החדשה של חגירת חגורות הבטיחות במושבים הקדמיים גם בדרכים עירוניות, "באהבה רבה", כלשונו.

הזוטובוסים באים

המוניות של היום רשאיות להסיע, לכל היותר, שבעה נוסעים, בנוסף לנהג. אלא שבכבישים פועלים היום אוטובוסים זעירים — זוטובוסים — המסוגלים להסיע באותם תנאי נוחות, גם עשרה נוסעים. ברור מאליו כי רווחיותם של הזוטובוסים גדולה בשיעור משמעותי לעומת המוניות הרגילות, ויש מבין נהגי המוניות המבקשים לעבור אל החלופה היותר רנטבילית.

באחרונה פנו נציגי המוניות בקו 4 בתל־אביב, המפעילים זוטובוסים בקו זה, אל הנהלת התחנה המרכזית החדשה בעיה, בבקשה להכין יותר הפעלת קווי זוטובוסים מהתחנה החדשה, לכשתקום. כוונתם מתרכזת בעיקר לקווים 4 ו־5. בעבר פעל קו 5 מן התחנה המרכזית, במקביל לקו האוטובוס הנושא אותו מספר. לפני מספר שנים הופסקה פעילות קו המוניות. מאז שונה במקצת גם המסלול של קו האוטובוסים. עתה מבקשים נציגי קו 4 של המוניות לחדש ימיו כמקדם.

רובוטים בפרפטואום מובילה

חברת פולקסווגן בנתה מתקן הרכבת המכוניות המשוכלל ביותר בעולם הרכב; אולם שכל הפעילות בו היא אוטומטית לחלוטין, ללא מגע, צבת או יד: הראש — ראש האדם והידיים — ידי הרובוטים.

האולם החדש, אולם 54, משתרע על שטח של 53 אלף מ"ר. אך שטח רצפתו מגיע ל־120 אלף מ"ר בהיותו בנוי בשתי קומות ומשטחים רבים. רשת מסועפת של מנהרות קושרות אותו אל מתקני הייצור האחרים במפעל: אולמות הכבישה, הריתוך והצביעה, שמהם מגיעים מרכבי הגולף והג'טה אל האולם, ואולם ההרכבה הסופי, שאליו עוברים מרכבים אלה לאחר שהם כבר "כמעט אוטו".

קומת הקרקע של האולם תפוסה כולה בקרייצור כלאוטומטי של חלקים בודדים ומכלולים, המהווים יחד את היחידות העיקריות של המכונית. בקומה השנייה מרכיבים את גוף המכונית, בשיטה שאף היא כאמור, כלאוטומטית.

מערכת כלאוטומטית הופכת את תיבת ההילוכים, על כל רכיביה השונים, לתת־מערכת, המחוברת אוטומטית מאוחר יותר אל המנוע לכדי יחידת הנעה שלימה. אפילו את חגורת המנוע, האחראית להעברת התנועה למערכת הצינון והטעינה החשמלית, מרכיב רובוט, אשר אף מותח אותה בעצמו למידת המתיחה המדויקת, כפי שקבעו המהנדסים.

מערכת אוטומטית זו, המפוקחת ומבוקרת על־ידי רשת מחשבים מורכבת ביותר, יכולה לטפל ב־100 עד 150 סוגי מנועים שונים ולהתאים להם את כל התוספת הייחודית להם ללא כל טעות.

שורת רובוטים נוספת אחראית על הרכבת חזית הרכב ליחידה אחת, ובה שבכת הקירור (גריל), פנסים, צופר, סמל פולקסווגן ורכיבים אחרים. גם יחידה זו נוסעת אוטומטית אל הקומה השנייה כדי לפגוש את המרכב המדויק שעליו תורכב.

שלוש היחידות עוזבות את הקומה הראשונה נעות על מערכת הינוע של האולם אל הקומה השנייה כדי לפגוש בה את המרכב הנכון, שבו תוכננו להישתל.

הכל זורם

חמישה קווי ייצור יש בקומה השנייה ואליהם מגיעות היחידות לאחר שעברו מערכת ביקורת אוטומטית. האם כל הברגים הדרושים הורכבו? האם הם בעמדה הנכונה ואינם נטויים? האם הם במידות הבצורות הנכונות? חיישנים אוטומטיים סורקים את הרכיבים, בודקים אותם ומשדרים או.קי.

מרכבי הגולפים והג'טות העוברים מגיעים תלויים על ווים אל הקומה השנייה. רובוט ראשון לוקח מעבר ומניח אותו על מדף המבצר מתא המנוע. פעולה פשוטה, לכאורה, אך מידת התיזמון בפעולתו של רובוט זה אינה שונה כאשר אצל חברו המבריג כאשר יותר את המנוע אל המרכב, לאחר שהרובוט שלפניו הריכו אל המקום המדויק.

עכשיו בא תורה של פעולת הרכבה מסובכת במיוחד: הצמדת מערכת הפליטה למרכב והברגתה בשני קצותיה בעזרת שני שרוולים המוצמדים אל שני הקצוות. פעולת חיבור המערכת למנוע נעשית בו־זמנית עם שתי הפעולות הקודמות וקצה הצינור כבר נראה משורבב מקצה המרכב. גם פעולות ההרכבה הבאות הן אוטומטיות לחלוטין ומתבצעות באותה רמת דיוק: הרכבת הסרן האחורי, התקנת בידוד מרעש לתא הנוסעים של מכוניות מונעות במנוע דיזל והידלוג של הרובוט על מכוניות המונעות במנוע בנזין. אחר כך בא תורם של רובוטי הפגושים: 8400 פגושים ביום־עבודה בן שתי משמרות.

שום פעולה אינה מבוצעת בתנוחה. הכל על פי אמרתו המפורסמת של הרקליטוס "הכל זורם", כאילו נכה הפילוסוף היווני בזרימה הבלתי פוסקת באולם 54.

כל מערכת הבליעה, על הצגרת שלה, מורכבת אף היא בפעולה אוטומטית לחלוטין. אם מסיבה כלשהי מוזמנת המערכת את המרכב נכנס לפעולה ציוד ניקוי מהיר — ואוטומטי.

מגבלת הייצור האוטומטי

פרוייקט הרכבה בהיקף אדיר שכזה אינו רק אתגר תיכנון ופיתוח של מתקני הרכבה אוטומטים בודדים על מחשבים ומערכות הבקרה והפיקוח. על מהנדסי הרכב מוטלת המשימה לתכנן את רכיבי המכונית, מכלליה, מערכותיה ואפילו מנועיה בהתאם לאפשרויות שינועם והתקנתם במערכות הרכבה אוטומטיות.

מלבד כל הגורמים הרבים שעל מתכנן הרכב להתחשב בהם בעת פיתוח המכונית, נוסף גורם חדש: יכולת ההרכבה על קווי הרכבה וייצור אוטומטיים. ואם לא די בכך גבלה מדרגית זו, הרי שלגולף יש תנאי נוסף: היא מתוכננת לייצור בכל רחבי העולם. כל מה שתוכנן לייצור כלאוטומטי, עם הציוד המשוכלל ביותר, חייב להתאים גם לקווי הרכבה ידניים, הנמצאים במדינה בודדה, שבה החליט מישהו להרכיב כמות לא גדולה של גולפים.

המכונית החדשה כמעט עד השלמה: עוד נותר לחבר לה את יחידת החזית, שהורכבה שעה קודם לכן. היחידה מגיעה אל המרכב המתאים לה בדיוק בשנייה הנכונה והמוגדרת. אוטומטית כמובן, אל המרכב. הגלגלים מגיחים מלמטה אל המרכב המתאים להם (מישהו מאנגליה הזמין גולף כחולה בעלת פתח איוורור בגג וגלגלי מגנזיום. הם הגיעו בדיוק אל המרכב הזה...), תחת השגחת מחשב. חיישן מיוחד "יודע" אותם כדי לוודא שאכן אלה הם הגלגלים המציגים שהזמין האנגלי. הכל בסדר? הרובוט מבריג את ארבעתם בבת אחת וחברו מניח את הגלגל החמישי בגומחה המתאימה בתא המטען. עכשיו הכל בפנים ומורכב, ולרובוט האחרון לא נותר אלא לסגור את תא המנוע ולשלוח את המכונית אל קו ההרכבה הסופי והידני בחלקה לוח מחוונים, מושבים, הגה, מערכת סטריאו ואפילו חלונות, טרם הרכבה. המרכב החדש נוסע עתה במנהרה לאולם הבא ועל הצגים המצויים בכל פינה באולם מתחלף מספר משום שגולף או ג'טה חדשים באו לעולם. כל 15 שניות מתחלפת התצוגה. 4200 פעם ביום.

והאדם? 135 עובדים מתפעלים את האולם הענקי ועתיר הרובוטים. כמעט כולם טכנאים מיומנים, שחלקם ניצלו, עד לפני זמן לא רב, הרבה יותר את שריריהם מאשר את ראשם. עכשיו הם מפעילים כמעט אך ורק את ראשם בפעילות תחזוקה שוטפת, שמטרתה אחת ויחידה — לא לקלקל את הזרימה המתמדת.

החלה ההרשמה

מיטק
מרכז יישומי טכנולוגיות מידע בניהול
ליד המרכז הישראלי לניהול

לתחרות הארצית בנהול תשמ"ח

קבלת החלטות עיסקיות בעזרת המחשב האישי

ינואר - אפריל 1988

כמו בשנים שעברו מקנה התחרות למשתתף התנסות בניהול פירמה ברמה בכירה, הבנה בתהליך קבלת החלטות, תחושת הישג אישי וצוותי, רכישת מיומנות בקבלת החלטות בסיוע כלים ממוחשבים ו...פרסים.

אבל השנה

* הפרס הראשון הוא יבמ PS/2 לכל אחד מחברי הצוות הזוכה!

** יתקיימו סדנאות להכרת המשחק עוד לפני התחרות!!

*** יפתחו 3 מסלולים לבחירתכם:

* מסלול פרוס — בזמנכם החופשי

* מסלול מזורז — מתחילים בבית, גומרים במרתון

* מסלול מהיר — יומים במלון השרון

ובנוסף פרסי תוכנה מתנת "איכות", "לרגו", "עורק" ו"רשף"
עתונות מקצועית מתנת "מירב".

טלפון למיט"מ, טל. 03-257202 לקבלת פרטים ותשקיף מפורט

בתוסות
יבם ישראל
עיתון הארץ
המרכז הישראלי לניהול

אין לייצא בעיות ישראליות לגולה

מאת קלמן סולטניק

הכותב הוא מנשיאי-עבודה של הקונפדרציה העולמית של הציונות המאוחדת וחבר ה' הנהלה הציונית.

הקונגרס הציוני הל"א המתכנס בימים אלה חייב להכריע בשלושה עניינים עיקריים: לקבוע הלכה למעשה את העיקרון שלפיו שלושת הזרמים ביהדות שווי-זכויות; לדרוש לקיים בחירות מיוחדות וישירות לקונגרס הציוני בישראל; לשנות את מבנה ההסתדרות הציונית.

על הציונות העולמית להימנע מלעסוק בענייני הפנים של ישראל. כניסה לתחום מדיניות החוץ של ישראל, לדוגמה, אינה יכולה לסייע לא למדינה ולא לציונות. את מדיניות החוץ של ישראל צריכים לקבוע היושבים בארץ החיים את בעיותיה. יש לרווח את ניסיונותיהן של המפלגות היושבות בישראל, לערב את הגולה בתחומים השייכים למדינה בלבד. אין טעם שיהודי הגולה יאבקו אלה באלה כשל פרס כלשהו במדיניות החוץ או במדיניות הכלכלית של מדינה שאין הם אזרחיה והם חיים בריחוק גיאוגרפי ממנה.

הצד השני של המטבע הוא דרישה שהכנסת לא תתערב בחיי היהודים והציונים בגולה. נציגי ישראל לקונגרס הציוני אינם נבחרים ישירות על-ידי אוכלוסיית ישראל. הם שליחי המפלגות, על-פי תוצאות הבחירות לכנסת. ואולם הבוחר הישראלי אינו נותן את קולו למפלגות על-פי כנען הציוני. הוא בוחר בהן לרוב על-פי שיקולים של מדיניות חוץ וביטחון ומדיניות כלכלית. בבואם לקונגרס הציוני, מבטיחים נציגים אלה לרוב להנהיג ביניהם מדיניות ישראלית. להפרשות שלהם יש רקע בפוליטיקה הישראלית. יש דרך אחת שבה תשלח ישראל לקונגרס הציוני אנשים שהעניינים הציוניים אכן בראש דאגתם: זו דרך הבחירות הישירות בישראל לקונגרס. דרך פשוטה ודמוקרטית כל-כך שמפליא כי לא הלכו בה עד כה.

הזרמים המקופחים

עוד עניין חשוב שיש להמשיך ולתת עליו את הדעת הוא הישרדות העם היהודי. בלי עם יהודי אין ציונות. ואילולי הציונות לא היתה קמה המדינה. לכן, שאלת הפלורליזם הדתי נוגעת גם ליהודי התפוצות. בעם היהודי בעולם יש כיום שלושה זרמים דתיים עיקריים: רפורמים, קונסרבטיביים ואורתודוקסים. שלושת הזרמים שלנו נציגים לקונגרס הציוני. מי שסוגר את שערי הארץ בפני אחד הזרמים, או תובע ממנו שינוי בהגדרתו הדתית, פוגע בציונות. הציונות אינה עניין בלבדי לישראל. המשך קיומה הוא ביטוח לקיום העם בעתיד.

הזרם האורתודוקסי ביהדות נהנה מתמיכה של מפלגות ומוסדות בישראל. שני הזרמים האחרים מקופחים. בסיבה זו, יש להדגיש ולהרחיב את שיתוף-הפעולה עם הרפורמים ועם הקונסרבטיבים בי מסגרת התנועה הציונית. יש להביא לידי שווי-זכויות והכרה של ישראל בלגיטימיות של שתי תנועות אלה. אסור לשנות את החוק "מיהו יהודי" באופן העלול לפגוע בסיכויים של יהודי רפורמי או קונסרבטיבי ליהנות מכל הזכויות, על-פי דרכו והשקפתו.

שליחי התנועה כולה

אף הגיעה העת לשינוי במבנה ההסתדרות הציונית. כיום מבוסס גוף זה על פוליטיזציה עמוקה. פקידים מדרג העליון עד הבינוני נבחרים על-פי השתייכותם המפלגתית, ולאו דווקא על-פי כישוריהם. ההנהלה הציונית היא גוף מסורבל, שרבים מן המשתתפים בלי תיק. משתתפים אלה גורעים ממעשות הציונות. הדרושה לביצוע משימות ולפיקוח על גופים ביצועיים. גם השיקולים נעשים יותר תיאורטיים כאשר אידיאולוגיה מפלגתית משמשת בערבוביה עם נתונים עובדתיים.

מוצע שתקום להסתדרות הציונית הנהלה מצומצמת, בת 17 חברים, ולכולם, פרט ליו"ר, יהיו תיקים: איש איש ותחום אחריותו. בנוסף לזה, אפשר להמשיך ולקיים הנהלה מורחבת, בת 37 חברים, שתתכנס שלוש, ארבע פעמים בשנה ותוסיף לפעולות את המימד התיאורטי-האידיאולוגי.

הפקידות של ההסתדרות הציונית חייבת להיבחר על-פי שיקולים של כישורים מקצועיים ולא על-פי מפתח פוליטי. מדרג מנהלי מחלקות ולמטה ממנו, יש לאנשים תפקידי ביצוע ולא תפקידים פוליטיים. השיקול המקצועי צריך איפוא לקבוע, במיוחד אמור הדבר בשליחים להו"ל. הם צריכים להיות שליחי התנועה כולה, ולא שליחיה של מחלקה זו או אחרת, שבה הם נבחרים על-פי הבזבון הפוליטי של ראש המחלקה. יש לבצע את רה"ר רעיות לבדי בעניין זה, המבליט על הקמת רשות שליחים מרכזית, שבראשה יעמוד מנכ"ל מקצועי.

העיקרון של "ייעוץ והסכמה" (Advise and Consent) מצד ראשי המגביות בעולם, לגבי בחירת יו"ר ההנהלה הציונית — פועל ומקובל על ההסתדרות הציונית זה 20 שנה. לא רק לראשי המגביות יש זכות לפסול מועמד של ההסתדרות הציונית (והם כבר עשו זאת בעבר); גם להלק הציוני יש זכות לפסול מועמד לראשות חבר-הנאמנים של הסוכנות ולראשות הוועדה שלה לתקציב ולכספים. אין צורך שהבוחר והנאמנים יזכה עד שייבחר מועמד, כדי לפסול אותו לאחר-מכן. בהסכם בעניין זה נאמר בפירוש "ייעוץ והסכמה". כלומר, ייעוץ קודם; הסכמה או אי-הסכמה באות אחר-כך.

מי שמנסה עכשיו לפגוע בהליכים אלה, רוצה למעשה לפרק את השותפות. יש מי שמשתוקק להזדמנות כזאת, של ניתוק ישראל מהציונות. ואולם הדרך הנכונה היא להמשיך ולהדק את השותפות. עד ששני המחנות יהיו לאחד, וכל היהודים תומכי ישראל בגולה יתאחדו לפעולה משותפת במסגרת ארגונית אחת. בכל מקום, לפי שעה חייבת ההסתדרות הציונית להמשיך ולקיים את מסגרותיה הדמוקרטיות-המפלגתיות. אין להפוך את ראשי המחלקות לפקידים ממונים, כפי שהיו רוצים ראשי המגביות.

הקונגרס הציוני הנוכחי מציין שלושה מועדים חשובים: 90 שנה מאז הקונגרס הציוני הראשון, 60 שנה להצהרת בלפור ו-40 שנה למדינת ישראל. במבט לאחור, אין ספק שהתנועה הציונית מילאה תפקיד חשוב בחיי העם ובתקומת ישראל העצמאית.

הקונגרס הציוני הל"א: להכריע בשלושה עניינים עיקריים

כלכלת מצרים במלאות עשר שנים לביקור סאדאת

מאת ד"ר משה אפרת

הכותב הוא חוקר בכיר ב"לונדון סקול אוף איקונומיקס".

הודות למדיניות השלום, שגררה הזרמה של סיוע מערבי, שופרה במידה ניכרת רמת החיים הריאלית של שכבות נרחבות. עם זאת בשנתיים האחרונות עמדה מצרים בפני בעיות קשות של תשלום חובות וירידה בהכנסות

חלפו עשר שנים מאז ביקורו ההיסטורי של הנשיא סאדאת בירושלים. התפתחות המשק המצרי, במהלך העשור שחלף מאז, משתקפת לעתים בעיתונות ובכלי התקשורת, בארץ כבחו"ל, בדיווחים והערכות המצביעים על קשייה הכלכליים של מצרים תוך התעלמות כמעט מוחלטת מהישגיה.

מן הראוי להזכיר כי המיתון הכלכלי שפקד את מצרים עוד ב-1965, נוצר בעיקר עקב הפסקת הסיוע האמריקאי הנרחב, ולאו דווקא, כמקובל לחשוב, בשל הנטל הכלכלי שהיה כרוך במעורבות הצבאית המצרית בתימן. ולמעשה עמסה מוסקווה את הנטל הזה בכך שוויתרה על תשלומי הרכש השוטפים של מצרים ומחקה חובות צבאיים שונים. ברוסה לאמריקאים, גם מדינות מערביות אחרות, שלא להזכיר את הבקאות המערבית, קיצצו אז במידה ניכרת את המלוות ואת האשראים שהוזרמו למצרים. מצב זה נמשך יותר מעשר שנים, עד לאחר חתימת הסכמי הביניים בין ישראל למצרים בתיווכה של ארה"ב. כתוצאה נאלצה קהיר להפנות בתקופה זו את הסיוע הכלכלי ואת המענקים הכספיים הערביים לצרכים שוטפים שונים ולקצץ בהשקעות.

ואכן, לפני מלחמת ששת הימים נהנתה מצרים מצמיחה כלכלית מתונה — עלייה ריאלית שנתית של 2 אחוזים לנפש — ואילו בתקופת 1967-1973 הדביקה הצמיחה הריאלית של התוצר המצרי בקושי את שיעור הגידול של האוכלוסיה. לעומת זאת, לאחר חתימת הסכם השלום, נהנתה מצרים, בראשונה בתולדותיה ובמשך עשר שנים, מצמיחה ריאלית בשיעור שנתי ממוצע של 6 אחוזים לנפש.

ורמת הסיוע הכלכלי המערבי (במיוחד מארה"ב), שהתמידה מדי שנה מאז 1977, היוותה בממוצע למעלה מעשרה אחוזים מהתוצר המקומי הגולמי השנתי — פי שניים ויותר מאשר בכל תקופה אחרת מאז ראשית שנות השישים.

כלל הסיוע הערבי הכלכלי שקיבלה מצרים בצורת מלוות או מענקים לאחר מלחמת ששת הימים, פיצה ברובו על אובדן ההכנסות מדמי-המעבר בתעלת סואץ, מהנפט בסיני ומהתיירות. בתקופת 1967-73 נאלצה מצרים לשאת בעצמה כמעט בכל נטל הביטחון הכבד ומדינות הנפט הערביות שילמו בעיקר מס שפתיים, על כך יעידו דבריהם של מנהיגים מצריים מהמחנות הפוליטיים השונים (סאדאת, הייכל, שאזלי ואחרים). ספק אם הופתע סאדאת מהתנהגות מדינות הנפט הערביות כאשר כבר ב-1967 — עוד לפני נסיעתו לירושלים — קיצצו "האחיות" יותר ממחצית מסכומי המענקים והמלוות שנתנו לקהיר בשנתיים הקודמות.

הודות להתמדת ההזרמה של הסיוע הכלכלי המערבי, השקיעה מצרים בעשור האחרון למעלה מ-25 אחוז מהתוצר השנתי, לעומת השקעה ממוצעת של 18 אחוז בעת תנופת הפיתוח הכלכלי של נאצר. התפתחות זו התאפשרה גם בשל ההקלה הניכרת בנטל הביטחון (ללא רכש צבאי) על כלכלת מצרים. בתקופת 1967-73, היו הוצאות אלה 15 אחוז בממוצע מהתוצר המקומי הגולמי, ואילו בעשור האחרון הן היו 7-8 אחוזים בלבד, בממוצע לשנה. במקביל עבר הצבא המצרי בהדרגה לרכישת ציוד מערבי חדיש.

הודות למדיניות השלום, הצליח המשטר הנוכחי לא רק לספק את צורכי הצבא, אלא גם לשפר במידה ניכרת את רמת החיים הריאלית של שכבות נרחבות מקרב האוכלוסיה, בכפר ובעיר. בראש הנהנים מצויים לא רק אלה הסמוכים לקופת האוצר בשירות הציבורי ובסקטור הכלכלי הממלכתי (אחד מכל חמישה מועסקים במשק המצרי), אלא גם הסקטור הפרטי הפורח.

ואולם התפתחות מרשימה זו של המשק המצרי לוותה, בעיקר בשנתיים האחרונות, בקשיים רציניים. ראשית, ורמת הסיוע הכלכלי הזר יצרה בעיה של חובות שבחלקם הגדול היו כרוכים בתשלומי ריבית גבוהה של כ-15 אחוז לשנה. כך הגיעו תשלומי החובות השנתיים להו"ל לארבעים אחוז ויותר מכלל הכנסות החשבון השוטף במאזן התשלומים (4-4.5 מיליארד דולרים).

נוכח מצב זה, פיגרה מצרים בתשלום חובותיה ואילצה את בעלי-החובות להמיר אותם באשראים חדשים ובהפחתה ניכרת בשיעור הריבית השנתית. למעשה הגיעה קהיר להסכמה עקרונית בנדון עם שני הגורמים העיקריים: ארה"ב ומערב-אירופה ("קלוב פאריס"). ההסדר שהושג באחרונה עם קרן המטבע הוא גורם חשוב שיורד מציאת "צירוף" — פתרון סביר לבעיית החובות לשנים הקרובות.

עקב קשיים אלה נאלצה מצרים לפעול לצמצום הגרעון במאזן על-ידי קיצוץ היבוא האזרחי השנתי במיליארד דולר, מה שהיה כרוך לא רק בקיצוץ ביבוא מותרות אלא גם בצמצום ההשקעות הציבוריות. בו בזמן, נוכח ירידת מחירי הנפט, חלה ירידה בהכנסות מיצוא סחורות בכשליש, לרמה של שני מיליארדי דולרים. בנוסף לכך חלה ירידה בהכנסות אחרות, כגון העברות כספים של העובדים המצריים במדינות הנפט, והכנסות מתיירות. לפי אומדנים ראשונים יגדל הגרעון בחשבון השוטף בלפחות 500 מיליון דולר ויגיע לשלושה מיליארדי דולר ב-1986-87.

בשנה הקרובה, 1987-88, צפוי שיפור, נוכח צמצום על תשלומי החובות, ההתאוששות במחירי הנפט והגידול בהכנסות מתיירות. בנוסף לכך, צפוי גידול ביצוא החקלאי (רבע מכלל היצוא המצרי השנתי), הודות למדיניות מחירים חדשה לעידוד היצוא החקלאי. בהמלצת קרן המטבע. אך לא צפוי שינוי משמעותי ביצוא התעשייתי, המהווה בקושי עשרה עד חמישה עשר אחוז מכלל היצוא השנתי של המדינה. תמורות בסקטור זה כרוכות ברפורמה מרחיקת-לכת במינהל, בתעסוקה ובמדיניות המחירים הממשלתית.

ממשלת מצרים הבטיחה אמנם לקרן המטבע לקצץ מעתה במידה ניכרת בסובסידיות הממשלתיות. הניתנות בעיקר למצרכי-מזון בסיסיים ודלק. אך ספק אם תממש הבטחה זו במלואה. זאת משום שכבר בשנים האחרונות, אף כי בהדרגה, ירד נטל הסובסידיות לכשבעה אחוזים מהתוצר המצרי השנתי — והיינו לכמחצית השיעור שהיה בראשית שנות השמונים. זה הנושא הרגיש ביותר בתחום הכלכלי-חברתי, בפרט בקרב השכבות העממיות.

לפיכך צפוי כי בטווח הנראה לעין יגדל שוב השיעור הריאלי של הצמיחה לנפש, שהואט בשנתיים האחרונות. עם זאת ברור כי מצרים אינה אמורה להיהפך לגן-עדן כלכלי עלי-אדמות. אי-יכולתה לפתור במלואן את בעיות-היסוד שלה בתחומי החברה והכלכלה, אין בה כדי להמעיט ולבטל את חשיבותם של ההישגים הנכבדים שהושגו. אין ספק כי ההישגים אכן מומשו בעשור האחרון והם אכן מחזקים את "משטר השלום" הנוכחי. ספק אם "האכזבה הכלכלית" מהשלום, שמביעים הפרשנים, משקפת יותר מאשר את דעתם הפרטית ולאו דווקא את רחשי לבם של המצרים.

איראן איננה בעלת-ברית

מאת אל"ם (מיל')
שמואל פרסבורגר

לו התפתח שר הביטחון יצחק רבין בהפרכה שמלחמת איראן-עיראק משרתת את האינטרסים של ישראל, בלי לנקוט צד בסכסוך המפרץ, אפשר היה לתמוך עליה בשתי הידיים. אולם מהצהרותיו האחרונות משתמעת דבקות מהולה, אם לא תמהה, בצד האיראני. בעיקר כשרבקות זו יונקת מהאמונה הבלתי מבוססת ששלטונו של חומייני הוא ארעי, ובסופו של דבר יוחלף במשטר נוח יותר לישראל.

בכל שותלי המזן מתחזק הרושם שחומייני אינו רק משטר, אלא תרבות היונקת מרבדים עמוקים של החברה האיסלאמית באיראן, מעוגנת במסורת עתיקה ובאמונות קמאיות. מקור מים שמשטרו של השאה היה כעין פקק על-פיו. הנבקע משהוסר הפקק הוא פורץ כבעיין המתגבר.

לאחר השתלטות הממסד הדתי על רוב עמדות-המפתח הפוליטיות, וזיכור מקורות הכוח האנושי והדרהני אל האמונה הדתית (החל במוסדות החינוך וכלה בשורות הצבא), נדרשת בחינה מחודשת של מידת יכולתה של איראן לשרוד גם אחרי חומייני. נכונות ההקרבה של הלוחמים בשדה הקרב מעידה על רוח חרושית-שנה, שעלולה לשאת את המהפכה אל מדינות איסלאמיות אחרות.

מכל מקום, נראה בעליל שהסתלקות חומייני לא תסלק את החומייניזם. משטרו של השאה מתגמד מיום ליום למבצרים של אפיזודה היסטורית. ספק רב אם יהיה לו המשך בעתיד הנראה לעין. מעמדם של כוהני הדת השיעית היה חזק גם בימי שלטונו. גם אם יש להם עדיין מתנגדים, אין תחליף למשנה הדתית שהם נושאים בשמו של חומייני, ואפילו יותר ציוני-נסיבות... לכן, ומבוצעתנו, עיראק חזקה — כגודך במסא. סכנת המהפכה ... מקרי את צמרת הצבא למעל... אחרי ניצחון במלחמת המפרץ או האיסלאמית של חומייני, לא זו הפעילות הפוליטית — יהיה זה רק שינוי בעל חשיבות משנית בחומר. הרוח תמשיך לשלוט, מעוגנת עמוק בלב המוני העם. לפיכך, כל סיכוי לשינוי קיצוני ומשמעותי בטבע המשטר, סבירותו פוחתת מיום ליום.

חיסול הישות הציונית

יתר-על-כן, אף כי בשום מדינה מוסלמית לא היכה החומייניזם שורשים עד כדי איום על המשטרים הקיימים — רוחו מכה שורשים בלב הדור הצעיר. בכל רחבי המזרח התיכון, גם בקרב המיעוט בישראל, ניכרת בצעירים נטייה גוברת וקנאית לחזור אל מקורותיה הקדומים של דת האיסלאם. והוה אומר — יש להגשים עד תום את חזון מדינת ההלכה האיסלאמית. במרחב, אחד מיעדיה של המהפכה הזאת הוא חיסול הישות הציונית ושחרור ירושלים.

בעקבות הסדר הפסקת-אש. מסכנת פחות את עתיד ישראל מאשר ניצחון איראני שלא ייעצר על גבולות עיראק. יש גבול לכמות הכוח הצבאי שניתן לדחוס בשטח מוגדר ביבשה ובאוויר. באוויר, למשל, תוספת הכוח העיראקי עלולה להפריע יותר מאשר להועיל לחילות האוויר הערביים. ואילו מרחבי הלוחמה היבשתיים האפשריים סביב גבולות ישראל בחזית המזרחית, צפופים מרוב הכוחות הקיימים. כל תוספת של כמה דיוויזיות עיראקיות כמעט שלא תגיע לביטוי מעשי בשעת מלחמה. ספק אם אפשר לבנות על תוספת הכוח הזאת כמושיע שיוסיף אורך-נשימה לירדן או סוריה. כל התכתשות תפגע קשה בשתי המדינות, כדי כך שספק אם התגבורת העיראקית שתוזעק תפתור את בעייתן. ולא מן הנמנע שהיא עלולה להשתלט על סוריה וירדן.

בלבד שאיננה יודעת גבולות. היא גם איננה תלויה בכיבושים צבאיים של שטחים רחבים. די בכמה הישגים מוגבלים על השכן עיראק. אך בעיקר בגילוי כושר-עמידה מרשים נגד כוחותיה של ארה"ב ועניעה בתום במימי המפרץ. עיניים רבות בעולם הערבי נשואות אל ההעזה האיראנית להתגרות בכוחות "השטן האימפריאליסטי", המזוהה עם "הציונות הריאקציונית" הנתמכת בו. נכונותם של מאות אלפי איראנים להקריב את חייהם במלחמת קודש זו, זוכה להזדהות גוברת ברחבי העולם המוסלמי. החיקויים אינם מאחרים לבוא.

האויב המשותף

מי שעקב אחר דיוני ועידת הפיסגה הערבית בירדן, נוכח שישראל כבר איננה האויב המשותף והבלעדי. גם איראן היא כזאת, ואולי אפילו יותר. כי מה שלא נאמר שם במפורש, אך ספק אם לא כירסם בלבבות, הוא ההכרה שהסכנה הנאיימת עליהם בגלל חלחול המשנה החומייניסטית גדולה מכל איום צבאי מצד ישראל. למדינות ערב ידוע כי לישראל לא היה ולא יהיה לעולם אינטרס לכבוש או לחסל מדינה ערבית שלא תאיים עליה. האיום החומייני, לעומת זה, כבר מקנן בתוכן, כובש לבבות צעירים ומטה אותם בעקביות נגד המשטרים הזולתיים.

ולא רק במדינות האיסלאם. הסכנה מאיימת גם על בריה"מ. עם חמישים מיליון המוסלמים החיים בה ברפובליקות האסיאתיות והגובלות חלקן באיראן וחלקן במדינות מוסלמיות אחרות. במידה לא קטנה יש גם איום על האינטרסים של ארה"ב והמערב, אם ובאשר תתפשט האש לעבר מדינות הנפט.

תקוות שווא ואמונות הבל שמשטרו של חומייני הוא זמני — לא ישראל צריכה להיתלות בהן, ולעודדן. חמור מזה — מסוכן להכנן את עתידה של ישראל על-פי הסיכוי הבלתי סביר שבאיראן עוד יקום משטר ליברלי ונוח יותר. דווקא ישראל צריכה להתייצב בראש המחנה המאמין בכנות כהותיה של המהפכה האיראנית להשתלט על המרחב האיסלאמי שבין האוקיאנוס. על ישראל לעמוד בראש המתריעים מפני עוצמתו המתפשטת של החומייניזם, ולנקוט יוזמות בלתי שגרתיות לגיבוש המוזנה הבין-לאומי שיבלום את הסכנה המאיימת במידת-מה על העולם כולו.

חצי נחמה

מאת ישראל שחק

כידוע פירסם אחד-העם מאמר בכתורת זו המסתיים בהסקת לקח הסטורי חשוב דווקא מעלילות דם. נראה לי שמודעת ההשמצה הזדונית של החרדים על מותו של פרופ' יגאל שילה ז"ל, עם כל הפרטים המזעזעים שבה (כגון משלוח המודעה למשפחה האבלה, ביזוי דחוף בתום שבעת ימי האבל), יכולה לשמש לנו לתכלית דומה: התבוננות במהות ההלכה היהודית ועברנו היהודי והסקת מסקנות באשר לדרך התייחסות לעבר זה, או לפחות לחלקים השובים שלו.

בקהילה המוצא שלנו צריכה להיות שמעשה זה, בקרב הציבור החרדי, הוא מעשה טבעי, ולא רק כלפי חילונים, אלא בתוך הציבור החרדי גופו, ולכן ראשי הציבור הזה והרבנים (כולל הרבנות הראשית ושאר הרבנים) או שאינם מסתייגים ממנו כלל, או שעושים זאת רק בעקבות המחאה החילונית ובשפה רפה: הם לא מוכנים לומר, למשל, שזה מעשה רע, שזה חטא, כי כפי שנראה זוהי התנהגות שההלכה ממליצה עליה; הם אומרים, לכל היותר, שזה היזק ל"יהדות התורתית".

אגב, זוהי בדיוק הלשון שבה נקטו כלפי הרוצחים חברי "המחתרת היהודית" שאותם אין הם מגנים, לעולם, "רוצחים", ואת מעשיהם אין הם קוראים "רצח" או אפילו "הריגה". תוהם מבדילה, במושגים ובהתנהגות, בין הציבור החילוני ובין הציבור החרדי: אלה הנקראים "דתיים" או "מסורתיים", כל המידות האנושיות שעוד ישנן בהם מקורן בהשפעה חילונית דווקא, וההתנהדות עושה אותם בעליל רעים יותר גם לערבים וגם ליהודים.

אותם הדברים שבהם כתבא מגעיל יותר ומרושע יותר מחילוניים בעלי השקפות דומות, כאיש ישר מהדת, ואפילו גידופיו מקורם בסכנון הדתי, והעובדה שבעיתונות הדתית ובציבור הדתי שרק זה הוא רמות מקובלת ושהרבנים אינם מסתייגים ממנו (או עשו זאת בלשון רפה וחד ולו זה מכבר), מדגימה שוב את ההבדל האיכותי בין הציבור הדתי ובין הציבור החילוני.

צריך להיות ברור שהדת — היא שעושה את הדתיים (בממוצע כמובן, תמיד יש יוצא מן הכלל), לגרועים יותר מהחילוניים, וכאשר השפעת האמונה הדתית מתחזקת ונעשית בלעדית, בלי השפעות חילוניות, כמו אצל החרדים, אנו מקבלים שינוי איכותי לרעה. הדת היהודית, כפי שאנו רואים לעינינו, עושה אנשים לקצאים מרושעים, לא פחות, ואני חושב שאפילו יותר, מדתות אחרות.

שמחה בהלוויה

נבין זאת טוב יותר אם נבדוק עד כמה המודעה הנפשעת נגד פרופ' שילה מתאימה גם להלכה היהודית וגם לנהוג יהודי שלפני התפשטות ההשכלה, זאת אומרת לפני ההשפעה החילונית והמערבית על היהדות. הנה מה שכותב הרמב"ם: "כל הפורשין מדרכי ציבור הם האנשים שפרקו עול המצוות מעל צווארן ואין נכללים בכלל ישראל בעשיית המצוות ובכבוד המועדות וישיבת בתי-כנסיות ובתי-מדרשות... כל אלו אין מתאבלים עליהם, אלא אחיהם ושאר קרוביהם לובשים לבנים ומתעטפים לבנים ואוכלים ושותים ושמחים שהרי אבדו שונאיו של הקב"ה..." (רמב"ם, הלכות אבל, פרק א', י').

אוסיף שבמסורת המשפחה שלי אני יודע על מקרה כזה בדיוק, שקרה במשפחת אבי ז"ל: אביו של בחור צעיר החליט שבנו הוא אפיקורוס מפני שלמד בסתר לתעודת בגרות פולנית בהיותו תלמיד ישיבה. לאחר שהבן התאבד לבש האב לבנים, אחרי התייעצות מתאימה עם רבניו, ושמח במומבי בשעת הלוויית בנו. זה קרה בתחילתה של שנות השלושים.

פרטים מעניינים על זה ועל סוגי עונשים אחרים שהיו נהוגים בקהילות ישראל כולן, גם אשכנזיות וגם ספרדיות, אפשר למצוא לא בספרי היסטוריה יהודים סטנדרטיים — כי אלה עוסקים יותר בשטיפת מוח רומנטית מאשר בהיסטוריה של עם ישראל — אלא בקובצי תעודות למיניהם. אני מייעץ למתעניינים בעבר, כפי שהוא, והפחודים מהתחדשותו כ"מדינת הלכה", על ספרו של הרב שמחה אסף, "העונשין אחרי חתימת התלמוד" (תרפ"ב, 1922), ספר שפורסם במסורת מפורשת, בידי שסוגי העונשים המפורסמים שיישמשו במדינה יהודית העתידה לקום.

המחבר, שהיה אחר-כך לשופט עליון במדינת ישראל, פרופסור באוניברסיטה העברית ומומחה ידוע במקצועו, ממליץ למשל, על עונש סקילה, כפי שבוצע בספרד, "ביום כיפור שחל בשבת", ולפני בית-כנסת דווקא, ועל עונש ניקור עיניים למי שחילל יום כיפור, כפי שבוצע בגרמניה, בימי הביניים, הכל לפי ההלכה כפי שקבעו אותה הרבנים, כמובן. לאור זה עלינו להבין שכאשר מכים החרדים (או הדתיים) איש את רעהו, או את החילונים, הם עדיין "מתונים", מאימת המשטרה והמדינה החילונית: אילו היה בידם הכוח היו, בלי ספק, לא רק רוצחים ומענים, אלא עוד מכריזים את משפחת הקורבן לשמוח, כפי שראינו לעיל.

לכן המסקנה הראשונה שעלינו להסיק היא שמצבנו, מצב החברה היהודית במדינת ישראל, עם כל פגמיה החמורים, וכולל פשעי הכיבוש בשטחים, הוא עדיין טוב הרבה יותר (או פחות רע, לפי הטעם) מאשר מצב החברה היהודית בקהילותיה האוטונומיות בגולה, כאשר הדת היהודית שלטה בה, וכאשר מה ש"מדינת הלכה" היתה עושה גם לערבים וגם ליהודים. אנחנו צריכים גם לדעת שהשינוי הזה לטובה, שאותו אנו עלולים לאבד (כפי שקרה לאיראן תחת חומייני) בא קודם כל מסיבה חיצונית: לא היהודים הם שמרדו תחילה בשלטון הרשע והעריצות של מנהיגותם הדתית, אלא מדינות אירופה. כלל העריצות שבהן, הן שביטלו ביד חזקה את כוח המנהיגות היהודית להתעמר בנתיניה העלובים ובטופי המוות.

מעמדו של ליבוביץ'

ההשכלה היהודית, שהמשיכה במלאכה, באה אחר-כך ובאמת לא יכלה לעשות את מלאכתה בלי השלטונות, ואת זה אנו רואים גם בימינו: מוכן שאבד הכוח השלטוני של משטרת ישראל במאה שערים, כל מי שמראה שם איזה שהוא ניצוץ של כפירה או השכלה, פשוט מכים אותו עד מוות כמעט (כפי שלא העיזו לפני כשלושים שנה).

בנקודה זו טועה, לעניות דעתי, פרופ' ליבוביץ' (עם כל הכבוד שאני רוחש לאדם דגול זה) במאה שערים, או בחברה היהודית שהיתה נשלטת לפי ההלכה, כפי שהיא, לא רק שלא היו נותנים לו לדבר, אלא גם לא לחיות, באותו אופן בדיוק. כל התרבות העברית המודרנית, שאנו ממשיכיה. כל הערכים האנושיים (כגון הצורך לבוות גופת את רוצח מי שיהיה), באו לנו לא מהיהדות ההסטורית אלא או מתרבות המערב או ממייסדים עצמאי (וכופרו) בתנ"ך או בשאר יצירות יהודית שרחו שומרי ההלכה, כמו למשל שירת ספרד. כולל השירה הדתית שבה. האם החרדים יודעים אותה? האם לא המשכילים הכופרים הם שגילו אותה מחדש?

מעל לכל חייבים אנו לראות את המציאות כפי שהיא, ולא לברוח מפניה: אבותינו היו כמו החרדים, והמורשה המפוקפקת שלנו בהם היא גם מורשת הכתבים הכופרים של עברנו היהודי. אין אנו מפסיקים להיות יהודים, בשל כך. אנו יותר יהודים מאשר אלה המצדיקים רשעות בשם תקריטים יהודיים.

יהיו המסקנות האלה חצי נחמה לכולנו. את הרשעות הדתית עלינו להכיר כפי שהיתה בעבר וכפי שהיא בהווה, כדי שנוכל להתמודד איתה, להגביל את השפעתה עד כמה שאפשר ולהשתחרר ממנה.

מושבי העובדים במלכוד הבסיס המשקי הצר

מאת עמנואל לבס.

הכותב הוא חבר מושב בית חירות.

כידוע, ההתיישבות החקלאית כורעת תחת נטל חובות. אבל פחות בהירה לציבור הבעיה היהודית של מושבי העובדים, המוגבלים במעט כולם רק לחקלאות, ללא תעשייה או פרנסות אחרות. רק בשנת 1983 באיחור של דור, הוחלט לעודד תעשייה ושירותי תיירות במושבים. אבל אז הארץ היתה כבר במשבר כלכלי והעלות להקמת מפעל, אפילו קטן שיעסיק 15 עובדים, היתה גדולה ומפחידה. והעיקר, ציבור חברי המושבים נרתע ברובו משותפויות, בגלל ניסיון העבר.

היות וקצב ההתפוררות במושבים רבים הולך וגובר, כבר אין להסתפק בבתי חרושת ובשירותים לתיירות כתוספת לחקלאות. הסדר החובות, אם וכאשר יבוצע, לא יפתור את הבעיות של השלמת מקורות הפרנסה במושבים. להלן הצעה שמי מעשה כרוך בשינויים מעשיים, אך לא עקרוניים, בארגון האגודה השיתופית ותפקודה.

השינוי הארגוני המוצע: הוספת "חברים פרטיים" לשני הסוגים הקיימים במושבים: "חברים חקלאיים" ו"חברים עובדי ציבור".

מרכיבי האגודה 'בעתיד' יהיו: חברים חקלאיים, המעבדים את משקיהם כפי שעשו כל השנים; חברים עובדי ציבור, העובדים כפי שעשו כל השנים במפעלים שיתופיים, אבל גם במפעלים שמטרתם רווחים, דוגמת בתי חרושת ושירותים לתיירים; חברים פרטיים, שיתפרנסו מעבודה ביחמם. תפקוד שלושת סוגי החברים באגודה השיתופית החדשה:

1) החברים החקלאיים ימשיכו להוות את הגוש העיקרי של המשפחות וימשיכו לעבד את משקיהם החקלאיים, ייתכן בתוספת אמצעי ייצור שיועברו אליהם מהחברים הפרטיים.

לכל חבר חקלאי הזכות למנות בן יורש ממשיך, הבונה את ביתו סמוך לבית ההורים, מעבד את המשק יחד עם אביו, ואחרי הסתלקות ההורים ימשיך יחיד במשק עד שימנה אותו מבויד לבן ממשיך, וחוזר חלילה.

2) החברים עובדי הציבור יעבדו במפעלי המושב (ולכל אחד מהם משק-עזר ליד ביתו). אין שוני ארגוני-חוקתי בין העובדים במפעלים שירותיים לעובדים במפעלים יצרניים שמטרתם רווחים כספיים: כולם עובדי האגודה השיתופית, המנהלת את המפעלים ומשלמת להם את משכורותיהם.

"מפעלים צומחים"

אחד הגורמים למיעוט ההצלחה עד עכשיו בהקמת מפעלים במושבים, שמטרתם הפקת רווחים, הוא חוסר הרצון של חברי מושבים להשקיע מכספם האישי במה שלא יהיה בשליטתם האישית. אבל למעשה, לגבי מפעלים של האגודה השיתופית בתוך המושב, המצב מאפשר פיקוח מלא מצד בעלי התפקידים המרכזיים של המושב, הנבחרים כל שנה מחדש באסיפה השנתית, על המפעלים: עליהם למנות מנהלי המפעלים, לשבת במועצות המנהלים של מפעלים אלה ולדווח לאסיפת החברים כל אימת שהדבר נדרש. במלים אחרות, החבר שולט בעקיפין על השקעותיו.

הקמת מפעלים ביוזמת האגודה השיתופית נתקלת בבעיה: עלות גבוהה להשקעה, והזמן ארוך עד להפקת הרווחים. כדי להקל מצב זה, אפשר להקים "מפעלים צומחים" — מפעלים קטנים בדרך כלל, הקמים ביוזמת חברי המושב. לדוגמא: בית מסחר לפריטים מסוימים שבהם התמחה אחד החברים; בית מלאכה מסוג זה או אחר; הוצאה לאור; סרבנות לתרגומים; מאפיה; שירותי ניהול וכו'. "המפעלים הצומחים" יהיו כמובן רכוש האגודה והחברים העובדים בהם יהיו עובדי ציבור.

לכל חבר באגודה תהיה מניה אחת בכל מפעל, ולפיה יזוכה בהשקעה שווה לכולם ויזוכה ברווחים שווים לכולם. משכורתם של עובדי ציבור במפעלים תהיה בהתאם לתפקיד והכישורים (ולא כמשכורת אחידה). אין פסול בהעסקת עובדים שכירים לפי הצרכים.

אם וכאשר יוקמו מפעלים שמטרתם רווחים ולא רק הספקת שירותים, יש סיכוי שבנו של עובד ציבור יוכל לבחון את השכלתו לקראת שילובו באחד המפעלים; ואם כך יהיה, יוכל לרשת את בית ההורים, כשם שעושה בן החבר החקלאי. בזאת יתוקן אי-צדק היסטורי כלפי עובדי הציבור, שבנו את ביתם במיטב כספם אבל נמנע מהם להעביר את רכושם לדור הבא, אלא אחרי מכירת הבית במחיר (לרוב תת-ריאלי) שקבוע שמאי.

אפשרות נוספת לשוויון זכויות שתאפשר לבנו של עובד ציבור לרשת את בית אביו — להיות במעמד של חבר פרטי, כמתואר להלן.

3) חברים פרטיים: מוצע בזאת לכלול באגודה השיתופית סוג נוסף של חברים אשר יתפרנסו כל אחד באופן פרטי מעבודה מחוץ למושב. גם לחבר הפרטי יהיה משק-עזר על יד ביתו. אפשרית גם הקמת שירות בתים, בהסכמת המושב, בתחומיו (דוגמת חנות לפריטים מסוימים) בעסק פרטי של החבר.

הסבה מקצועית למושבי הדגל

ביסוד רעיון זה ההנחה, שלכלל חברי האגודה, חקלאים, עובדי ציבור ועובדים פרטיים, זכויות וחובות זהות כלפיה, לרבות הזכות לבחור ולהיבחר לתפקידים המרכזיים. כדי להבטיח שהאגודה לא תחולש ולא יתפורר מרוב סוגי חברים, מוצע לשאוף לשיעור קטן ככל האפשר של חברים פרטיים בכל מושב, ולא יותר מ-25%.

מעמד החבר הפרטי, אם יתקדים גם במושבים שבהם האגודה חלשה, עשוי לסייע במציאת פתרון לאותם חברים חקלאיים שפשטו את הרגל. יתכן הסבה מקצועית, שתאפשר להם פרנסה היוצאית במקום כחברים פרטיים. התנאי לכך הוא, שכל אחד יתקבל מחדש כחבר באגודה, בהצבעה חשאית ובהתאם לכללים הנהוגים בקבלת חברים במושבים ובהתחשב גם ביכולתם לקיים את עצמם ולשלם את מסי האגודה.

הערות כלליות: השינוי הארגוני המוצע כאן אינו מוביל לשינוי ביסודות המושב, כשאר עקרון הנחלה, אלא שהוא אינה מהכרה נחלה חקלאית. אין להגדיל את מספר הנחלות, אלא בהחלטה של חברי האגודה. לעומת זאת ייתכן פיצול בנחלה למשל, האב עובד ציבור והבן חבר פרטי. תתאפשר תנועה בכל הכיוונים — מחבר חקלאי לעובד ציבור במפעלו של המושב, או לחבר פרטי שיתפרנס מחוץ למושב, אך לא יותר לעבוד לכעבד של חבר חקלאי אם אין למשפחה אדמה, משק ואמצעי ייצור.

חבר חקלאי יוכל גם לעבוד חלק מהזמן בחוץ, כחבר פרטי, אבל לא כך לגבי עובד ציבור. הוא, כמקבל משכורת מהאגודה, חייב להתמסר רק לעבודתו (ולמשק העזר שלו), אלא אם תתקבל החלטה אחרת, במושב. אם חבר חקלאי מפסיק לעבד את משקו, מעבדים אמצעי הייצור כפיקדון לאגודה.

صكنا من الاهل

هكذا عن الاصل

כלכלה ועסקים

בנק ישראל מרחיב את מדרגת האשראי הראשונה

בנק ישראל מרחיב את מדיניותו המוניטרית, במטרה ליצור עודפי נזילות גדולים במערכת הבנקאות ולהביא בדרך זו להפחתת הריבית בשקל. הבנק המרכזי הודיע אתמול בבוקר לבנקים על שינויים אחדים בהוראות הנזילות, שהביאו כבר בשעות הבוקר להפחתה ניכרת בריבית על פיקדונות ג'אמבו.

הצעד שנקט בנק ישראל ואשר הפתיע את הבנקאים, היה הודעה על הגדלת ההלוואה המוניטרית הרגילה בשיעור של 50 אחוז, בסכום של 360 מיליון שקל ל־540 מיליון שקל. תוקף ההלוואה הוא מ־9 בדצמבר עד 6 בינואר.

בעקבות זאת בקבלת החודש במערכת הבנקאות הלוואות מוניטריות בסכום של 1.14 מיליארד שקל. החלוקה היא כדלקמן: 540 מיליון שקל הלוואה מוניטרית רגילה, הלוואה במכרז בסכום של 250 מיליון שקל עד סוף חודש דצמבר, ועוד 350 מיליון שקל — הממוצע של שלוש ההלוואות המוניטריות הראשונות בהן, בסך של 300 מיליון שקל, תינתן היום.

בנקאים הביעו אתמול קורת רוח מצעדי בנק ישראל והיו שהגדירו את הצעד שנקט הבנק "התקפלות מהמדיניות הקודמת". מערכת הבנקאות תהיה בעתה בעודפים, חזו הבנקאים.

כיד לאחר שהתקבל האיתות על הצעד המפתיע, הורו הנהלות הבנקים למנהלים להימנע מקבלת פיקדונות בשיעורי הריבית הנקובים בטבלאות.

הבנקים הסכימו לקבל פיקדונות ארוכי־טווח אך ורק על בסיס טבלאות חדשות שהכנתן החלה אחר כך בשעות הצהריים.

במקביל ניסו הבנקים להביא להפחתה ניכרת בשיעורי הריבית הקרדיטורית. אחד הבנקים הגדולים ניסה להפחית את הריבית על פיקדונות ג'אמבו משיעור שנתי של 28–27 אחוז ל־20 אחוז בלבד. בנק אחר ניסה להפחית את ריבית הג'אמבו ל־22 אחוז. עד סגירת מדור זה עדיין לא ברור באיזה שיעור תתייצב הריבית על פיקדונות הג'אמבו.

גורמים בנקאיים אמרו אתמול, שלא מן הנמנע שיוחלט בקרוב, בעקבות צעדי בנק ישראל, על הפחתת שיעורי הריבית הבסיסית. כזכור הודיעו הבנקים, שהעלאת הריבית אתמול בשיעור של רבע אחוז לחודש היא זמנית.

הבנקאים מודאגים

בצד קורת הרוח מהוראות הנזילות החדשות, שיביאו קרוב לוודאי להפחתת הריבית, נשמעו גם נימות דאגה בקרב הבנקאים. הם ציינו, שבעלי פיקדונות ניצלו את שיעורי הריבית ששולמו עד עתה במערכת הבנקאות וסגרו פיקדונות לתקופות ארוכות, בשיעורי ריבית גבוהים.

העברות המע"מ בדצמבר יגיעו ל־400 מיליון שקל

בשבוע הבא יעביר המגזר העסקי למס ערך מוסף את הגביות בעבור חודש נובמבר. במערכת הבנקאות צופים, שההעברות בחודש זה יהיו גבוהות מהרגיל ויתקרבו לכ־400 מיליון שקל לעומת 350–370 מיליון שקל בחודשים הרגילים.

רווח והפסד / אריה לביא

הבנק המרכזי הזרים החודש 1.14 מיליארד שקל רטרואקטיביות

בנק הפועלים פונה לעו"ד

בנק הפועלים מפעיל חבילה בנקאית מיוחדת לעורכי־דין. החבילה גובשה בשיתוף עם לשכת עורכי־הדין והיא יוזמה נוספת של הבנק בניסיון לגייס לקוחות בקרב בעלי המקצועות החופשיים.

לעורכי־הדין יוצעו שני סוגי הלוואות:

● הלוואות צמודות בסכום שעד 30 אלף שקל, המיועדות לבעלי משרדים לעריכת־דין. הריבית על הלוואה זו תהיה בשיעור של 0.84 אחוז לחודש (10.08 אחוזים לשנה).

● הלוואות לא צמודות לתקופה שעד 24 חודש, בהמלצת לשכת עורכי־הדין. ההלוואות יינתנו בריבית הבסיסית, בתוספת של 1.5 אחוז לחודש. בלא המלצת לשכת עורכי־הדין יינתנו הלוואות אלה בריבית הבסיסית בתוספת של 1.75 אחוז.

לעורכי־הדין גם תוצע תוכנית חיסכון מיוחדת למימון השקעות, המאפשרת לקבל בתחילת תקופת החיסכון הלוואה צמודה למדד בסך של 25 אלף דולר, בריבית של 0.8 אחוז לחודש (9.6 אחוזים לשנה), או הלוואה במטבע חוץ למימון ציוד, בריבית ליבור בתוספת 5 אחוזים.

יוקם פארק תעשייתי בקריית מלאכי

מאת סופר "הארץ"

חברת "טרין" תקים פארק תעשייתי בקריית מלאכי, בהשקעה של כ־20 מיליון דולר, אשר יגויסו על ידה — כך מסר יוסף ונונו, ראש המועצה המקומית קריית מלאכי.

לדבריו, "טרין" גם תגייס יזמים, אשר יקימו 15 עד 20 מפעלים חדשים בפארק התעשייתי החדש, שיוכל להעסיק כאלף עובדים.

הפארק ישכון על שטח של 25 דונמים.

בקריית מלאכי קיימים כיום שני מפעלי תעשייה באזור שבו ייבנה הפארק התעשייתי — "תדיראן" למעגלים מודפסים, המעסיק 250 עובדים, ומפעל של חברת כ.צ.ם המעסיק 60 עובדים. בסך הכל יש בקריית מלאכי 5,000 עובדים, רק במחציתם תושבי העיירה.

מדריך למנהל בחברה הציבורית

פרופסור יוסף גרוס מאוניברסיטת תל אביב הוציא לאור בימים אלה ספר חדש: מדריך למנהל בחברה הציבורית. הספר כולל "כל שמנהל חייב לדעת ורוצה לדעת על ניהולה של חברה ציבורית ועל חובות הדירקטורים מקרב הציבור".

פרט לחומר עיוני בנושא, כולל הספר פרקים ובהם הדרכה מפורטת על חובות המנהל בתאגיד, לדוחות הריווחים של החברה ואף טפסים שהמנהל נזקק להם במגעיו עם הרשויות.

אריה לביא

פרס לישראל בפסטיבל לסרטי חקלאות

סרטון הקולנוע "קוראים לו חוחובה", המתאר את גידולו וגידולו של צמח החוחובה שמוצאו מדרום אמריקה והמשמש לייצור שמן, זכה בפרס הברונזה בפסטיבל הבינלאומי לסרטי חקלאות, שהתקיים השנה בסרגוסה שבספרד.

הסרט הופק על־ידי המכון לפריון העבודה בשיתוף עם המכון להנדסה חקלאית. שמן החוחובה הוא מרכיב חשוב בתעשיית הקוסמטיקה ומשמש תחליף לשמן המופק מלווייתנים. הסרט מציג את שלבי פיתוח השתילים על־ידי החוקרים באוניברסיטת באר שבע ואת הגידול המסחרי שלהם, וכן את השימוש בשמן לקוסמטיקה.

"תדיראן" צופה גידול של 10 אחוז במכירות ב־1988

תוך כדי ירידה בריווחיות

מאת יונתן שרמן

"תדיראן" חזה גידול ריאלי של כ־10% במכירות במרוצת 1988 והמשך הפגיעה בריווחיות הקבוצה — כך עולה מתוכנית העבודה של הקבוצה, המתגבשת בימים אלה ותושלם במהלך החודש הקרוב.

תוכנית העבודה של "תדיראן" מניחה כי לא יהיה פיחות במהלך 88' מעבר לעליית המדד, והשחיקה בריווחיות הקבוצה תימשך גם במהלך השנה הבאה, בשל עליית התשומות במונחים דולריים, בעוד שמחירי המוצרים המוכרים על־ידם — קבועים.

בתדיראן מקווים כי בעיית הריווחיות תשתפר בשנה הבאה. בקבוצה תולים תקוות בקבלת חלק מהחלופה של פרוייקט הלביא ובזכייה במכרז גדול להספקת מכשירי קשר לצבא האמריקאי, בשיתוף עם חברת "ג'נרל דיינמיקס". מכרז זה לבדו נאמד בסכום של 200 עד 800 מיליון דולר בשנה, ויימשך מספר שנים.

אבל, בתוכנית העבודה ההערכות הן שמרניות יותר. התחזיות היא ש־1988 תהיה שנה קשה ביותר בכל הקשור לריווחיות, ומכאן הצורך לייעל את המערכת ולפטר כ־800 עובדים במהלך החודשים הקרובים.

תדיראן צפויה לסיים את 87' בגידול ריאלי של 6% במכירות, מעבר לגידול הטבעי באיחוד "אלישרא" למאזן הקבוצה בפעם הראשונה. המכירות יגיעו השנה לכ־780 מיליון דולר. בנוגע לריווחיות, ההערכה כיום היא שתדיראן תסיים את השנה באיזון, לעומת הפסד של 4.4 מיליון דולר במחצית הראשונה של השנה.

במאבק המשפטי סביב חובות "פרי העמק"

השופט אסר על קיום הבוררות אך הבורר חייב את המושבים

הקיבוצים מבקשים לחייב את שמונת המושבים החברים באגודה לשאת ב־23.5 אחוזים מחוב של 40 מיליון דולר של "פרי העמק"

מאת אבי גנאור

הסכסוך בין שמונת המושבים ו־31 הקיבוצים, החברים באגודה שיתופית "פרי העמק", בשאלת חלוקת נטל החובות של האגודה, קיבל השבוע תפנית מעניינת. ההתפתחות האחרונה בפרשה זו היא, שלמרות צו בית המשפט המחוזי בנצרת, שאסר על קיום הבוררות, קבע הבורר שעל שמונת המושבים להשתתף ב־23.5% מנטל החובות של מפעל "פרי העמק". חובותיו של מפעל זה מוערכים ביותר מ־40 מיליון דולר.

כזכור, באסיפה הכללית שקיימו מנהלי האגודה הוחלט להטיל את נטל החובות שצברה האגודה גם על המושבים החברים בה. זאת אף על פי שאלה הצטרפו אליה רק ב־1980 ולא נתבקשו לחתום על ערבויות בגין האשראי שהאגודה נטלה מהבנקים.

כדי לממש את החלטת האסיפה הכללית, החליטו ראשי האגודה לפנות לאגודת "ניר שיתופי" ולדרוש מינוי בורר, שיחליט על שיעור ההשתתפות של המושבים בחוב. המושבים פנו לעו"ד חיים פרוכטר מחיפה, שהגיש בשמם בקשה לצו מניעה נגד קיום הבוררות. עו"ד פרוכטר טען בבית המשפט, שמינויו של יוסף פרלמוטר אינו מתקבל על הדעת. זאת על שום היותו חבר קיבוץ, שכיהן בעבר בתפקיד מזכיר התק"ם. כן האשים עו"ד פרוכטר את הבורר בקיום פגישות עם נציגי הקיבוצים ללא נוכחות נציגי המושבים.

שופט בית המשפט בנצרת, אברהם אסא, נענה לבקשה והוציא צו מניעה במעמד של צד אחד, שאסר בשלב זה על קיום הבוררות ועל נקיטת הליכים כלשהם למימוש החלטת האסיפה הכללית.

החלטת השופט ניתנה באחד בדצמבר, אך בשישה בדצמבר נתקבל במשרדו של עו"ד פרוכטר מכתב, המבשר שהבורר יוסף פרלמוטר סיים כבר באחד בדצמבר את עבודתו ופסק שעל המושבים לשאת ב־23.5% מנטל החובות של האגודה.

עם קבלת החלטת הבוררות, הודיע עו"ד פרוכטר שבכוונתו לערער על פסק דינו של הבורר בפני אגודת "ניר שיתופי", לפנות לבית המשפט בדרישה לביטול הבוררות, ולדרוש במקביל את הרחבת צו המניעה.

אורדן: קורבן להתמוטטות הרווחיות בגוש הדולרי

מניה על הכוונת / יהודה שרוני

אם ברצונך לדעת למה מתכוונים כשאומרים "פגיעה ברווחיות היצוא" או "משרד הביטחון מצמצם הזמנות מהתעשיות המקומיות" — עיין בערך "אורדן".

"אורדן" עוסקת בעיקר בייצור מוצרי מתכת ויציקות. בשנתיים האחרונות סבלה מהפסדים כבדים, אך במחצית הראשונה של 1987 צומצמו אלה ל־2.3 מיליוני דולר, בהשוואה ל־5.3 מיליוני דולר בתקופה המקבילה ב־86'. היחלשות הדולר והעובדה שבמחצית ממכירות החברה (29 מיליון דולר במחצית 87') הן לגוש הדולרי, הביאו לצמצום חד בתמונה השקלית מהמכירות.

המשך הפסדי "אורדן" מעורר את החשש, כי חלק מההתקשרויות העסקיות בחו"ל נעשות במחירי הפסד, ובלבד שהחברה תמשיך לשמור על נתח השוק שהשיגה בעמל רב בארה"ב. ב"אורדן" מקווים לשמור את הראש מעל המים, עד שיחול מפנה בשוקי ההון בעולם, או עד שמשרד הביטחון יכניס להילוך גבוה את מה שמכונה "החלופות ללביא".

הרווחיות הנאותה בחברות הבנות, העוסקות בתחום הסחר והשירותים, וכן השיפור ברווחיותה של חברת "וולקן", מספקים ל"אורדן" חמצן חיוני.

הפסדי "אורדן" בשנתיים האחרונות שחקו את הון החברה לכדי 50 מיליון דולר. העובדה ששווי השוק של מניות "אורדן" (24 מיליון דולר) הוא פחות ממחצית ההון, אינה מרשימה במיוחד את ציבור המשקיעים. התאוששות המניות נבלמת, גם בגלל ההערכה, שהפסדי החברה יימשכו ב־1987, וכי ההפסדים במחצית הראשונה של 87' הם מהדורה מוקטנת של ההפסדים הצפויים במחצית השנייה של השנה. הפסדי "אורדן" יגדלו במחצית השנייה של השנה, עקב הוצאות חד־פעמיות גדולות (בעיקר לפיצויי עובדים) הנובעות מסגירת מפעלי "רום כרמל" שבטירת הכרמל, ומפעל "קופפר" בראשון לציון. מפעלים אלה נסגרו כחלק מתהליך התייעלות שביצעה החברה בשנה האחרונה, שבמסגרתו צומצמה מצבת כוח האדם וחוסלו השקעות חדשות.

כיצד מממנת "אורדן" את עצמה? גיוס ההון האחרון שביצעה החברה בבורסה היה בפברואר 1985, אז גייסה "אורדן" 7.5 מיליוני דולר בהנפקת זכויות.

מאז, חדלה החברה לגייס במישרין, בהנפקת מניותיה, ועברה לגיוס באמצעות החברות־הבנות. ביולי 1985 גייסה בארה"ב החברה הבת מת"ח (העוסקת בייצור חלקים לרכב משוריין) 5 מיליוני דולר. לפני חודש ימים גייסה חברת "משאבות מלף" בבורסה בת"א 900 אלף דולר, בהנפקה ראשונה לציבור. נראה כי "אורדן" תשקול פנייה מחודשת לציבור, אך רק לאחר שתציג מחדש רווחים.

"אורדן" נשלטת על־ידי החברה המרכזית מקבוצת כלל, המחזיקה ב־57.2 אחוז ממניות השליטה. קונצרן כור מחזיק ב־18.6 אחוז מהשליטה, וקבוצת בנק לאומי מחזיקה ב־8 אחוזים. יתרת המניות מוחזקת באמצעות החברה לרישומים של בנק הפועלים, חלקה בעבור קרנות הנאמנות של הבנק.

יש לציין, כי קבוצת בנק לאומי (בעיקר באמצעות חברת הברוקרים "אופק") היתה עד ה־16 באפריל 87' בעלת עניין ב"אורדן" (החזיקה למעלה מ־10 אחוזים). ברם, נראה כי צפו שם את הנולד ומאז צימצמו את החזקותיהם במניות. חבילות מניות נוספות ב"אורדן" מוחזקות באמצעות בנק איגוד, חברת הברוקרים "בטוחה" ומנהל תיקים הפעיל באמצעות בנק לאומי.

הגרף של "מיטב" מראה כי מניית החברה ירדה ממחיר של 51 דולר למניה בחודש ינואר למחיר של 44 דולר למניה כיום.

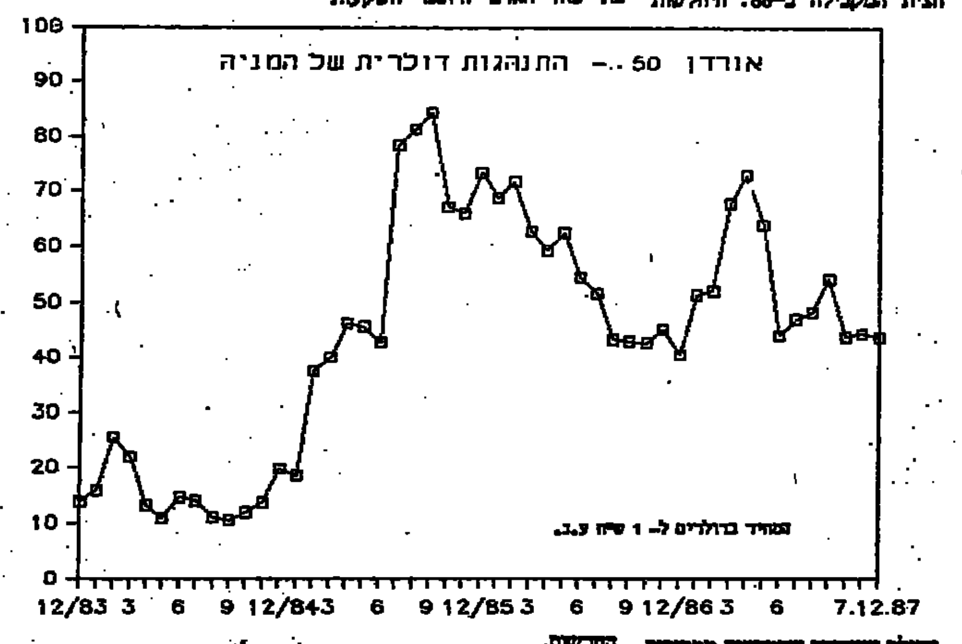

עיריית חיפה — משרד מהנדס העיר

הועדה המקומית לתכנון ולבניה העיר חיפה

רחוב ביאליק 3, חיפה

טלפון מספר — 04-640775

הודעה על־פי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965.

ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה על־ידי:

לרנר + גרינברג — לאשר תוספת קומה + גלריה ברחוב הקונגרס 60, חלקה 369 בגוש 11567, קריית־חיים מערבית.

הבקשה כרוכה בחריגות הבאות:

1. עודף שטח בניה מעל למותר.
2. בליטה של 60 ס"מ מקו בנין צדדי.
3. בליטה מקו בנין קדמי.

אפשר לעיין בבקשה באגף לפיקוח ורישוי על הבניה, בבנין העירייה, רחוב ביאליק 3, חיפה, בימים: א', ג', ה' בין השעות: 08.00—11.30.

המעוניין להגיש התנגדות לבקשה, ימציאה לפי הכתובת דלעיל, תוך שבועיים מיום פרסום הבקשה.

איתמר ינוביץ
מהנדס העיר

קבלת מודעות 8:00—21:00 רצוף ללא הפסקה
פרסום פון
אשראי מיוחד!!!
727630 735588 9
735590 738707

פטור ממס על הפרשי הצמדה בגין פיקדונות לבתי אבות

מאת אריה לביא

משרד האוצר נענה באחרונה לתביעתם של בתי האבות והסכים לפטור ממס את הפרשי ההצמדה על פיקדונות הניתנים לבתי אבות. הפטור, מ־23 בספטמבר, יאפשר לחברות או אגודות שיתופיות לפטור ממס את הפרשי ההצמדה על פיקדונות של יחידים המבקשים להתגורר בבית האבות.

הפטור לא יינתן אם בית האבות הוא בבעלות יחיד או בבעלות של שותפות, שכן שותפיה גם יחידים. מהפטור ייהנו גם יורשי המפקיד או הוא עצמו, בעת פרישה מבית האבות. עד כה חויבו הפרשי ההצמדה על פיקדונות במס, והדבר הקשה על בתי אבות המתנים את הכניסה אליהם בתשלום פיקדון.

דב הלפרין, יועץ המס של קבוצת "כלל", שניתח באחרונה את התקנות, קבע שאין כל הגבלה באשר לגיל של נותן הפיקדון, אך ההחזר יתבצע רק לאחר שהמפקיד הגיע לגיל 65.

הפרשי ההצמדה פטורים ממס גם אם הצטברו לפני פרסום התקנה ב־23 בספטמבר.

ויזה זכתה במכרז להנפקת כרטיס דלק לצה"ל

חברת כ.א.ל. המנפיקה את כרטיס האשראי ויזה, זכתה במכרז של משרד הביטחון להנפקה וניהול של כרטיס דלק המיועד לכלי הרכב של צה"ל. הכרטיס יאפשר תדלוק של רכבי צה"ל המוגעים בדלק אזרחי, בתחנות של שלוש חברות הדלק — פז, דלק וסונול.

הפסד של 630 אלף ד' ל"כלל אלקטרוניקה" ב"קריסטל"

מאת יונתן שרמן

"כלל תעשיות אלקטרוניקה" הפסידה סכום של 630 אלף דולר, שאותם השקיעה בחברת "קריסטל טכנולוגיות", הרשומה בארה"ב.

"כלל תעשיות אלקטרוניקה" השקיעה במרס 86' סכום של 730 אלף דולר בחברת "קריסטל" תמורת הקצאה של 5 אחוזים ממניות ההון והשליטה בחברה.

"קריסטל", העוסקת במיכון משרדי, צברה הפסדים כבדים מאז ההשקעה, ולכן החליטה "כלל תעשיות אלקטרוניקה" להעמיד את השקעתה על סכום של 100 אלף דולר בלבד. סכום זה מייצג את חלקה של החברה בשווי הנכסים המוחשים של "קריסטל טכנולוגיות".

בתשקיף ההנפקה של "כלל תעשיות אלקטרוניקה" נאמר, כי עקב ההפסדים המתמשכים הפסיקה "קריסטל" את פעילותה בחודש אוקטובר 87' וכל עובדי החברה פוטרו, ומכאן שלא יהיה אפשר להחזיר לחברה את השקעתה, מעבר לחלקה היחסי בשווי הנכסים.

אפיק יצוא חדש

משלוח ראשון של כבשים מעין חרוד להונגריה

מאת אבי גנאור

משלוח ראשון של כבשים מקיבוץ עין חרוד ישוגר ביום חמישי הקרוב להונגריה, כחלק מעיסקה גדולה יותר וארוכת־טווח ליצוא כבשים מישראל למדינה זו.

אורי אופיר, מרכז הענף של הקיבוץ, מסר שמדובר בכבשים מהגזע האוסי, הנחשבות בעולם כבשים משובחות המניבות חלב רב. גזע זה עבר השבחות ונחשב גם כגזע חזק, המתאים במיוחד לצרכי הארץ.

נציגים חקלאיים הונגריים שביקרו באחרונה בעין חרוד, העבירו הזמנה רב־שנתית שעשויה להגיע לכדי 10,000 כבשים, אבל בשלב הראשון ביקשו לשגר להונגריה 30 כבשים בלבד, לתקופת ניסיון.

המשלוח הראשון של הכבשים התעכב פעמים מספר, בגלל העיצומים בנמלים. בעין חרוד מקווים שהכבשים יישלחו להונגריה מחר.

יצוין, כי לפני שלוש שנים ייצא הקיבוץ כ־300 כבשים לבולגריה, ומאז נשמר קשר עם מגדלי הכבשים במדינה זו. כן נהגה ישראל לייצא כבשים לספרד. אך מאז שזו הצטרפה לשוק המשותף פסק היצוא אליה, עקב איסור של השוק לייבא בעלי חיים מהמזרח התיכון.

בעין חרוד ציינו שגידול עדרים ליצוא משתלם כלכלית, במיוחד נוכח העובדה שההונגרים ישלמו בעבור העדר הראשון שרכשו במזומנים.

עתידית

פרטים בטל: 03-629407 ,629414

מערכת בנק המזרחי לעסקות עתידיות - שקל/דולר יציג.

שערים שנקבעו ביום 8.12.87

שער יציג ליום 8.12.87 — 1.5665		
שערי ביצוע-תכנית 'דצמבר' 31.12.87	קניה	1.584
	מכירה	1.582
שערי ביצוע-תכנית 'מרץ' 31.3.88	קניה	1.672
	מכירה	1.665
שערי ביצוע - תכנית 'יוני' 30.6.88	קניה	1.715
	מכירה	1.703

בנק המזרחי

כ דאי!

לעצמאי!!

הדואג לעסקו כמו בחברות הגדולות והרציניות

כי בחברות הגדולות והרציניות למדו לחסוך כסף רב כשהחלו לבדוק ביסודיות ולהבין את האותיות הקטנות שבתיקי הביטוח.

כדאי שיועץ ביטוח מקצועי יבדוק עבורך את האותיות הקטנות בפוליסות שלך. את מהות הכסויים ותאריכיהם.

כשהמטרות הקטנות גדולות - הפרמיה הגדולה קטנה

אחים סלמן סוכני ביטוח

כתוב, לצלצל 03-656285 לשירות טלפוני

אל על מטענים לכל השערים

שערי מטבע חוץ

8.12.87

המטבע	בנק לאומי מזומנים קניה	בנק לאומי מזומנים מכירה	בנק לאומי העברות והמחאות קניה	בנק לאומי העברות והמחאות מכירה	בנק הפועלים מזומנים קניה	בנק הפועלים מזומנים מכירה	בנק הפועלים העברות והמחאות קניה	בנק הפועלים העברות והמחאות מכירה	בנק דיסקונט מזומנים קניה	בנק דיסקונט מזומנים מכירה	בנק דיסקונט העברות והמחאות קניה	בנק דיסקונט העברות והמחאות מכירה	שער יציג	השינוי היומי
1 דולר	1.52	1.59	1.5553	1.5747	1.52	1.60	1.5583	1.5777	1.52	1.59	1.5553	1.5749	1.5665	-0.0041
1 ליש"ט	2.73	2.85	2.7972	2.8321	2.75	2.88	2.8033	2.8383	2.74	2.88	2.7954	2.8306	2.8159	-0.0006
1 מארק גרמני	0.91	0.95	0.9316	0.9432	0.92	0.96	0.9357	0.9474	0.91	0.96	0.9335	0.9452	0.9394	-0.0004
1 פרנק צרפתי	0.26	0.28	0.2750	0.2784	0.26	0.28	0.2760	0.2795	0.27	0.28	0.2752	0.2786	0.2771	0.0001
1 גולדן הולנדי	0.81	0.85	0.8293	0.8396	0.81	0.85	0.8293	0.8397	0.81	0.85	0.8295	0.8400	0.8352	–
1 פרנק שווייצרי	1.12	1.17	1.1428	1.1570	1.12	1.18	1.1446	1.1589	1.12	1.17	1.1406	1.1550	1.1499	-0.0007
1 כתר שוודי	0.25	0.26	0.2581	0.2613	0.25	0.27	0.2586	0.2619	0.25	0.27	0.2580	0.2612	0.2598	-0.0002
1 כתר נורבגי	0.23	0.25	0.2404	0.2434	0.24	0.25	0.2410	0.2440	0.23	0.25	0.2406	0.2436	0.2422	-0.0005
1 כתר דני	0.24	0.25	0.2422	0.2452	0.24	0.25	0.2422	0.2452	0.23	0.25	0.2421	0.2451	0.2439	0.0004
1 מרק פיני	0.37	0.39	0.3797	0.3844	0.37	0.39	0.3805	0.3852	0.37	0.39	0.3796	0.3843	0.3825	-0.0001
1 דולר קנדי	1.16	1.21	1.1875	1.2023	1.17	1.22	1.1884	1.2033	1.16	1.22	1.1881	1.2031	1.1961	-0.0008
1 דולר אוסטרלי	1.02	1.12	1.0856	1.0991	1.05	1.13	1.0893	1.1029	1.05	1.13	1.0869	1.1006	1.0952	-0.0018
1 ראנד דרא"פ	0.52	0.62	0.7932	0.8031	0.48	0.80	0.7940	0.8039	0.50	0.70	0.7938	0.8038	0.7984	0.0044
10 פרנקים בלגיים	–	–	0.4469	0.4525	–	–	0.4468	0.4523	–	–	0.4467	0.4524	0.4499	0.0003
10 שילינג אוסטריים	1.29	1.35	1.3228	1.3393	1.31	1.37	1.3285	1.3450	1.30	1.36	1.3251	1.3417	1.3343	-0.0010
1000 לירטות איטלקיות	1.23	1.30	1.2668	1.2826	1.24	1.32	1.2700	1.2858	1.24	1.33	1.2675	1.2835	1.2752	-0.0007
100 יינים יפאניים	1.15	1.20	1.1720	1.1867	1.15	1.21	1.1738	1.1885	1.15	1.20	1.1711	1.1858	1.1809	-0.0017

190 אנשי "אל על מטענים" בסניפי החברה בעולם —
יטפלו אישית במטעני היצוא והיבוא שלך.

EL AL אל על

החשבון על חשבוננו!

כל הקניות שלך על חשבון ישראכרט

כל חודש יוחזר ל־27 לקוחות כל סכום הקניה החודשי!

החל ב־2 בדצמבר יועלה בגורל מידי יום מסי כרטיס ישראכרט. לבעל הכרטיס הזוכה יוחזר מלוא סכום הקניות שבו חשבונו חוייב ע"י ישראכרט, במועד החיוב האחרון החל מ־2 בדצמבר. החזר סכום הקניות יעשה באמצעות תוי קניה ישראכרט.

מספרי הזוכים יתפרסמו יום יום בעיתונות

ההשתתפות במבצע, חלוקת הפרסים בהתאם לתקנון המבצע הנמצא במשרדי חברת ישראכרט. ההשתתפות במבצע אסורה על עובדי ישראכרט ומשרד הפרסום.

ישראכרט, ידידי

גלגל הבורסה / יהודה שרוני

תפנית בעקבות ירידת הריבית

	מדד יומי	שינוי ב־%
מדד מניות כללי	120.98	+0.99
כללי ללא בנקים	119.97	+0.49
מדד אג"ח כללי	122.36	+0.00
אג"ח צמוד מדד	122.46	+0.04
אג"ח צמוד מט"ח	118.08	−0.36

יום המסחר בבורסה עמד אתמול בסימן של מגמה מעורבת עם נטייה לעליות שערים. הסיבה העיקרית לתפנית בבורסה היא המגמה לירידת הריבית על פיקדונות שקליים, הודעת בנק המזרחי בהמשך על הי־מנעותו מהעלאת ריבית הזוכה על פיקדונות אלה.

המסחר החל בשעות הבוקר המוקדמות בנטייה ברורה לירידות שערים, ובשלב המרץ (שם נסחרים ניירות הערך מקבוצת הניסוי) נר־שמו ירידות של עד 2 אחוזים. מאוחר יותר, בשלב המשתנים, התהפכה המגמה ושערי ניירות הערך נטו לעלות. בניירות הערך הנסחרים בשיטה הרב־צדדית, ש־נסחרו בשעות הצהריים, נרשמו בדרך כלל ביקושים והיצעים שהו־פיעו נוספו במהירות וללא שינוי שער.

בשוק בלטה פעילות ערה מ־הרגיל מצד קרנות "לאומי פיא", שהוליכו להגביר את היקף רכישו־תיהם נוכח רמת השערים הנמוכה יחסית. מאידך, הופגנה פעילות נמוכה ביותר מצד קרנות בנק הפועלים, ככל הנראה עקב פריעות בקר־נות הקבוצה. נציגי חברת הברוקרים "בטוחה" היו פעילים בניירות ערך המנוהלים עם קונצרן כלל. מחזור המסחר במניות ותעשיות המשיך להיות נמוך והסתכם ב־7.3 מיליון שקל.

ביקוש של 11.3 מיליון שקל לבנקאיות

למניות הבנקים שבהסדר הוזרם אתמול ביקוש כולל של 11.3 מי־ליון שקל. הזרמת הביקוש, שנע־שתה באמצעות חברות הברוקרים "אפק" "איי־בי־איי" ו"הראון את לביא", מוסברת ברמות התשואה לפדיון הגבוהות יחסית לאפיקי ההשקעה האלטרנטיביים הקיימים כעת במניות הבנקאיות. הביקושים הוזרמו גם על רקע הנחות כי בחודש הבא יהיה פיחות חד־פעמי מסויים של השקל לעומת הדולר. חלק גדול מהסוחרים נסוגו מ־הביקוש, והוא סופק במחזור של 4.2 מיליון שקל.

עליות עד 10 אחוזים

במניות מסויימות שבהן הורגשה בעת האחרונה פעילות איסוף נרשמו אתמול עליות שערים של עד 10 אחוזים. כך היה לדוגמה במניות אורדן 0.1, אסותא, נפטא ועוד. מניית טמפו 1 הגיבה אתמול לי־ידיעות הנוגעות לרווחיות החברה שפורסמו בימים האחרונים ועלתה ב־10 אחוזים. מניית רים 1 עלתה ב־9 אחוזים על רקע הודעת החברה על הפקת רווח הון חד־פעמי כתוצאה ממכירת מגרש.

דשה ממשיכה לרדת

מניית חברת המחשבים דשה ירדה אתמול ב־10 אחוזים נוספים, וכך השלימה ירידה של 30 אחוז בש־לושת ימי המסחר האחרונים. ירידת השער הזרה מוסברת ככל הנראה בתנאי הנפקת המניות שקבעה החברה. שער מוכרים בלבד נרשם למניות רסקו ודפרון. מאידך, מניית מורגן רשמה שער קונים בלבד.

תשואה שנתית דולרית ב־%

	פדיון אוק' 88	פדיון אוק' 89
בל"ל 0.1	12.47	9.75
הפועלים ש	12.37	10.14
אי.די.בי. רג	13.30	9.81
דיסקונט א	13.73	8.09
המזרחי ש	13.26	10.12

יציבות באג"ח

שוק האג"ח נהנה אתמול מיציבות ברמת השערים, אך במלוות קצרי המועד הורגשה התעוררות ומחזור המסחר הסתכם ב־41.2 מיליון שקל.

הסידרה	ימים לפדיון	שער	תשואה שנתית
1237	7	99.72	15.65
1247	14	99.44	15.70
1257	21	99.17	15.50
118	28	98.90	15.50
128	35	98.61	15.70
138	42	98.30	16.05
148	49	97.99	16.35
218	56	97.68	16.50
228	63	97.38	16.65
238	70	97.08	16.70
248	77	96.79	16.70
318	84	96.49	16.80
328	91	96.16	17.00
338	98	95.87	17.00
348	105	95.56	17.10

תן למומחי מיטב לנהל את תיק ההשקעות שלך

הניהול באמצעות פקדונך בסניף הבנק שלך
יפוי הכח למיטב מוגבל לקניה ומכירה של ני"ע

מיטב יועצי השקעות ונ"ע בע"מ בניהול צבי סטפק ושלמה סימנובסקי ר"ג ביאליק 22 טל 727067, 7524214 תל אביב נחמני 9 טלפון 290251

שערי קרנות הנאמנות

הקרן	מחיר יחידה	מחיר פדיון	השינוי נקודות	השינוי היומי אחוזים
אב	5511.19	5434.46	30.79	0.57
אבוקה	475.39	466.08	−0.81	−0.17
אגוז	258.90	253.97	0.07	0.03
אגם	102.06	100.06	−0.34	−0.34
אייר	1700.57	1688.71	−2.61	−0.15
אדום	2372.40	2356.73	−27.21	−1.14
אופיר	2029.00	2016.30	−0.57	−0.03
אור	421.79	418.28	0.21	0.05
אורין	140.32	137.59	0.26	0.19
אורלי	286.01	283.92	0.52	0.18
אורן	812.27	796.66	2.21	0.28
אייל	5193.40	5098.09	5.27	0.10
אירוס	5487.59	5367.67	41.22	0.77
איתן	775.59	760.34	3.52	0.47
אילן	633.38	620.63	0.59	0.10
אלמוג	683.73	670.36	1.54	0.23
אלימפ	101.33	98.97	0.46	0.47
ארז	345.70	339.02	1.59	0.47
אש	160.46	157.00	0.72	0.46
אשל	185.61	182.01	0.33	0.18
אתגר	98.37	96.50	0.54	0.56
אתרת	254.67	252.21	1.33	0.53
בדולח	2259.88	2245.83	−30.27	−1.33
ברוש	539.44	529.09	0.95	0.18
בריק	507.34	497.40	0.76	0.15
ברקת	309.79	307.59	2.45	0.80
גביש	1545.43	1535.74	−4.43	−0.29
גבע	111.72	110.07	0.20	0.18
גורן	450.78	442.31	1.99	0.45
גיא	101.91	100.40	0.64	0.64
גיל	3448.89	3382.45	−11.76	−0.35
גלית	635.64	628.14	0.29	0.05
דובדבן	370.67	367.12	0.80	0.22
דוכיפת	512.26	502.29	2.14	0.43
דולב	245.62	240.64	1.30	0.54
דורון	1550.46	1520.65	7.26	0.48
דותן	266.48	261.34	1.07	0.41
דליה	600.83	590.73	1.20	0.20
דרור	351.76	345.42	0.56	0.16
דקל	405.18	397.58	1.28	0.32
הדס	397.79	394.09	1.23	0.31
הילה	409.19	405.40	1.39	0.34
ורד	555.33	546.05	1.51	0.28
זהבית	2624.28	2560.38	12.34	0.48
זוהר	106.97	105.39	0.33	0.31
זיו	131.76	129.84	0.47	0.36
זמיר	504.97	495.29	1.85	0.37
חוחית	160.18	158.04	0.28	0.18
חליפין	140.91	140.58	0.13	0.09
חלמיש	213.89	212.45	0.40	0.19
חן	148.21	147.62	0.42	0.29
טופז	1447.36	1435.10	−1.65	−0.11
טל	6483.04	6400.36	6.97	0.11
יבול	455.77	447.01	1.51	0.34
יהלום	2365.26	2350.34	−17.27	−0.73
יסודות	397.79	394.67	20.58	5.50
יערה	453.85	444.07	0.09	0.02
כוכב	338.85	332.30	1.66	0.50
כחל	134.07	131.46	1.15	0.88
כלנית	662.24	651.08	1.20	0.18
כספית	261.54	259.65	2.44	0.95
כרמל	147.99	145.67	−0.30	−0.21
כתר	1209.07	1191.50	−0.84	−0.07
להב	4968.34	4872.56	−10.37	−0.21
למשקיע	126.07	124.71	0.02	0.02
לפיד	395.21	387.49	−1.09	−0.28
לקט	1868.77	1854.99	−0.26	−0.01
לשם	366.35	363.94	0.36	0.10
מבחר	1339.56	1314.02	3.14	0.24
מבטח	3889.56	3854.94	12.91	0.34
מגד	253.06	249.42	0.30	0.12
מגוון	3734.60	3701.26	20.58	0.56
מור	1796.14	1770.77	5.45	0.31
מורן	884.31	875.99	−1.97	−0.22
מטה	25637.67	25247.02	169.76	0.68
מיתר	1017.88	998.51	4.67	0.47
מנוף	4698.96	4609.57	11.69	0.25
מעיין	763.01	748.78	1.51	0.20
מקשה	373.43	370.97	0.13	0.04
מרגלית	1357.24	1348.15	−10.32	−0.76
מרווה	122.95	122.48	0.10	0.08
מרום	1331.22	1306.19	4.41	0.34
נגה	146.04	143.93	0.48	0.33
נופר	307.82	305.80	1.49	0.49
נמל	500.52	492.86	−2.16	−0.44
נילי	151.68	149.47	0.48	0.32
סביון	680.08	668.46	1.58	0.24
סגולה	136.87	135.91	−0.17	−0.12
סלע	364.55	362.13	0.25	0.07
סנונית	528.12	517.77	1.54	0.30
סער	400.84	393.32	2.02	0.52
ספיר	176.80	176.35	1.51	0.86
עדיף	381.67	374.48	1.96	0.53
עידית	792.80	787.91	2.30	0.29
עידן	483.66	476.62	−2.27	−0.47
ענבר	1230.09	1220.26	−0.39	−0.03
ענת	2573.55	2553.76	6.56	0.26
עפרוני	493.82	487.21	0.48	0.10
ערמון	133.51	131.04	−0.03	−0.02
פיא	1656.50	1645.89	−8.10	−0.49
צבר	560.12	549.13	3.37	0.62
צופית	490.47	480.82	0.46	0.10
צוק	124.33	123.84	−2.19	−1.74
צמיר	1094.49	1086.37	−1.22	−0.11
צמיחה	539.83	532.07	−1.44	−0.27
צמרת	1856.44	1844.55	0.29	0.02
קלע	2262.28	2257.74	−12.83	−0.57
קשת	103.78	101.81	−0.06	−0.06
רונית	19191.99	19038.55	−0.21	−0.00
ריבון	131.74	131.52	0.26	0.20
רקפת	866.87	851.48	8.48	1.01
רשף	418.74	410.26	1.81	0.44
שבים	450.07	441.38	1.30	0.30
שחם	340.85	337.80	0.52	0.15
שחף	101.84	99.89	0.13	0.13
שירה	457.22	453.93	1.03	0.23
שמיר	397.77	395.09	−0.13	−0.03
שנהב	769.98	758.94	−4.81	−0.63
שסק	828.41	808.81	2.15	0.27
שקד	185.83	182.23	0.16	0.09
תאנה	256.88	254.57	0.69	0.27
תדהר	548.34	545.61	1.48	0.27
תירוש	539.11	532.85	0.41	0.08
תנופה	102.72	102.07	0.03	0.03
תמר	243.86	239.24	0.14	0.06
תפוז	195.69	194.38	0.08	0.04
תרשיש	1467.07	1457.45	1.95	0.13
תשרי	532.98	525.54	1.72	0.33

שערי אגרות החוב

שחר 4.25%

סדרה	שער	שינוי בנק
4101	386.1	−−
4102	155.6	+0.2
4103	149.4	+0.1
4104	144.7	+0.2
4301	144.7	+0.2
4302	137.6	+0.1
4303	136.7	+0.1
4304	134.6	−−
4105	128.4	−−
4106	117.3	−−
4107	113.8	+0.1
4108	111.7	−−
4109	112.3	−−
4110	111.1	+0.1
4201	139	−−
4204	129.5	+0.1
4205	127.1	+0.1
4206	124.4	−−
4207	124.1	−−
4208	122.5	+0.1
4209	119.9	+0.1
4210	116.8	+0.1
4211	113.2	−−
4212	111.5	−−
4213	112	+0.2

3% מלווה מדינה (הצמדה 100%)

סדרה	שער	שינוי
3601	42016	+20
3602	38738	+18
3603	36026	+17
3604	32806	+349
3605	29948	+528
3606	28216	+317
3607	25804	−34
3608	24898	−32
3609	23706	−32
3610	21533	+10
3611	20798	+10
3612	20190	+9
3613	19078	+9
3614	18282	+8
3615	16812	−4
3616	15908	+7
3617	14526	+6
3618	13757	+27
3619	12822	+5
3620	12287	+6
3621	11695	−13
3622	10530	+31
3623	9803	−52
3624	9209	−75
3625	8580	−7
3626	7938	−7
3627	7364	−6
3628	6787	−3
3629	6361	−5
3630	6015	−3
3631	5547	+15
3632	5328	+15
3633	5035	+15
3634	4408	−20
3635	4170	−19
3636	4017	−19
3637	3781	+2
3638	3521	+1
3639	3225	+2
3640	2688	+26
3641	2350	+22
3642	2065	+1
3643	1792	−−
3644	1632	−13
3645	1472	−12

גליל 4.25%

סדרה	שער	שינוי
3701	1215	−27
3702	991.9	+8.5
3703	840.2	+12.8
3704	719.9	+11.1
3751	877.5	+9.4
3752	151.9	+1
3753	145.8	+1
3901	137.8	+0.2
3902	131.3	+0.3
3903	130.3	+0.2
3904	128.8	+0.2
3754	135.8	−−
3755	128.5	+0.1
3756	124	−−
3757	121.7	+0.1
3758	119	+0.5
3759	118.7	+0.5
3760	117.1	+0.5
3761	114.5	+0.5
3762	111.5	+0.4
3763	108.1	+0.4
3764	105.6	−0.1
3765	106.1	−−
3766	104.9	−−
3791	108.7	+0.8
3792	106.7	+0.8
3826	134.2	+1.3
3827	131.7	+1.5
3828	127.1	+1.2
3829	124.8	+1.3
3830	120.5	−0.7
3831	120.2	−0.6
3832	118.5	−0.7
3833	116	−0.6
3834	112.9	−0.7

פיתוח 7% 6% 4% (הצמדה 80%)

סדרה	שער	שינוי
3505	169600	−−
3521	169000	−−
3522	162900	+450
3523	154200	−−
3524	153900	+1000
3525	150970	−−
3526	150667	−−
3527	147475	−−
3528	144500	−−
3529	143700	−800
3530	140100	−−
3531	139400	−−
3532	135600	+200
3533	136800	−−
3534	127400	−−
3535	128400	−−
3536	127700	−−
3537	127600	−−
3538	119500	−−
3539	120250	+150
3540	119620	+120
3541	115600	−400
3542	115932	−300
3543	110000	−200
3544	116400	−1000
3545	115200	−−
3546	114000	−−
3547	113300	+400
3548	113009	−−
3549	107000	−−
3550	107600	−−
3551	106600	+200
3552	98170	−−
3553	98050	−−
3554	98111	−100
3555	97700	−−
3556	93500	−100
3557	94200	−300
3558	94000	−200
3559	89830	−1200
3560	86000	−500
3561	84700	−−
3571	84300	−200
3572	85000	−−
3573	85900	−−
3574	78400	−100
3575	77809	−214
3576	77638	−216
3579	71756	−212
3577	78072	+34
3578	72163	+52
3580	66886	−204
3581	60898	−196
3582	56236	−190
3583	52182	+21
3584	51823	+23
3585	49196	+21
3586	44654	+126
3588	44681	+129
3589	40755	+118
3587	45057	−181
3591	41114	−172
3592	41079	−172
3593	41026	−172
3590	40896	−168
3595	39028	−167
3594	39254	+470

5% מלווה פיתוח (ברירה כפולה)

סדרה	שער	שינוי
2001	164900	−−
2002	164550	−800
2003	159200	+200
2004	160500	+100
2005	150200	−200
2006	150600	+100
2007	147800	+100
2008	145850	−−
2009	147600	+300
2010	146800	−−
2011	144500	−550
2012	142500	−−
2013	144500	−−
2014	141400	−−
2015	142458	−−
2016	141900	−−
2017	137700	−−
2018	137600	−−
2019	137500	−−
2020	132300	−300
2021	133800	+100
2022	125300	−−
2023	125500	−−
2024	118400	−−
2025	118300	−−
2026	119200	−−
2027	115000	−−
2028	114800	−−
2029	109800	−−
2030	113230	−−
2031	108800	−−
2032	110700	−−
2033	102400	−−
2034	103100	−−
2035	96689	−−
2036	97000	+700
2037	90716	−−
2038	91100	+1000
2039	88300	−−
2040	90125	+100
2041	83350	−−
2051	84000	+1000
2052	88445	−2735
2053	80336	+2260
2055	74466	+2199
2054	72955	−2029
2056	67688	−1976
2057	70483	+23
2059	64358	+22
2058	66374	+18
2060	61601	+18
2061	44998	+17
2062	41147	+16
2063	39323	+15

צמודות זהב

סדרה	שער	שינוי
5 יהד	130.8	−−

רימון

סדרה	שער	שינוי
7006	192.1	−0.5
7007	179.2	−0.6
7008	170.2	−0.6
7009	165	−0.4
7010	156.8	−0.6
7011	147.7	−1.6
7012	142.5	−1.6
7013	134.4	−0.3
7014	117.9	−0.4
7015	100.8	−0.4
7016	100.1	−0.4
7017	99.5	−0.4
7018	99.1	−0.4
7019	99.6	−0.5
7020	99.4	−0.3
7021	98.4	−0.4
7201	100	−0.3

גלבוע

סדרה	שער	שינוי
6101	13142	+105
6102	8087	−18
6103	7151	−9
6104	6594	−63
6105	6250	−60
6106	6069	−13
6107	5846	−13
6108	4212	−9
6109	4008	−9
6110	3939	−9
6111	3245	−7
6112	3151	−7
6113	2116	−−
6151	820.1	−4
6152	786	−4
6153	680.1	−7.9
6154	668.3	−7.9
6155	496.8	+1.2
6156	354.8	−2.5
6157	263.9	−0.6
6158	249.6	−0.5
6159	208.7	−1.6
6160	202.4	−0.2
6161	196.2	−0.1
6162	172	−4.8
6163	162.5	+0.5
6164	156.3	+0.5
6165	147.6	+0.3
6166	139.1	+0.9
6167	135.7	+1
6168	133.3	+0.9
6169	123.5	−3.2
6170	117.6	+0.6
6171	83.8	−0.2
6172	82.6	−0.2
6801	92.4	−0.2

מט"ח 100%

סדרה	שער	שינוי
אל אופ	1541	−4
אלביט	245	+1.5
אלתא	1188	−5
אלסינט	2305	−70
טאיסקס	1086	−−
תוד 84	106.4	−−
תוד 85	391	−−
הכ היש	267	+1
דיס השי	188.6	−−
כור	170.5	−1.7
כלל	464	−−
מ'צת ד	196.9	−1.1
מ'צת מ	274.9	−1.1
מ'צת י	307	−9
רן	145	−0.9
סול בנ	188	−−
תיעוש	264	−1

מדד/מט"ח

סדרה	שער	שינוי
בלת	149.4	+1
דיס השי	154	−−
כור	144.3	−−
כלל	187.3	−−
מ. דיס	150.1	−−
משא מו	147	−2
משא מו	143.9	−0.6
משא מו	131.1	−−
לאומי	138.5	−−

שערי המניות 8.12.87

בנקים שאינם נכללים בהסדר ההצמדה

שם המניה	השער אתמול		המחזור	השינוי	השינוי ב־%	היצע/ביקוש ש"ח ע"נ
אוצה"ח ש	21750	שב				
טפחות 0.1	1509		957			−66
טפחות א 0.5	841		1189			
כללי לא בהסדר	15020		47	+120	+0.8	+78
פ.י.בי. 0.5	8045		1194			−141

בנקים הנכללים בהסדר ההצמדה ל 88

שם המניה	השער אתמול		המחזור	השינוי	השינוי ב־%	היצע/ביקוש ש"ח ע"נ
אידיבי רג 100.0	101450		151	+1000	+1	+765
אידיבי ב 100.0	103320		3	+3000	+3	+57
אידיבי בב א	610000		1			
אגוד 0.1	75480		26	+500	+0.7	+158
דיסקונט ב	129080		8			−8
דיסקונט א	129090		56	+750	+0.6	+340
דיסקונט שה ב	15205		2	+25	+0.2	+98
המזרחי ש	41770		335	+470	+1.1	+2898
המזרחי ב	41650			+500	+0.7	+98
הפועלים מבב	91000			−1500	−1.6	−10
הפועלים ש	69430		2271	+1150	+1.7	+5722
הפועלים ב	69000		21	+800	+1.2	+636
כללי א 1.0	176000		29	+2500	+1.4	+204
כללי שה 7	8490		5	+100	+1.3	+6
בל"ל 0.1	44080		4151	+750	+1.7	+9072
בלל שה 11	16355		65	+90	+0.6	+435
בינון ומדר 1.0	58000		1	+600	+1.1	+86
בינון ומדר 5.0	29350		3			−8

בנקים הנכללים בהסדר ההצמדה ל 89

שם המניה	השער אתמול		המחזור	השינוי	השינוי ב־%	היצע/ביקוש ש"ח ע"נ
אידיבי רג 100.0	122400		66			+34
אידיבי ב 100.0	122210		3	−400	−0.5	−5
אידיבי בב א	740570	שב				
איגוד 1 ש"ח	91601		12	−400	−0.4	−12
דיסקונט ב'	156420		1	−1580	−1	−1
דיסקונט א'	161000		2	+5000	+3.2	+104
מזרחי ש'	50100		61			+89
מזרחי ב'	50100		2	−900	−1.8	−2
הפועלים ש'	82700		107	+200	+0.2	+565
הפועלים ב'	82101			+501	+0.6	+642
כללי א'	211500		1	−250	−0.1	−1
בל"ל סוק	52900		254	+880	+1.5	+1584

בנקים למשכנתאות

שם המניה	השער אתמול		המחזור	השינוי	השינוי ב־%	היצע/ביקוש ש"ח ע"נ
אדנים 0.1	25399		21	−100	−0.4	−11
לאומשכנ' ש	8505			+30	+0.4	+58
לאומשכנ' ב	8460		20			
כרמל ש			—	הפסקת	מסחר	—
כרמל שה 1			—	הפסקת	מסחר	—
פת בהמ ש	2350		529			−259
משכן ב ש	3600		627			−127
עצמאות 0.1	20899		5	−7		−15
טפחות מבכ ש	22900		13	+300	+1.3	+9
טפחות רג ש	23430			−20	−0.1	−104
טפחות שה 1			—	הפסקת	מסחר	—
טפחות שה 2	5410		20			−20
יעסור 1.0	2602		72	−28	−1.1	−181
יעסור 5.0	1849		109	−2	−0.1	−415
כירב 1.0	8217		5			−30

מוסדות מימון

שם המניה	השער אתמול		המחזור	השינוי	השינוי ב־%	היצע/ביקוש ש"ח ע"נ
שלמה אה	828		1171			−751
חקלאות מבכ א	310000		10	+3500	+1.8	+23
חקלאות מבכ ב	213000	תב	1	+13000	+6.5	+1
לאומי תעש' א ש	11960		58			−58
מתוה תעש' מבכ	142299	תב	4	−15811	−10	−60
פת תעש' בב 3	467000	שב				
פת תעש' בב גג	269000		1	−10000	−3.6	−1
פת תעש' בב 133	274000	שב				
פת תעש' בב ד	282206	שב				
פת תעש' בב דד	66894	שב				
מרכז קבלנים 5.0	820	בו	184	+20	+2.5	+109
תיירות בב	210500		1	−9500	−4.3	−1
כלל ליסינג א 0.1	24580		33			
כלל ליסינג ב 0.5	22230		124			−75

ביטוח

שם המניה	השער אתמול		המחזור	השינוי	השינוי ב־%	היצע/ביקוש ש"ח ע"נ
איילון	123.5	תב	7100	+11	+9.8	+8099
איתן	132		7067	−5	−2.6	−8067
אררט 0.1	1524	תב	884	+139	+10	+4120
אררט א 0.5	990		2451			+1717
ביטוח משנה 0.1	314		1000	−16	−4.9	−952
ביטוח משנה 0.5	229		300	+8	+3.6	+509
משנה אפ	228	תב	500	+13	+6.1	+1580
משנה הש	105		3000			−4000
הדר 1.0	165		1606			+1319
הדר 5.0	128		5410			−5410
הדר אפ סר 2	148		7326	−5	−3.4	−7326
הפניקס 0.1	784			−4	−0.5	−800
הפניקס 0.5	571	שב				
המשמר-הראל 1.0	5500	שב				
המשמר-הראל 5.0	4340		620	+28	+0.5	+680
מנורה 1.0	2161		199			
מנורה 5.0	1420		21	−30	−2.1	−21
סהר ג 1.0	373		1872	+5	+1.4	+5128
סקוריטס 0.1	1083		700	+26	+2.5	+400
צור ש	311		7108			−2108
ציון החזקות 1.0	4740			−100	−2.1	−50
ציון החזקות 5.0	1065		169	−55		−151

מסחר

שם המניה	השער אתמול		המחזור	השינוי	השינוי ב־%	היצע/ביקוש ש"ח ע"נ
אינטר גאנא 1 ש	745		350	−5	−0.7	−100
אינטר גאנא 5 ש	565		1000			+1001
מאיר עזרא 1.0	750		1675			−1675
מאיר עזרא אפ	390		421	−5	−1.3	−421
כלל אפ 4	360		14700			−17000
כלל אגח 2	155		650			−650
קריסטל 1.0	780		208	+30	+4	+1534
רפק 0.1	17955		2	+855	+5	+7
רפק 0.5	19800					
שופרסל א 2.0	11100		309			−238
שופרסל אפ	5487		474			+83
שופרסל אגח	168		47700			

שירותים

שם המניה	השער אתמול		המחזור	השינוי	השינוי ב־%	היצע/ביקוש ש"ח ע"נ
אמונא	390	תב	11500	+25	+6.9	+12966
ספנות המפקה 0.1	795		162	+5	+0.6	+38
ספנות המפקה 0.5	252		1101			
קרור 0.1	908		180	+20	+2.3	+1270
קרור 1.0	236		1550			
מוס' עזרה 0.1	1648	שב				
מוס' עזרה 0.5	958		878			−855

מלונות ושירותי תיירות

שם המניה	השער אתמול		המחזור	השינוי	השינוי ב־%	היצע/ביקוש ש"ח ע"נ
גלי זהר 1.0	2535	שב				
גלי זהר 5.0	1650	שב				
מלונות דן 1.0	1600	תב	365	−135	−7.8	−437
מלונות דן 5.0	1505		300	−15	−1	−300
חוף האלמוג 1.0	6200	שב				
מלונות הירדן	2970	שב				

מחשבים ושירותי מחשבים

שם המניה	השער אתמול		המחזור	השינוי	השינוי ב־%	היצע/ביקוש ש"ח ע"נ
תיל.ג. 1.0	226		5121	−9	−3.8	−20879
תיל.ג. אפ	94.5		34972	−5	−3.6	−80243
תיל.ג. אג"ח	102.5		10774			−10774
יעקא 1.0	5706		647			−406
מ.ל.ל. 1.0	13000	תב		−700	−5.1	−38
מ.ל.ל. 5.0	2434		21	−30	−1.2	−79
ניקוב מחשבים 1	985		356	+5	+0.5	+378
ניקוב מחש' 5	383		2300	+10	+2.7	+8700
ניקוב אפ סר 2	890		2904	+20	+2.3	+1126
חים מחשבים 1.0	748		2441	−7	−0.9	−3156

נדל"ן, בינוי ופיתוח

שם המניה	השער אתמול		המחזור	השינוי	השינוי ב־%	היצע/ביקוש ש"ח ע"נ
אזורים אפ	683		3353			−765
אזורים אגח	139		8757			−2091
אלקו 1.0	285		500	+9	+3.3	+7457
אל-רוב 1.0	315		2926			
אפריקה 0.1	42000		44	−1400	−3.2	−44
אפריקה אפ	23600		20	+600	+2.6	+50
ארזים	4500	תב	649	−300	−6.3	−517
אילרן 0.1	2863		551			−67
אילרן 0.5	2020		254			−254
ברנוביץ 1.0	2841	שב				
ברנוביץ 5.0	2300		2			−2
דנקנר 1.0	6360		80			−75
דרוקר 0.1	176		1120	−5	−1.4	−1120
דרוקר 0.5	139					
המכלול 1.0	810		144			−44
המכלול 5.0	495	בו	600	+25	+5.3	+345
חלב 0.1			—	הפסקת	מסחר	—
חלב 0.5			—	הפסקת	מסחר	—
חברה לירושלים	315		7125			−8425
ירושלים אפ	108		18783			−8350
גבים 0.1	4200		205			+88
גבים 0.5	3620		700	+80	+2.3	+475
ישפרו 0.1	3440		551	−5	−0.2	−581
ישראלום 1.0	1255		521			−639
ישרס 10.0	16990		40			−19
בנק בינוי 1.0	8722		1			
לומיר 1.0	6020		1003	+34	+0.6	+676
לומיר 5.0	2120		2685	+50	+2.4	+3221
מ.ת.מ. 1.0	303		6642			−1617
מ.ת.מ. אפ 2	164		700			−700
מ.ת.מ. אגח	117		63200			−53200
מאיר בניה 1.0	346		3090	−2	−0.4	−2880
מישאל 5.0	153	בו	6630	+6	+4.1	+4620
מישאל אפ	131	בו	4000	+6	+4.8	+1386
מנרב 5.0	1202		100	+30	+2.6	+50
מגדל 1.0	1795		403			
לידסטון 1.0	390	שב				
לידסטון 5.0	166		3500			
ליפשיץ 1.0	301		3456			
ליפשיץ 5.0	205		6952			−5728
ליפשיץ אפ 1	119		4700			−4700
ליפשיץ אגח	102		12167			
נאות אביב 0.5	5298		150			−119
נכסי אדרים	315		2500			−2300
סהר החזקות 1.0	695		300	−1	−0.1	−500
סופי 1.0	5205		1085	−115	−2.1	−559
עמי תלע מר 1 ש			—	הפסקת	מסחר	—
קיסריה 0.1	2900		6			−6
קיסריה 0.5	1315	בו	56	+15	+1.2	+1046
רמבין 1.0	354		1686			+911
רמבין 5.0	198		707			−707
רמבין אפ	970	תב	200	+90	+10.2	+280
רמבין אג"ח	126.5			+1	+0.8	+1000

חקלאות

שם המניה	השער אתמול		המחזור	השינוי	השינוי ב־%	היצע/ביקוש ש"ח ע"נ
מטעי הדר 0.1	2630			+110	+4.4	+500
מטעי הדר 0.5	2109			−1	−0.1	−500
מהדרין 0.1	6301		551			−696
מהדרין אפ	3810			+50	+1.3	+67
נכסי הדרים 1.0	1660		521			−521
פריאל 0.5	2600	שב				

מזון וטבק

שם המניה	השער אתמול		המחזור	השינוי	השינוי ב־%	היצע/ביקוש ש"ח ע"נ
דובק בב ש	3600		357	+99	+2.8	+77
דובק בב ב	3620		265	+170	+4.9	+213
עלבל 1.0	361		200	−4	−1.1	−208
עלבל 5.0	380	שב				
עלבל אגח	103		1100	−5	−1.4	−69260
טמפו בירה 1.0	33550	תב	80	+3050	+10	+128
טמפו בירה 5.0	26500		210	+200	+0.8	+8
יצור 1.0	1030		255	−21	−2	−551
יצור א 5.0	620		712	+10	+1.6	+712
יצור אפ 2	350		63	−2	−0.6	−63
כן 1.0	485		1633	−5	−1	−1333
כן 5.0	370		2280	−16	−4.2	−4268
מעדנות 1.0	15500		10			−10
עסיס ב 0.5	360		5920	+5	+1.4	+1666
אנגל שקל 1	2247	בו	171	−25	−1	−121
שמן מבב א	1600		100			

טכסטיל והלבשה

שם המניה	השער אתמול		המחזור	השינוי	השינוי ב־%	היצע/ביקוש ש"ח ע"נ
אתא מר 1 ש	502		2250			−3857
אתא אפ	298	שב				
אתא אגח	107.5		300			
אופיס 1.0	545			−1	−0.2	−92
אופנת ברוך 1.0	373	תב	5350	−25	−6.3	−6014
אופנת ברוך 5.0	287		878			
אתא א	292	שב				
ארגמן רג ש	9768		80			+56
דלתא-גליל 1.0	1680		430			
דלתא-גליל א 5.0	1320		982	−20	−1.5	−1809
מניות מאור 1	1700	שב				
מניות מאור 5	871		41	−19	−2.1	−41
ויטלגו 1.0	301		465			
ויטלגו 5.0	225	שב				
וריזון 1.0	4760			+60	+1.3	+200
דיקית 1.0	1900		333			−499
דיקית 5.0	1690		999	+18	+1.1	+364
דיקית אפ	655		323			−125
כתר	195	שב				
כתר אפ	114	בו	2500	+4	+3.6	+8166
לודזיה 0.1	859		370	−1	−0.1	−748
לודזיה 0.4	535		258	−5	−0.9	−1258
ליבנת 1.0	242	שב				
עית 1.0	566		1398	−2	−0.5	−2844
עית 5.0	208		585	−1	−0.4	−583
עית אפ	172		6205			−6205
עית אגח	114		3415	−5	−1.3	−6776
עמק סריגה 1 ש'	269		1807	+2	+0.8	+274
עמק אפ	143		7919			−7209
פולגת א	1185		564			−214
פולימן א 0.5	8900		60			+23
פרנוד	781	שב				
גיבור סבריני	7080		198			−98

שף נאמנות
בטוחה כלל
ניהול תיקי השקעות, ניהול קרנות נאמנות וניהול קופות גמל

מתכת ומוצריה

שם המניה	השער אתמול		המחזור	השינוי	השינוי ב־%	היצע/ביקוש ש"ח ע"נ
אורדן 0.1	8000		175			−239
אורדן 0.5	6850		1			−1
אלומית 1.0	6800	תב	975	−400	−6.3	−575
אלומית 5.0	4970	שב				
כבלים ש	346		3486	+6	+1.8	+1764
כבלים אפ	99		208	+1	+1	+2940
כבלים אגח	101		13585			−7745
התכוף 1.0	605			+25	+4.3	+2080
התכוף 5.0	319		1340			−240
התכוף אפ	2552			+62	+2.5	+157
זיקה 1.0	2848	שב				
זיקה 5.0	1425		164.3			
קופמנה פח 5.0	3625		38	+45	+1.3	+40
כבלי ציון 1.0	2220		663			−347
כבלי ציון 5.0	1287		1417	+25	+2	+1918
קרנר 1.0	220		6969			−5836
קרנר 5.0	159		5503	+1	+0.7	+1873
נחושתן 0.1	39981		38	−130	−0.3	−57
נחושתן 0.5	15180		58	−400	−2.6	−50
סקה פלדה 1.0	2030		1309			
קיל 1.0	717		231			
[illegible]						
קליל 1.0	2178					
קליל 5.0	1698		360			−220
קליל אפ	780		1259	+18	+1.3	+1021
קליל אגח	114		9008	+5	+0.4	+11528
שלדות 5.0	5140		80			+20
תעשיות לכיש 1.0	735		99	−30	−3.9	−100
תעשיות לכיש 5.0	433		550			−250

חשמל, אלקטרוניקה ואופטיקה

שם המניה	השער אתמול		המחזור	השינוי	השינוי ב־%	היצע/ביקוש ש"ח ע"נ
אלביט 5.0	308000		6			
אלקו 0.1	6535	בו	56	−65	−1	−11
אלקו 0.25 ש	3700		255			−205
אלקו 0.25 ב	3980	שב				
אלקטרה 0.1	1950		1516			−1516
אלקטרה א 0.5	1447		1235			−547
אמת 5	991		480	+1	+0.1	+582
אמת 3	145		3700			−2280
אורית 1.0	16300		38			−11
כלל תעש אלק'	2371		5742			−4417
טלקטרוניקס 1.0	1285		536			−686
טלקטרוניקס 5.0	1000		710			−750
מיכונגר 1.0	485		2000	−10	−2	−610
מיכונגר 5.0	387		4350	−5	−0.8	−4350
ציקלון 1.0	1595		524	−53	−3.2	−445
ציקלון 5.0	675	תב	435	−75	−10	−516
קונצרן אלקט' 1.	5070	שב				
קונצרן אלקט' 5.	3164			−11	−0.4	−44
תאת 1.0	911					+800
תאת 5.0	432		3400			−5700
תדאר	747		500			−710

מוצרי בניה

שם המניה	השער אתמול		המחזור	השינוי	השינוי ב־%	היצע/ביקוש ש"ח ע"נ
א.ב. תעשיות 1	192		14610	+6	+3.2	+18634
א.ב. אפ	719		5272			−4472
א.ב. אגח	131		750			−750
אקרשטיין 1.0	365		400			−400
אקרשטיין 5.0	344			−1	−0.3	−1000
אקרשטיין אפ	523	שב				
אקרשטיין אגח	128		33500			−17187
אבן בלוס	144		11838			−8287
בלוס אפ	98		4226			−1431
מגדל השק בתעש	526			+6	+1.2	+450
מפוקה לבנין 1	21886	שב				
מפוקה לבנין 5	15550		7	+549	+3.7	+58
נגב קרמיקה	436		1600			+192
נגב קרמיקה אפ	216		2508	+10	+4.9	+2721

כימיה, גומי ופלסטיק

שם המניה	השער אתמול		המחזור	השינוי	השינוי ב־%	היצע/ביקוש ש"ח ע"נ
אגן 5.0	1010		850			−141
איקאם ב	1656		68			
גל תעשיות 1.0	440		330	+5	+1.9	+330
גל תעשיות 5.0	297	שב				
גל אפ	120	תב	4172	−24	−16.7	−3852
גל אגח	101		3000	−5	−0.5	−1532
דשנים 0.1	3245		116			−90
דשנים 0.5	1575	שב				
חיפה כמי' 10.0	834		3672			+1404
ליפסקי 1.0	2368		358			−350
מקסימה 1.0	900	שב				
מקסימה 5.0	605	שב				
כנו 1.0	21000		10			−2
כנו 5.0	16700		67			−67
פריקלאס	544		553			−203
פריקלאס אפ	172		3988			−3056
קרם כימיקל 1.0	4784	תב	100	+455	+10	+62
קרם אפ	2230		40			
קרם אגח	105		10000			
תיא 5.0	4434		100	+90	+2.1	+167
פרוטרום 10.0	51530		41	+2000	+4	+62

עץ, נייר ודפוס

שם המניה	השער אתמול		המחזור	השינוי	השינוי ב־%	היצע/ביקוש ש"ח ע"נ
כתר	187		3221	+1	+0.5	+1614
דפרון 1.0	6859	מב		−561	−5	−159
דפרון 5.0	4608	מב		−242	−5	−197
חבג 1.0	10450	תב	1011	+950	+10	+567
ימה 1.0	1672	תב	250	+80	+5	+98
לביר אשקלון 1	689		3354			−4734
מלט ב 0.5	84444		6	+1494	+4.5	+4
קיטל	985		9884	+29	+3.5	+5252
0217315	560		15070			−16690
רים 0.1	583	תב	3068	+48	+9	+4514
רים 0.4	235		1895			−1895
תעל ב 0.2	16570		24			−24

תעשיות שונות

שם המניה	השער אתמול		המחזור	השינוי	השינוי ב־%	היצע/ביקוש ש"ח ע"נ
אבריו 1.0	441		4000	+1	+0.2	+1510
אבריו 5.0	166		5299			
תמישה יוד	2700		110	+110	+4.3	+110
הנבחלק 1.0	1310		10			
הנבחלק 5.0	882	תב	1322	−60	−6.4	−1422

השקעות בתעשיה

שם המניה	השער אתמול		המחזור	השינוי	השינוי ב־%	היצע/ביקוש ש"ח ע"נ
כור בב ש	8050		204.5	−250	−3	−02.3
תעשיות אפ	170		24830			−31459
תעשיות אגח	111.5		94717			

חברות השקעה

שם המניה	השער אתמול		המחזור	השינוי	השינוי ב־%	היצע/ביקוש ש"ח ע"נ
אמיש ש	6565		100			−100
אלגד ש	1155		100	+15	+1.3	+300
גולת 1.0	1040	שב				
גולת אפ	735	שב				
גולת אגח	106		5000			
דנבאר 1.0	475					
דנבאר 5.0	424					+15
חברה לישראל 5.0	3600		1120			+271
חלמון 0.1	115000					
חלמון 1.0 ש	21200		5			−5
אמסא א 0.5	20900		21	+1000	+5	+55
פעלים השק ש	805		2279			−524
דיסקונט השק אפ	1025		5285			−6674
דיסקונט השק אגח	108.5		26100	−5	−3.1	−223157
מזרחי השק ש	30350		6			−6
מור השקעות	13435	שב				
הדרן 1.0	2259		1105	−1		−805
הדרן 5.0	940		750			
יצוא ש	12300		12			−12
ירדן א 0.1	1345	בו	85	+35	+3.7	+460
כלל 50.0	1150		2356			−2468
כמר 0.1	493		134	+11	+2.5	+534
כמר א 0.5	430	שב				
כמר אפ	185	שב				
אגח 1	121.5	שב				
פז השק ש	2570		801	+60	+2.4	+1148
מבנה א 0.1	7630	תב	220	+500	+7	+225
מבנה 0.5	5500		51	+50	+0.9	+409
מזון ב 2.5	12701		336			−287
קידן 1.0	105		13371			−1015
קידן 5.0	65		4765			−1265
קידן אפ	52		25864			−21364
קידן אגח	104		20850	+1	+1	+21350

נסחרות במט"ח

שם המניה	השער אתמול		המחזור	השינוי	השינוי ב־%	היצע/ביקוש ש"ח ע"נ
גרית ב	205		200	−5	−2.4	−200
בנק ב 5.0			—	הפסקת	מסחר	—

רשימה מקבילה

מסחר שירותים מלונאות מחשבים

שם המניה	השער אתמול		המחזור	השינוי	השינוי ב־%	היצע/ביקוש ש"ח ע"נ
הדאל 1.0	1418			−2	−0.1	−50
יסקל	255		2600	+6	+2.6	+2885
קונטרסים 0.1	1414	תב	325	+78	+5.8	+2100
קונטרסים 0.5	385		600			−233
קונטרסים אפ	137.5			+1	+0.7	+1000
קופל 1.0	674					−1
תבל	248		1000	−5	−2	−4014
בני הדר	133.5		8695			−6605
בני הדר אפ 1	100		3168			−3168
הגניה הישראלית	75		5907	+3	+4.3	+5357
בגם מר 1 ש	2302	תב	568.7	−256	−10	−510.3
איכות מחשבים	485		1250	+4	+0.8	+1245
דטה מיכון 1.0	5596	תב	1478	−622	−10	−1478
כלל מחשבים 1.8	6600	שב				
משוב מחשבים 1.0	305		310	−10	−3.2	−510
רשף	436		2000	+8	+1.9	+1500

נדל"ן בינוי חקלאות

שם המניה	השער אתמול		המחזור	השינוי	השינוי ב־%	היצע/ביקוש ש"ח ע"נ
אורן 1.0			—	הפסקת	מסחר	—
אורן 5.0			—	הפסקת	מסחר	—
אטנים 1.0	702	תב	720	−78	−10	−820
בן-יקר גת 1.0	3465	בו	338	+315	+10	+285
דרוקר 1.0			—	הפסקת	מסחר	—
דרוקר 5.0			—	הפסקת	מסחר	—
שד 3.0	1777	בו	272	+18	+1	+138
רסקו מבב	2136	בו		−112	−5	−426
רסקו רג	1670	תב	141	+100	+6.4	+263
שגור 5.0	1522		583	−12	−0.8	−782
שגור אפ	536		37	+8	+1.5	+37
אסותא	1950		795	−100	−4.9	−695
טלפרוס 1.0	1400	תב	45	+95	+7.3	+575
טלפרוס 5.0	800		205			−205

תעשייה

שם המניה	השער אתמול		המחזור	השינוי	השינוי ב־%	היצע/ביקוש ש"ח ע"נ
פיס גליק	253		347	−9	−3.4	−1628
מקס 0.1	3721		376			−329
מקס 0.5	1599		450	−61	−3.7	−694
תעש רובוט 1.0	2490	בו	300	−25	−1	−65
אלקטכג 5.0	1140		87			
מורון 1.0	630	קב		+30	+5	+450
משאבות סלע	117	תב	1550	−25	−9.7	−814.1
מתכת מרום 1.0	127		34756	+5	+3.7	+24081
מתכת מרום אפ	48		35344	+5	+5.2	+9297
אלקול			—	הפסקת	מסחר	—
אלקול אפ 2			—	הפסקת	מסחר	—
בר-און 1.0	1600	תב	270	−99	−5.8	−170
בר-און 5.0	950	תב	3156	−97	−9.3	−2356
מרוטקסט 1.0	6300					
מרוטקסט 5.0	1760		85			
מלנכ 1.0	940	בו	700	−10	−1.1	−866
מלנכ 5.0	578	שב				
אלרן-סק	166		3000	+1	+0.6	+2030
רוקמר 1.0	1900		100	+51	+2.8	+98
נקה כימיקל 1.0	4750		45	−49	−1	−45
תגל 1.0	2035	שב				
תגל 5.0	1758	תב	50	−160	−8.4	−286
הדר א 5.0	6668	תב	15	+400	+6.4	+482
סקוליה 1.0	3280	בו	197	+40	+1.3	+438
גולן	526					−6
מן גן	394		481	−1	−0.3	−908
מגור טכנולוגיה	168.5		1508			−2298

השקעה

שם המניה	השער אתמול		המחזור	השינוי	השינוי ב־%	היצע/ביקוש ש"ח ע"נ
אלקוסה 0.1	49.5		41412	−5	−1	−9342
אחים	278		480			−28
אחים אפ	103		1603			−1603
אטשר כבל	1079	תב	100	−70	−6.1	−940
אפיק 1.0	521	תב	18374	+37	+7.6	+13384
אפיק 5.0	270	תב	25912	+22	+8.9	+30587
ישום החזקות	144		4050			−4050
ישום אגח-אפ	112	תב	6080	+7	+6.7	+3008
לנדמרק 0.1	1444	בו		−76	−5	−475
לנדמרק 0.5	559	בו	735	−10	−1.8	−557
עם השק ב 0.1	1840	שב				
עם השק ב 0.5	851	בו	115	−9	−1.1	−150

חיפושי נפט

שם המניה	השער אתמול		המחזור	השינוי	השינוי ב־%	היצע/ביקוש ש"ח ע"נ
דלק נפט 1	3080		192	−50	−1.6	−213
דלק נפט 5	1690	תב	157	+90	+5.6	+808
דלק חיפ' אפ 2	916		800			−320
מן חיפושי נפט	19600		43			
יגאל 5.0	405		12809	+17	+4.4	+12809
יגאל אפ	121		15200			−18520
מגג 1.0	5250		66			−65
מגג 5.0	2355		2214	+55	+2.4	+2494
סראיל ב 0.3	6450	בו	139	+300	+4.9	+323
נפטא ש	567	תב	10236	+40	+7.6	+19709

משתנים

שם נייר ערך	מחזור	שער פתיחה	שער סגירה	שינוי יומי %	מס' עסקאות
בנק בינלאומי 85	1995	7471	7348	−0.25	8
הסנה ש	39542	253	250		8
כלל סחר	26328	444	437	1.6	11
שופרסל ב 10.0	631	9742	9695	−0.5	7
דלק 1 ש	12556	2344	2309	0.26	9
אמריקה 1.0	271	36904	36166		4
אזורים 1.0	25027	1054	1041	1.25	24
נכסים ובנין	4817	2879	2800	1.82	11
השקעות הישוב	136	68504	67481	1.5	6
כלל בנין	4059	787	781	0.77	2
עלית	60	14168	14168	−0.5	
סולתם ב 4	6425	792	792		7
קופמנה פח 1.0	490	4088	4027		1
אלון 3.0	22	197800	193921	1	5
מבנ ש	1998	9692	9596	1	12
ים.הכלה	6725	2607	2588	0.75	6
מכתשים 10.0	12708	852	835	1.51	8
מעמל' בד 10.0	54	308858	308858		16
מרכזת ב 0.1	66	14680	14686		
כלל תעש 1.0	74280	231	227	0.87	10
אידיבי פתוח 2.0	1196	7832	7638	0.75	6
אלגן ש	3660	931	915	0.97	4
חברה לישראל 1.0	3301	3998	3921	1.5	11
דיסקונט השק ש	10784	2116	2080	1.24	25
כלל 10.0	10000	1258	1242	1.29	8

שערים בין־בנקאיים

אתמול, צהריים, 8.12.1987 באירופה

מסירה מיידית (ספוט)

$ ארצות הברית	1.7964/1.7974	לי"ש שטרלינג
מרקים גרמניים	1.6660/1.6670	ל־$1 ארה"ב
פלורינים הולנדיים	1.8748/1.8755	"
פרנקים שוויצריים	1.3625/1.3685	"
פרנקים בלגיים	34.81/34.85	"
פרנקים צרפתיים	5.6515/5.6545	"
לירטות איטלקיות	1227.00/1228.00	"
ינים יפאניים	132.70/132.80	"
$ ארצות הברית	1.3306/1.3311	לשד"ר

שער הזהב: 483 $ ארה"ב לאונקיה לונדון פיקסינג

מסירה מאוחרת (פורוורד)

	ליש"ט/$	פר"ש/$	מרק/$
1 ח'	1.7959/1.7970	1.3571/1.3585	1.6592/1.6605
3 ח'	1.7935/1.7948	1.3484/1.3499	1.6479/1.6492
6 ח'	1.7904/1.7919	1.3352/1.3370	1.6315/1.6330

הנתונים נמסרו על־ידי בנק דיסקונט לישראל בע"מ

בקנקן אוכלים מצויין ומשלמים ב־ דיינרס

הקנקן
ב ק נ י ו ן
מ ס ע ד ה י ש ר א ל י ת

•חניה חופשית בשפע• כניסה נפרדת מהחניה•
•פינות ישיבה לעסקים• טלפון צמוד בכל שולחן•
•תפריט עשיר ומגוון• טלפון להזמנת מקומות: (03)799388/9•

صكنا من الاصل

מכתבים למערכת הארץ

ימות המשיח במלחמות הכבלים

סוף־סוף החלה המשטרה להילחם בבעליי תחנות הכבלים הפיראטיים — אכן, ימות המשיח.

היא לא עצרה מפעיל תחנה פיראטית, אלא עצרה שניים המאיימים על מפעיל התחנה. ואילו את המתלונן, הפיראט עצמו, לא עצרה אלא להיפך, היא מגינה עליו משום שהשניים איימו עליו בסחיטה בסך 10.000 ש'.

ומדוע לא עצרה המשטרה את מפעיל התחנה? וכי אינו "סוחט" מדי־יום ביומו אלפי שקלים מבעלי הסרטים שהוא משדר? ומי יגן סוף סוף על האנשים והחברות שהפיקו את הסרטים, ושהמתלונן שודד אותם מדי יום ביומו? למשטרה פתרונים.

איציק קל
יפו העתיקה

פשרה על חשבון החילונים

בשתי הופעותיו מעל מרקע הטלוויזיה הפגין יהודה משי־זהב, קצין המבצעים של העדה החרדית בירושלים, את יושר לבו וכנותו. הוא הצהיר בלא מורא, שלגביו לא קיים כלל "סטטוס־קוו" בנושאי דת. כי המונח "פשרה" לא היה ולא יקום, וכי מבני וגמור עמו לפרוץ בירושלים לעבר ערים אחרות בארץ ולהשליט גם בהן את חוקי ההלכה.

אדם אחד, ישר וכן, שלימד אותנו לדעת שצביעותם של כל יתר חברי החרדיים, בעדיות, במועצות המקומיות, בכנסת ובממשלה הצליחה להדרימנו. אכן בפיו של משי־זהב אין פני הממסד החרדי לפשרה ולסטטוס־קוו כפי שרוצים לראות את פני הדברים האורחים החילוניים הנאיביים ונציגיהם. הממסד החרדי, בטקטיקה מתוחכמת, רואה ב"פשרה" וב"סטטוס־קוו" מושגים של רווח־זמן בלבד. נקודת־זינוק חדשה לקראת מטרתם האחת, הסופית, הברורה והבלעדית: השלטת כל חוקי ההלכה על המדינה, מוסדותיה ואזרחיה.

נבין כולנו, ובראש וראשונה מנהיגינו שבחרנו לנו למועצות העירוניות ולכנסת, ש"פשרה" משמעותה קודם כל ויתור חרדי. ה"פשרות" וה"סטטוס־קוו" למיניהם נערכו תמיד על המגרש החילוני ועל חשבונו בלבד.

יעל צדוק
חולון

מי אשם בחוסר משמעת?

נתן דונביץ (3.12) משוכנע, כי חוסר המשמעת במחנות הצבא או בכבישים מקורו בפריצות השגויה של שר החינוך והתרבות.

הוא מבחין בין משמעת חיצונית לפנימית, ולדעתו, הקנייתה של המשמעת הפנימית היא בידי ההורים. הוא כמובן, כי שיטות העונשים בבתי הספר מגוחכות והוא מתגעגע לימיו של ד"ר ארתור בירם, אשר ידע לדבריו כיצד לחנך את החיילים והאזרחים לעתיד.

זוהי טעות כפולה: בכך שהוא מאבחן שהחברה בעונשים התנך למשמעת פנימית, ובכך שהוא סבור כי המשמעת של תושבי הארץ כימים ההם היתה פרי שיטתו החינוכית של בירם או שיטות כיוצאות בה.

טעות להחשוב כי החברה בעונשים תפנים בלב התלמידים ערכים, לרבות משמעת. וכן טעות היא להתעלם מכך שבתקופה שלפני קום המדינה היו החלוציות, התנדבות, ההקרבה והמשמעת הפנימית הברורה כהן — מנת חלקו של חלק הארי, הדומיננטי, של היישוב.

נכון הוא כי משרד החינוך, כמי שהחברה הטילה עליו לחנך את דור העתיד, חייב לעשות את המלאכה הקשה והאחראית הזאת, גם אם פירושה עתה יותר מאשר בעבר שחייה נגד הזרם.

איש מבין כל שרי החינוך שהיו לנו לא אזר כוח ואומץ לחולל מהפך שכמותו הדמוקרטיזציה וההומניזציה של בית הספר, שהרי רק כך עשוי להתקיים בו החינוך לערכים, לרבות משמעת פנימית ואחריות ללא שייר.

כאשר חברה סובלת מהתמרנות, קנאות, חוסר איפוק ומשמעת אזרחית, לא תעזרנה שום גזירות על תלמידים. מה שדרוש הוא הבראת החינוך מיסודו.

יהודה כהנא
ירושלים

תחרות מחירים בת"ק — התמוטטות הענף

לכתבתו של נתן דונביץ "צלילים של קרטל" (1.12.87):

בעבודתי בחנות התקליטים הגדולה בירושלים נוכחתי להבחין שמחירי הדיסקים מתייצבים במחיר שבין 43 ל־45 ש"ח. התייצבות הנובעת מהכרה המציאות העסקית ולא כתוצאה מהסכם קרטלי כלשהו בין חנויות.

נכון שניתן להשיג במדינות מסוימות, כגון ארה"ב, דיסקים במחיר זול, מהמחיר בארץ ואולם רוב המחירים במדינות אירופה דומים לאלו שבארץ (מחיר 42 ש"ח, אנגליה 35 ש"ח, צרפת 48 ש"ח).

הרווחיות בארץ אינה "גבוהה מעל להגיון". כדברי מר דונביץ. בארץ הרווחיות היא 36% ואילו בלונדון לדוגמה, הרווחיות היא כ־50%.

מכירות קומפקט דיסקים בסחירים מיוחדים והמבצעים שמר דונביץ דיבר עליהם הם לזמן מוגבל ביותר ובכמות מוגבלת ומטרתם היא לפתות את הצרכן הבריטי להיכנס לחנות התקליטים ובינתיים יקנה מוצרים שאינם בהוזלה. עד שהצרכן הישראלי ידע על מבצעים אלה, מירב הסיכויים שתוקפם כבר יפוג או שאותו מוצר לא יהיה במלאי.

קנייה בחו"ל אינה בהכרח הדבר הנבון לעשותו. קניית קומפקט דיסק בכרטיס אשראי בינלאומי ב־11.50 שטרלינג תעלה בסופו של דבר לצרכן 38.50 שקל ועל זאת יש להוסיף דמי משלוח (6.5 שקלים). כל פגם בדיסק או בקופסה יאלץ את הצרכן לשלוח שוב את המוצר לחו"ל ולהמתין עד לקבלת תקליט חדש ותקין. מכאן שהשירות בקנייה בארץ הוא טוב, יעיל וגם הוגן.

כל מחיר שיהיה נמוך מ־45 ש"ח ימוטט את הענף ויגרום לכך שהצרכנים יאלצו להזמין מחו"ל כל דיסק ודיסק וכך יהיו הם עצמם הנפגעים העיקריים.

איתמר הובב
חנות התקליטים איאנפי
ירושלים

★

בתגובה להעלאת המחירים של תקליטי הלייזר והתקליטים הרגילים ב־25% (נתן דונביץ, 1.12), אני קורא לציבור הקונים הפוטנציאלי להימנע מלקנות את התקליטים עד שהמחירים יחזרו לקדמותו. שכן ההעלאה נעשתה באופן שרירותי וללא עליית מחירים בחוץ לארץ.

המוסיקה יקרה לאוזניה ואת העת להפגין נגד סוחרי התקליטים שהתאגדו לקרטל והוליכו על ההעלאה. שביתת־קונים מוצדקת הצליחו בארצות הברית, ורווי הדמנות להפגין את בגרותו של הצרכן הישראלי בכך שיימנע מקניית תקליטים עד שמחיריהם ישובו לקדמותם.

פרופ' אלי אופן
ירושלים

חגו של דולצין

"זהו יום חג בשבילי", אמר בפאתוס נרגש יו"ר ההסתדרות הציונית, מר דולצין. בבואו הוצב להבות קיבל את פני 700 הציונים המבשרים, זקנים וצעירים ומלווים, לרגל הענקת "אות הוקרה לפעיל הציוני בגולה", בבנייני האומה.

היתה אווירה חגיגית, ולרגע נדמה שכל הלשונות הרעות המהלכות על ההנהגה הציונית אין להן שחר. אלא שתחושה זו סרה מייד. מר דולצין, כרואה שבע נחת על הכבוד שחולקו לו, מצא להיפנות לעסקיו ונטש את העצרת בעצם "יום החג הגדול".

יתכן שלו נשאר מר דולצין עד סוף העצרת, היה נוכר ומזכיר למארגנים שטקס כזה ראוי לסיים בשירת "התקווה".

הזיה, סמיך ונעלם, עד לא אבוה תקותו להיות נשיא להסתדרות הציונית.

קלמן בנימיני
תל אביב

הארץ
עיתון לאנשים חושבים

תקליטים ומופעים / רפי קינן

מנוחת הזמר

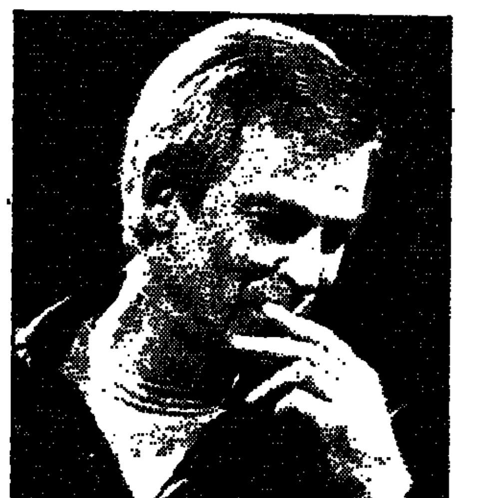

אריק איינשטיין: בשתוא כועס זה עושה משהו

אריק איינשטיין: "על גבול האור"; עיבוד והפקה מוסיקלית: מיקי גבריאלוב; מנגנים: מיקי גבריאלוב (גיטרה אקוסטית), יוני רכטר (קלידים), יצחק קלפטר (גיטרה חשמלית), מיכה מיכאלי (באס), מאיר ישראל (תופים וכלי הקשה); הקלטה ומיקס, באולפני טריטון; הפקה: מיכאל תפוח ואתי אנגות; תקליט סי־בי־אס 460076–1.

מה שלא אכתוב, אם לא אשכח יגידו שזה בגלל העיתונאי הקטן שלו. והאמת היא שדווקא השיר הזה עורר בי ציפיות לתקליט טוב של אריק אינשטיין — ציפיות שנשחקו זה כמה שנים עם האכזבות העוקבות שכבר התרגלנו אליהן.

"עיתונאי קטן" הוא שיר טוב. הלחן והעיבוד של מיקי גבריאלוב מצויינים. באשר לתוכן, שכבר נשפכו עליו תלי־תלים של מלים, בחר כאן אינשטיין נושא מקורי וד לוהאנטי מאוד, חבל רק שהוא לא השכיל למצות אותו אלא הסתפק בססמאות.

אילו ניסה להזדהות עם אדם שפניו השוחד בעיתון (בצדק או שלא בצדק) ניסה לתאר את הייסורים שבהם אחוז אותו אדם — בפני משפחתו, חבריו, עמיתיו לעבודה, השכנים, בפני עצמו — ברמה לי שהיה יוצא שיר הרבה יותר חזק ואמיתי.

אבל לפחות, כשהוא שר את "עיתונאי קטן", לאריק אינשטיין איכפת. הוא כועס, זה עובר בשיר — וזה עושה לך משהו. לצערי, זה השיר היחידי בתקליט שאפשר לומר זאת עליו. אינשטיין, שאי אפשר שלא להעריך את אותו היכנו באישיותו המנותק מכל תמרנות הצימאון לכבוד ולתהילה, מנותק גם מהעולם הסובב אותו, וכועס על מי שמפריע לו. ל"נודניק", שיכל הזמן רואה רק רע" הוא מצטט — ולא בסרקאזם כפי שהתכוון המשורר — את אלתרמן: לפעמים לא כדאי לראות מה יש בקנקן.

ואם בכך לא די, הוא שר את "שיר השירה", ללחן יוני ולמלים (כי תובות נפלא) של עלי מוהר. שלולא שר אותו מי ששר — היינו חושבים שזו פארודיה.

אבל זו לא, ואינשטיין, בדיבה פטריוטית, מבטיח ש"גם הנגב עוד יהיה פורח ועוד ברגע שזוקן יהיה שמור". וכדי למנוע כל אי־הבנות לגבי זהותו של הזקן, הוא מחקה את בן־גוריון, מה שנקרא ללכת עם הזמן.

למרות שיש שיפור־מה בכתיבתו של אינשטיין בכל הקשור למקצב ולחריזה — ותוכן, על אוצר הדימויים והמלים שלו, נותר דליל מאוד. נושא השיר "עוף גוזל", על תחושתו של הורה שילדיו עוזבים את הבית, נכתב כבר אינספור פעמים. אין פירוש הדבר שאסור לגעת בו שוב, ההיפך — אבל בצורה חדשה, אישית, מפתיעה. אחרת אין לזה צידוק וזה משעמם. אפילו מסתתרת כוונה גדולה מאחורי המלים. השירים של לאה גולדברג ושל אלתרמן אינם מעלים ואינם מורידים, הם לא נתנו השראה רבה למיקי גבריאלוב המלחין.

יכולתו הרבה של אריק כזמר ניכרת פה ושם, אבל בדרך כלל הוא חוזר על אותן המגבלות, עם ההשתטויות והבדיחות הפרטיות המוכרות ("נודניק", "יום הייך"). למרות שבמה משירי התקליט מתייחס אולי מי שחושב עליידי רבים ל"מלך" של הפזמון הישראלי לגילו, אין ספק שהוא יכול עוד להפתיע ולהלהיב.

אולי דרוש לשם כך — בלי לפגוע במיקי גבריאלוב, שעשה עבודה מצוינת — מפיק שידבק את העשייה האינשטיינית ושיוכל לאמר לו "עשה" ו"אל תעשה". הייתי שמח בתקליט שבו ישיר אריק אינשטיין שירים של עלי מוהר ויוני רכטר, שתקליטם המשותף מלפני שנתיים דורש המשך. כל הצדדים ייצאו נשכרים משיתוף פעולה כזה — ויותר מכולם מאזיניו הרבים של אינשטיין.

בינתיים, זה לא זה.

סיני ורובס: כשרון נטו

"עכשיו" — אריק סיני ודני רובס, צוותא תל־אביב, יום ד' 12.4 ב־22:00.

אפשר גם אחרת: בלי עשן ובלי רעש אלקטרוני — רק עם גיטרות אקוסטיות, ובעיקר — עם לב גדול והמון כשרון. עובדה. אריק סיני ודני רובס עושים את זה, בתכנית חדשה משותפת. "עכשיו" (על שם תקליט חדש של סיני העומד לצאת לשוק בעוד כשבוע), שהשאירה טעם של עוד, בליל שבת, בצוותא.

על רקע סטוצים רצופי "רוק ישראלי עכשווי", שלעתים יאה לו יותר התואר "הרוק הנבזי", שקצו שביתה על בימותינו וגליונו בעת האחרונה, צריך לא מעט אומץ כדי לעמוד על בימה, חשוף עם גיטרה אקוסטית, ולשיר שירים עם טקסטים בעלי מובן ותוכן ולחנים שנעים להקשיב להם. והקהל לא רק שהקשיב — הוא גם תרם את חלקו וביקש עוד.

דני רובס, שאימת את מה שידענו, כלומר שהוא גיטריסט יוצא מהכלל ומלווה בחסר, יוצר של שירים יפים וזמר ששר עם כל הלב — התגלה על הבימה כבעל קסם אישי שקשה לעמוד בפניו וחוש הומור ספונטני שלא חרג מהטעם הטוב גם כשר נשלף מהמותן נוכח בעיות הגברה.

אריק סיני, שנעדר זמן רב מדי מהעין הציבורית, הוכיח שוב שהוא אחד המעטים השרים על בימותינו שהוא גם זמר: יש לו קול באריטון מצויין, בעל גוון יחודי, שהוא מכיר אותו, יודע מה הוא יכול ורוצה ממנו ושר בפשטות ובטעם ועם המון נוכחות, כשמן בעצמות.

פשטות, טעם טוב, ודימה אמיתית, שיתוף־פעולה נפלא ותשען על רעות ופרגון, איפיינו את שירים...

הארץ ממליץ

מטמפו (ת"א) — קומדיה יפאנית חביבה על אוכל איכותי ובישול איכותי, ועל אומנות בכלל.

תרז (ת"א) — חייה של תרז מרטן, נזירה כרמליטית שנפטרה בגיל 24 משחפת. בסוף המאה שעברה, בסרט סגפני ופשוט של אלאן קבליה.

מגדל הדבורים (ת"א, חיפה) — יווני בגיל העמידה נוטש את משפחתו ויוצא עם הכוורות שלו למסע מצפון יוון לדרומה. סרט עצוב של אנגלופולוס ("מסע השחקנים", "מסע לקיתירה").

בוקר טוב בבבילוניה (ת"א) — סרטם של האחים טאוויאני ("פדרה פדרונה", "כאוס") עוסק באמנות הקולנוע, דרך סיפורם של שני אמנים איטלקים המגיעים להוליווד ב־1915.

לו הייתי כאן (ת"א) — סיפור קטן וחינני על נוקדקונפורמיזם של נערה באנגליה של שנות החמישים.

המשפחה (ת"א, חיפה) — משפחה איטלקית במשך שמונים שנה, מאז ראשית המאה. אטורה סקולה ("יום מיוחד", פאסיונה ד'אמורה") מביים, עם ויטוריו גסמן, סטפניה סנדרלי, ופאני ארדאן.

ז'אן דה פלורט (ת"א, ירושלים) — הראשון בין שני סרטים על־פי ספרו של מרסל פאניול "מי הגבעות". מאבק על מקור מים בכפר בפרובאנס של 1920 עם ז'ראר דה פרדייה, איב מונטאן, ודניאל אוטיי.

הבלתי משוחדים (ת"א, ירושלים, חיפה) — סרטו של בריאן דה־פלמה על תפיסתו של אל קפונה ע"י צוות שוטרי חוק שאי אפשר היה לקנותם.

סרטי בידור

מי הבחורה הזאת (חיפה) — קומדיה אוילית המבוססת על בחור מבית טוב העומד להינשא לנערת חברה, על חתיכה מטורפת ופראית המשתלטת על חייו, ועל חתול טורף המארה להם. לתהנות. בכיכובה של מדונה.

מלון חדר המיטות (ת"א, חיפה) — סרט מתח על גבר הנגן על פילגשו הנשואה מתעוררת בלבידת רוצח מטורף ומסתבך בעצמו.

תיאטרוני ישראל

הערב יום ד' 9.12
תיאטרון הבימה:
המלך מתיא הראשון: 16.00, 18.30
אנשים קשים: 20.30
מירל'ה אפרת: באר שבע: 20.30
התיאטרון הקאמרי:
אני לא רפפורט — בקאמרי
קדיש — בצוותא
אהבה מאוחרת — בית חיפה

מדריך הארץ

תורנויות

תורנות רופאים

הוצאת רופאים במקרים חמורים מ־6 בערב עד למחרת ב־7 בבוקר בתחנות מד"א טל' 101.
מגן דוד אדום:
ירושלים 523133
תל־אביב 5460111
חיפה 512233
גוש דן 781111
הרצליה 052־541333
נהריה 823333
רחובות 08־451333
בת־ים 5611111
חולון 803133
לה־רחלה 08־221022
באר שבע 057־74767
מוקד מידע רפואי בקופ"ח הכללית: בימים א'־ה' — 20.00—8.00
ביום ו' — 15.00—8.00
טלפונים: 03־433300
שר"ן: שירות רפואי נייד (24 שעות ביממה, כולל רפואת שיניים): ירושלים, מוקד יום 660585, 669531 מוקד לילה, שבת וחג 226191. מוני סל' 1788 ולהשאיר הודעה לרופא. תורן תל־אביב, מוקד יום 218820, 218898 מוקד לילה 651011 מוני 3752 ולהשאיר הודעה לרופא תורן מכון ביד שקמי — שירות רפואי לקט (ת"א) שירות ביקורי בית של רופאים מומחים לילדים ותינוקות בשעות 24—19: טל' 03־7549111 "שקמי" קוד מוני 222 טל"ה — שירות רפואי לקב (חיפה) בימי חול בשעות 24־19 ימי ששי 24־14, בשבת 24־08 טל' 04־380541 קוד מוני 1665
מרפאות שיניים לעזרה ראשונה תל־אביב:
ריינגוף מגמר שער 3 (ליד המשביר) טלפון: 294869, 03—285822
המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים 24 שעות ביממה. בר כוכבא 49 טל': 03־284649 פתוחה בימים א'ה בין 21.00 עד 23.00 יום ו' וערבי חג מ־18.00 עד 24.00
שבתות וחגים מ־15.00 עד 21.00
קופ"ח לבית — שרות מטפים לרפואה, שיקום וסיעוד בבית.
מרכז רפואי הרצליה פיתוח 052—548575
איתורית 1500 7549111
ער"ן — עזרה ראשונה נפשית: (24 שעות ביממה):
ירושלים 227171
תל־אביב 5461111
ילדים ונוער 261113
חיפה 672222/3
נתניה 053־35316
באר־שבע 057־418111
מרכז רפואי באר־שבע 08־225958
מרכז סיוע לנפגעות אונס (24 שעות ביממה):
תל־אביב טל' 234819
ירושלים טל' 02־245554
חיפה טל' 04־382611
מרכז סיוע לנפגעי לחץ מפעם "מעגלים"
א' ה' 15.00־11.00
ב' ד' 18.00־16.00
טל: 220031
רח' מאפו 13 תל־אביב
"אי בה" — גן קשבת לילד ולהורים תל אביב "לילך" 226027 24 ש' ביממה להורים, בימים ב', ה' מ־20.00־17.00, 222732
ירושלים 243358
חיפה והגליל — 229488 מ־20.00־11.00
הגליל המערבי 04־922222
"ער אליי" — האגודה להגנת הילד עזרה במצבי אלימות כלפי ילדים 261070 א'־ה' 20.00־16.00
ארגון לשירות אדם — הוצרה בישראל לשירות הציבור בנוש דן 24 שעות ביממה 03־5461727/8
שורל — שרותי ניידות טיפול נמרץ לחולי לב בגוש דן 530848
ויצו — 24 שעות קו אדום לנשים מוכות 08—550506, 03—5461133
טל': הוועד למלחמה באיידס — הסברה וסיוע לחולים, מידע מוקלט 24 שעות בטלפון: 290101, 203121. קו פתוח בכל יום ב' 23.00—19.30 ת.ד. 33602 ת"א
תורנות מורעות בפלסח — חיפה, ת"א 239952, 246363, 611011
רחמן ירושלים 226335
רחמן חיפה 645334

תורנות בתי־חולים

תל אביב חזקה — ילדים, פנימית, כירורגית
ירושלים הדסה ע"כ — (פנימית, נשים, כירורגית, א.א.ג. עיניים)
הדסה ה"צ — (אורטופדיה)
ביקור חולים — ילדים

תורנות בתי־מרקחת

תל־אביב דיזנגוף דיזנגוף 132 223390
גבעת אבן גבירול 83 246003
ירושלים כלה המלך דוד 6 234856
חיפה קופ"ח מכבי יל"ג 6 672472
חולון אהרון הופיין 52 889153
עין יהב עין יהב 2 884854
בת ים נחמן הביכר ריבר 20 583360
רמת גן המגן ביאליק 30 723674
פתח תקווה קופ"ח כללית חיים עוזר 340967
נתניה פארם פ"ת 76
הרצליה הרקון סוקולוב 715136
רחובות סל הרצל 134 451228
חדרה קופ"ח כללית רוטשילד 335884

דלת פתוחה

מרכז מידע וייעוץ לצעירים ע"י צוות מקצועי — ייעוץ ומידע בנושא חברה, משפחה, מיניות — אבצבי מניעה. ימים ב' ג' ד' — 19.00־16.00 דבר"ם 9 5101511/2
חיפה: ימים א' רה' 19.00־1600 רח' הספורט 14 טל' 381520

מרכזי מידע — אגד

02—304304 03—432777 04—549121

הסנה
מוגש כשירות לציבור ע"י
חברה ישראלית לביטוח בע"מ

טלוויזיה

לימודית

☐ 08.00 עד כאן. רצף דפי טלטקסט
☐ 08.05 שעת כושר
☐ 08.15 גאוגרפיה של א"י
☐ 08.40 אנגלית ו'
☐ 09.00 מדעי הטבע יסודי
☐ 09.20 אנגלית ד'
☐ 10.00 שעת כושר
☐ 10.10 מדעי הטבע ה'־ו'
☐ 10.30 פרפר נחמד. במשפחה
☐ 11.00 חשבון ו'
☐ 11.15 אנגלית י"א־י"ב
☐ 11.30 קשת וענן (ב)
☐ 12.00 אנגלית ח'
☐ 12.25 אנגלית י'
☐ 13.00 מדעי הטבע על־יסודי
☐ 13.30 גאוגרפיה של א"י
☐ 14.00 עד כאן. רצף דפי טלטקסט
☐ 14.05 האוניברסיטה הפתוחה
☐ 15.00 סוב סוב הגמד
☐ 15.25 ביקור רופאים חוזרים
☐ 15.35 שעת כושר
☐ 15.50 דפי מידע טלטקסט
☐ 16.00 גברת פלפלת
☐ 16.10 שביל באמצע שביל בצד
☐ 16.20 פיצוחים
☐ 17.00 ערב חדש

כללית

☐ 17.30 שמיניות באוויר
☐ 18.30 (ע) קיצור החדשות
☐ 18.32 (ע) הקלאות היום
☐ 19.00 (ע) בקו הבריאות
☐ 19.30 (ע) חדשות
☐ 20.00 כותרות מבט
☐ 20.02 משחר מהסרטים
☐ 20.30 בין הכיסאות
☐ 21.00 מבט לחדשות
☐ 21.30 תשדירי שירות
☐ 21.35 מוקד
☐ 22.05 מלון פלאזה. סרט קולנוע
☐ 23.55 פסוקו של יום וחדשות

ערוץ 2

☐ 18.00 הרפתקאות הדבורה מאיה
☐ 19.00 מחול בשנים, כלט
☐ 19.40 תכנית בידור עם אבי טולדנו
☐ 20.20 איזה קטע, נופים ואנשים
☐ 20.30 ברגבים על בוטבון
☐ 21.00 פופ 2

ירדן ערוץ 6

☐ 17.30 תכנית בידור בצרפתית
☐ 19.00 חדשות בצרפתית
☐ 19.15 ירדן כיום
☐ 19.30 חדשות בעברית
☐ 19.45 מגאזין ספורט
☐ 20.00 חדשות בערבית
☐ 20.30 ואלרי (קומי)
☐ 21.10 בקו הבריאות
☐ 22.00 חדשות באנגלית
☐ 22.20 "האנטר" (בלשי)
☐ 23.10 "מוצה קייך" (קומי)

לבנון ערוץ 12

☐ 13.30 חיים אחרים (סדרה)
☐ 14.00 מועדון 700
☐ 14.30 התעמלות
☐ 15.00 ילדי ההכוכבות (מצויר)
☐ 15.30 סופרבוק (מצויר)
☐ 16.00 שוכני הסלעים (לילדים)
☐ 16.30 סרט
☐ 18.00 תן לי הזדמנות (קומי)
☐ 18.30 משפחת קמבל (סדרה)
☐ 19.00 חדשות
☐ 20.00 רצח במשיכת קולמוס
☐ 21.00 המתוך (סדרה)
☐ 21.30 נירהארס (סדרה קומית)
☐ 22.00 המשווה (בלש)
☐ 23.00 מועדון 700
☐ 23.30 חיים אחרים (סדרה)

רדיו

קול המוסיקה

☐ 06.02 צלילי בוקר
☐ 07.09 בהאזנה נינוחה
☐ 09.00 קונצרט בוקר
☐ 11.57 פינת השיר
☐ 12.00 אבנים באולפן
☐ 13.05 בהאזנה נינוחה
☐ 15.00 מוסיקה ויותר
☐ 16.00 מהקלטות התזמורת הסימפונית ירושלים, רשה"ש
☐ 18.00 שעה עם יאן סיבליוס
☐ 19.00 מוסיקה אתונה עליכם
☐ 20.05 אינטרלודיה. רצף מוסיקאלי
☐ 20.30 אופרה
☐ 23.00 מחזורי יצירות

רשת א'

רשת ב'

☐ 16.05 משנים, זמן בכעיה מרעית
☐ 17.10 צבעי הקשת. שירים
☐ 18.06 מנות ערב. הווי דתי ומסורת
☐ 19.30 שידורים לעולים
☐ 22.05 בגוף ראשון
☐ 23.05 שירים עבריים
☐ 18.06 יש שאלות
☐ 18.45 היום בספורט
☐ 19.00 היום הזה
☐ 19.35 מסוף לעניינ צבא וביטחון
☐ 20.05 ציבוקים ושקרים
☐ 22.05 מחפשים את המטמון
☐ 00.05 יומן חדשות
☐ 00.15 בא ועוד

רשת ג'

☐ 18.06 הצעקה האחרונה
☐ 20.05 לשיפשכם
☐ 21.05 צליל מכוון

גלי־צה"ל

☐ 23.05 הלילה הוא שירים
☐ 17.00 ערב טוב ישראל
☐ 18.05 יעף משודר
☐ 19.00 תפוצות. דיון על מצב התקשורת היהודית בעולם עם משתתפים בארץ ובחו"ל (ש"ח)
☐ 21.00 מבט לחדשות
☐ 21.30 אוניברסיטה משודרת. הסתיו בשירה העברית. הדגם הפאתטי מן הארם אל הטבע
☐ 22.05 על הדבש ועל הכיפאק. שירים
☐ 23.05 עשרים וארבע. היום שהיה
☐ 23.55 שיחת חצות. עם המחואי מוסי לרנר
☐ 00.05 ציפורי לילה. עם נתן דטנר ואבי קושניר
☐ 02.05 לא רדצים לישון. מוסיקה
☐ 05.05 צלילי בוקר. שירים עבריים

שידור קבוע

רשת א'

07.30 וידיקל עברית קלה
08.05 הגנה עם בני הבריל
09.05 טלוויזיה, שירות מידע
10.05 שידיקה. מחלות ושדים
11.05 שיני בוקר
12.05 מסורג ים היכנני
14.06 בראש צעיר. מגאזין לילדים
15.30 האוניברסיטה הפתוחה

רשת ב'

07.00 הבוקר הזה
08.00 עושים עניין
09.05 ביקור בית
10.05 כל צבעי הקשת
12.10 אלף־אלף בב'. עם אהוד מנור
13.05 בזצי היום. חדשות ופתוחים
14.06 לראות או לא לראות. תרבות ואמנות
14.30 בתנועה, הווי הספורט
15.05 שירים ושיעורים
15.55 קראוי ספר. קוראים ממליצים
16.05 יומן כלכלה
16.30 על מספרים ואנשים
17.05 רגעי־קסם

רשת ג'

06.04 בחורה לאושר. להיטים
07.07 שירי בוקר־בוקר
09.05 מה כבר תשעה עם אבי אתגר
10.05 דברים טובים. עם שמיה אימבר
11.05 שבעים מי יודע שירי שנות השבעים
12.05 אתנה יוסיפית
13.05 רק בימי חול
14.00 לי ולך שיר וברכה
15.05 הודג, הדיש ומיתור
16.05 הצגה יומית

גלי צה"ל

06.05 אוניברסיטה משודרת
06.30 פוקוס עין־חיישות
07.07 שבע אפס שבע
08.05 בוקר־טוב ישראל — אקטואליה
09.05 איזה־בוקר. עם אלי ישראלי
10.05 עשר. שירים עבריים
11.05 בנון לעכשיו
13.05 דודה יומי
13.55 40 לאחה. סיפור היום בתנ"ח
14.05 פגישה יומית. עם יצחק בוגר
15.05 שירים להג. עם ארז טל
16.05 ארבע אחר־הצהרים (ימים ג'־ה')

שידורי צה"ל 2

19.05 רדיו, רדיו
20.05 8 צד
21.57 הדעות לחיילים
22.05 המסקת עשר
23.05 קול הג'או הזה

קולנוע

תל־אביב

אורלי — ריקוד משחת 9.30 ,7.15 ,4.30
אסתר — בודד של הקדרה 9.45 ,7.30 ,5.00
בן יהודה — ללא מוצא 9.30 ,7.00 ,4.30
גורדון — לאבד המוכלים בכיוונה 4.30 9.30 ,7.15
בית ציוני אמריקה — תרז 9.30 ,7.30 ,4.30
גת — בוקר טוב בבבלוניה 9.50 ,7.25 ,5.00
דיזנגוף 1 — ז'אן דה פלורט 11.00, 13.30 4.30 ,7.15 ,9.45
דיזנגוף 2 — לו היית כאן 11.00, 13.00 3.00 ,5.00 ,7.30 ,9.45
דיזנגוף 3 — גבר מאחור 11.00, 13.00, 3.00 9.45 ,7.15 ,5.00
דקל — טילבולדו 9.30 ,7.00
דרייב אין — המקצוען 2 9.30 ,7.30 סקס 12.00
הוד — ריקוד משחת 2 9.30 ,7.15 ,4.30
חן 1 — מלון חדר המיטות 9.50 ,7.25 ,5.00
חן 2 — מסאל באקס 9.50 ,7.25 ,5.00
חן 3 — המכשפות מאיסטוויק 7.25 ,5.00 9.50
חן 4 — המורדת ממן פרנסיסקו 11.00, 2.00 5.00 ,7.30 ,9.50
חן 5 — המנות מעבר לפינה 11.00, 2.00 5.00 ,7.30 ,9.50
לימור — ללא מוצא 9.30 ,7.15 ,4.30
לב 1 — מגדל הדבורים 2.00 ,5.00 ,7.30 9.50
לב 2 — המשפחה 2.00, 4.40, 7.10, 9.40
לב 3 — קראוקי ת'ארון 2.00, 5.00, 7.50, טרדפי השוק 10.00
לב 4 — מטמפו 2.00, 5.00, 7.30, 9.50
מוזיאון תל־אביב — ישר כוכב עליון 9.50
סינמה 1 — מגד להגל שמנים
סינמה 2 — משפחת הגלוכלבים 5.00, 7.15 9.30
סרט — תרצ'ז 5.00, 7.15, 9.40
פאר — יופי של הצחוק 5.00, 7.15, 9.30
פריז — לא יכולה כלי זה 12.00, 2.00, 4.00 7.15, 9.30, שנותי כיתון הגביע הקודם 11.30 בלילה
צפון המגורים — מכון 4.30, 7.00, 9.30
שחף — הבלתי מכוחדים 4.30, 7.00, 9.30
תכלת — מלך ליום אחד 7.30, 9.40
תכלת — גבי 5.00, 7.45, 9.45
תל־אביב — הקשר הקסבי 5.00, 7.15, 9.30

בת־ים

אורנים — מסאל באקס 4.30, 7.15, 9.30
עצמאות — ככא נשים 2 4.30, 7.15, 9.30

נתניה

מגוריה — שיחות מלכלכות 5, 7.15 9.15
שרון — המשפחה 6.45, 9.15
חוד — האלמנה השחורה 7.15, 9.30

ירושלים

אוריון — ריקוד משחת 4.30, 7.00, 9.00
אורגיל — המנות מעבר לפינה 4.30, 7.00, 9.15
אורנע — המורדת ממן פרנסיסקו 4.00, 7.00, 9.00
גיל — ללא מוצא 4.30, 7.00, 9.15
מיטשל — הבלתי משוחדים 7.00, 9.15
ירון — החזרה של הר' 4.30, 7.00, 9.00
תיאטרון ירושלים — בוכון 7.15, 9.30, ז'אן דה פלורט 9.30, 7.15
עדן — השומר מבוורלי הילס מס' 2 4.30, 7.00, 9.00
סמדר — רבר 7.00, 9.15

רמת גן

ארמון — מי הבערה הזו 5.00, 7.30, 9.50
אורדע — אישה מכרה 7.15, 9.30
ארמון — בודד מול הקדרה 7.30, 9.45
הוד — הבלתי משוחדים 4.30, 7.00, 9.30
לילי — יופי של הצחוק 7.15, 9.30
רב גן 1 — מלון חדר המיטות 5.00, 7.30, 9.50
רב גן 2 — מסאל באקס 5.00, 7.30, 9.50
רב גן 3 — את אני המשפחה 5.00, 7.30, 9.50
רב גן 4 — האלמנה השחורה 5.00, 7.30, 9.50
שמש — המכשפות מאיסטוויק 7.15, 9.30

עפולה

היכל התרבות — אני והחברה 9.00
כוכתחון — החזרה לכטעים חמורים 9.00

חדרה

חדרה — השומר מבוורלי הילס מס' 2 7.00, 9.15
תוף — המכשפות מאיסטוויק 4.30, 7.00, 9.15

חולון

מתנס קרית שרת — בנות 4.00 תנת קטנה ומפרישה 7.15, 9.30
סבוי — גבר מאחור 4.30, 7.15, 9.30
ריגה — ללא מוצא 5.00, 7.15, 9.30
כנרת — אני הכוס האישה הנכבל 7.30, 9.30
ארמון — מתנו של סוכן 7.00, 9.30

פתח־תקוה

היכל 1 — ללא מוצא 5.00, 7.15, 9.30
היכל 2 — מסאל באקס 5.00, 7.15, 9.30
היכל 3 — ריקוד משחת 5.00, 7.15, 9.30

הרצליה

חוד — שיחות מלכלכות 7.15, 9.30
היכל — הגביר 4.30, 7.15, 9.30
תפארת — האלמנה השחורה 7.15, 9.15

חיפה והסביבה

אורלי — מגדל הדבורים 4.30, 6.30, 9.00
אורה — ריקוד משחת 4.30, 7.00, 9.15
אמפי־תיאטרון — שלום לך אהובתי 4.30, 7.00, 9.15
בית העם — הבלתי משוחדים 9.15
חן — ז'אן דה פלורט 6.30, 9.15
סינמטק 1 — ללא מוצא 4.30, 6.45, 9.15
סינמטק 2 — הבלתי משוחדים 4.30, 6.45
סינמטק 3 — השומר מבוורלי הילס מס' 2 4.30, 7.00, 9.15
פאר — קר אור המחודש — נשיקה ארוכה 4.30, 7.00, 9.15
פאר — הקשר הקסבי 4.30, 7.00, 9.15
רון — המקצוען 2 4.30, 7.15, 9.30
רב גת 1 — מלון חדר המיטות 4.30, 7.00, 9.15
רב גת 2 — מי הבערה הזו? 4.30, 7.00, 9.15
ארמון — לו הייתי כאן 7.00, 9.15
ממיר — הקשר הבקסבי 7.00, 9.15
סבוין — מי הבערה הזו 7.00, 9.15
ציון — המיוחפקול הרביעי 7.00, 9.15
היכל — קרוקודיל דנדי 7.00, 9.15

באר שבע

רון — משפחת פלודר 4.30, 7.00, 9.30
היכל התרבות — רינה, מו וקבב גם כא 7.00, 9.15

טבריה

יד שמואלי — מי הבערה הזו 7.00, 9.15

בית שאן

סינ"ב — משפחת פלודר 9.15

רחובות

בית העם — מי הבערה הזו 8.30
הוד — מסאל באקס 7.15, 9.30
רון — המכשפות מאיסטוויק 7.15, 9.30

ראשל"צ

ג.ג.ב.ע.ת 1 — ריקוד משחת 4.30, 7.15, 9.30
ג.ב.ע.ת 2 — הבלתי משוחדים 4.30, 9.30

כפר סבא

רון — הבלתי משוחדים 7.00, 9.15
שגל — השומר מבוורלי הילס מס' 2 7.00, 9.15

צפת

בית אומן — שם החורד 7.30

עכו

אורינפרום — רוביקופ 6.00

רמת־השרון

כוכב — קרוקודיל דנדי 7.00 במוזאה אבובה בכירונה 9.30

הת התיאטרון הקאמרי מציג:
CAMERON MACKINTOSH (OVERSEAS) LIMITED
Les Misérables
עלובי החיים
"המחזמר שעושה הסטוריה"

חוזרים לתל־אביב וירושלים

בתפקידים הראשיים (לפי סדר הא"ב): שלומית אהרון
■ טל אמיר ■ ריקי גל ■ יובל דור ■ תיקי דיין ■ אבי טולדנו
■ ליאור ייני ■ אלברט כהן ■ דודו פישר

כל הכרטיסים לחודשים דצמבר וינואר נמכרו.

החלה מכירת הכרטיסים לחודשים פברואר, מרץ, אפריל, מאי בת"א. בחודש מרץ בירושלים.

כרטיסים להשיג ת"א: הדרן 248844, 03־248787
קסטל 03־444725
ירושלים: בימות 02־240896 קלעים 02־228463
כהנא 02־222831
ובקופת תיאטרון ירושלים: 690293, 02־690011
למחזיקי כרטיסי אשראי (ת"א): 239258, 03־221792

שירה • נאיר • שוב׳עמי • שקולניק

סיני מאוד

הנכם מוזמנים להדליק עמנו באווירה חגיגית ומיוחדת את הנר הראשון של חנוכה החל ביום ג', ערב חנוכה, כ"ד בכסלו תשמ"ח, החמישה־עשר בדצמבר 1987

רשת מסעדות "מרינה־צ'ייניס"
★ מלון מרינה ת"א, הירקון 167 ת"א. 03־282244
★ מלון דיפלומט ת"א, הירקון 145 ת"א. 03־294422

מבצע — בחנוכה ובכל חודש דצמבר ארוחת צהריים עסקית מלאה שתעלה בסך־הכל 19.50 ש"ח (+ מע"מ)

כשר

MARINA Chinese

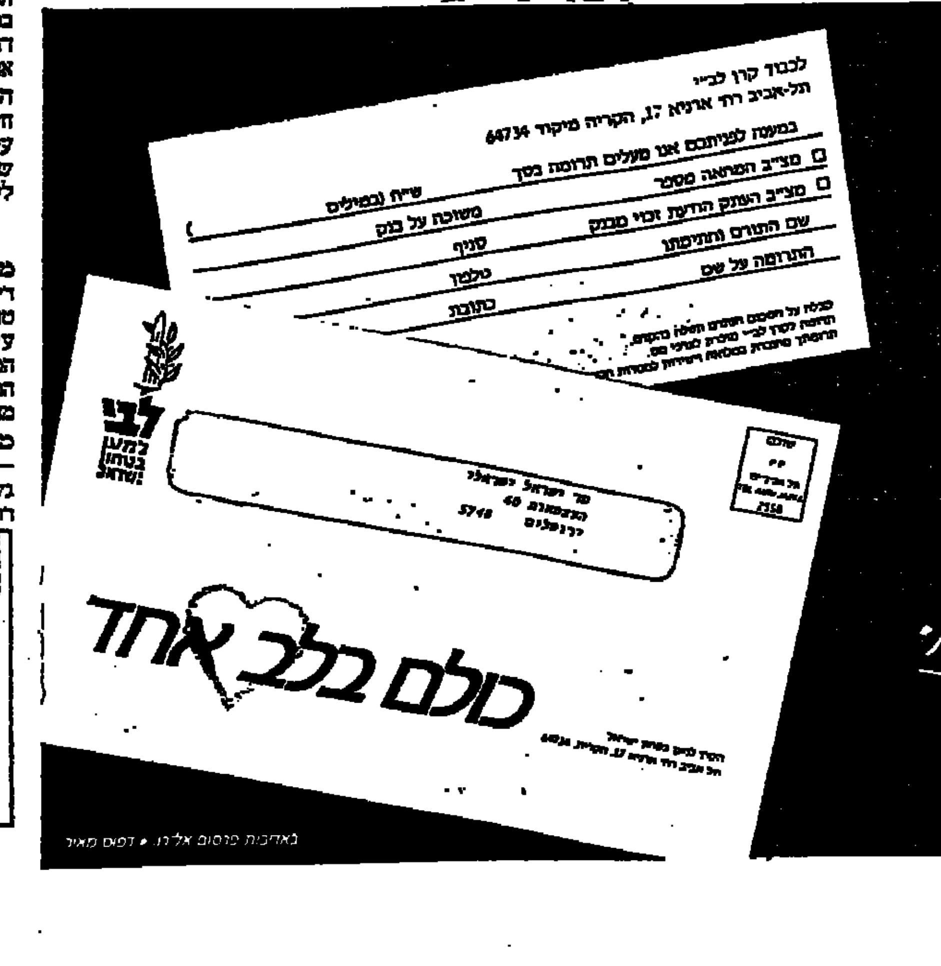

הלב של לב"י פועם במיקצב־העם

כולנו תורמים בלב אחד, למען לב"י:
חינוך והשכלה לחיילים שלא זכו לכך בטרם גיוסם.
ציוד הצלה ומיתקנים רפואיים לטיפול בחיילים נפגעים.
מחקר ופיתוח ייחודי של אמצעי לחימה מתוחכמים.

קח אל לבך - צה"ל תורם לבך והתרומה ללב"י היא התרומה שלך.